કચ્છ-નખત્રાણા શ્રી કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિ તરફથી
પુર્વ નિવાસ (નવાવાસ) માં

ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણનો પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ.

તે પ્રસંગે યોજાયેલા કાર્યક્રમનો સવિસ્તર

અહેવાલ.

સંવત ૧૯૯૩ ઈ. સ. ૧૯૩૭

श्रेयान्स्वधर्मो विगुण : परधर्मात्स्वनुष्ठितात् ।
स्वधर्मे निधनं श्रेय : परधर्मो भयावह : ॥

"બીજાએ આચરેલા તેના ધર્મ કરતાં પોતાનો ધર્મ ઓછા ગુણવાળો હોય તો પણ તેજ શ્રેયસ્કર છે, એટલુંજ નહી પણ (સનાતન) સ્વધર્મ પાળતાં મરવું એ પણ કલ્યાણકારી છે, અને પરધર્મ તો ભયકારક છે." ગીતાવાક્ય.

પ્રસિધ્ધ કર્તા:—
પટેલ શીવજી જેઠા પટેલ નાનજી પુંજા
પટેલ રામજી જેઠા પટેલ રામજી કેસરા
પટેલ હરજી પુંજા

કચ્છ-નખત્રાણા.

કચ્છ-નખત્રાણા શ્રી કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિ તરફથી

પુર્વ નિવાસ (નવાવાસ) માં

ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણનો પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ.

તે પ્રસંગે યોજાયેલા કાર્યક્રમનો સવિસ્તર

અહેવાલ.

સંવત ૧૯૯૩

ઈ. સ. ૧૯૩૭

श्रेयान्स्वधर्मो विगुणः परधर्मात्स्वनुष्ठितात्।
स्वधर्मे निधनं श्रेयः परधर्मो भयावहः॥

"બીજાએ આચરેલા તેના ધર્મ કરતાં પોતાનો ધર્મ ઓછા ગુણવાળો હોય તો પણ તેજ શ્રેયસ્કર છે. એટલુંજ નહી પણ (સનાતન) સ્વધર્મ પાળતાં મરવું એ પણ કલ્યાણકારી છે, અને પરધર્મ તો ભયકારક છે." ગીતાવાક્ય.

પ્રસિધ્ધ કર્તાઃ—

પટેલ શીવજી જેઠા   પટેલ નાનજી પુંજા
પટેલ રામજી જેઠા   પટેલ રામજી કેસરા
પટેલ હરજી પુંજા

કચ્છ-નખત્રાણા.

નિવેદન

પરમકૃપાળુ પરમાત્માની કૃપાથી અમારા ગામ નખત્રાણાના નવાવાસમાં મંદિર બંધાવ્યું, અને તેમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરાવવાનો અલભ્ય અવસર અમોને પ્રાપ્ત થયો છે. એ આપણા સુધારકોના વીસવીસ વરસોના તનતોડ પ્રયત્નોને આભારી છે.

સૈકાઓ થયા પીરાણા પંથના પડેલા સંસ્કારોમાંથી મુક્ત થયા, અને હીન્દુ સનાતન ધર્મમય વિચારોનો વિકાસ થયો છે એ યશ જ્ઞાતિ સુધારકો કે જેઓએ જ્ઞાતિ આગેવાનોના અનેક પ્રકારના જુલ્મો સામે ટકી રહી આવતી વિપત્તીઓ સહન કરી ધાર્મિક વિચારોમાં પરીવર્તન કરાવવાના અનુકુળ સંજોગો પ્રાપ્ત કરાવી આપ્યા બલ્કે સુધારાનો માર્ગ મોકળો કરી આપ્યો તેવા વિરોને હોઇ શકે.

આ શુભ સમારંભમાં ત્રણે પાંચાડામાંથી વહાલા જ્ઞાતિભાઇઓ પધાર્યા હતા તેમાં પણ ખાસ વિશેષે કરીને વચલા અને ઉગમણા પાચાડાના જ્ઞાતિભાઇઓએ બહુજ સારી જેવી સંખ્યામાં હાજરી આપી હતી અને ધામીંક વિચારોમાં થાતા પરીવર્તન પ્રત્યે ઉત્સાહ પુર્વક સહાનુભુતી બતાવી સાથ આપ્યો એ દ્રષ્ય ખરેખર આનંદજનક હતું. અને એ બાબત ભગવાનને ધરાવેલ ભેટના લીષ્ટ જોવાથી જાણી શકાય છે કે દુરદુરથી આ સમારંભમાં ઉત્સાહભેર પધારી પોતપોતાનો સદ્દભાવ વ્યકત કર્યો હતો.

પરંતુ કહેતાં દુઃખ થાય છે કે આપણી કચ્છની જ્ઞાતિમાં ગણાતા આદ્ય સુધારક ભાઇ શ્રી નારાયણજી રામજી વિરાણીવાળા આવા શુભ સમારંભથી છેવટ સુધી અળગા રહ્યા. એટલુંજ નહી પરંતુ તેઓશ્રી જાણતા છતાં મુંબઇ તરફ જતા રહ્યા અને પ્રતિષ્ઠાની પુર્ણાહુતી બાદ થોડાક દિવસોમાં તરતજ પાછા આવી ગયા. તે ભાઇશ્રીને આ ઉત્સવ પ્રત્યે અણગમો હોય અને કાર્યમાં સાથ ન આપ્યો હોત તો કાંઇ હરકત નહી પરંતુ પ્રેક્ષક તરીકે તો હાજર રહેવું જરૂરી હતું. એ વાત ઘડીભર જતી કરી દઇએ તોપણ બીજું એક દ્રશ્ય ખડું થાય છે કે તેઓશ્રીએ મુંબઇ જતાં જતાં પણ અમારા મુરબ્બિ શ્રીયુત સીવજી જેઠા પટેલને લગભગ પંદરેક વરસ ઉપરે જ્ઞાતિ સુધારક મંડળ તરફથી મળેલી પરિષદ કે જેમાં સુધારા સંબંધી થએલા ભાષણો તેમજ જ્ઞાતિના આગેવાન ગેઢેરાઓએ જ્ઞાતિભાઇઓ ઉપર વરસાવેલા સીતમ સંબંધી હકીકતો રજુ થએલી અને તેનો રીપોર્ટ બહાર પડેલો તેવા રીપોર્ટની ચોપડી મોકલાવી. અને એ ચોપડી જાણે થોડાક દિવસો ઉપર છપાએલ હોય એ પ્રમાણે ચેતવવામાં આવ્યા અને તેમાં તેઓશ્રી સંબંધી થએલ ભાષણમાં લાલ પેનસીલના નિશાન કરી ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી વિરૂદ્ધ ઉશ્કેરણી કરવામાં આવી. પરંતુ સારા નસીબે અમો કાર્યવાહકોને એ બાબતની જાણ થતાં સવેળા પટેલ શીવજી જેઠા પાસે પહોંચી ગયા અને ત્યાં થએલી કેતલીક વાતચીતને અંતે ભાઇશ્રી નારાયણજીનો પ્રપંચ ઉગાડો પડી ગયો. જેથી શીવજી પટેલ પણ સમજી ગયા અને સમારંભમાં ઉત્સાહ ભેર સાથ આપ્યો.

નારાયણ રામજીનું પ્રપંચ

એવા પ્રપંચો કરવાનું સુધારક ભાઇઓને જરા પણ શોભતુ નથી. કદાચ પોતામાં અંગત વૈર હોય તો પણ આવા સમારંભમાં તેઓશ્રી (નારાયણજીભાઇ) એ આડકતરી રીતે અરચણ ઉભી કરવી જોઇતી ન હોતી. પોતે પણ હાજર રહ્યા નહિ અને ગામમાં પણ ઉશ્કેરણી

ભયું વાતાવરણ ઉભુ કરવાની નીષ્ફળ કોશીશો કરી. એ કૃત્ય ખરેખર નિંદવા યુક્ત કહેવાય. ભવિષ્યમાં એવી નિતી અખત્યાર ન કરે એવી પરમકૃપાળુ પરમાત્મા તેઓશ્રીને સદ્બુદ્ધિ અર્પે.

સનાતન ધર્મ અને જ્ઞાતિહિત હૈયે ધરીને થતા સુધારાને ઉત્તેજન આપવું એ દરેકે દરેક જ્ઞાતિ બન્ધુ તેમજ સુધારકોએ પોતાની ફરજ સમજવી જોઇએ અને તેવી ફરજ અદા કરવા બનતા દરેક પ્રયત્નો કરવા જોઇએ એવી અમારી નમ્ર પ્રાર્થના છે.

ઇશ્વર નગર (વાંઢાય) ગુરૂકુળના અધિષ્ટાતા બ્રહ્મનિષ્ટ પુજ્યપાદ મહાત્મા ઓધવરામજી મહારાજ તેમજ સારસ્વત કુળ ભુષણ પ્રેમજી મહારાજ આસંબીયાવાળા વીગેરે મહાનુભાવી વિદ્વવાનોએ પધારી થતા ધાર્મીક વીચારોમાં પ્રેરણા બળ આપી બોધદાયક ઉપદેશ આપ્યો છે જેથી એઓશ્રીનો ઉપકાર માનીએ છીએ. અને સાથે સાથે તેઓશ્રી તેમજ હિન્દુ સનાતન ધર્માવલંબી મહાનુભાવો અને શુભ હિતચીન્તકોને વિનંતી પુર્વક પ્રાર્થના કરીએ છીએ કે અમારી જ્ઞાતિમાં હિન્દુ સનાતન ધર્મના માર્ગદર્શક બની પોતાની અનુપમ જ્ઞાન શકિતનો લાભ આપી સાથ આપતા રહેશે એવી આશા રાખીયે છીએ.

આ શુભ સમારંભમાં થએલા કામકાજનો હેવાલ રીપોર્ટદ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવા ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી તેમજ મુરબ્બી શ્રી રાજારામ સામજીએ પોતાના કીંમતી વખતનો ભોગ આપી તકલીફ સહન કરી ઝહેમત ઉઠાવી છે તે બદલ અમો તેઓશ્રીનો ઉપકાર માનીયે છીએ અને આશા રાખીયે છીએ કે જેમ આ સમારંભમાં છેવટ સુધી સાથ આપી કાર્ય દિપાવ્યું છે તેવીજ રીતે જ્ઞાતિ અભ્યુદયના થતા ઉત્તમ કાર્યમાં હરહમેશાં સહાનુભુતી દાખવી ઉત્સાહભેર સાથ આપતા રહેશે.

અમારૂં આ કાર્ય બીન આવડકનો તેમજ નવીન હોવાથી ઘણીક દોષ દ્રષ્ટી તેમજ આતિથ્યમાં ખાંમી હોવાનો સંભવ છે. જેની અમારા ઉદારચીત જ્ઞાતિ બન્ધુઓ ક્ષમા કરશે એવી આશા રાખીયે છીએ. તેમજ સાથે સાથે પુજ્ય જ્ઞાતિ ભાઇઓને પુન: પુન: પ્રાર્થના કરીએ છીએ કે આપણામાં રહેલા મતભેદો અને કુસંપી ભાવોને દુર કરી એક દીલે આવા સુધારક પ્રવૃતીમાં સાથ આપી ગામેગામ 'ધર્મની જગ્યાઓને મંદીરના સ્વરૂપમાં ફેરવી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણની મુતીની પ્રતિષ્ઠાઓ કરાવી હિન્દુ સનાતન ધર્મના શુદ્ધ આચાર વિચારોને અપનાવી પીરાણા પંથરૂપી કલંકને સદાને માટે તિલાંજલી આપે, એજ અભ્યર્થના.

સતપંથના ખાનાંઓને મંદિરમાં ફેરવી નાખવા

લી૦ પ્રસિધ્ધ કર્તા

ૐ તત્સત પરમાત્મને નમઃ

કચ્છ નખત્રાણામાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના પ્રતિષ્ઠા સમારંભના કાર્યક્રમનો રીપોર્ટ.

VSAK: 14-May-1937

સંવત ૧૯૯૩ ના વૈશાખ સુદી ૪ ને વાર શુકરની કાર્યવાહી.

એ શુભ દિવસે સ્થાનીક કાર્યવાહકો તથા જ્ઞાતિબંધુઓની એક સભા રાત્રીના નવ વાગે ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના મંદિરમાં બોલાવવામાં આવી હતી. તે વખતે સ્થાનીક ભાઇઓ બહુજ સારી જેવી સંખ્યામાં ભેગા થઇ જ્ઞાતિ અને ધર્મ પ્રત્યે સારો સદ્ભાવ બતાવ્યો હતો.

સભાની શરૂઆત પ્રભુપ્રાર્થના અને ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના જયનાદોથી ચાલુ કરવામાં આવી હતી.

પ્રમુખ તરીકેની દરખાસ્ત **પટેલ માવજી પુંજા જબુવાણીએ મુરબ્બિ શ્રી નાનજી પુંજા કેશરાણીની મુકી હતી જેને ભાઇ રામજી ધનજી નાકરાણીએ** અનુમોદન આપવાથી પ્રમુખશ્રીએ પોતાનું સ્થાન સ્વીકાર્યું હતું. જેને સર્વ ભાઇઓએ તાળીઓના અવાજથી વધાવી લીધા બાદ પ્રમુખશ્રીએ પોતાની ગંભીર શૈલીથી સભાસ્થાનને ઉદ્દેશીને કહ્યું હતું કેઃ-

પુજ્ય ભાઇઓ અને બ્હેનો,

આજનો સમારંભ **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણના મંદિરમાં મુર્તીપ્રતિષ્ઠા** તથા **મંદિરનું વાસ્તુ** કરવાનું છે અને તે પ્રસંગનો લાભ લેવા આવનાર આપણા જ્ઞાતિભાઇઓનો યોગ્ય સત્કાર વિગેરે કેવી રીતે કરવો અને એ નીમીતે આપણને કેવી રીતે કામ કરવાથી સુગમતા થાય તે બાબતમાં **આપણા મુંબઇ નીવાસી** ભાઇઓમાંના **ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી** તથા **મુરબ્બી રાજારામભાઇ સામજી** આપણા આમંત્રણને માન આપી પોતાના કામધંધાની દરકાર કર્યા વિના પોતાના ખરચે અમુલ્ય સમયના ભોગે પધાર્યા છે તેના વાસ્તે હું આપ સર્વે ભાઇઓ અને બહેનો તરફથી ઉપકાર માનું છું. સાથે **ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજીને** પ્રાર્થના કરૂં છું કે ઉપરોક્ત વ્યવસ્થા સંબંધી અને જ્ઞાતિ ઉપયોગી બાબતોનો અલભ્ય લાભ આપશે એવી મને આશા છે.

ત્યારબાદ પ્રમુખશ્રીની **સુચનાથી ભાઇ શ્રી રતનસી ખીમજીએ** ઉભા થઇ જણાવ્યું હતું કેઃ-

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ તથા વહાલા ભાઇઓ અને પુજ્ય માતાઓ તેમજ બહેનો!

અમે જે **અત્રે** આપના આમંત્રણથી **આવેલા** છીએ તેમાં કંઇ વધુ કર્યું હોય એવું કોઇએ સમજવાનું નથી. અમે તો **પરમકૃપાળુ પરમાત્માનો** તથા આપ પુજ્ય જ્ઞાતિબંધુઓ તેમજ બહેનોનો ખાસ ઉપકાર માનીએ છીએ કે આપની આવી અમુલ્ય યોજનાનો લાભ લેવાનો સદ્દભાગ્ય અમોને મળી શક્યો છે આપ ભાઇઓએ **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણની પાનમુર્તી** પધરાવવાના આવા સુંદર કામનો આરંભ કર્યો છે, જેનો **અમર ઇતિહાસ સુવર્ણાક્ષરે કોતરાશે** એવી મ્હારી મજબુત માન્યતા છે.

પાનમૂર્તિ = છબી = Photo

ભાઇઓ! તમારા અત્યારના પુરૂષાર્થનો બદલો **પરમકૃપાળુ પરમાત્મા** વ્યાજ સહીત વાળી **આપે** એમ હું ઇચ્છું છું. અને આપણા મહાન ધાર્મીક કાર્યને માટે આપના ગામ નખત્રાણાવાળા સર્વે વડીલો, બન્ધુઓ, માતાઓ અને બહેનોને ખાસ ધન્યવાદ આપું છું. (તાળીઓ)

જગતમાં આપણી જ્ઞાતિ બીજી કોમો કરતાં નીચી નથી, એ બાબતમાં આપણી સમસ્ત જ્ઞાતિના **આદ્ય સુધારક વીરરત્ન પુરૂષોત્તમદાસ લલ્લુભાઇએ** લખેલા કણબી **ક્ષત્રિય ઉત્પતિ નામનો ઇતિહાસ** સાક્ષી પુરી રહ્યો છે, જે વાંચવાની આપને ખાસ ભલામણ કરૂં છું.

સેંકડો વર્ષથી આપણા પુર્વજોએ અજ્ઞાનતાથી કરેલી ભુલનું પરીણામ આપણને ભોગવવું પડયું છે અને તે ભુલ સુધારવા માટેનોજ આપણો હાલનો આ કાર્યક્રમ યોજાઇ રહેલો છે તે કાર્ય આપણી ઐકયતા અને સંપથી નિર્વિંઘ્ને પુર્ણ થાઓ એવી મ્હારી પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના છે.

સમય સુચકતા યુક્ત રતનશીબાપાની કામ કરવાની રીત, જે નારાયણ રામજીથી અલગ હતી.

મ્હારા યુવક બન્ધુઓ! કેટલેક અંશે આપણા પુર્વજોએ કરેલી ભુલ વિદ્યમાન વડીલોની મીઠી નજર અને સહાનુભૂતિથીં સુધારી શકવાને ફળીભુત થયા છીએ તે તમો જોઇ શકો છો. મ્હારૂં માનવું છે કે ધાર્મીક અને સામાજીક પ્રગતી જો આપણને કરવી હોય તો વિનય વિવેક સંપ અને સ્નેહથી જે કાર્ય કરી શકીશું તે કાર્ય વિતંડાવાદ કે વિખવાદ અથવા અપમાનીત શબ્દો કે અભાવથી નહી થઇ શકે એમ આપણ દરેકે સમજવું જોઇએ. તમે જાણી શકો છો કે બીજી જ્ઞાતિનો કોઇ ભાઇ આપણામાનાં પીરાણા સતપંથી ભાઇને પુછે છે કે તમે કોને માનો છો અને તમારો શું ધર્મ છે ત્યારે ખરી હકીકત જાહેર નહી કરતાં પુછનાર ભાઇને આડું અવળુ સમજાવી જલદી ત્યાંથી ગચ્છંતી ભણી જાય છે અને સત્ય હકીકત કહેતાં શરમાય છે. જેથી આપણને ચોક્કસ માની લેવાનું કે એ અર્ધદગ્ધ પીરાણા સતપંથ આપણી જ્ઞાતિને જરા પણ શોભતો નથી. એટલુંજ નહી પણ એ પંથ આપણને શરમ તેમજ કલંકરૂપ છે એમ કહેવું જરા પણ ખોટું નથી. જેથી એ પંથ આપણી જ્ઞાતિમાંથી નાબુદ કરવા અત્રે આપણે એકત્ર થયાં છીએ અને તેનો પ્રત્યક્ષ પુરાવો આપણી સમક્ષ **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મી-નારાયણનું શીખરબંધ મંદિર** મોજુદ છે. અને આવા મંદિરો આપણી જ્ઞાતિમાં ગામડે ગામડે બની જાય એવી સ્તુત્ય ભાવના દરેકમાં હોવી જોઇએ. તેમજ તેવો પ્રચાર સંપ અને સલાહથી

સતપંથીઓને પોતાના ધર્મની શર્મ આવે છે.

શિખર બંદ

કરવાની આપણને આવશ્યકતા છે. જેમ **શ્રીરામ લક્ષ્મણ, ભરત** અને **શત્રુઘ્ને ભ્રાતૃભાવનાનો** ઇતિહાસીક પ્રમાણ આપ્યું છે તેવી રીતે આપણે પણ કુસંપને તજી **નીતિ,** યુક્ત જીવન અને વિવેક વિધીથી વર્તન કરશું ત્યારે આપણી જ્ઞાતિ ઉપરે ચોંટેલું **પીરાણા પંથ રૂપી** કાળું કલંક ભુંસી શકીશું. અને તે કલંકમાંથી મુક્ત થવાનો યશ પરમેશ્વરે આપ **નખત્રાણાવાળા** ભાઇઓને આપ્યો છે. અને તેનો વિગતવાર ખુલાસો આપણા હવે પછીના કાર્યક્રમથી જણાઇ આવશે.

જેમ પ્રથમ ખાનામાં પીરાણાના શાસ્ત્રો વંચાતાં તેમ રાત્રીના સમયમાં આપણા આ મંદિરોમાં શ્રી **રામાયણ** અને **મહાભારત** વિગેરે ગ્રંથોનું ધાર્મીક વાંચન રાખવું જોઇએ. રાત્રીએ વાંચન રાખવાનું કારણ દિવસની આપણને ફુરસદ ન મળે જેથી રાત્રીના સમયે કથાઓ વાંચવાથી પુજ્ય **માતાઓ** અને **બહેનો** તથા **વડીલો સતસમાગમનો** લાભ લઇ શાસ્ત્રોની દીવ્ય વાણીથી અંતરાત્માને પવિત્ર કરી સાર ગ્રહણ કરી શકે. કારણ કે **રામાયણની** કથા સાંભળવાથી પીતા પુત્રનો ધર્મ, ભાઇભાઇ તરફની ફરજ, પતીપત્નિનું કર્તવ્ય તેમજ વચનની મહત્વા સત્ય, ધર્મ અને નિતી વિગેરેનું વર્ણન બહુ સારી રીતે થએલું છે અને તે સમજવાથી આપણે આપણી ઉન્નતી અને ફરજને સારી રીતે જાણી શકીશું એમ મારૂં માનવું છે. હું એ સંબંધમાં એક ઉદાહરણ આપી મારૂં વિવેચન પુરૂં કરીશ.

જ્યારે શ્રી રામચંદ્રજી પીતાના વચનને માન્ય કરી વનવાસ જવાને તૈયાર થયા તે સમયે શ્રી સીતાજીએ આવી વિનયથી શ્રી રામચંદ્રજીના ચરણકમળમાં મસ્તક નમાવી પ્રાર્થના કરીને કહ્યું છે કે હે મ્હારા આરાધ્ય દેવ ! આપ વનમાં પધારો છો તો મને પણ આપની સાથે ચાલવાની આજ્ઞા આપો, કારણ કે હું પણ વનમાં આપની સાથે રહી, મ્હારા પતીવ્રત ધર્મ પ્રમાણે સેવા કરી મ્હારી ફરજ બજાવી શકું. તે ઉપરથી શ્રી રામચંદ્રજીએ કહ્યું કે દેવી ! વનમાં જવું એ બહુ વિકટ છે તમો રાજમહેલમાં રહેનાર કોમળ કાયા અને નાજુક શરીરથી કાંટાકાંકરાવાળા ભયંકર માર્ગોમાં ઉઘાડા પગે ચાલવું એ બહુજ મુસ્કેલ છે. એટલુંજ નહી પણ જંગલના હીંસક પ્રાણીઓ તથા ગોર નીશાચરોના ભયથી તમારાથી વનમાં બીલકુલ ચાલી શકાશે નહિ. માટે તમો અહીં રહી મ્હારા માતાપીતાની સેવા કરજો, અને હું પીતાશ્રીની આજ્ઞા પ્રમાણે ચૌદ વરસ વનવાસ ભોગવી પાછો આવું એવી પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના કરજો. તે વખતે સતી સીતાજીના નેત્રોમાં જળના અશ્રુઓ આવવા લાગ્યા. અને ગદ્દગદ્દ કંઠે પ્રભુને પ્રાર્થના કરી કહેવા લાગ્યા કે પ્રભુ સતી સ્ત્રીને સુખ અને દુઃખ સ્વામીને સાથે છે તે આપ કેમ ભુલો છો કે ગઇ કાલે લગ્ન સમયે દેવ બ્રાહ્મણ અગ્નીની સાક્ષીએ માતાપીતાની સામે સપ્તપદીથી અરસપરસ સાત પ્રતિજ્ઞાઓ લઇ વચન આપ્યું છે કે ગમે તેવા સુખદુઃખમાં પણ ઉભય દંપતીઓ સાથે રહી આ સંસાર વહેવાર નિતીમય ચલાવીશું. જેમ દેહની છાયા દેહથી જુદી ન હોય તેમ સતી સ્ત્રી પતીથી જુદી રહી ન શકે. સ્ત્રી એ પતીની અર્ધાંગના છે તો પછી પતીના સુખ અને દુઃખ ભોગવવાનું પતિપ્રાણ પત્નિની જરૂર ફરજ છે. એટલું નહી પણ જેમ આપ આપના માતપિતાના વચન પુર્ણ કરવા બંધાએલા છો તેવીજ રીતે મ્હારા માતાપિતાએ પણ લગ્ન સમયે ફરજ નાખી છે કે પુત્રી ! ગમે તેવા સુખદુઃખમાં સ્વામીના સાથે રહી આપણા કુળની ઉજ્વળ કીર્તી દિપાવજે માટે હે પ્રભુ ! હું પણ વનમાં સાથે ચાલી આપની સેવા કરી જીવન સાફલ્ય બનાવીશ.

સનાતન હિંદુ ધર્મ અંગીકાર કરનાર ભાઇ પર દબાણ નાખવા એની પત્ની માવીત્રે ચાલી જાય તેવી સલાહો આપાતી

પુજ્ય માતાઓ અને બહેનો ! આ કેવો વિશુધ્ધ સ્નેહ ! પત્નિની શું ફરજ છે તે આ જગત જનુની માતાશ્રી સીતાજીના શબ્દોથી તમો જાણી શકયા હશો. જેમણે પતીવ્રત ધર્મ સારૂ રાજમહેલોના વૈભવોનો પરીત્યાગ કરી પતિના દુઃખના સાથીદાર થયાં તેમ દરેક સાધ્વિ બહેનોએ પતિના કાર્યને ઉમંગથી વધાવી સાથ આપવો જોઇએ. કહેતાં મને ખેદ થાય છે કે જે ભાઇ હીન્દુ સનાતન ધર્મનો અંગીકાર કરે છે તેવા પવિત્ર કાર્યમાં સહમત ન થતાં બીજાઓના ભરમાવ્યાથી કેટલીક બ્હેનો ઘરમાં કલેશ કરી માવિત્રોનાં ઘરે ચાલી જાય છે એ આપણને જરાપણ શોભતું નથી. કદાચ એકબીજાના વિચારો પોતપોતાને અનુકુળ ન આવે તો પણ કલેશ ન કરતાં શાન્તિ અને ધીરજથી સમજાવી કામ લેવું જોઇએ. જેથી ગ્રહસંસાર સુખરૂપ થતાં આપણે ધર્મ પ્રત્યે વધુ ઉપયોગી થઇ શકીશું.

જેમ આજે ભાઇઓ અને બહેનોએ પધારી ઉત્સાહપુર્વક ભાગ લીધો છે તેવીજ રીતે આવતી કાલે પણ વધારે સંખ્યામાં ભાઇઓ તેમજ બહેનોને સાથે લઇ પધારવા કૃપા કરશો એવી મ્હારી આપ પધારેલા સર્વે પ્રત્યે પ્રાર્થના છે.

ત્યારબાદ પ્રમુખ સાહેબની સુચનાથી **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણની** જયનાદ વચ્ચે સભા વિસર્જન કરવામાં આવી હતી.

સભા વીસર્જન થયા પછી કાર્યવાહકોના ઉમંગી હૃદયો રાત્રી જાગરણની દરકાર કર્યા વિના જરૂરી યોગ્ય યોજનાઓ યોજવામાં ઘણો સમય પસાર કર્યો હતો. બાદ મોડી રાત્રે ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની જય બોલાવી કાર્યવાહકો વિખરાયા હતા.

VSAK: 15-

સંવત ૧૯૯૩ ના વૈશાખ સુદી ૫ ને શનીવારની કાર્યવાહી.

આજના દિવસનો આનંદ અનેરો હતો પ્રાતઃકાલ થતાં જ્ઞાતિ બંધુઓ અત્યંત ઉત્સાહથી મંદિરના ચોગાનમાં આવવા લાગ્યા. અને ઉત્સવ નીમીતે જે જે કાર્ય કરવાનું હતું તે કાર્ય કરવા તૈયાર થઇ ગયા કોઇ મંડપ બાંધવા લાગ્યા ત્યારે કેટલા એક ભાઇઓ રસ્તાઓ સ્વચ્છ કરવા લાગ્યા વીગેરે કામમાં એટલા બધા તલ્લીન થઇ ગયા કે જેને જોઇને બીજાઓ મુગ્ધ કંઠે પ્રસંશા કરવા લાગ્યા. અને વેદવિદ્ય વિદ્વાન બ્રાહ્મણો શ્રી વાસ્તુ વિધીની તૈયારી કરવા લાગ્યા. દિવસ સમગ્ર ભારે કામમાં રોકાયા છતાં પણ રાત્રીની સભામાં નીયત સમયે જ્ઞાતિ બન્ધુઓ બહુજ સારી સંખ્યામાં હાજર થયા હતા.

સભાની શરૂઆતમાં પ્રભુ પ્રાર્થના કર્યા બાદ **ભાઇ રામજી ધનજીએ** ઉભા થઇને જણાવ્યું કેઃ—

પુજ્યે ભાઇઓ અને બહેનો આજની સભામાં આપ સર્વે સારી સંખ્યામાં પધાર્યા છો તે જોઇ હું ઘણોજ ખુશી થઇ આપ સર્વેનો આભાર માનું છું. અને ઇચ્છું છું કે, સનાતન ધર્મ અને જ્ઞાતિ પ્રત્યેનો પ્રેમ આ ગામમાં આપ ભાઇઓમાં છે તેવો પ્રેમ આપણી જ્ઞાતિના દરેક ભાઇઓમાં થાઓ એવી મ્હારી આંતરીક શુભેચ્છા છે. આજની સભાના પ્રમુખ

તરીકે આપણી જ્ઞાતિના સુધારક તેમજ ઉત્સાહી **ભાઈશ્રી કાનજી અબજી નાથાણીની** દરખાસ્ત મુકુ છું. આશા છે કે આપ સર્વે ભાઈઓ સહમત થાશો.

તેને **ભાઈશ્રી નથુ નાનજીએ** અનુમોદન આપવાથી તાળીઓના ગડગડાટ વચ્ચે પ્રમુખશ્રીએ પોતાનું આસન લીધા બાદ સભાને ઉદ્દેશી જણાવ્યું કેઃ—

પ્રિય જ્ઞાતિ બન્ધુઓ અને પુજ્ય માતાઓ આજની સભામાં મ્હારાથી વિશેષ વિદ્વાન ભાઈઓની હાજરી હોવા છતાં જે માન આપે મને આપ્યું છે તેથી હું આપ સર્વેનો ઉપકાર માનું છું. અને મ્હારૂં લેખીત ભાષણ રજુ કરૂં છું તે **ભાઈશ્રી રામજી ધનજી નાકરાણી કોટડાવાળા** વાંચી સંભળાવશે.

વ્હાલા ગંગાસ્વરૂપ જ્ઞાતિ ભાઈઓ, વડીલો, પુજ્ય માતાઓ અને બહેનો !

આપણા પુર્વજોએ પાંચસો વરસોથી પીરાણા પંથ સ્વીકાર્યા છતાં પણ આપણા રીવાજો હીન્દુ સનાતન ધર્મને લગતા કાયમ રહ્યા હતા. પરંતુ સવંત ૧૮૩૨ ની સાલમાં કાકા પ્રાગજી તથા સૈયદ વલીમીયાંએ આપણા ગોર અને ભાટને રજા અપાવી અને તે દિવસથી લગ્નમાં ચોરી અને મરણ સમયે અગ્ની સંસ્કાર વીગેરે બંધ કરાવ્યા. તે સબંધી તે સમયે જે ઠરાવ થએલો તે આપણા જુના ચોપડાના આધારથી આપણે જાણી શકીએ છીએ એ હીન્દુ ધર્મ વિરૂધ્ધી ઠરાવ બીલકુલ અયોગ્ય છે એ જાહેર કરવા માંનકુવાના પટેલ જીવરાજ વસ્તાએ લગભગ પાંત્રીસ આગેવાન ગઢેરાઓની સહીઓથી ઇ. સ. ૧૯૨૬ માં છપાવી એ નીંદ્ય ઠરાવ રદ થએલો જાહેર કરેલો છે જે આપ સર્વે ભાઈઓ જાણતા હશો.

Year: 1775-76

જુવો - કીર્તિ ધ્વજ

આજે એજ નખત્રાણા ગામમાં એ કલંક ટાળવાનું ભાગ્ય આપણને પ્રાપ્ત થયું છે જે આપણે સર્વે ભાઈઓ એકત્ર થઇ સલાહ અને સંપથી ભગવાનની પ્રતીષ્ઠા કરવા નીમીત ભેગા થયા છીએ એ વધારે ખુશી થવા જેવું છે. કારણ કે અત્રેના આપણા જ્ઞાતિ બન્ધુઓ જે જુના વિચારના છે તેમણે જરાપણ વિરોધ કર્યા વિના સ્થાવર જંગમ તેમજ જે કંઇ ધર્માદા મીલ્કત છે તેની અંદર સમાન ભાગ આપી ભાઈઓ તરીકે ઉત્તમ દ્રષ્ટાંત આપ્યું છે એટલુંજ નહી પણ આ પવિત્ર મંદીરના દરેક કાર્યમાં સાથ અને સહાયતા આપી ધર્મ પ્રત્યે સારો સદ્‌ભાવ બતાવી આપણી જ્ઞાતીને ઉત્તમ બોધપાઠ આપ્યો છે કે ધર્માદા મીલ્કત અમુક વ્યક્તીની માલીકીની નથી. પણ તેની અંદર ધર્માદા તરીકે અથવા કોઇપણ પ્રકારે એક યા બીજી રીતે કંઇપણ નાની અથવા મોટી રકમ આપેલી હોય અથવા આપતા હોય તે સર્વે ભાઈઓનો સમાન હક્ક છે. એવું આપણા ભાઈઓએ બતાવી આપ્યું છે.

સતપંથ વાળાઓએ સહિયારી મિલકતમાંથી ભાગ આપેલ છે.

વધુમાં પોતાના કીંમતી સમયનો ભોગ આપી મુંબઇથી પધારેલા **ભાઇ રાજારામ સામજી માનકુવાવાળા** તથા **ભાઈશ્રી રતનશી ખીમજીનો** આપણા ગામની વતીથી આભાર માનું છું કે તે ભાઈઓ જ્ઞાતી અને ધર્મ પ્રત્યે અપાર ઉત્સાહ ધરાવી આ પવિત્ર પ્રતિષ્ઠાના કાર્યમાં જાતિભોગ અને બુધ્ધિબળથી સાથ આપી જ્ઞાતિ ઉન્નતિના વિચારોનો અલભ્ય લાભ આપી રહ્યા છે.

રાજારામ સામજી માનકુવાવાળા શરૂઆતમાં નારાયણ રામજીની ટીમમાં હતા

હું **મુરબ્બી શ્રી રાજારામભાઇને** પોતાના વિચારો સભા સમક્ષ રજુ કરવા પ્રાર્થના કરૂં છું. આશા છે કે તેઓશ્રી પોતાના અનુભવો અને વિચારો પ્રગટ કરી અનુપમ લાભ આપશે. ત્યારબાદ ભાઈ **રાજારામભાઇએ** ઉભા થઇ જણાવ્યું કેઃ–

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ, વ્હાલા ગંગાસ્વરૂપ જ્ઞાતિભાઇઓ, પુજ્ય માતાઓ અને બ્હેનો!

આપ સર્વે ગઇ કાલની સભા કરતાં આજે સારી જેવી સંખ્યામાં પધાર્યા છો તે જોઇ મને ઘણોજ આનંદ થાય છે. આવી શુભ ભાવના આપણામાં દિનપ્રતીદીન વિશેષ થાઓ એમ હું ઇચ્છું છું. પ્રમુખ સાહેબના આદેશને માન આપી આ પ્રસંગ નીમિતે મારી હૃદયની ભાવના વ્યકત કરવી એ મારી ફરજ સમજી બે શબ્દો બોલું છું તેમાં અવિનય ક્ષમા કરશો.

કહેતાં હર્ષ થાય છે કે અહીંના ભાઇઓએ આ ધર્મકાર્યોમાં સાથ આપી ધર્માદા મીલકતમાં જે સમાન હકક આપવાની સૌજન્ય નિતિ અખત્યાર કરી છે તેવું માન્યવંતા પ્રમુખ સાહેબના ભાષણમાંથી સાંભળી હું અત્યાનંદથી એ ભાઇઓને ધન્યવાદ આપું છું. અને સાથે બીજા ગામના ભાઇઓ નખત્રાણાની પરિસ્થિતીનું અનુકરણ કરી સુધારક ભાઇઓને સાથ આપી ભાઇ ભાઇ તરીકેની ફરજ બજાવતા રહેશે એવી પ્રાર્થના કરૂં છું. કારણ કે ધર્માદા મીલ્કત એક ભાગની નહી પણ સમાન ભાગની છે એમ માનવું એ આપણી પ્રમાણીકતા અથવા મનુષ્ય તરીકેની મહત્તા છે. કોઇને ગેરઇન્સાફ આપવો અથવા બીજાના હકકનો અધીકાર ભોગવવો એ ઇચ્છવા યોગ્ય નથી. સુધારક ભાઇઓ પણ આપણીજ જ્ઞાતિના છે અને જે કંઇ પણ કરી રહેલા છે તે માત્ર આપણા પરમ પવિત્ર હીન્દુ સનાતન ધર્મમય ભાવથી આપણી જ્ઞાતિને પીરાણા પંથના પ્રપંચમાંથી બચાવી જ્ઞાતિના ગૌરવને વધારવા સારૂ પરીશ્રમ કરી રહેલા છે તો પછી તેનો વિરોધ કરવો એ આપણી કેટલી ભુલ કહેવાય?

નખત્રાણાના મંદિર સંબંધી સામગ્રી અને સાધનોની ખરીદી કરવા આપના પ્રતિનીધી તરીકે **ભાઇશ્રી રામજી જેઠા સેંગાણી** અને **ભાઇ હરજી પુંજા નાથાણી મુંબઇ–ઘાટકોપર** પધાર્યા હતા, ત્યાં તે ભાઇઓએ ઘાટકોપરમાં આપણા જ્ઞાતિભાઇઓ સર્વેને એકત્ર કરી નખત્રાણાની વિગતવાર પરીસ્થીતીથી વાકેફ કર્યા અને વધારામાં અત્રેના ઘાટકોપરના આગેવાનોમાંથી ચાર પાંચ ભાઇઓ પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગથી પહેલાં સાત આઠ દિવસ અગાઉ આવે એવી ઇચ્છા પ્રદર્શીત કરી. કારણ કે તમારા આવવાથી કેટલાક કામો કરવાની અમને સુગમતા થશે. તેમજ વ્યવસ્થિત પધ્ધતીનો અનુભવ આપના આવવાથી અમને મળી શકશે અને કેટલીક શંકાઓ તેમજ મતફેરનું નિવારણ પણ થઇ શકશે વીગેરે સુચનાઓ કરવાથી અમો એ પ્રસંગ ઉપર આઠ દીવસ વહેલા આવશું એવી ખાત્રી આપી હતી અને તે અનુસાર અમે હાજર થઇ જ્ઞાતીની જે કંઇ બની શકે તે સેવા કરવાને તૈયાર થયા છીએ જેથી અમો અમારા અહો ભાગ્ય માનીએ છીએ. મંડપ તૈયાર કરવાનું કામ મને સુપરદ કરવામાં આવ્યું છે તે લગભગ આવતી કાલે પુરણ થઇ રહેશે. અને મારા ધારવા મુજબ આવતી કાલની સભા આપણે મંડપમાં ભરી શકીશું. તે સીવાય રસ્તાઓ શણગારવાનું તથા

પ્રવેશદ્વારો તૈયાર કરવાનું આવતી કાલથી આરંભાઇ થ જાશે. તેના માટે આપણી જ્ઞાતીના યુવકોને આ કામમાં સામેલ થવા સારૂં **સ્વયંસેવક** એટલે **વોલન્ટીયર** બની જ્ઞાતી સેવામાં ભાગ લેવાની ભલામણ કરૂં છું. સ્વયંસેવક એટલે મરજીથી સેવા કરવાને તૈયાર થએલો ઉત્સાહી યુવક. ફરજના ચીન્હ ધારણ કરી વ્યવસ્થિત કાર્યોમાં ભાગ લેવાથી સુગમતા અને સરળતાથી સાથ આપવા પોતાના નામો નોંધાવશે એવી આશા રાખું છું. અને વોલીન્ટીઅરની ફરજ સબંધી રતનસીભાઇ પોતાના વિચારોથી સમજાવશે એવી પ્રાર્થના કરૂં છું. મારૂં બોલવું પુરૂં કરી સર્વ સભાનો ઉપકાર માની મારા સ્થાનકે બેસી જવાની રજા લઉં છું.

ત્યારબાદ **ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી** ઉભા થઇ કહેવા લાગ્યા કે માન્યવર સભા પતિ સાહેબ તથા વહાલા ગંગાસ્વરૂપ જ્ઞાતી બન્ધુઓ પુજ્ય માતાઓ તથા બહેનો !

મને **મુરબ્બી શ્રી રાજારામ ભાઇએ** સ્વયંસેવકની ફરજ બાબતનું કહ્યું છે તેમાં કહેવાનું એ છે કે સ્વયંસેવકે જરાપણ બદલાની આશા રાખ્યા વિના જ્ઞાતિ ઉપયોગી કાર્યોમાં ભાગ લઇ શાન્તિ ધીરજ તેમજ સહનસીલતાથી વ્યવસ્થિત પધ્ધતિથી સેવા કરી દરેક કામગીરીમાં તનમનથી કામ કરવું જોઇએ. કારણ કે આવો અલભ્ય અવસર ઇશ્વરે આપણને આપ્યો છે તેનો સદ્ઉપયોગ કરવો એ આપણી ફરજ છે.

સ્વયંસેવક તરીકે આપણે કામ કરવા માગતા હોઇએ તો જ્યાં સુધી આ સમારંભ ચાલે ત્યાં સુધી તમારા અંગત ગમે તેવા કામો હોય તોપણ તેની દરકાર નહી કરવાની તમારી ફરજ છે, **વોલન્ટીઅરના ચીન્હ તરીકે ચાંદ અને પટા** ધારણ કરી સભાની વ્યવસ્થામાં પુરતો કાબુ શાન્તિથી જાળવવો જોઇએ. તેમ સમારંભની કોઇપણ સામગ્રી ગેરવલે ન થાય એ જોવાની પણ તમારી ફરજ છે. તેમજ આવનાર આપણા જ્ઞાતી ભાઇઓને અંગત તકલીફ ન થાય એ તરફ પણ ખાસ ધ્યાન આપવું. એ બધા કાર્યોની દોરવણી કરનાર તરીકે તમારામાંથીજ **કેપટનની** ચુંટણી કરવામાં આવશે. અને નીયુકત કરેલા **કેપટનની** આજ્ઞાનુકુળ દરેક વોલન્ટીઅરે વર્તવાનું છે એટલું જાણ્યા પછી જે ભાઇઓની ઇચ્છા થતી હોય તેમણે પોતાના વોલન્ટીઅર તરીકે નામો નોંધાવવાં. આ સુચનાથી હાજર રહેલા ભાઇએ.એ પોતાના નામો સ્વયંસેવક તરીકે ઉત્સાહથી લખાવ્યાં હતા. બાદ સભા વિસર્જન કરવામાં આવી હતી.

VSAK: 16-May-1937

સંવત ૧૯૯૩ ના માસ વૈશાખ સુદી ૬ ને રવીવારની કાર્યવાહી.

ભગવાન શ્રી સુર્યનારાયણના ઉદયથી જ્ઞાતિબન્ધુઓ તથા સ્વયંસેવકો મંદિરના ચોગાનમાં મંડપારોપણની ચાલતી તૈયારીમાં આનંદથી ભાગ લેવા આવવા લાગ્યા. **સ્વયંસેવકના શરીર ઉપર ફરજના ચીન્હ તરીકે પટા અને ચાંદ** ધારણ કરવામાં આવ્યાં. અને તેઓમાંથી યોગ્ય બન્ધુઓની કેપ્ટન તરીકેની ચુંટણી કરવામાં આવી. તેમાંની સંખ્યા વોલન્ટીઅરોની ૪૬ અને ૪ કેપ્ટન પોતાની ફરજ બજાવવાને તૈયાર થયા. ઘણું ખુશી થવા જેવું છે કે **મોટી વીરાણીથી ભાઇ શ્રી સવગણ લાલજી નાકરાણીની સરદારી નીચે દશ વોલન્ટી-**

અર ભાઇઓની એક ટુકડી જ્ઞાતિસેવામાં ભાગ લેવા આવી હતી. તેઓને મંડપના ઉત્તર તરફના દ્વાર પાસે વ્યવસ્થા જાળવવાનું કામ સોંપાયું હતું જે કાર્યનો તે ભાઇઓએ હર્ષથી સ્વીકાર કર્યો હતો.

સાંજની મોટરમાં **મુંબઇ-ઘાટકોપરથી શ્રીયુત મેગજીભાઇ લખમસી, તથા શ્રીયુત કરસનભાઇ ઉકેડા દેશલપુરવાળા (ઘાટકોપર યુવક મંડળના પ્રમુખ) તથા ભાઇશ્રી સીવજી મેઘજી ખેતાણી વીરાણીવાળા તથા રામજીભાઇ કાનજીભાઇ પોકાર મઉવાળા તથા** ભાઇ **દેવજી મુળજી દેશલપુરવાળા આવી પહોંચ્યા હતા. તેમને માન સહીત મંદિરમાં તેડી લાવ્યા હતા.**

રાત્રીના નીયત સમયે મંદિરના ચોગાનમાં વિશાળ મંડપ તૈયર કરવામાં આવ્યો હતો તેમાં સભાની શરૂઆત પ્રભુપ્રાર્થનાથી કરવામાં આવી હતી. આજની સભામાં ભાઇઓ અને બહેનો બહુજ મોટી સંખ્યામાં આવવાથી સભાસ્થાન ભરપુર થઇ ગયો હતો. વોલન્ટીઅરો સભાના નીયમાનુસાર પોતાની ફરજ બજાવી રહ્યા હતા.

ભાઇ **શ્રી હરજી પુંજા નાથાણીની દરખાસ્તથી તથા** ભાઇ **શ્રી** ભાણજી **જેઠાના અનુમોદનથી પ્રમુખસ્થાને શ્રીયુત ભાઇ શ્રી વાલજીભાઇ સવદાસ ડોશાણી બીરાજ્યા હતા.**

પ્રમુખશ્રીનું લેખીત ભાષણ વાંચવામાં આવ્યું હતું જે નીચે પ્રમાણે છે:-

વહાલા જ્ઞાતિ ભાઇઓ, પુજ્ય માતાઓ અને બહેનો તથા પધારેલા અન્ય સદ્‌ગૃહસ્થો.

આજથી પહેલાં બે સભાઓ ભરાએલી અને આ ત્રીજી સભામાં પ્રમુખ તરીકેની જવાબદારી મને સોંપી છે તે બદલ આપ સર્વેનો અંતઃકરણ પુર્વક આભાર માનું છું. દરેક સભાઓમાં તેમજ આપની ચાલુ કામગીરીમાં ભાગ લેનાર મુંબઇથી પધારેલા **ભાઇશ્રી રાજારામ સામજી** તથા **ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી**એ વિવેચન કરી આપણને સમજાવવાનો પરીશ્રમ લીએ છે અને તનમન ધનથી જ્ઞાતિ સેવા કરી રહેલા છે જેથી તેમને ધન્યવાદ આપવો ઘટે છે. એ પ્રમાણે સેવા કરવાને પ્રત્યેક ભાઇઓ આગળ આવે અને જેમ આપણા ગામમાં **મંદિર થયું છે** તેવા મંદિરો કચ્છમાં આપણી જ્ઞાતી તરફથી થાય એવી હું પ્રભુને પ્રાર્થના કરૂં છું. પણ એ બધું ક્યારે થાશે કે આપણામાં સંપ તેમજ સંગઠન હશે તો. સંપના વાસ્તે **ભાઇશ્રી રતનસીએ** શુધ્ધી કરાવી છે છતાં પણ સમયને અનુસરી સંપ તેમજ સ્નેહ જળવાઇ રહે અને જ્ઞાતી ભેગા રહી સુધારા થઇ શકે એ માન્યતાએ જ્ઞાતિ સાથે જમવા વીગેરેનો વહેવાર ચાલુ કર્યો છે તે પ્રસંશનીય છે. 'કારણ કે **પતીત પાવની પવિત્ર ગંગાસ્વરૂપ જ્ઞાતિ** સાથે રહી જે સુધારા આપણે કરી શકીશું તે બીજી રીતે નહી થઇ શકે. કારણ કે જેનું જમવાનું જુદું તેના મન જુદાં અને જેના મન જુદાં તેના વિચારો જુદા, જેના વિચારો જુદા તેનાં વર્તન જુદાં એ રીતે જેના મન વિચાર અને વર્તન જુદાં છે તે જ્ઞાતિ સાથે શું સબંધ ધરાવી શકે. સહવાસ કર્યા વિના અથવા સાથે રહ્યા વિના જ્ઞાતિ ઉન્નતીની આશા રાખવી એ વ્યર્થ છે તમે ચોકકસ માનજો કે જે પધ્ધતિથી

રતનશીબાપાના જ્ઞાતિ સાથે જમવા વિગેરેનો વ્યવહાર

રતનશી ખીમજી ટીમની Strategy

આપણે કામ કરી રહ્યા છીએ એજ રીતે જો આપણે સલાહ અને સંપથી વડીલોની મર્યાદા જાળવી અંગત વેર ઝેર કે કોઇની લાગણી દુભાવ્યા વિના વિવેક અને વિનયથી જ્ઞાતિ સુધારક એટલે સેવક થઇ કામ કરશું ત્યારેજ આપણી પુજ્ય જ્ઞાતિ **પીરાણા પંથના પ્રપંચમાંથી** મુક્ત થઇ શુદ્ધ **હીન્દુ સનાતન ધર્મના** વિચારોને અંગીકાર કરશે એવી મ્હારી માન્યતા છે જેથી મારા દરેક ભાઇઓને ભલામણ કરૂં છું કે પ્રિય જ્ઞાતિ ભાઇઓ સાથે ખાવા પીવાનો વહેવાર ચાલુ રાખી આપણામાં જે ભુલ હોય તેને શાન્તિ અને સહન શીલતાથી જ્ઞાતિના નમ્ર સેવક બની સુધારવાની કોશીષ કરશું તો તેમાંજ આપણું અને જ્ઞાતિનું હીત સમાયલું છે. ધાર્મીક વિચારોનું પરીવર્તન કરાવવાની જે ભાઇને જરૂર જણાતી હોય તે ભાઇએ હું જ્ઞાતિનો શીરતાજ એટલે મ્હોટો સન્તાવાન વિગેરે **અહંકારી** ભાવના ભુલીને હું જ્ઞાતિનો દાસ અથવા સેવક વા નમ્ર સુધારક છું. જ્ઞાતિ મ્હારી અને હું જ્ઞાતિનો છું એમ સમજી જો આપણે કામ કરશું તો ભવિષ્યમાં આપણી જ્ઞાતિને લાગેલું કલંક જરૂર ભુંસાવી શકીશું, વિશેષમાં આપણા મુંબઇથી પધારેલા ભાઇઓ કીંમતી વિચારોના લાભ આપશે એવી આશા રાખી મ્હારૂં બોલવું પુરૂં કરી બેસી જવાની રજા લઉં છું.

જ્ઞાતિભાઇઓ એટલે સનાતની થયેલા હોય, પણ શુદ્ધિ કરાવેલ ન હોય.

આ રીપોર્ટના પેજ ૩૯માં આગળ રતનશી ખીમજીનું ભાષણ વાંચો.

નારાયણ રામજીને ઉદ્દેશીને કહેલ હોય, એવું જણાઇ આવે છે.

ત્યારબાદ મુરબ્બી શ્રી રાજારામભાઇ સામજી ઉભા થઇ કહેવા લાગ્યા કે મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ પુજ્ય જ્ઞાતિ બંધુઓ, તથા પધારેલા સદગૃહસ્થો પુજ્ય માતાઓ અને બહેનો !

ભવિષ્યમાં ઉજળું ભાવી બનાવવામાં આ પવિત્ર અને જ્ઞાતિ ઉપયોગી કાર્યમાં આપ ભાઇઓ અને બહેનો સાથ આપી પ્રેમથી સહમત થઇ જે સહકારબતાવી રહ્યા છો એ જોઇ હું અનહદ ખુશી થાઉં છું અને ઇચ્છું છું કે આવા સદ્‌ભાવ જ્ઞાતિ અને ધર્મ પ્રત્યે આપણો અવીચળ રહો એવી મ્હારી શુભેચ્છા છે.

ભાઇઓ !

સત્યનારાયણ મંદિર પહેલાં બન્યું છે

આપની કચ્છની જ્ઞાતિમાં આથી પહેલાં મંદિર આથમણા પાંચાડાના આપણા ભાઇઓએ **ભગવાન શ્રી સત્યનારાયણના** બંધાવ્યાં છે. તે પછી વિરાણી મોટીમાં **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણનું મંદિર થયું** છે અને ત્યારબાદ આપણું આ મંદીર આજે તૈયાર થએલું છે. જેમ માણસ માણસના વિચારો જુદા હોય તેમ ભગવાનના વિચારો પણ જુદા થતા હશે કે કેમ? તે મ્હારાથી સમજી શકતું નથી, કારણ કે **શ્રી સત્યનારાયણ ભગવાનને માનનારાઓ** જ્ઞાતિનો તીરસ્કાર કરી ઉંચા હોવાની અભીલાષા રાખી જ્ઞાતિ સાથે ખાવપીવામાં શરમાય છે. ત્યારે **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણને માનનારાઓએ તો પ્રતિષ્ઠા સમયે ત્રણે પાંચાડાના ભાઈઓને એકત્ર કરી ખાવા પીવાનું સાથે રાખી એક થવાનો સદ્‌બોધ ગ્રહણ કર્યો** છે તેમાં ખુશી થવાનું તો એ છે કે જો ઇતીહાસીક ભુમીએ હીન્દુ ધર્મના વિચારો કેટલેક અંશે લઇ લીધા હતા. ગોર અને ભાટને રજા અપાવી આપણે કોણ છીએ એ વાતને વિસરાવી દીધી હતી તેજ ભુમી ભગવાનની કૃપાથી આપણે શુધ્ધ હીન્દુ છીએ એ સીધ્ધ કરી બતાવ્યું છે. તે પ્રસંગે આવેલા ભાઇઓ ધર્મ અને વીચારોથી જુદા હોવા છતાં પણ

લક્ષ્મીનારાયણ વાળાઓની રણનીતિ

જ્ઞાતીએ અંત્મ ઓધારણ પતીત પાવની પવીત્ર ગંગા છે અને તેમાં સ્નાન કરવાથી **કાહીક વાચીક અને માનસીક પાપો ભસ્મ થતાં આત્મા પવિત્ર થાય છે.** એવો ધન્ય દિવસ અને ધન્ય સમય લાવી આપનાર નખત્રાણાની ભુમીનો અમર ઇતિહાસ સુવર્ણ અક્ષરે લખાશે એ વિચારતાં મારૂં હૃદય હર્ષથી ઉભરાય છે.

નારાયણ રામજી ની ટીમની કાર્ય પદ્ધતિ જુદી હતી, જેમાં તેઓ જ્ઞાતિને સાથે નોહતા રાખતા.

હું માનું છું કે જ્ઞાતિ સાથે એકત્ર રહી જ્ઞાતિનું ગૌરવ સાચવી સરળતા અને શુદ્ધતાથી ધાર્મિક તેમજ સામાજીક વિચારોમાં પરીવર્તન કરીશું ત્યારેજ ઉન્નતિના શિખરે પહોંચી શકીશું. જેટલા આપણે ખાવા પીવામાં નિકટ રહીશું તેટલા એક બીજાના વિચારોમાં પરીવર્તન કરવા સારૂ અનુકુળતા પ્રાપ્ત કરી શકીશુ. પરંતુ કહેતાં ખેદ થાય છે કે સુધારામાં આગેવાન ગણાતા ભાઇ શ્રી નારાયણજી રામજી અને તેમના સાથીદારો આવા જ્ઞાતિ ઉન્નતિના કાર્યમાં ભાગ નહિ લેવાનું સંભળાય છે. તેમના એવા વિચારો સુધારકોના ધ્યેયથી વિરૂદ્ધ હોય એમ મ્હારૂ માનવું છે.

બોરડી ટીમ્બા પછી કોઇ બીજા ગામમાં લક્ષ્મીનારાયણ મંદિર નથી બંધાયા

ગુજરાત કેશરાપુરા (બોયડી ટીમ્બા) માં પણ આપણા જ્ઞાતિ ભાઇઓએ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનું મંદિર બંધાવી પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી. તે પ્રસંગેનો લાભ લેવાનો મોકો મને મળ્યો હતો. ગુજરાતમાં આપણા ભાઇઓ ગએલ છે તેઓમાંથી પહેલ વહેલું બોયડી ટીમ્બામાંજ મંદિર બંધાવ્યું. ત્યારબાદ કોઇપણ ગામમાં મંદિર નથી થયાં. મ્હારા જાણવામાં આવ્યું છે કે મગનપુરા કંપામાં મંદિર બંધાણું છે અને તેઓ ત્યાં પ્રતિષ્ઠા પણ કરાવવાના છે. અને માધવ કંપમાં જ્યાં પીરાણા પંથને અનુસરતી ધર્મની જગ્યા કે જેને "ખાના" કહેવાય છે તેજ હોલમાં ભગવાનની મુર્તીની સ્થાપના કરાવેલી છે તે પ્રસંશનીય છે.

સતપંથના ખાનાઓનેજ લક્ષ્મીનારાયણ મંદિરમાં ફેરવી નાખ્યા

આવા શુભ અવસરે તો બનતા સુધી સુધારકોએ તો જરૂરથી આવવુંજ જોઇએ કહેવાનો આશય એ છે કે ખાવા પીવા વિગેરેના કારણથી આપણી જ્ઞાતિમાં એક ભયંકર દિવાલ ઉભી કરી જ્ઞાતિ સુધારાના ધર્મના કાર્યમાં સાથ ન આપવો એ સુધારો ન કહેવાય તેથી તો જ્ઞાતિમાં વિરોધ વધે છે. હલના સંજોગો જોતાં ખાવાપીવાના સવાલને વેગળો મુકી સંપથી સંગઠન કરી રચનાત્મક કાર્યક્રમ ગડી સુધારાના કામમાં યાહોમ ઝંપલાવવું જોઇએ.

જ્ઞાતિ સાથે ખાવા પીવાનો મુદ્દો કેટલો ભયંકર હતો, તેની ઝલક

અસ્તુ :—

હવે અત્રે પધારેલા જ્ઞાતિબંધુઓને પ્રાર્થના કરૂં છું કે આપણે મંદિર બંધાવી પ્રતિષ્ઠા કરી ભગવાનના દર્શન કરી કૃત કૃત્ય થયા એમ માની હવે આપણને બીજુ કરવાનું કંઇ નથી એમ કોઇ સમજશો નહિ. મુર્તીને પધરાવ્યા પછી તેમાં ભાવ અને ભકિત વધારવા સારૂ તેમજ આપણા આચાર અને વિચારો શુધ્ધ કરવા સારૂ આપણા હીન્દુ ધર્મના રહસ્યો સમજવા સારૂ સારા સુપાત્ર અને **વીદ્વાન બ્રાહ્મણ** અથવા **નીષ્પ્રહી મહાત્મા** કે જે આપણા **અંતઃકરણના** આવરણોને મટાવી શકે અને સદ્જ્ઞાન વધારી આપણી ફરજો આપણને સમજાવી શકે. કારણ કે **"ગુરૂ બીન મળે ન જ્ઞાન"** એ કહેવત પ્રમાણે આપણને સારા સદ્‌ગુરૂને શોધવા પડશે અને પ્રભુ કૃપાએ પ્રાપ્ત પણ થઇ શકશે. તે દરમ્યાન દેવદર્શન અને ધ્યાનથી આપણા અંતરાત્મા શુદ્ધ રાખી જ્ઞાતિ ઉન્નતિના વિચારોનો વધુ વિકાસ કરશો એવી મ્હારી પ્રાર્થના છે ચાલુ કાર્યક્રમ તરીકે **કેશરાપુરા (બોયડી ટીમ્બા)** માં પ્રતિષ્ઠા સમયે

ત્યાંના **ભાઈઓએ કહ્યું હતું** કે અમે પીરાણાના થોથાં તો મુકયાં પણ પરમાત્માની ભકતી, પ્રાર્થના પુજન સ્તુતિ વિગેરે કેવી રીતે કરી તેમના યશોગાન ગાવા તે અમારે સમજવું જોઇએ. તે સમયે **રતનસીભાઇએ** તેમને બહુજ સારી રીતે સમજાવ્યું હતું અને અહીંઆં પણ એ વિષય હાથમાં લઇ આપણ બધાંને સમજાવશે એવી આશા રાખી હું મ્હારા સ્થાનકે બેસી જવાની રજા લઉં છું.

ત્યારબાદ પ્રમુખ સાહેબની આજ્ઞાથી ભાઇ શ્રી માવજી પુંજા જબુવાણી ઉભા થઇ સભાને ઉદ્દેશી જણાવ્યું કેઃ—

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ જ્ઞાતિ બન્ધુઓ માતાઓ અને બહેનો ભાઇ શ્રી **રાજારામ સામજી**એ ધાર્મિક કર્મ કેમ કરવું તે સંબંધે જે પ્રણાલીકા બતાવી છે તે પ્રમાણે વર્તવાથી બાળકો, યુવકો, માતાઓ અને બહેનો તેમજ પુજ્ય વડીલો વિગેરે સારી રીતે લાભ લઈ શકશે. **રામાયણ મહાભારતાદી ગ્રંથોના** પ્રવચનથી આપણા વિચારો ઉપર બહુજ સારી અસર થાશે. આપણે ધર્મના નામે જે પૈસા કુપાત્રે દાન આપતા હતા તેને બદલે આવા સુમાર્ગે અને સુપાત્રે દાન કરવાથી આપણે જ્ઞાતિનો ઉધ્ધાર કરી શકીશું. દુધ અને દહીંમાં બેઉ ઠેકાણે પગ રાખવાથી લપસી જવાય છે **અને** ધાર્યા ઠેકાણે પહોંચી શકાતું નથી જેથી આપણે હીન્દુ **છીએ** અને હીન્દુઓને છાજતા મંદિરો બંધાવીએ અને સનાતન ધર્મના શાસ્ત્રોના કહેવા પ્રમાણે ચાલીએ એ **આપણી** ફરજ **છે.** આ મંદિર તો થયું પણ નખત્રાણાના જુના વાસમાં જે આપણી જ્ઞાતિના જુના સ્થાનો છે તે દેવમંદિરના રૂપે ફેરવાઇ નિજ મંદિરની સ્થાપના થાય એવી આશા રાખી મ્હારા સ્થાને બેસી જવાની રજા લઉં **છું.**

દૂધ-દહીં વાળાઓ ઉપર સારી ટીપ્પણી

ત્યારબાદ **ભાઇ શ્રી રતનસી ખીમજી ઉભા થઇ જણાવ્યું કેઃ— માન્યવર સભાપતી, પુજ્ય ગંગાસ્વરૂપ જ્ઞાતિબન્ધુઓ, પુજ્ય માતાઓ અને બહેનો તેમજ પધારેલા સદ્‌ગ્રહસ્થોઃ—**

પ્રમુખ સાહેબે પોતાના પ્રવચનમાં કહ્યું છે કે રતનસીભાઇએ જ્ઞાતિસેવા તન, મન **અને** ધનથી કરવા માટે વચન આપ્યું છે. એ વાત કાંઇ નવિનતા ભરેલી નથી જ્ઞાતિસેવાનો સીધ્ધાંત અમારો પ્રથમથીજ છે અને તે પરમકૃપાળુ પરમાત્મા નિભાવી આપે. **આ** જન્મ તો શું પણ જન્મો જન્મ મ્હારી પુજ્ય જ્ઞાતિની સેવા કરવાની સદ્‌બુધ્ધિ આપે એવી પ્રભુને પ્રાર્થના **છે.** પ્રિય જ્ઞાતિ બન્ધુઓ! જ્ઞાતિની સેવા કરવી એ દરેક સમજુ અને બુદ્ધીવાન મનુષ્યોનો મુખ્ય કર્તવ્ય અથવા ફરજ **છે.** તેની અંદર એ સેવા કરનાર ભાઇની આપણે તો પ્રસંસા એટલે વખાણ કરીએ તેથી સેવા કરનારા ભાઇની સેવામાં હરકત અથવા અચરણ આવે. કારણ કે વખાણના મોહથી અભીમાન ઉત્પન્ન થતાં પોતાની પવિત્ર ફરજ બજાવવા નીષ્ફળ થાય. માટે મ્હારા ભાઇઓને પ્રાર્થના છે કે સેવા કરનાર જ્ઞાતિ ભાઇ પોતાની ફરજ બજાવે તેમાં અતિશયોકિત ભર્યા વખાણોની આવસ્યકતા ન હોય તો વધારે સારૂં.

પુજ્ય બન્ધુઓ, સભાની અંદર પધારેલા કેટલાક ભાઇઓની ઇચ્છા મ્હારા તરફથી ધાર્મિક ઉપદેશો સાંભળવાની છે એ જાણી હું ઘણોજ ખુશી થાઉ છું. પણ હું વિદ્યવાન કે શાસ્ત્રોનો પુરતો અભ્યાસીવા જાણકાર નથી. મ્હારો અભ્યાસ ગુજરાતી માત્ર ત્રણ ચોપડીનો છે. આપણી જ્ઞાતિમાં વિદ્યાનો અભાવ એજ આપણી પડતીનું કારણ છે. પોતાનું

રતનશી ખીમજી માત્ર ૩જા ધોરણ સુંધી ભણેલા હતા.

નામ પણ માંડ વાંચી શકીએ એ પુરતીજ આપણામાં વિદ્વતા છે. તો પણ મ્હારા અનુભવ તેમજ અલ્પ બુદ્ધી અનુસાર જે કંઇ હું સમજી શકું છું તે સાદી ભાષામાં હું આપને ઠીક સમજાવી શકીશ.

પુજ્ય ભાઇઓ! આપણી ઉન્નતિનો આધાર આપણી માતાઓના શીક્ષણમાં સમાયેલો છે. માતાઓ જેવું ધારસે તેવું પોતાના બાળકને બનાવી શકશે. માતાન સહવાસમાં રહેલો બાળક માતાને આધીન છે માતા બીકણના સંસ્કારો નાખશે તો બાળક બીકણ થશે. માતાઓ મુર્ખતાના કાર્યો કરશે તો તે જોઇ બાળક પણ મુર્ખ થશે. માતા સમજુ અને બુદ્ધીવાન હશે અને બાળકમાં પણ તેવા સંસ્કારો નાખશે તો બાળક પણ તેવો બુદ્ધીવાન થાશે. **કૌશલ્યાના પ્રતાપે શ્રીરામ વિશ્વવંદનીય ભગવાન થયા, યશોદાના કારણે શ્રી કૃષ્ણ ત્રીલોકીના નાથ થયા.** અહો! જુઓ તો ખરા શું પ્રતાપ છે માતાઓની શકિતનો જેમ માતાઓ સાચુ શીક્ષણ અને સારા વિચારોથી બાળકોનું પોષણ કરે તો આજે પણ આપણામાં **ભીમ** અને **અર્જુન** જેવા ભડવીર યોધ્ધાઓ પણ જોઇ શકીયે ખરા.

પુજ્ય માતાઓ અને બહેનો! તમો અમારા ભાગ્યની વિધાતાઓ છો સાચે સાચી શકિતઓ અને દિવ્યતેજો મય જ્યોતિઓ છો તમો જો ધારશો તો નાત જાત **અંગે** સુધારકોને ઉચ્ચ **શ્રેણી**માં લઇ શકશો પણ એ બધુ કયારે **થાશે** કે જ્યારે તમારામાં શીક્ષણ અને સતીત્વના સદ્‌ગુણો અને **પતિ એ પરમેશ્વર છે** એવી શુભ ભાવનાઓ તમારામાં આવશે ત્યારે, કારણકે સતી સ્ત્રી પતિની **અર્ધાંગના** છે પતિના સુખદુઃખની સહચારીણી અર્ધા અંગની માલીક છે છતાં પણ કહેતા **દુઃ**ખ થાય છે કે પતિઓ પોતાના અર્ધા અંગને દાસ ચાકર કે નોકર માની સ્વાર્થ પુરતોજ સ્નેહ ધરાવે છે. જ્યારે સ્ત્રીઓ પોતાના સ્વામીને પ્રભુ તુલ્ય નહિ સમજતાં પેટ ભરવા પુરતીજ જવાબદારી સમજે છે, અરસ પરસ અજ્ઞાનતાના કારણથી જે ગ્રહ અને ગ્રહસંસાર અમૃત તેમજ સ્વર્ગમય હોવો જોઇએ તેના બદલે ઝેરથી પણ વિશેષ અપ્રીય કરતા લાગે છે. હું ઇચ્છુ છું કે આપણામાં પતિ પત્નિ વિગેરેની ફરજ પુરેપુરી સમજી સંસાર ચલાવવાની આવશ્યકતા કોઇએ ભુલી જવી ન જોઇએ.

આપણી જ્ઞાતિની આવી પરીસ્થિતિ તેમજ આટલી અધોગતી કેમ થઇ તે બાબતનો વિચાર કરવા બેસુ છું ત્યારે મ્હારા સમજવા પ્રમાણે આપણા હાથથી થતા અનાચારો તેમજ નિર્દોષ આત્માઓના નીશાસાઓ આપણી અવનતીનું કારણ છે એમ મ્હારૂ માનવું છે વિચારો કે આપણામાં પુનર્લગ્નનો રિવાજ છે. જે બ્હેન પતિના સ્વર્ગવાસ પછી પોતાની રાજી ખુશીથી પુનર્લગ્ન કરે તેમાં કાંઇ હરકત નથી પણ પતિ–પત્નિ આનંદમય જીવન વ્યતિત કરતાં હોય, માલમીલ્કત અને પુત્ર પુત્રાદીકો ઉપર સમાન ભાવ અને હક ધરાવતા હોય તેમ બન્નેની ઘરમાં સરખે સરખી પ્રીતિ અને લાગણી હોય પરંતુ દૈવ યોગે પતિ જો સ્વર્ગસ્થ થાય તો ગઇ કાલની જે ઘરની માલીક અને હકદાર અથવા તો ભવિષ્યની વારસદાર બહેન એક ઘડીમા નીરાધાર અને લાચાર તેમજ એ ઘરથી રહીત થઇ દુઃખ દશામાં આવી પડે છે અરે એટલું નહી પરંતુ એની મરજી પુનર્લગ્ન કરવાની નહી હોવા છતાં તેનો ન્યાય પરાણે થઇ બેઠેલા ન્યાયધીશો કરે છે અને વડીલો ઉઠી પોતેજ પોતાના હાથે બળાત્કારે ઘરથી બહાર કાઢી નીરાધાર બનાવે છે. ભલે એને પોતાના વહાલા સંતાનો પ્રિય હોય, ગમે એટલી ઘર પ્રત્યે મોહ અને મમતા હોય ચાય તેટલી શીયળ અને સ્વયંમ

જાળવવાની શકિત હોય તેમજ એક ઘડીભર પણ એ ઘરમાંથી બીજે જવાની ઇચ્છા ન હોય. સખ્ત મજુરી કરી પોતાના વહાલા બાળકોના પેટ ભરવા તેમજ ઘરની સેવા કરવા તૈયાર હોય તો પણ તેને પોતાના ઘરમાં રહેવાનો હક્ક મળતો નથી જે ઘરમાં જેની માલીકી કબજો અને ભોગવટો છે તેમાંથી ત્રણ લુગડાં શરીર પર પહેરેલા હોય એવી દયાજનક સ્થિતીમાં રડતા હૃદયે અને કચવાતા અંતરે વરસોથી માની લીધેલ પોતાના ઘરમાંથી બહાર નીકળવું પડે છે. બીચારી બાઇ પોતાના વહાલા સંતાનો સામું જોવાનો પ્રયત્ન કરે અથવા વહાલથી પોતાના બાળકોને મીઠડાં આપવાની કોશીષ કરે તો એ નીર્દયો પોતાના છોકરાંઓને દુર કરી દિવાલની માફક આડા ઉભા રહે છે અને એ દુર્ભાગી બહેન પર એટલી પણ દયા ન લાવે એ કેટલી ક્રુરતા ! લગભગ એવા પ્રકારનો દાખલો અમારા ગામ વિરાણીમાં બનેલો છે તે આપું છું.

એક દંપતીના જોડલાને બે દિકરા અને એક દિકરી એમ ત્રણ સંતાન હતાં તેમાં એક બાળક ચાર મહીનાનું હતું. પતિ ગુજરી ગયા બાદ મરનારના વડીલોએ વહુને ઘરથી બહાર કહાડી કહ્યું કે અમારો દીકરો હયાત હતો ત્યાં સુધી તમારો ઘરમાં રહેવાનો હક્ક હતો. બીચારી બાઇ તો નિરાધાર સ્થિતિમાં આવી પડેલી તે શું બોલે ? બાઇએ પોતાના બાળકોના મ્હોડાં જોવા તેમજ મીઠડાં દેવાની માગણી કરી કહ્યું કે ભલે બધુંએ તમે તમારૂં ગણો પણ મ્હારાં છોકરાંઓનું મ્હોડું જોવા અને મીઠડાં દેવા જેટલી દયા કરો. પરંતુ તેટલી ઉદારતા દર્શાવવાની દયા પણ તેઓએ ન બતાવી. ત્યારે મારા નાના બાળકને છેલ્લી વખતે ધવડાવવાનું આપો કે જેથી મારા ઉપર કુદરતે ઉભા કરેલ દુઃખના ડુંગર અને તમોએ દાખવેલી નીર્દયાને ઘડીભર ભુલી શકું.

અહાહા ! કેટલું કરૂણ દ્રષ્ય ! અને એ પાષાણ હૃદયના માનવીનું કેટલી હદ સુધીનું દયાવિહુણું હૃદય ! એક કઠોર હૃદયને પણ કંપાવી દે એવા આ કલ્પાંતની પણ અસર તેઓને તે સમયે તો નજ થઇ. અને નીરાશ હૃદયે પોતાના માવિત્રોને ઘરે ગઇ ત્યાં કેટલોક સમય રહ્યા પછી પુત્ર વીરહથી વ્યાકુળ થએલી માતા ફરીથી એકવાર સાસરાના ઘરે આવી બાળકના ઘોડીઆ (પારણા) પાસે ચોધાર અશ્રુઓ વરસાવતી બેસી રહી. દરમ્યાન ગામના સમજુ વર્ગમાંના ભાઇઓએ બાઇના સાસરા પક્ષના કુટુંબીઓને સમજાવવાથી એ બાઇને પોતાના ઘરમાં સ્થાન મળ્યું. ભાઇઓ ? આવી કરૂણ કહાણી આપણામાં બધે ઠેકાણે થતી હશે. એમ હું માનતો નથી પરંતુ એવા બનાવો બનવા ન પામે એવી દરેકે દરેક ભાઇઓએ કાળજી રાખવી જોઇએ કારણ કે **"તુલસી હાય ગરીબકી કબહુ ખાલી ન જાય, મુવા ઢોરકે ચામસે લોહા ભસ્મ હો જાય"** તે પ્રમાણે મુવેલા ઢોરના ચામડાથી લોઢું ગળી જાય છે તેવી રીતે આવી નીરાધાર બાઇઓના અંતરાત્માની ઉંડી હાયથી આપણા સર્વસ્વનો નાશ થઇ જાય છે

ભાઇઓ ! વર્તમાન સમયમાં આપણી જ્ઞાતિમાં અનેક પ્રકારના સુધારા કરવાની જરૂર છે. જેના દાખલારૂપે એક દરિદ્ર બ્રાહ્મણ પોતાનું દારીદ્ર દુર કરવા સારૂ જંગલમાં એક દેવીના મંદીરમાં ધ્યાનસ્થ થઇ આરાધના કરવા લાગ્યો. તેમ કરતાં કેટલાક દીવસે દેવીએ દર્શન આપી તેની શું ઇચ્છા છે તે માગવા કહ્યું. બ્રાહ્મણે પોતાની દરીદ્રતાનું વર્ણન કરી અખુટ અન્ન મળતું રહે એવી પ્રાર્થના કરી. દેવીએ તેને અનાજની એક પોટલી

આપી. તેને ખભા ઉપર રાખી બ્રાહ્મણ પોતાના ઘર તરફ વિદાય થયો. જ્યારે પોતાના ઘરે આવ્યો ત્યારે ગોરાણી પતિ સન્માન કરવા સામા આવ્યાં અને પતિના ખભેથી ગોરાણીએ પોટલી ઉંચકી ઘરમાં રાખી. પાછા આવીને જુએ છે તો પતિના ખભા ઉપર અનાજની બીજી પોટલી દીઠી તે પણ ઉંચકી ઘરમાં રાખી એમ એક પછી એક અનાજની પોટલી પતીદેવના ખભા ઉપરથી ઉપાડતા જાય ત્યાં દેવીના વરદાનથી બીજી પોટલી બ્રાહ્મણના ખભા ઉપર થતી જાય." ભાઇઓ! કહેવાનો તાત્પર્ય એ છે કે આપણી જ્ઞાતિમાં એક પછી એક બાબતના સુધારા કરતા જઇશું તેમ તેમ બીજા પણ કેટલાક સુધારાઓ કરવાની જરૂરત પડતી રહેશે. એથી આપણને કંટાળી જવાનું નથી. દરેક સુધારા ક્રમે ક્રમે અમલમાં મુકતા જઇશું અને જ્યાં સુધી હયાત છીએ ત્યાં સુધી પરમકૃપાળુ પરમાત્મા આપણને બુધ્ધી અને શકિતનો ઉપયોગ જ્ઞાતિ સેવા અર્થે કરાવે. એવી દરેક બન્ધુઓની ભાવના હોવી જોઇએ. આપણી પુજ્ય જ્ઞાતિમાં યોગ્ય સુધારા કરી શકીયે અને તેવા યોગ્ય સુધારા કરવામાં હું મ્હારી પુજ્ય માતાઓ અને બહેનોને પ્રાર્થના કરૂં છુ કે માતાઓ! તમો જગત જનુની છો તમારીજ સહાયતાથી આ દુનીયાનો દેશનો અને જ્ઞાતિનો ઉધાર થઇ શકશે. આપણને ધામીંક તેમજ સામાજીક પરીવર્તનો એટલે ફેરફારો કરવાના છે તે તમારી સંમતીથીજ થઇ શકશે એ ચોકકસ ખાત્રી પુર્વક માનજો. અહીંઆં આપણે એકત્ર થઇ સર્વની સંમતીથી ઠરાવો ઘડી પાસ કરીએ તેવા ઠરાવોમાં તમો બહેનો રાજી ખુશીથી સાથ આપશો ત્યારેજ એ ઠરાવો સંપુર્ણ રીતે પાળી શકશે માટે મ્હારી પુજ્ય માતાઓ અને બહેનોને ખાસ નમ્રતા પુર્વક અરજ કરૂં છું કે જે જે ઠરાવો સભામાં વંચાય તેમાં ફેરફાર કરવા જેવું જણાય તો ખુશીથી તેજ વખતે જણાવી દેશો તો તમારા કહેવા અનુસાર યોગ્ય ફેરફારો કરી શકીશું અને ઠરાવો પાસ થઇ ગયા બાદ અમલ કરવાની ફરજ આપણ સર્વની ઉપર રહેશે. અને તે તમો બહેનો વર્તવાની કીંવા પાળવાની હીમત દર્શાવશો તો પુરૂષ વર્ગ પણ ઘણી ખુશીથી તેમજ સરળતા પુર્વક પાળી શકશે એવી મ્હારી દ્રઢ માન્યતા **છે.**

ભાઇઓ! પીરાણા પંથ હીન્દુ ધર્મ હોવાનો દાવો કેટલાક ભાઇઓ ધરાવે છે પરંતુ તેવા ભાઇઓને એ **પીરાણા "સતપંથ" હીન્દુ ધર્મ નથી** એવું સૈયદોએ પણ જાહેર કરેલું છે. અને વધુમાં પડકાર કરે છે કે પીરાણા–સતપંથ હીન્દુ ધર્મ છે એવું સાબીત કરી આપનારને **રૂપીઆ પાંચ હજાર એક** આપવાની ચેલેંજ કરી છે. તો પછી પીરાણા–"સતપંથ" હીન્દુ ધર્મ હોવાનો હઠ પકડી માનીએ તો આપણી કેટલી ભુલ કહેવાય? આપણી કડવા પાટીદાર જેવી ઉચ્ચ જ્ઞાતિને એ પંથ જરાપણ શોભતો નથી. માત્ર સૈયદોની આજીવીકા પુરતોજ દશોંદવિશોંદ જેવા જબર લાગા વસુલ કરવામાંજ એ પંથનો પ્રચાર છે. આપણે જો એવા દરેક પ્રકારના લાગા બંધ કરી પીરાણે હુંડી ન મોકલાવીએ તો તેમની ખબર પડે કે એ **અર્ધદગ્ધ ખીચડીઆ પંથનું** કેટલું ગૌરવ રહી શકે છે હાલમાં આપણા કચ્છમાંથી કેટલાંક ગામોમાંથી પીરાણે હુંડી નથી જતી તેમાં પણ કેટલો બધો ફેર પડી ગયો છે તે તમો બધા ભાઇઓ પણ જાણી શકતા હશો. કહેતાં ઘણું દુઃખ થાય છે કે આપણે લાખો કોરીઓ પીરાણે મોકલાવી અને ત્યાં તેનો દુરઉપયોગ થઇ ગયો તે આપ ભાઇઓથી અજાણ્યું નહીજ હોય.

વિચારો કે આપણા ધર્માદાના નાણામાંથી આપણી જ્ઞાતિના ઉધ્ધાર માટે કંઇ પણ વાપરી શક્યા નહિ. કોઇપણ ગરીબ બન્ધુઓને મદદગાર થઇ શક્યા નહી તેમજ આપણા સંતાનો સારૂ **નિશાળો, દવાખાનાઓ,** તેમજ **ધર્મશાળાઓ** પણ કરી શક્યા નહિ. એટલુ નહી પણ નાનામાં નાની બાબત કે સખ્ત ગરમીમાં **પાણીના પરબો** બેસાડવા જેટલું પુણ્ય પણ કરી શક્યા નહિ. એ વિચારતાં રોમાંચ ખડા થાય છે, અંતર અફસોસથી અકળાય છે પણ થાય શું. ગઇ ગુજરી ભુલી જઇને ભુલ્યા ત્યાંથી ફરી ગણીને ભગવાનની મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા નીમીતે ભેગા થયા છીએ અને તેમાં **ધાર્મીક** તેમજ **સામાજીક** ફેરફારો કરી ધર્માદા નાણાનો સદ્‌ઉપયોગ કરવો કે જેથી આપણી જ્ઞાતિની દરેક પ્રકારે સગવડ સચવાય.

પીરાણા પંથથી આપણી જ્ઞાતિ ઉપર અસર થઇ છે તેનો એકજ દાખલો એવો છે કે આપણે હીન્દુ હોવા છતાં આપણા હીન્દુ દેવોની **આરાધના** તેમજ ઉપાસના કેવી રીતે કરવી. તે સદંતર ભુલી ગયા છીએ. જેથી મુરબ્બી શ્રી **રાજારામભાઇએ ભગવાનની પ્રાર્થના પુજન** વિગેરે કેવી રીતે કરવા જોઇએ તે સંબંધે આપ ભાઇઓને સમજાવવા વિષે મને સુચના કરી છે. પરંતુ એ વિષય તો **વિદ્વવાન બ્રાહ્મણો** તેમજ **પંડીતોનો** છે તોપણ મને જે અનુભવ છે તે પ્રમાણે આપને કહીશ.

પીરાણા પંથના પ્રતાપે આપણે આપણા હીન્દુ દેવદેવીઓની **પ્રાર્થના** ઉપાસના **કરતાં** ભુલી ગયા છીએ. પણ સદ્ભાગ્યે કેટલાક સમયથી આપણા સુધારક ભાઇઓ પાર્થના, વંદન નમસ્કારની વિધી વિગેરે કરી રહેલા છે. અને જ્યોતીધામમાં પણ પલાંઠી (બેસીને પાલખી) વાળીને દર્શન કરી નમસ્કાર કરવાની પ્રથા પ્રચલીત છે. તે સિવાય **સન્ધ્યા, રામરક્ષાનો પાઠ** તેમજ **ગીતાજી**ની ચોપડીઓ મુંબઇથી લઇ આવ્યા છીએ અને તે સર્વે પુસ્તકો કીંમત લીધા વગર મફત વહેંચી આપવામાં આવશે અને તેનો દરેક જીજ્ઞાસુ બન્ધુઓ સદ્‌ઉપયોગ કરશે અને તેમાંથી ભગવાનની સ્તુતિ પ્રાર્થના વિગેરે શીખીને કરી શકાશે. આપણે દ્વીજ (ઉન્તમ વર્ણ) છીએ જેથી ઉપવીત (જનોઇ) ધારણ કરવાનો અધીકાર છે. પણ આપણી જ્ઞાતિ ખેતી પ્રાધાન્ય વર્ગ હોવાથી ખેતીનો ધંધો અનીયમીત હોવાના કારણે જે ભાઇઓ સ્નાનાદિ નિત્ય નીયમ સન્ધ્યા આદિ કર્મ કરી શકે તેવા ભાઇઓએ વિધીપુર્વક જનોઇ ધારણ કરવી. પરંતુ જે ભાઇઓ ખાસ નિત્ય કર્મ ન કરી શકે તેવા ભાઇઓથી ઉપવીત (જનોઇ) ધારણ ન થઇ શકે તો હરકત નહિ. પરંતુ બની શકે તો દરરોજ મંદિરમાં સાયંકાળે જઇ "ૐ **નમો** ભગવતે વાસુદેવાય નમ:" એ મંત્રના **જાપથી જેટલી** માળાઓ બની શકે તેટલી કરવી જોઇએ. અને હંમેશાં પ્રાત:કાળમાં સ્નાન કર્યા પછી સુર્યની સામે ઉભા રહી સ્તુતિ કરવી જોઇએ કે હે દેવાધીદેવ ત્હારા કીરણથી સૃષ્ટીને જેમ પ્રકાશ આપે છે તેમ અમારા હૃદયમાં જ્ઞાનનો પ્રકાશ આપ. તે સીવાય હંમેશાં મંદિરમાં આવી મર્યાદા પુરૂષોતમ શ્રી રામચંદ્રજીના ચારિત્રનું શ્રવણ કરી સારાંશ ગ્રહણ કરવો જોઇએ. શ્રી રામચંદ્રજીએ પિતાના વચનની ખાતર રાજ્ય-તિલકનો ત્યાગ કરી વનમાં ગયા એ ભાવ આપણને વડીલોના માન તેમજ મર્યાદા રાખવાનું સુચવે છે. લક્ષ્મણજીએ રાજવૈભવ વિલાસ છોડી જ્યેષ્ઠ ભ્રાતા સાથે વનમાં સીધાવી નૈષ્ટિક બ્રહ્મચર્ય પાળી સેવક તરીકે સાથે રહ્યા એ આપણને

ભ્રાતૃભાવ બતાવે છે. ભરતજીએ પોતાને મળતી રાજગાદીનો લોભ છોડી એ રાજ્યના હકદાર શ્રીરામચંદ્રજીની પાદુકા કહેતાં પગે પહેરવાની ચાખડીને રાજ્ય સીહાસન ઉપર સ્થાપી પોતે જ્યાં સુધી શ્રીરામચંદ્રજી વનમાંથી પાછા ન આવે ત્યાં સુધી નંદિ ગ્રામમાં ઉગ્ર તપશ્ચર્યા કરવા લાગ્યા એ ભાવ આપણને બીજાના હક્કનો અધીકાર ન ભોગવવાનો પ્રમાણીકપણે ચાલવાનો બોધ આપે છે. કૈકેયી શ્રીરામની અપર (મૈત્રી) માતા હતા તેના કહેણાથી શ્રીરામ વનમાં જાય છે તેમ જાણ્યા છતાં પણ માતુશ્રી કૌશલ્યાજીએ તેમાં અંતરાય ન નાખતાં શ્રીરામચંદ્રજીને રજા આપી, એ ભાવ ઘરમાં સંપ રાખવાનું અને પતિની ઈચ્છા ગમે તેવી પોતાને પસંદ ન હોય તો પણ તેને આધીન રહેવાનું સ્ત્રીઓને શીખવે છે શ્રીરામ પ્રત્યેના પ્રેમથી દશરથ રાજાએ અનુચીત આજ્ઞા આપવાથી પસ્તાઈ પોતાના દેહનો ત્યાગ કરે છે એ આપણા વડીલોએ પ્રિય સંતાનો ઉપર આપખુદી તથા જુલ્મી વિચારો ન નાખવાનું સુચવે છે. પતિ સેવાથી સીતાજી મન, વચન અને કર્મથી સ્વામી સાથે વનમાં જાય છે એ ભાવ પતિના સુખે સુખી અને પતિના દુઃખે દુઃખી રહેવાનું બ્હેનોને શીખવે છે.

ભાઈઓ આપણા ધર્મશાસ્ત્રોમાં આવો અમુલ્ય ઉપદેશ રહેલો છે તેનું યથાર્થ પાલન આપણાથી બની શકે તેટલું જરૂરથી કરવુંજ જોઈએ. હું તો **પરમકૃપાળુ પરમાત્માને** પ્રાર્થના કરૂં છું કે અમારી જ્ઞાતીમાં **વડીલો દશરથ** જેવા, **ભાઈઓ લક્ષ્મણ** જેવા, **માતાઓ કૌશલ્યા** જેવી, **પત્નિ સીતા** જેવી અને પ્રમાણીક **ભરત** જેવા થાય એમ ઈચ્છું છું.

આજે આપ ભાઈઓ તેમજ બહેનો પધાર્યા છો તેવીજ રીતે આવતી કાલેની સભામાં ઉત્સાહ પુર્વક પધારી આ પવિત્ર કાર્યમાં સહાનુભુતી આપશો એવી હું આશા રાખું છું કે આજની સભામાં કેટલા જરૂરી સવાલોનો નીર્ણય થઈ ગયો છે. આજની સભાનો સમય વધારે વ્યતિત થવાથી મારૂં બોલવું પુરૂં કરૂં તે પહેલાં આજે મારાથી અનુચીત એટલે વધારે પડતું બોલાયું હોય તો મને ક્ષમા કરશો એવી પ્રાર્થના કરી બેસી જવાની રજા લઉં છું.

ત્યારબાદ આજની સભાના કામકાજ પ્રત્યે સંતોષ જાહેર કરી પ્રમુખશ્રીએ સભા વીસર્જન કરી હતી.

સભા પુરણ થયા બાદ બહેનોએ મધુર સ્વરે રાસ રમી પ્રભુ ગુણોનું વર્ણન કર્યું હતું. અને પુરણ થયા પછી યુવક ભાઈઓએ પણ રાસ મંડળ રચી પ્રભુ પ્રત્યે સદ્ભાવના બતાવી હતી.

ત્યારબાદ **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણના જયનાદથી** સર્વ કોઈ વિખરાયાં હતા માત્ર આ ભવ્ય વિશાળ સભાસ્થાનમાં ફરજ ઉપર રહેલા વોલન્ટીઅરો પોતાની ડયુટી બજાવી રહેલા હતા.

VSAK: 17-May-1937

સંવત ૧૯૯૩ ના માસ વૈશાખ સુદી ૮ ને સોમવારના દિવસની કાર્યવાહી

આ ઉત્સવની તૈયારી બહુજ મોટા પાયા પર થઇ રહેલી હતી કાર્યવાહકો તથા જ્ઞાતિબન્ધુઓ એકત્ર થઇ કામગીરી બાબતના વિચારોની આપલે કરી રહ્યા હતા. સુધારકો તરીકે થએલી મતફેરી બાબત ઘણાક ભાઇઓને લાગી આવતું હતું. શુદ્ધિને માનનારા ભાઇઓ અને તેમના ગણાતા અગ્રેસર **નારાયણજીભાઇ રામજી** જેવા **મહાન સુધારકો** આ સમયે હાજર ન હોય એ ઘણુંજ સોચનીય ગણાય તે સંબંધમાં ખુલાસો કરતાં એક ભાઇએ કહ્યું કે અત્યારનો પ્રસંગ ઉજવવા માટે પ્રથમ અમે નારાયણજીભાઇ પાસે ગયા હતા અને **આ** કાર્યમાં સહાયતા અને સાથ આપવાની **માગણી** કરી હતી. જેના પ્રત્યુત્તરમાં ભાઇ નારાયણજીએ કહ્યું હતું કે આ કામમાં હું આગેવાની ભર્યો ભાગ લઇશ તો તમારૂં કામ સુધરવાના બદલે ઉલટું બગડશે, માટે તમો ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી પાસે જાઓ તો એમની આગેવાનીથી આ કામ પુરૂં થશે. અને એમની પાછળ રહી એટલે રતનસીભાઇની સાથે રહી મંદિરમાં **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રતિષ્ઠાના** કામકાજમાં ભાગ લઇશ. એ પ્રમાણે પોતાની ઇચ્છા જણાવી.

તે ઉપરથી ચર્ચામાં ભાગ લેનારા ભાઇઓએ કહ્યું કે નારાયણજીભાઇ આ કામકાજમાં આગળ પડતો ભાગ લેવાને ખુશી ન હોય તો ભાઇ શ્રી રતનસી ખીમજી સાથે રહીને કામ કરવાનું કહ્યું હોય તો આ પ્રસંગે તેમની હાજરી જરૂર હોવી જોઇએ. **રતનસીભાઇ** તો આજ પાંચ પાંચ દિવસથી હાજરી આપી રહ્યા છે પરંતુ **નારાયણજીભાઇ** તો દેખાતાજ નથી તેનું કેમ? **નખત્રાણા** અને **વિરાણી** એક ગામ તરીકે નીકટ છે તેમ સુધારક તરીકે તો આપણે તમામ ભાઇઓએ નીકટ રહેવું જોઇએ. તેમ છતાં તેમનાજ કહેવા પ્રમાણે આપણે રતનસીભાઇની સલાહ લીધી ત્યારે **રતનસીભાઇએ** કહ્યું કે **નારાયણભાઇ** પ્રભુની પવિત્ર પ્રતિષ્ઠામાં અગ્રેસર થઇને કામ કરે કે સાથે રહીને કામ કરે એ તો એમની મરજી હું તો મ્હારી ફરજ પ્રમાણે વર્તવા મ્હારાથી બનતી સેવા કરવા તૈયાર રહીશ.

ત્યારે બીજા ભાઇઓ કહેવા લાગ્યા કે અમારા મહાન સુધારક તરીકે ગણાતા જ્ઞાતિ અને ધર્મના નામે દેહ પણ અર્પણ કરી દેવાની વાતો કરતા શુદ્ધી સંસ્થાપક ભાઇ નારાયણજી આ પ્રસંગને જાણતાં છતાં પણ મુંબઇ ચાલ્યા ગયા ત્યારે મુંબઇ તેમજ અન્ય સ્થળેથી આ પ્રસંગ ઉજવવા હીન્દુ ધર્મ પ્રેમી જ્ઞાતિ ભાઇઓ પોતાના ખરચના ભોગે આ સમયે આવી હાજર થયા. પણ **નારાયણજી ભાઇ તો મુંબઇમાં રહી આવી અનુકુળ પરીસ્થિતી પ્રત્યે બેદરકાર રહ્યા** એ કેટલું દુઃખ ભરેલું કહેવાય. જેમ નારાયણભાઇ આવ્યા નથી તેમજ કરાંચીમાંના તેમજ આથમણા પાંચાડામાં રહેતા શુધ્ધીવાળા ભાઇઓ પણ આવ્યા નથી અને આવે પણ કેમ? કારણ કે તેઓને જ્ઞાતિમાં એક સંપ થાય તેની તેઓને દરકાર નથી, જ્ઞાતિ કે ધર્મના નામે ભોગ આપવાની તેમની ઇચ્છા નથી. મતભેદ અને કુસંપને છોડવાની તેમની મરજી નથી એ તો આપખુદી અને હઠના બળે અભીમાનથી સુધારામાં દુરાગ્રહથી જ્ઞાતિ સેવા કરવાના બાને જ્ઞાતિમાં વિષરૂપી ઝેર વાવી રહેલા છે. સદ્‌ભાગ્ય માનો આ સમયનાં કે આપણે ધર્મના વિચારોથી જુદા હોવા છતાં એક બીજાના

નારાયણ રામજી મુંબઈ ચાલ્યા ગયા

હાથમાં હાથ મીલાવી **ભગવાનશ્રી લક્ષ્મીનારાયણના** પવિત્ર ચોગાનમાં એકત્ર થઇ બનતા સુધારા કરવા તૈયાર થયા છીએ જેમાં બીજી જ્ઞાતિઓ પણ સહકાર આપી ધર્મ પ્રત્યે માન બતાવી રહ્યા છે. પણ ખુદ આપણી જ્ઞાતિના તેમાં પણ ખાસ સુધારક તરીકે પંકાએલા આપણા શુધ્ધીવાળા ભાઇઓ આપણાથી વિમુખ રહેવા માગતા હોય તો પછી અમે જ્ઞાતિ શુભેચ્છક અને સંપ ચાહતા સુધારકો છીએ એ શબ્દો સદાને માટે તેઓએ ભુલી જવા જોઇએ. **"મેં મરૂ પણ તુલા રાંડ કરૂન"** એ મરાઠી કહેવત પ્રમાણે **નાતનું ગમે તેમ થાઓ પણ અમારૂં કહેવું જરા ન જાઓ** એ રીતે એ સુધારાનો સીદ્ધાંત જગતમાં હાંસી કરાવી રહ્યો છે. આપણો હીન્દુ ધર્મ તો સમય વરતે સાવધાન રહેવાનું સુચવે છે સ્મૃતીઓ યુગ ધર્મ પ્રમાણે વર્તવાને આદેશ આપે છે પણ આપણા ધર્મધુરંધર સુધારકોને તો પ્રતાપે અને શકતસીહ જેવું સમરાંગણા ખેલવું છે પૃથ્વી-રાજ અને જયચંદ જેવા જીવને રહેવાનું છે અને જ્ઞાતિના કુસંપરૂપી પોલાણમાંથી કંઇક ગુપ્ત હેતુ પાર પાડવાનો છે જેથી સંપ અને એકત્રપણામાંથી અળગા રહેવામાંજ આનંદ અનુભવે છે.

તે સમયની ચાલતી ચર્ચામાં ભાઇશ્રી **ભાણજી જેઠા પોકાર** નખત્રાણાવાળાએ જણાવ્યું કે મ્હેં પણ **કરાચીમાં શુધ્ધિવાળામાંના મુળજીભાઇ ડાહ્યા પોકારને** કાગળ લખીને જણાવ્યું હતું કે તમોને મોકલવામાં આવેલી આમંત્રણ પત્રિકાની પુંઠમાં આપણી જ્ઞાતિનો જમવાનો રસોડો એક હોવાનું લખેલું છે પણ તે બાબતમાં આપ ભાઇઓ કોઇ મનમાં માઠું લગાડશો નહી તમો સંપીને જેમ બને તેમ વધારે સંખ્યામાં વેળાસર ભગવાનની પ્રતીષ્ઠામાં પધારશો. પછી આપણે સર્વ ભાઇઓ ભેગા બેસી આપસમાં ચર્ચા કરશું અને એક બીજાના વિચારો દર્શાવશું અને તેમાં એક બીજાની ગેરસમજુતી ફેલાયલી હશે તેના યોગ્ય ખુલાસાઓ કરી આપ લે કરશું. સાથે બેસીને વાટાગાટ કરવાથી આપસમાં ઉભી થએલી ગેર સમજુતી સમજી શકાય તેમજ મનની શંકાનું સમાધાન પણ થઇ શકે. માટે આપ જરૂરથી પધારજો. પરંતુ આવા સમયે આપ માંહેથી ભાઇઓ નહી આવો તો બહુજ ખોટુ દેખાશે અને વધારામાં નાત તમારા માટે કેવા અભિપ્રાય બાંધશે તે પણ એક પ્રશ્ન છે. તમારા માટે ખોટા ખ્યાલ ન બંધાય તે માટે મહેરબાની કરી ભગવાનની પ્રતિષ્ઠા સમયે જરૂર આવજો છતાં તે ભાઇઓ **આવ્યા** નહી ત્યારે આપણને સમજવું શું ?

સાથે જમવાના વ્યવહારનો મુદ્દો કેટલો મોટો હતો...

ત્યારે કેટલાક ભાઇઓ કહેવા લાગ્યા કે એ શુદ્ધીવાળા ભાઇઓ ન આવ્યા એટલે એમને **નાનકડી પણ જુદી નાત રાખવી હશે** એટલેજ ન આવ્યા. પવિત્ર ગંગા સમાન નાત સાથે જમવામાં એ વટલાય છે જેથી પોતા માટે એમને રસોડો જુદો જોઇતો હશે અને આપણે તો આપણા જ્ઞાતિભાઇઓ માટે રસોડો એક રાખ્યો છે અને આમંત્રણ પત્રિકાની પુંઠમાં પણ એજ પ્રમાણે લખ્યું હતું. જેથી એ ભાઇઓ આવ્યા નહી.

નારાયણ રામજીનું ગ્રૂપ નાનો હતો.

પરંતુ શુદ્ધિવાળા ભાઇઓએ યાદ કરવું જોઇતું હતું કે ભાંગેતુટે સગપણો આ નાત સાથે કરવામાં વટલાતા નથી. દીકરાની વહુને તેડવા જતાં સામા પક્ષવાળા વેવાઇ કે જે શુદ્ધિવાળા પક્ષના નથી તેમને ત્યાં ખાવાપીવા વખતે પણ લેશ માત્ર પણ સંકોચ રાખતા નથી અને આ.જ તો ભગવાનની મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા જેવા પવિત્ર સમયે પાપી પણ પાવન

થઇ શકે છે એવા ઉત્તમ અવસરે ગંગા **જેવી પવિત્ર અને સાગર જેવી મહાન જ્ઞાતિ** સાથે ભોજન કરતાં અચકાય છે. ધન્ય છે તેઓની **બુદ્ધિ તેમજ શીક્ષણને.** ત્યારબાદ સાંજે મોટરમાં મુંબઇ–ઘાટકોપરથી ખાસ કારણસર રોકાઇ ગયેલા ભાઇશ્રી સીવદાસ કાનજી વીરાણીવાળા આવી પહોંચ્યા હતા તેવણને માન સહીત મંદિરમાં લઇ આવ્યા હતા.

ત્યારબાદ રાત્રીના હંમેશના નિયમ મુજબ સભા ગોઠવવામાં આવી. સભાના પ્રમુખ તરીકે પટેલ **દેવજીભાઇ કચરાભાઇ**ની દરખાસ્ત **ભાણજીભાઇ જેઠાભાઇ**એ મુકી હતી જેને **પટેલ હરજી પુંજા નાથાણી**એ અનુમોદન આપતાં **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના જયનાદ** વચ્ચે **પટેલ દેવજીભાઇએ પ્રમુખસ્થાન સ્વીકાર્યું હતું.** પ્રમુખશ્રીએ સર્વનો ઉપકાર માન્યા બદ પોતાનું લેખીત ભાષણ **ભાઇ રામજી ધનજીને** વાંચી સંભળાવવાનું કહ્યું હતું. જે નીચે પ્રમાણે છેઃ-

વહાલા ગંગાસ્વરૂપ જ્ઞાતિભાઇઓ, પુજ્ય વડીલો, માતાઓ અને બહેનો તેમજ અમારી જ્ઞાતિ પ્રત્યે લાગણી ધરાવનારા પધારેલા ગૃહસ્થો.

મ્હારી યોગ્યતા ઉપરાંત પ્રમુખસ્થાનનું માન મને આપ્યું છે તેના વાસ્તે હું **આપ** સર્વનો ઉપકાર માનું છું. અને મ્હારા તરફથી બે શબ્દો રજુ કરૂ છું. તેમાં અવિનય જણાય તો ક્ષમા કરશો.

આપણી જ્ઞાતિમાં સુધારક ભાઇઓ વીસ વીસ વરસોથી પીરાણા–સતપંથમાંથી આપણને મુકત કરવા પ્રયાસો કરી રહેલા છે જેના પરીણામે આપણી જ્ઞાતિમાં દીનપરદિન સારી જાગ્રતિ આવવા લાગી તે સમયમાં પ્રથમ નારાયણજીભાઇ વિગેરે આપણને કહેતા હતા કે તમે લગ્ન વિધીમાં હિન્દુ સનાતન રીવાજ પ્રમાણે ચોરી ફેરા ફેરવો અને મરણ સમયે અગ્નિ સંસ્કારની પ્રથા ચાલુ કરો અને પીરાણા પંથને માનવાનું મુકી દ્યો એટલે આપણા ઉપર ચોંટેલુ કલંક ઉતરી જાશે એટલે તમારા અને અમારા વચ્ચે ધાર્મીક મતભેદ નહી રહેતાં ખાવાપીવા વિગેરેમાં જે અંતરાય છે તે નીકળી જતાં આપણે એક થઇ રહીશું.

ભાઇઓ ! એ પ્રમણે આપણે કર્યા છતાં પણ એ શુદ્ધિવાળા ભાઇઓને સંતોષ ન થયો. અને આવા ભગવાનને મંદિરમાં પધરાવવાની પ્રતિષ્ઠા સમયે પણ હાજર રહ્યા નહિ. બલ્કે ડયાપર પાનેલી અકરી વિગેરે શુદ્ધિવાળાએ પોતા તરફથી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રતિષ્ઠા સમયે હાજર ન રહી શકવાનું કારણ પોષ્ટ મારફત પત્ર દ્વારા એવું જણાવે છે કે અમારાથી તમોએ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રતિષ્ઠા ઉપર પધારવાની કંકોત્રી મોકલાવેલ છે તે પ્રસંગ ઉપર આવી શકાશે નહિ. કારણ કે ત્યાં આવીએ તો તમારા ભેગા બેસી જમવું પડે અને તેમ કરીએ તો શાસ્ત્રનો ગુન્હો કર્યો કહેવાય માટે અમારાથી **આવી શકાશે** નહિ. એવા મતલબનું લખી જણાવ્યું છે.

ભાઇઓ ! શુધ્ધિવાળા ભાઇઓ શાસ્ત્રોનો કેવી રીતે ઉપયોગ કરી રહેલ છે એ આપણે જાણી શકીએ છીએ એવું ચોકખું દીવા જેવું જણાઇ આવે છે. શાસ્ત્રોના જાણકારોના મોઢેથી સાંભળ્યું છે કે દેવ, યજ્ઞ, બ્રાહ્મણ અને ગુરૂના આમંત્રણને નહિ માનનાર નરકનો અધીકારી થાય છે. અહીંઆં દેવ કહેતાં ભગવાનના નામની પ્રતીષ્ઠાનાં નીમંત્રણ તેના અંગે થતા યજ્ઞ અને પુજ્ય બ્રાહ્મણોના વેદ મંત્રોના વીધીથી થતા ધર્મ ઉત્સવમાં આવતા શાસ્ત્રોનો

ગુનો કર્યો કહેવાય એમ આપણામાંના કહેવાતા શુધ્ધિવાળા ભાઇઓ માનતા હોય ત્યારે તેમને તો મનુષ્યથી પર એવા દેવતાજ કહેવાય !

સ્વાર્થ પુરતું ભળવું - એ સતપંથીઓ માટે પણ આ લાગુ પડે છે.

બન્ધુઓ કહેતાં ખેદ થાય છે કે આપણા શુધ્ધિવાળા ભાઇઓ હાથે કરી કુસંપ રૂપી દાવાનળ ધર્મના નામે આપણી જ્ઞાતિમાં જગાવી રહ્યા છે. પરમાત્મા તેમને કુટુંબ, ભાઇઓ ધર્મ અને દેવને નામે પ્રેમ રાખતાં સદ્દબુધ્ધિ આપે એમ હું ઇચ્છું છું. તે સાથે મ્હારા જ્ઞાતિભાઇઓને વિનંતી કરૂં છું કે શુધ્ધિવાળા ભાઇઓના કામમાં આપણને હરકત ન કરવી અને તેમાંથી જે કોઇપણ ભાઇ આપણી સાથે આવવા માગતો હોય તેને આપણા ભેગો લેવાનો સ્વીકાર કરવો. પરંતુ આવનાર ભાઇની વૃતિ સ્વાર્થ પુરતીજ હોય તો આપણે તેનાથી સાવધાન રહેવું.

હવે આપણા મુંબઇથી પધારેલા ભાઇઓ જે તન મન અને ધનથી જ્ઞાતિસેવા કરવા માટે પરિશ્રમ કરી રહેલા છે તેની કદર કરી આપણા તરફથી માનપત્ર આપવાનું છે. પરંતુ કહેતાં દીલગીરી થાય છે કે સારા કામમાં સો વિઘ્ન એ રીતે મુરબ્બિ શ્રી **રાજારામ સામજી**ની આજે હાજરી નથી કારણ કે તેમના મોટાભાઇ રતનસીભાઇના પુત્રવધુના અવસાનનો પત્ર આવવાથી તેઓશ્રી આજ સાંજે માનકુવા ઉપડી ગયા છે તેઓ હાજર ન હોવાના કારણે તેમની ખામી દેખાઇ આવે છે. હવે એ આપવાનું માનપત્ર **ભાઇશ્રી નથુ નાનજી** વાંચી સંભળાવશે. તે લક્ષમાં રાખવાની પ્રાર્થના કરૂં છું.

બાદ પ્રમુખ સાહેબની સુચનાથી ભાઇશ્રી **નથુ નાનજી**એ નીચે પ્રમાણેનું માનપત્ર વાંચી સંભળાવ્યું હતું.

શ્રીમાન ધર્મ સુધારક જ્ઞાતિહીત શુભેચ્છક માન્યવર **મુરબ્બિ શ્રી રાજારામ સામજી** માનકુવાવાળા તથા **ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી** વીરાણીવાળા તેમજ મુંબઇ ઘાટકોપર મંડળના પ્રમુખ શ્રીયુત ભાઇશ્રી **કરસનભાઇ ઉકેડા** દેશલપુરવાળા તથા **શ્રીમાન મેઘજી-ભાઇ લખમસી** વીરાણીવાળા તથા શ્રીયુત **ભાઇશ્રી સવદાસ કાનજી** વિરાણીવાળાની પવિત્ર સેવામાં અમો નખત્રાણા ગામના ત્રણે વાસવાળા એકમતથી સંપસલાહથી શીખરબંધ મંદિર અત્રે પુર્વનિવાસ (નવાવાસ) માં બાંધવામાં આવ્યું છે. તેમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રાણમુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરવાના શુભ અવસરે તમોએ અમારા આમત્રણને માન આપી કામ ધંધા પડતા મુકી સેંકડો રૂપીઆ ખરચી આપના અમુલ્ય તેમજ કીંમતી વખતનો ભોગ આપી પોતાની ફરજ સમજી અહીં પધાર્યા છો તેથી અમો નખત્રાણાવાસી ભાઇઓ આપનો ખરા અંતઃકરણપુર્વક આભાર માનીએ છીએ.

આપ ભાઇઓએ શુદ્ધિવાળા ભાઇઓ કે જેઓનો આપણી જ્ઞાતિ સાથે ખાવાપીવાનો વહેવાર બંધ છે તેઓની પરવા ન કરતાં તેમજ તેમની શેહમાં પણ ન દબાઇ જતાં નાત સાથે ખાવાપીવાનો વહેવાર ચાલુ રાખી જ્ઞાતિ સુધારાનું કામ હીંમતભેર ખરી લાગણી તેમજ ઉચ્ચ ભાવનાથી ચાલુ રાખ્યું છે અને આ ઉત્સવમાં અમારા તરફથી ત્યાં (મુંબઇ) મોકલેલ પ્રતિનિધિઓને આપેલ વચન અનુસાર એક અઠવાડીઉં વહેલા પધારી રચનાત્મક કાર્યક્રમ ગોઠવી યોગ્ય સુચનાઓ આપી જાતે ભેગા રહીને કામકાજ કરવામાં આગળ પડતો ભાગ લ્યો છો જે આપની જ્ઞાતિસેવાની ધગશ જણાઇ આવે છે.

આપ સુધારકોએ લગભગ વીસવીસ વરસોથી અનેક કષ્ટ સહન કરી આગેવાન ગેઢેરાઓના આપખુદી સત્તાની પરવા ન કરતાં જાનના જોખમે સુધારાનું કામ જારી રાખ્યું તેમજ સૈયદો અને કાકાઓના છળપ્રપંચ કે કાવાદાવામાં ફસાઇ કે ભોળવાઇ ન જતાં પરીણામનો વિચાર કર્યા વગર યાહોમ ઝંપલાવી જ્ઞાતિને અધોગતીની ઉંડી ઉંડી ખીણમાં જતાં બચાવી સન્માર્ગે દોરી છે જેથી આપ જેવા જ્ઞાતિ સુધારક ભાઇઓની આપણી જ્ઞાતિ સદાને માટે રૂણી રહેશે

ભગવાનની પ્રતિષ્ઠાને અંગે મંડપ બાંધવાનું મંદિર તેમજ રસ્તાઓ શણગારવાનું મહેમાનો તેમજ અતિથીઓને સત્કારવાનું તે સીવાય વોલન્ટીઅર ટીમ ગોઠવવા વિગેરે કામકાજમાં આપ વેળાસર પધારી શુભ અવસરના પ્રસંગને દીપાવી શોભામાં વૃધ્ધિ કરી છે ને આપની જ્ઞાતિસેવા પ્રત્યેની ખરી લાગણી તેમજ ભાવના વ્યકત કરી છે જેથી અમો અમારી ફરજ સમજી આપ પધારેલા ભાઇઓ પ્રત્યે ફુલ નહિ પણ ફુલની પાંખડી માનપત્ર રૂપી માનપુર્વક વિવેક કર્યો છે તે સ્વીકારી ઉપકૃત કરશો.

વિશેષમાં આપ પધારેલા ભાઇઓનો પુનઃ ખરા અંતઃકરણથી આભાર માનીએ છીએ.

લી૦ અમો છીએ,

નખત્રાણા ગામના ત્રણે વાસવાળા આપના જ્ઞાતિભાઇઓ.

માનપત્ર વંચાઇ રહ્યા બાદ સભાસ્થાને **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના** જયનાદોથી વધાવી લીધું હતું.

બાદ **રતનસીભાઇ ખીમજી**એ પોતા તરફથી માનપત્રનો વળતો જવાબ આપતાં કહ્યું કે ભાઇઓ ! નખત્રાણા ગામ સમસ્તના જ્ઞાતિભાઇઓએ અમારા કિંચીત કાર્યની લાગણી વશ થઇને જે માન આપ્યું છે તેમાં ભુતકાળ તેમજ વર્તમાન સમયમાં અમારી નાની સેવાઓની યાદદાસ્ત આપી મહાન સ્વરૂપ અપાયું છે. તેનું કારણ આપ પોતેજ મહાન છો. જે પોતે પુર્ણ છે તે બધાંએ ને પુર્ણ દેખે છે. પણ આપે ધારેલી તેમજ વર્ણવેલી સેવાક્ષેત્રમાં અમારાથી જે કંઇ થઇ શકયું છે તે કુદરતે આપેલ બક્ષીસ છે. તે ઉપરાંત જઇ મ્હે કર્યું છે એવું મીથ્યાભીમાન કરનારં વ્યક્તિનું અભિમાન વધારે વખત ન ટકી શકે એ આપ ચોક્કસ માનજો.

આવા મ્હોટાં માન આપી અમારામાં એ માનથી મોહ તેમજ તેમાંથી ઉત્પન્ન થતો અભિમાન પ્રદીપ્ત ન થાઓ એવી પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના છે. વાસ્તવીક રીતે જોતાં જ્ઞાતિ તેમજ ધર્મની સેવા કરવી એ દરેકની પવિત્ર ફરજ છે અને તેનું પ્રતીપાલન યથા શકય કરવાની સદ્બુદ્ધિ અમારામાં કાયમ રહે એવી જગતનીયંતા પાસે અમારી માગણી છે. અમે જે કંઇ કરી રહ્યા છીએ તે જ્ઞાતિ ઉન્નતિ અર્થેજ અમો અમારી ફરજ સમજીનેજ. કારણ કે કર્મ કરવાને મનુષ્ય માત્ર બંધાએલ છે. પછી તે નિશકામ વૃતિથી હોય કે સ્વાર્થ વૃત્તિથી પરંતુ આપણી ધાર્મીક તેમજ સામાજીક પ્રવૃતીમાં સ્વાર્થ સાથે પરમાર્થ બન્ને સમાયલાં છે સ્વાર્થ માત્ર એજ કે જ્ઞાતિનું શ્રેય થાઓ અને પીરાણા સતપંથમાંથી જ્ઞાતિ સદાના માટે સત્વર મુકત થાય. પરંતુ વ્યકિતગત અંગદ સ્વાર્થ તો હોઇ શકેજ નહિ. પરમાર્થ એજ કે આપણા ધર્માદાના નાણા જ્ઞાતિ અભ્યુદયમાં ખરચાય તો આપણે શીક્ષણ, ધર્મ અને જ્ઞાતિમાં પ્રેમનો વિકાસ કરી શકીયે એવી મ્હારી ભાવના છે.

હું ઇચ્છું છું કે પરમકૃપાળુ પરમાત્માએ પેદા કરેલ આ સ્થુલ દેહ કહેતાં શરીર જ્યાં સુધી અસ્તીત્વ ધરાવે છે ત્યાં સુધી યતકીંચીત જ્ઞાતિ સેવા કરવાનો મ્હારો મુદ્રાલેખ અથવા ટેક છે અને તેવી ટેક જળવાઇ રહે એવી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણ બુદ્ધિબળ તેમજ શકિત આપે એવી મ્હારી નમ્ર પ્રાર્થના છે. અમે ફુલ નહી પણ ફુલની કળી જેટલુએ કાર્ય કરી શકયા નથી છતાં પણ ચાલતી પ્રણાલીકા પ્રમાણે આપે, અમોને માન આપ્યું છે તે શીરસાવંદ ગણી આપ સર્વ જ્ઞાતિ ભાઇઓનો ઉપકાર માનું છું.

બન્ધુઓ સુધારાની ચળવળ શરૂ થયા બાદ આપણા વચલા પાંચાડાના ગામોમાંથી ધર્માદાના નાણા પીરાણે બહુજ ઓછા પ્રમાણમાં જાય છે તેમાં કેટલાક ગામમાંથી તો મુદલે જતાં નથી. તેમજ નુર કે અમીની ગોળી પણ વાપરતા નથી એ પ્રસંશનીય છે. ગોળી ન પીવાથી એકાદ વરસમાં મનુષ્યની બુદ્ધીનો સન્માર્ગે વિકાસ થતાં પીરાણા પંથ તરફ સ્વાભાવિક અણગમો ઉત્પન્ન થાય છે. એટલુંજ નહી પરંતુ એ અધંદગ્ધ પંથમાંથી શ્રદ્ધા ઉઠી જાય છે એ ચોકકસ અનુભવ સીદ્ધ છે. અને એટલા માટેજ પીરાણા પંથના સંચાલકો નુરની ગોળી પીવડાવવાનો ખાસ આગ્રહ અને દબાણ કરે છે. અને તેથી નાનપણથી બાળ-કોને પીવડાવીને પીરાણા પંથના અનુયાયીઓ હોવાના સંસ્કારો નાખે છે.

"પાવળ" ન પીવાથી જ્ઞાતિને કેવો ફાયદો થાય છે?

બાળક સ્વાભાવિક પ્રભુનો સ્વરૂપ કહેવાય છે કારણે એનામાં રહેલા નીર્દોષ આનંદ અને પ્રેમ એ પ્રભુના લક્ષણ છે. એના નીર્વીકાર શરીર અને બુધ્ધિ એટલા સ્ટાફીક હોય છે કે તેનામાં જેવા સંસ્કારો નાખવામાં આવે તેવા સંસ્કારો ઉદ્ભવે. બાળકને નાનપણથીજ સ્વધર્મના સંસ્કારો નીતિ અને ફરજોનો અનુભવ અને યોગ્ય મનુષ્ય બનાવવાની લાયકાત નાનપણથીજ બાળકને શીખવાડો કે જેથી એ બાળક ભવિષ્યમાં માતાપીતા, ધર્મ જ્ઞાતિ, કુટુંબ નીતી વીગેરેની ફરજ જાણી યોગ્ય પાલન કરી શકે. એ બાબતની કાળજી ખાસ કરીને માતા પીતાએ રાખવી જરૂરની છે. તે ભુલી જવું ન જોઇએ.

બાળક પ્રભુને એટલું પ્રિય હોય છે કે જ્યાં સુધી સ્વરક્ષણ કરવાની બાળકમાં શકિત ન આવે ત્યાં સુધી તેનું રક્ષણ કરવાનું પ્રભુ પોતેજ સ્વીકારી લીએ છે. આપણ મ્હોટાંઓને સાપ વીંછી વીગેરે ઝેરી જંતુઓના ડંસ દેવાના દાખલાઓ બને છે પરંતુ બાળકોને માટે તેવા દાખલા બનતા નથી એ વાત સૌ કોઇને વિદિત હશે. (વાત સાચી હોવાના સભામાં પોકારો) વિચારો કે એવા પ્રભુ પ્રિય બાળકને આપણે કુસંસ્કારે કરી અધોગતી કરીએ તો આપણે પ્રભુના કેવા ગુન્હેગાર ગણાઇએ છીએ !

કહેવાનો તાત્પર્ય એજ કે આપણી ઉન્નતિનો આધાર આપણા નાનપણના સંસ્કારોમાં સમાયલો છે. અને તેની જવાબદારી વડીલો કહેતાં માતાપીતાની છે. મ્હારા બોલવામાં કંઇ વધારે પડતું બોલાયું હોય તો કૃપા કરી મને સુચના કરતા રહેશો એટલે મ્હારી ભુલ સુધારી શકું અને આપનો આભાર માનીશ. આટલું બોલી મ્હારૂં બોલવું સમાપ્ત કરી બેસી જવાની રજા લઉં છું.

ત્યાર બાદ ઘાટકોપર યુવક મંડળના પ્રમુખ શ્રીયુત ભાઇશ્રી કરસનભાઇ ઉકેડા ઉગમણા દેશલપુરવાળાએ માનપત્રના જવાબમાં જણાવ્યું કે:-

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ, વહાલા જ્ઞાતિ બન્ધુઓ, ઉત્સાહી યુવાનો, પુજ્ય માતાઓ અને બહેનો તેમજ પધારેલા સદ્ગૃહસ્થો.

વર્તમાન સમયને અનુકુળ રહી આપશ્રીઓએ અમને માન આપવા વિવેક કર્યો છે તે બદલ **ઘાટકોપર યુવક મંડળ** તરફથી હું આપનો આભાર માનું છું.

ખરી રીતે તો સેવકને માટે માન કે અપમાન જેવો કંઇ સવાલજ નથી એ તો પોતાના ઉદ્દેશ પ્રમાણે આપ જેવા જ્ઞાતિ પ્રત્યે દાઝ ધરાવનાર બન્ધુઓની સલાહથી જ્ઞાતિ સુધારાનું રચનાત્મક કાર્ય કર્યે જાય અને તેમાં આપનો સક્રીય હીસ્સો હોવો જોઇએ. તેમજ દરેકે દરેક ભાઇઓએ પોતપોતાની ફરજ સમજી જ્ઞાતિ સેવાના કાર્યમાં સામેલ થવું જોઇએ. અર્થાત સાથ આપવો જોઇએ.

ઘાટકોપર મંડળ છેલ્લાં કેટલાંક વરસોથી અસ્તિત્વમાં નહોતું બલ્કે તેમની હસ્તીજ મટી ગઇ હતી તેમજ સંગઠન પણ સર્વથા તુટી ગયું હતું. ત્યારબાદ આપના ગામ તરફથી મંદિરમાં **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણ**ની પ્રતિષ્ઠા નીમીતે જોઇતી સામગ્રી તેમજ ચીજ વસ્ત લેવા સારૂ પ્રતીનીધી તરીકે બે ભાઇઓ અમારે ત્યાં ઘાટકોપર આવ્યા હતા. અને ઇશ્વરકૃપાએ અમોને એ ભાઇઓના આવવાથી ભેગા થઇ વાટાઘાટ ચલાવવાનો પ્રસંગ મળ્યો આવનારા ભાઇઓએ મંદિરમાં **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રતિષ્ઠા** સમયે પધારવાનું આમંત્રણ આપવા માટે અમો સર્વે ભાઇઓને બોલાવેલા, દરમ્યાન કેટલાક યુવાનોના મન ઉપર ચાલતા વાતાવરણની સારી જેવી અસર થઇ. પરીણામે વ્યવસ્થીત રીતે યુવક **મંડળની** સ્થાપના થઇ અને તે યશ આપ નખત્રાણાવાળા ભાઇઓનેજ આપવો ઘટે છે.

ઘાટકોપર યુવક મંડળ
અસ્તિત્વમાં હતું

ભાઇઓ ! **પીરાણા-"સતપંથ"** સંબંધે કેટલાક વરસોથી બહુજ કહેવાય છે તે વિષય પરત્વે કંઇ પણ બોલવા જેવું બાકી રહ્યું નથી: તે પણ એટલું જરૂરથી કહેવુંજ પડશે કે પીરાણા-સતપંથ આપણને મુસલમાની રાહત પર લઇ જનારો છે અને તેમાં ધર્માદા તરીકે નાણા આપવાથી પુણ્યને બદલે પાપ તેમજ લાભને બદલે હાની (નુકસાન) થાય છે. તેમજ બીજી હિન્દુ જ્ઞાતિના કરતાં ધાર્મિક દ્રષ્ટિએ હલકા ગણાઇએ જેથી આપણી **કડવા પાટીદાર** જ્ઞાતિને તે પંથ શોભતો નથી અર્થાત કલંક રૂપ છે. એ કલંક ઉતારવા માટે કચ્છમાં આપણા મતને મળતાં વિરાણી મોટીમાં પણ **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનું શીખર બંધ મંદિર** બંધાયું અને નાત સાથે ખાવાપીવાનો વહેવાર પણ તોડયો નથી એ પ્રસંશનીય છે. પરંતુ સાંભળવા પ્રમાણે વિરાણી સીવાય બીજા ગામવાળા કે જેઓ સુધારાથી વિરૂધ્ધ છે તેવા વિરોધી જ્ઞાતિભાઇઓના ભરમાવ્યા કે બહેકાવ્યાથી ગામમાં ફુટ પડી પરીણામે કોરટોમાં કેસ લડવા પડયા અને હજારો કોરીઓનો નીરર્થક ખરચો કરી પાયમાલ થઇ ગયા. પરંતુ ગામ શ્રી વિરાણીના ઉભય પક્ષોને વિનંતી પુર્વક કહું છું કે નાણાનો એવી રીતે વ્યય ન કરતાં પોતામાં સમજી જાઓ અથવા તટસ્થ લવાદ નીમો કે જેથી પૈસાનો ખોટી રીતે વ્યય થતાં બચે અને ગામ વિરાણીમાં જે સંપ પ્રથમ હતો તેવોજ કાયમ રહે. અને ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનું બીજું મંદિર આપણી કચ્છની નાતને માટે **નખત્રાણા ગામ સ્થંભ રૂપ** છે તેમાં શુભ શરૂઆત કરી છે અને તે પણ નાત સાથે ખાવાપીવાનો વહેવાર ચાલુ રાખીને કે જેથી પીરાણા પંથને માનનારા ભાઇઓને આપણા તરફ અણગમો ઉત્પન્ન ન થાય અને આપણને જ્ઞાતીભાઇઓ તેમજ સુધારકો જાણીને આપણી શીખામણ પ્રેમ તેમજ આદરથી

કચ્છ ખાતે ભગવાન
લક્ષ્મીનારાયણનું
બીજું મંદિર

હોંશે હોંશે સાંભળે અને પ્રેમથી વચનો સાંભળે એટલે પોતાની ભુલ હોય તે પણ જરૂરથી સમજાય અને ભુલ જણાય એટલે સુધારવાના બનતા દરેક પ્રયત્નો પણ કરે. એવી **માર્મીક તેમજ ઉંચ શ્રેણીથી** આપે આ શુભ કામની શરૂઆત કરી છે અર્થાંત એવી **દીર્ગદ્રષ્ટિ** વાપરી કામનો આરંભ કર્યો છે જેની નોંધ જ્ઞાતિ બન્ધુઓ જરૂરથી લેશે અને તે બદલ હું આપ ભાઇઓનો ખરા અંતઃકરણ પુર્વક આભાર માનું છું. અને મારૂં બોલવું પુરૂ કરી બેસી જવાની રજા લઉં છું.

ત્યારબાદ **ઘાટકોપર યુવક મંડળના સલાહકાર ભાઇશ્રી સીવદાસ કાનજી નાકરાણી વિરાણીવાળાએ ઉભા થઇ માનપત્રનો જવાબ વાળતાં જણાવ્યું કે:-**

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ વહાલા ગંગાસ્વરૂપ જ્ઞાતિ ભાઇઓ પુજ્ય વડીલો માતાઓ અને બહેનો તેમજ પધારેલા ગામના નાગરીક સદગ્રહસ્થો.

આપ નખત્રાણા નિવાસી જ્ઞાતિ સમસ્ત ભાઇઓ મળી સંપ સલાહથી અમો મુંબઇથી પધારેલા ભાઇઓને માનપત્ર આપી માનથી વિવેક કર્યો છે જેથી મ્હારે મ્હારા અંતરની લાગણી તેમજ ભાવના વ્યકત કરવા બે શબ્દો વિવેક પુર્વક બોલવાની મ્હારી ફરજ સમજું છું તેમાં અવિનય જેવું જણાય તો ક્ષમા કરશો

અમોને જ્ઞાતિ સેવાની ખાસ લાગણી કેટલાંએ વરસોથી એટલે કરાંચીમાં જ્ઞાતિ સુધારાની ચળવળ શરૂ થઇ ત્યારથી થઇ છે. **સુધારક ભાઇઓએ વાવેલ બીજને જ્ઞાતિ સુધારક યુવક મંડળોએ પરિષદોરૂપી પાણી સીંચવાથી સુધારારૂપી મોટું ઝાડ બન્યું. અને તેમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિ નારાયણના મંદિરરૂપી અમૃતમય ફળ આવ્યા.** જે ફળ મેળવવાની આશા રાખતા હતા તેવા અમૃતમય ફળ લેવાનું આમંત્રણ આપના પ્રતિનીધી તરીકે ભાઇશ્રી **રામજીભાઇ જેઠા સેંગાણી તથા ભાઇશ્રી હરજીભાઇ પુંજા નાથાણી મુંબઇ-ઘાટકોપર** આવેલા તેમના તરફથી મળ્યું. જે વસ્તુની **અમોને** રાત દિવસ ઝંખના હતી બલ્કે તૃષ્ણા હતી તેનેજ માટે પ્રભુ કૃપાએ અમોને આમંત્રણ મળ્યું. તો એવો કોણ કમભાગ્ય કરમ ફુટો હશે કે આવા અનુકુળ સંજોગો છતાં દેશીલા બની આવેલ આમંત્રણનો અસ્વીકાર કરે! અત્યારનો આ સમય ઇતિહાસીક છે. જેથી કહું છું કે વરસોના મહાન પુરૂષાર્થ તેમજ આપેલ મહાન ભોગથી મેળવેલ **અમૃતમય ફળના** ઉપયોગ કરવાના આમંત્રણનો અસ્વીકાર કરનારનું દીનમાંનજ ઠેકાણે નહી હોય. એવી મ્હારી માન્યતા છે.

આપ ભાઇઓએ અમારી મતને મળતા થઇ નાત સાથે ખાવા પીવાનો વહેવાર ચાલુ રાખીને જ્ઞાતિ ઉન્નતીના કાર્યની શુભ શરૂઆત કરી છે તેજ પ્રમાણે **ઘાટકોપર-યુવક મંડળના એક નીયમમાં** પણ નાત સાથે ખાવા પીવાનો વહેવાર ચાલુ હશે તે આ મંડળનો મેમ્બર (સભ્ય) થઇ શકવાનું જણાવેલ છે. એટલે **મુંબઇ-ઘાટકોપર** યુવક મંડળનો ધ્યેય પણ આપને મળતો છે જેથી હું ચોકકસ માનું છું કે જ્ઞાતિ સુધારાના કાર્ય કરવામાં મતભેદ રહેશે નહિ.

ઘાટકોપર-યુવક મંડળના ચાર સલાહકારો નીમેલા છે તે માંહેનો એક આ સેવક છે એટલે હું મ્હારી ખાસ ફરજ સમજી તેમજ લાગણી ધરાવીને ઘણાં વરસોના

પરીશ્રમે **પરમકૃપાળુ પરમાત્માએ** આપેલ ફળ મેળવવાની આશાએ આવ્યો છું. આવા પ્રકારના જ્ઞાતિ સુધારા તેમજ અભ્યુદયના કાર્યમાં જ્યારે જ્યારે જરૂર જણાશે ત્યારે ત્યારે હાજર થઇ મ્હારાથી બનતી દરેક પ્રકારની મદદ કરતો રહીશ કારણ કે મ્હારી જવાબદારી શું છે તે હું સારી રીતે જાણી તેમજ સમજી શકું છું અને આપણે એક મતવાળા છીએ તેઓએ તો પ્રેમ, સંપ, અને વિનયથી જ્ઞાતિ ઉન્નતી તેમજ દરેક પ્રકારના સુધારા કરવા બનતું કરવું જોઇએ. જરા જેટલો મતભેદ થયો માલમ પડે કે તરતજ ભેગા થઇ નીવેડો લાવી થએલ મતભેદ દુર કરવો જોઇએ. તેમ નહી કરતાં કોઇપણ પ્રકારની વ્યક્તિ કે જેઓ આપણા મતને મળતા ન હોય તેવાઓના ભરમાવ્યાથી તેમજ તેઓની નીચ સ્વાર્થાંધ સલાહથી ભોળવાઈ જશો તો યાદ રાખજો કે વિરાણીના જેવા બેહાલ બની જશો. માટે મ્હારા વ્હાલા ભાઇઓ ! તમોએ સંપથીજ આદરેલ કામ અત્યારે દીપી નીકળે છે તેવીજ રીતે સંપ અવીચળ રહો અને સંપમાંજ સર્વસ્વસુખ સમાયલું છે. અને સંપથીજ અમોને માનપત્ર આપ્યું છે. જેથી આપ ગામવાસી જ્ઞાતિભાઇઓ સર્વેનો અંતઃકરણપુર્વક આભાર માનું છું અને મ્હારૂં બોલવું સમાપ્ત કરી બેસી જવાની રજા લઉં છું.

Nathu Nanji

ત્યારબાદ ઉત્સાહી યુવક ભાઈશ્રી **નથુ નાનજી કેશરાણી** નખત્રાણાવાળાએ ઉભા થઇ જણાવ્યું કેઃ—

નાથુ નાનજીનું પહેલું ભાષણ, પહેલી સભા

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ, વહાલા જ્ઞાતિભાઇઓ, પુજ્ય વડીલો, માતાઓ અને બહેનો તેમજ પધારેલા પ્રતીષ્ઠીત સદ્ગ્રહસ્થો.

મ્હેં કોઇ સમયે સભાઓમાં ભાષણો કર્યાં નથી તેમજ સભાઓ જોઇ પણ નથી. એટલે મ્હારૂ લેખીત ભાષણ આપ સમક્ષ વાંચીને મ્હારા હૃદયના ઉદ્‌ગારો તેમજ વિચારો જણાવીશ જેમાં ભુલચુક હોય તો ક્ષમા કરશો.

અમારા ગામના વડીલોએ પોતાનાં ઝનુની વિચારોમાં પરીવર્તન એટલે ફેરફારો કર્યા જેના પરીણામે આ ગામમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનું શીખરબંધ મંદિર બંધાયું એથી અમો યુવાનોનું ભવિષ્ય સુધારી આપ્યું તેમજ સુધારાનો માર્ગ ખુલ્લો કરી આપ્યો છે. હવે જ્ઞાતિ સુધારા તેમજ સેવા અર્થે છુટછાટ તેમજ જરૂરીઆતો પુરી પાડી આપવાની તજવીજ કરી આપે કે જેથી જ્ઞાતિ ઉન્નતિનું કામ ઘણીજ સરળતાપુર્વક આગળ વધારી શકાય. તેમજ જુના વિચારવાળા મુરબ્બિ--વડીલો લાગણીપુર્વક ખરા હૃદયથી જોઇતી દરેક પ્રકારની મદદ આપે તેમજ સહાનુભુતી દર્શાવશે એવી આશા અમો યુવાનો રાખીએ છીએ.

Shikharband
શિખરબંધ મંદિર

સાંભળવા પ્રમાણે કરાંચીથી દસ ભાઇઓ કે જેઓ સિંધ બદીના થઇ રણ રસ્તેથી આવવાનો તાર આવ્યો છે. આપણા આમંત્રણને માન આપી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રતિષ્ઠા ઉપરે રણ રસ્તેથી તકલીફ વેઠીને કામધંધા પડતા મુકી પૈસા ખરચી જ્ઞાતિ ઉન્નતિના કામમાં ભાગ લેવા આવે છે. તે ઉપરથી આપણને સમજવાનું છે કે પરદેશમાં વસતા ભાઇઓ તન, મન અને ધનનો ભોગ આપણાથી વધારે આપે છે અને તેમની મહેનત સફળ થઇ ત્યારેજ માની શકાય કે આપણે તેમના મતને મળતા થઈને આપણા ગામના બાકીના બે વાસ છે તેમાં નિજ મંદિરની સ્થાન કરીએ ત્યારેજ. પરદેશથી પધારેલા ભાઇઓ આપણને શાન્તિ ધીરજ અને લાગણીથી સમજાવે તેમજ જે કંઇ સુચના કરે છે અને તેથી વસ્તુસ્થિતી

આપણે સમજી શકીએ છીએ અને જે રસ્તે જવાનું છે તે માર્ગ સ્વચ્છ તેમજ ખુલ્લો થતાં સરળતાપુર્વક આપણાથી જઇ શકાય તેમ છે અને તેવો દાખલો બતાવવા માટે આપણા ગામના બાકીના બે વાસમાં નિજ મંદિરની સ્થાપના કરી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારયણની પ્રતિષ્ઠા કરીએ. અને આપણાથી તેમ થઇ શકે છે અને તેમ કરવાને અપણે સ્વતંત્ર છીએ. અને ધાર્મિક દ્રષ્ટિએ આપણા ગામમાં સંપુર્ણ સુધારો થયો છે એમ ત્યારેજ ચોક્કસ માની શકાશે.

માટે મ્હારા પુજ્ય વડીલો, માતાઓ તમારા સાથનીજ જરૂરત છે **અને આગળ** પડતો ભાગ લેઇ ચળવળ શરૂ કરી નિજ મંદિરની સ્થાપના કરાવો અને અમો યુવાનો દરેક કામ-કાજમાં સંપુર્ણ સાથ આપશું અને તે નજીકનાજ ભવિષ્યમાં બની જાય એવી અમો યુવાનોની શુભેચ્છા છે અને પરમકૃપાળુ પરમાત્માને પ્રાર્થના કરૂં છું કે એવા શુભ દિવસો અમને નજીકમાંજ બતાવે તેમજ અત્યારનો ઉત્સવ નીર્વીઘ્ને પુર્ણ થાઓ એવી પ્રભુ પાસે પ્રાર્થના છે આટલું કહી મ્હારૂં બોલવું પુરૂં કરી બેસી જવાની રજા લઉં છું.

ત્યારબાદ બહારગામ તેમજ પરદેશથી આવેલા સંદેશા ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજીએ વાંચી સંભળાવ્યા હતા.

કલકતાથી પટેલ **મુળજી સીવદાસની ઓયડી** તરફથી મંદિરમાં ભગવાનને ભેટની કોરી ૧૦૧) એકસો એક ધરવી એવો તાર આવ્યો છે.

ખડગપુરથી પટેલ **કાનજી વીરજી સેંગાણી** લખે છે કે પોતાની ઓયડી તરફથી કોરી ૧૦૦) એકસો મંદિરમાં ભગવાનને ભેટ ધરવી.

કરાંચીથી **ભાઇશ્રી ખીમજી કચરા** તારથી જણાવે છે કે બદીના થઇ રણરસ્તેથી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠામાં ભાગ લેવા દસ જણા રવાના થઇ ગયા છે.

ભુજ વરિષ્ટ કોર્ટના આસીસ્ટન્ટ જર્જ રા. રા. શ્રીયુત **મહેરબાન પે. પટલાલભાઇ** આપેલ વચન અનુસાર દશમના બપોર પછી લગભગ બે વાગ્યાની અંદર અહીં **ભગવાનશ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રતિષ્ઠા** નીમીતે આવવાના સમાચાર **મહેરબાન થાણદાર** સાહેબ તરફથી મળ્યો છે.

ઇશ્વરનગર (વાંઢાય) ગુરૂકુળ તરફથી મહારાજ શ્રી **ઓધવદાસ**જીના ભલામણ પત્રથી એક **ભજન મંડળી** આવતી કાલે સવારમાં અહીં પહોંચી આવવાના ચોકકસ ખબર મળ્યા છે.

તે સિવાય મહારાજ શ્રી **ઓધવદાસજીએ** મુંબઇમાં આપેલ વચન અનુસાર દસમના લગભગ બપોરે બે વાગ્યાના સુમારે પહોંચી આવવાનો પત્ર છે.

તે સર્વે બાબતોને **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણ**ના જયનાદોથી વધાવી લેવામાં આવી હતી.

ત્યારબાદ **પ્રમુખશ્રીની વતીથી ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી**એ આજની સભામાં પધારેલા સર્વેનો ઉપકાર માની કામકાજમાં સંતોષ થએલો જાહેર કરી સભા બરખાસ્ત કરી હતી.

બાદ રાસમંડળની શરૂઆત કરી હતી જેની આવા શુભ પ્રસંગે પણ જરૂરત જણાતી હતી.

VSAK: 18-May-1937

સંવત ૧૯૯૩ ના માસ વૈશાખ સુદી ૯ ને મંગળવારની કાર્યવાહી

ભગવાન શ્રી ભાનુદેવ પોતાના બાલ કીરણો જેમ જેમ પ્રસરાવા લાગ્યા તેમ તેમ જ્ઞાતિ ભાઇઓ તથા જાહેર જનતા મંદીરના ચોગાન તરફ આવવા લાગ્યા. આજે મંડપ ધ્વજા પતાકા તેમજ **આમ્ર** પલ્લવોથી શુશોભીત દેખાવા લાગ્યો. રંગબેરંગી કાગળોના તોરણોના શણગાર આજની શોભામાં વધારો કરી રહ્યા હતાં. આ સમયે **પુજ્ય વેદશાસ્ત્ર પરાયણ શ્રી સારસ્વત કુલ ભુષણ મહારાજ શ્રી પ્રેમજી મહારાજ આસંબીઆવાળા તથા પુજ્ય પ્રભુ ભકત કાવ્યપ્રિય પ્રજ્ઞાચક્ષુ શ્રી અમલદાસજી મહારાજ** પોતાની ભજન મંડળી સહીત પધાર્યા હતા તેઓને બહુજ સારા સન્માનથી નીયત કરેલા સ્થાને તેડી લાવ્યા અને તેઓના ઉતારામાં જરૂરીયાત યોગ્ય પ્રબંધ કરી બે વોલીન્ટીઅરો તેઓશ્રીની સેવા સારૂ રોકતમાં આવ્યા.

આજનો દીવસ સમારંભમાં ભાગ લેવા આવનાર મીજમાનોની દરેક સગવડ સચવાય તેના બંદોબસ્તચાં નીવૃત થયો.

રાત્રીના નીયમાનુસાર સભા ભરવામાં આવી હતી અને એ સભામાં **ભાઇશ્રી ભાણજીભાઇ** જેઠા એ પ્રમુખ તરીકેની દરખાસ્ત **પુજ્ય મુરબ્બી શ્રી ભાણજીભાઇ લાલજી કેશરાણીની** મુકી હતી. જેને સભાવતીથી **ભાઇશ્રી કાનજી અબજી નાથાણીએ** અનુંમોદન આપવાથી **હર્ષના અવાજો અને ભગવાન શ્રી લક્ષ્મી નારાયણના જયનાદ વચ્ચે પ્રમુખશ્રીએ પોતાનું સ્થાન લીધું હતું.**

પ્રમુખશ્રીએ આવનાર મીજમાનો પુજ્ય પ્રેમજી મહારાજ તથા પુજ્ય અચલદાસજી તથા દયાલદાસજી વીગેરેને ભગવાન શ્રી લક્ષ્મી નારાયણની જય ગર્જના વચ્ચે પુષ્પહાર પહેરાવ્યા હતા.

શ્રીયુત રતનસીભાઇ ખીમજીએ ઉભા થઇ કહ્યું કે આવતી કાલે આપણે મોકલેલ આમંત્રણને માન આપનારા તેમજ સનાતન ધાર્માવલંબી મહેમાનો આવશે તેઓના સત્કાર માટે યોગ્ય સાધનોનો બંદોબસ્ત આપણને અત્યારથીજ કરવાનો છે. તેમજ **મહારાજશ્રી ઓધવદાસજી** પણ આવતી કાલે મીસ્ત્રી જ્ઞાતિના કેટલાક પ્રતિષ્ઠીત મહાશયો સાથે આવવાના સમાચર મળ્યા છે તેમના સત્કાર કરવા વીગેરેનો ખાસ પ્રબંધ કરવો જરૂરી છે. સિવાય ઉત્સવમાં ભાગ લેવા આવનાર આપણા જ્ઞાતિ બંધુઓ મોટી સંખ્યામાં હાજરી આપશે તેઓની સગવડ સાચવવાની વ્યવસ્થા કરવાની હજુ બાકી છે. અને આપણા **શ્રીયુત મુરબ્બી શ્રીપોપટલાલભાઇ** પણ આવતી કાલે પધારવાના છે તેઓ સર્વેનો યોગ્ય સન્માન તેમજ સરભરા કરવાની આપણી જવાબદારી હોવાથી આજની સભાનું કામ વધારે વખત લંબાય તેવા સંજોગો નથી તોપણ જ્ઞાનવેતા પુજ્યશ્રી પ્રેમજી મહારાજ આપણી પરિસ્થિતી તથા પ્રવર્તી સંબંધે પ્રવચન કરી પોતાનો અતિ ઉપયોગી અભિપ્રાય વ્યકત કરશે એવી મ્હારી તેઓશ્રીને પ્રાર્થના છે.

પ્રિય ભાઇઓ આપણે ઉચ્ચ હીન્દુ જ્ઞાતિને શોભે તેવા પંદર ઠરાવો ઘડી તૈયાર કર્યાં છે જે આજે દિવસના ભાગમાં આપણા ગામના તથા વિરાણીથી પધારેલા આગેવાન મુરબ્બીઓ

સમક્ષ વાંચી પાસ કરાવ્યા. જે આપને વાંચી સંભળાવું છું અને તેમાં ફેરફાર કરવા જેવું જણાય તો સુચના કરશો એટલે યોગ્ય ફેરફારો કરી શકશું. બાદ ઠરાવો વિવેચન પુરઃસર વાંચી સંભળાવ્યા હતા તેમાં બે ઠરાવોમાં સુધારો કરવાની સભામાં બેઠેલા ભાઇઓ તરફથી સુચના કરવામાં આવી હતી જેની નોંધ લીધા બાદ સભાએ હર્ષનાદ તેમજ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની જય ગર્જનાથી ઠરાવો પાસ કરી વધાવી લીધા હતા. (ઠરાવો અન્યત્ર આગળ આપવામાં આવ્યા છે.)

બાદ **મહારાજશ્રી પ્રેમજી મહારાજ**એ ઉભા થઇ વિવેચન કર્યું હતું. **સભાપતી મહોદય, સૌજન્ય સદ્‌ગ્રહસ્થો અને ભાગ્યવાન ભગીનીઓ !**

આજનો આપણો આ અવર્ણનીય પ્રસંગ જોઇ અત્યંત આનંદીત થયો છું આપ સર્વેની ધર્મ પ્રત્યે આવી ઉંચ અભિલાષાઓ જોઇ અભિનંદન આપું છું. પરમકૃપાળુ શ્રી લક્ષ્મિનારાયણ ભગવાન આપની શ્રદ્ધા, ભાવ, અને ભકિતમાં વધારો કરે એવી મ્હારી શુભેચ્છા છે. તમારા ધાર્મીક તેમજ સામાજીક પરીવર્તનો જોઇ મને પુર્ણ સંતોષ થયો છે. **ભાઇશ્રી રતનસીભાઇએ પંદર ઠરાવો** વાંચી સંભળાવ્યા અને તે એક એક ઠરાવો ઉપર પુરેપુરૂં વિવેચન કરી ખુલાસાવાર સમજાવ્યું છે તે આપ સર્વેને ઠીક પ્રમાણમાં અસરકર્તા જણાયા છે જેનો ભાસ આપના ઉત્સાહપુર્વક ભગવાનની જય ગર્જના તેમજ તાળીઓના અવાજથી સમજાઇ આવે છે. જે ભાવ ઠરાવોમાં તમોએ બતાવ્યો છે. તે ઠરાવો તમારા હૃદયમાં ધરી ઘર અને વહેવારમાં તેનું પ્રતિપાલન કરી બતાવજો. કેવળ કાગળ ઉપર લખાઇ ગયા એટલે અમોએ સુધારા કર્યા એવું કોઇએ માની લેવાનું નથી એ તો જ્યારે તમો વહેવારમાં મુકી અમલ કરશો ત્યારેજ તમારા વિચારોનું પરીવર્તન થતાં ધાર્મીક તેમજ સામાજીક સુધારા થઇ શકશે. એ ઠરાવો પાળવાની ફરજ કચ્છમાંના તમારા તમામ જ્ઞાતિભાઇઓની છે. તો પણ નખત્રાણ વાળા ભાઇઓ ભગવાનની મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા કરવાના છો અને તે કામમાં દરેક પ્રકારની સહાયતા આપનાર ત્રણે વાસવાળાને માટે આ ઠરાવો કે જે ઉચ આદર્શયુકત છે તેને પ્રથમ પાળવાની ખાસ આવશ્યકતા છે. કારણ કે એ સુધારો તમોએ તમારા ઘરને આંગણેથીજ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે જેથી તેને સફળ બનાવવાને ભગવાન તમોને બુદ્ધિબળ અને શકિત આપે એવી મ્હારી પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના છે.

આજે જે કંઇ કામ થઇ રહ્યું છે તે પ્રસંશનીય છે રતનશીભાઇના કહેવા પ્રમાણે આજની સભા વહેલી બરખાસ્ત કરવાની હતી પરંતુ ઠરાવો વાંચવા અને તેમનું સ્પષ્ટિકરણ કરવું તેમાં તો વખત જોઇએજ ને? આવા ધાર્મીક કાર્યમાં ધારવા કરતાં વધારે ટાઇમ તો થઇજ જાય. આજે તમોને તમારા ઠરાવોનું યથાર્થ પાલન કરવા જેટલીજ ભલામણ આપી શકયો છુ કારણ કે સમયનો અભાવ છે. ચારે તરફ નજર રાખવીજ જોઇએ. આવતી કાલના પ્રોગ્રામ મુજબ પણ અત્યારથીજ ખુબ તૈયારી કરી રાખવાની ખાસ જરૂર છે અને તેમાં તમો સર્વે રોકાવાના છો જેથી મ્હારૂં વિવેચન આવતી કાલે કરીશ અને ઇશ્વરે આપેલ બુધ્ધિ અનુસાર કહી સમજાવીશ. ૐ શાન્તિઃ

ત્યારબાદ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મી નારાયણના જય નાદોથી પ્રમુખ સાહેબે સભા વિસર્જન કરી હતી. તે પછી સર્વે ભાઇઓને યોગ્યતા પ્રમાણે કામકાજ સોંપવામાં આવ્યા હતા અને ઉત્સાહથી પોતપોતાની ફરજ સમજી કામકાજ કરવા લાગ્યા.

VSAK: 19-May-1937 - Wednesday Afternoon

સંવત ૧૯૯૩ ના માસ વૈશાખ સુદી ૧૦ ને બુધવારની કાર્યવાહિ

કચ્છના ગામેગામથી લોકોની હાજરી

આજનો દિવસ અવર્ણનીય હતો, જ્ઞાતિ અને સનાતન ધર્મપ્રિય ભાઇઓમાં આનંદ અપાર હતો. કારણ કે ધર્મ અને જ્ઞાતિ પ્રિય ભાવનાને માન આપી કચ્છના ગામેગામથી આપણા જ્ઞાતિભાઇઓ સારી જેવી સંખ્યામાં આવવા લાગ્યા. આવનારના હૃદયો હર્ષથી ઉભરાઇ રહ્યાં હતાં, તેમનું સન્માન સામૈયાં કરી આપણા કાર્યવાહકો અને જ્ઞાતિભાઇઓ ઉત્સાહપુર્વક સત્કાર કરી રહ્યા હતા. સામૈયામાં બહેનોનાં સુંદર ગીતોથી વાતાવરણ વધારે આનંદમય બની રહ્યું હતું વાજીંત્રોના મધુર નાદોથી સામૈયાના દ્રષ્યમાં શોભાનો વધારો ઠીક થઇ રહ્યો હતો. ભ્રાતૃ મીલનનું દ્રષ્ય અલૌકીક જણાતું હતું, વિખુટા પડેલા હૃદયો પરસ્પર ભેટી મીજમાનોને મંદિરના ભવ્ય મંડપમાં માન સહીત લાવવામાં આવ્યા હતા. મધ્યાન્હ પછી બે વાગે આપણા જ્ઞાતિ કુળભુષણ માનનીય રા. રા. મહેરબાન મુરબ્બિ શ્રી પોપટલાલભાઇ (ભુજ વરીષ્ટ કોર્ટના આસીસ્ટન્ટ જર્જ) તથા તેઓશ્રીના લઘુ બન્ધુ કાશીરામભાઇ તથા તેમના ચી૦ ભાઇશ્રી વિગેરે પધાર્યા અને ઇશ્વરનગર (વાંઢાય) ગુરૂકુળના સંસ્થાપક મહારાજશ્રી ઓધવદાસજી તથા તેઓશ્રીના સાથે મીસ્ત્રી જ્ઞાતિના સન્માનનીય પાંચ સદ્ગ્રહસ્થો પણ પધાર્યા હતા. તેઓ બધાંઓને ઉપરોક્ત સામૈયાની રીતે સહર્ષથી સત્કાર કરી મંડપમાં સભાસ્થાને તેડી લાવ્યા. સભાસ્થાન ત્રણે પાંચાડાના પધારેલા આપણા જ્ઞાતિભાઇઓ તથા સનાતન ધર્મને ચાહનારા અન્ય સદ્ગ્રહસ્થોથી ઉભરાઇ રહ્યો. માનવ સાગરનું અલૌકીક દ્રષ્ય જોનારને અનંત આનંદ આપી રહ્યું હતું. સભાસ્થાનના આજુબાજુના રસ્તાઓ માનવ સમુહથી ભરપુર થઇ ગયા હતા. ગામના પ્રતિષ્ઠિત સદ્ગ્રહસ્થો તેમજ નખત્રાણાના મહેરબાન થાણદાર સાહેબ તથા અન્ય અધીકારી વર્ગ પધાર્યા હતા.

આજના દિવસની સભા ત્રણ વાગે ભરવામાં આવી હતી તે સમયે **ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી**એ ઉભા થઇ જણાવ્યું કેઃ–

ગંગાસ્વરૂપ વહાલા જ્ઞાતિભાઇઓ, પુજ્ય માતાઓ અને બહેનો તેમજ સભાસ્થાને પધારેલા સદ્ગ્રહસ્થો.

આજના ઉત્સવ પ્રસંગે પધારેલા આપણા મુરબ્બી શ્રીયુત મહેરબાન પોપટલાલભાઇ પધાર્યા છે તેઓશ્રી પાસે હું શીઆળામાં કચ્છથી મુબઇ જતાં ભુજ ગયો હતો જે સમયે ભગવાનની પ્રતિષ્ઠાની ચોકકસ તીથી નકકી થઇ નહોતી, તોપણ તેઓ મુરબ્બીશ્રીને ભગવાન શ્રી લક્ષ્મી નારાયણના મંદીરમાં પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે પધારવા મ્હે વિનંતી કરી હતી. જેનો મુરબ્બીશ્રીએ સ્વીકાર કરી પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે હાજરી આપવા વચન આપ્યું હતું. ત્યારબાદ હાલમાં મુંબઇથી આવી પત્ર લખી આપેલ વચનની યાદ દેવડાવી દશમના પધારવા નખત્રાણાથી પત્ર લખ્યો હતો. જેના પ્રત્યુતરમાં દશમના લગભગ બે વાગ્યાના સુમારે પહોંચી આવવાના ખબર આપ્યા હતા અને તે પ્રમાણે તેઓ શ્રી પધાર્યા છે જેથી તેઓશ્રીનો આપણી જ્ઞાતિ બન્ધુઓ તરફથી ખરા અંતઃકરણ પુર્વક આભાર માનું છું.

તે સિવાય **મહારાજશ્રી ઓધવદાસજી મુંબઇમાં ઇશ્વરનગર (વાંઢાય) ગુરૂકુળને માટે ફંડ** ઉઘરાવતા હતા. તેવી જાણ થતાં મુરબ્બીશ્રી રાજારામભાઇ અને હું એમ બન્ને જણા તેઓશ્રી **માધવબાગમાં** કથા પ્રવચન કરતા હતા ત્યાં ગયા અને પ્રવચન સમાપ્ત

વડગાદી લોખંડવાળાના માળમાં
Rectification of errors - See Page 80

થયા બાદ મહારાજશ્રીએ અમોને આવવાનું કારણ પુછતાં. અમોએ **કચ્છ-નખત્રાણાના નવાવાસમાં ભગવાનશ્રી લક્ષ્મી નારાયણનું મંદીર બંધાવ્યું છે તેમાં પ્રાણમુર્તીની પ્રતિષ્ઠા** પ્રસંગે આપની હાજરીની આવશ્યકતા છે. અને મોડામાં મોડા દશમના નખત્રાણે પધારવાનું નખત્રાણાવાસી ભાઇઓ તરફથી આપને અમો આમંત્રણ આપીએ છીએ.

એ સાંભળી **મહારાજશ્રી** બોલ્યા કે ઘણું ખુશી થવા જેવું છે કે કણબીઓ **નખત્રાણામાં લક્ષ્મી નારાયણ ભગવાનનું મંદીર બંધાવી મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરાવે છે** અને તેવા પ્રસંગ ઉપરે પધારવા મને આમંત્રણ મળે છે એ જાણી હું તમારી જ્ઞાતિનાં અહોભાગ્ય માનું છું અને તેવા પ્રસંગ ઉપર મ્હારી હાજરીની જરૂરત હોવાનું જણાવો છો જેથી આપની ઇચ્છાને આધીન થઇ **વઇસાખ સુદી ૧૦** નખત્રાણે પહોંચી આવવાનું વચન આપું છું અને અહીં ગુરૂકુળના માટે ફંડ ઉઘરાવવાનું અધુરૂ રહેલું કામ મ્હારા અહીંના ગ્રહસ્થોને સોંપીને જરૂરથી ત્યાં પહોંચી આવીશ. વિશેષમાં કહ્યું કે તમારી જ્ઞાતિ માટે જ્યારે કહેશો ત્યારે હાજર રહીશ. એ વચનાનુસાર મહારાજશ્રી પધાર્યા છે. જેથી આપણા ભાગ્યને ધન્યવાદ માનીએ છીએ. તે સિવાય આપણી આજની કાર્યવાહી તરીકેની આજની સભામાં પ્રમુખ તરીકેની દરખાસ્ત **શ્રીયુત મુરબ્બી શ્રી શીવજીભાઇ જેઠા પટેલની** મુકું છું, આશા છે કે આપ સર્વે ભાઇઓ સહમત થાશો એ દરખાસ્તને **શીવજીભાઇ કાનજી પારસીઆએ અનુમોદન આપતાં મુરબ્બિ શ્રી શીવજીભાઇએ તાળીઓના ગડગડાટ વચ્ચે તેમજ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના જયનાદ વચ્ચે પોતાનું આસન લીધું હતું.**

VSAK: 19-

એક તરફ વિદ્વાન બ્રાહ્મણો પવિત્ર વેદોચ્ચારથી ધર્મ વિધી કરી રહ્યા હતા જ્યારે બીજી તરફ પ્રભુપ્રાર્થના થયા બાદ **સભાનો કાર્યક્રમ શરૂ કર્યો હતો.**

પ્રથમ **ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજીએ માનનીય જ્ઞાતિ શુભેચ્છક મુરબ્બિ શ્રી પોપટલાલભાઇને** અપાએલ માનપત્ર વાંચી સંભળાવ્યું હતું.

માનપત્ર.

શ્રીયુત સદ્દગુણાલંકૃત સૌજન્ય સાગર શ્રીમાન માન્યવર મુરબ્બિ શ્રી પોપટલાલભાઇ તથા સુજ્ઞ બન્ધુ શ્રી કાશીરામભાઇ શીવલાલભાઇ ની પવિત્ર સેવામાં વિનંતી.

આપશ્રીએ અમારા આમંત્રણને માન આપી આપના અમુલ્ય અને કીંમતી વખતનો ભોગ આપી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે જ્ઞાતિની ઉજ્વળ કીર્તી નીહાળવા તેમજ આ શુભ કાર્ય પ્રત્યે આપની ભાવના વ્યક્ત કરવા પધાર્યા છો તે માટે અમો આપનો ખરા અંતઃકરણપુર્વક ઉપકાર માનીએ છીએ.

આજથી લગભગ વીસ વરસ ઉપરે મુંબઇ મધ્યે મોરાર બાગમાં સમગ્ર કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિભાઇઓની પરિષદ મળેલી હતી, તેમાં કચ્છ, કાઠીઆવાડ,

નીમાડ, માળવા, ગુજરાત, ખાનદેશ વિગેરે સ્થળેથી જ્ઞાતિભાઈઓ પધાર્યા હતા. અને તે પરિષદમાં આપશ્રીએ પ્રમુખપદનું સ્થાન સ્વીકારી આરંભેલા કામને દિપાવ્યું હતું. એજ પ્રમાણે આજના માંગલીક ઉત્સવમાં આપ પધાર્યા છો તે જોઇ અમોને અત્યંત આનંદ થાય છે.

અમો ધાર્મીક રસ્તો ભુલેલા કે જેને આજ લગભગ પાંચપાંચ સદીઓના વહાણા વાઈ ગયાં છે. અમો ભુલેલાને કચ્છ સિવાયના પ્રદેશમાં વસતા જ્ઞાતિભાઇઓના સદ્‌બોધ અને ઉપદેશથી તેમજ પુર્વે ભરાએલી અખીલ હીન્દ કડવા પાટીદાર પરિષદના સ્તુત્ય પ્રયાસોથી આત્મભાન થતાં અમોએ અમારી ભુલ સુધારી ખરે રસ્તે ચડયા. જેનો દાખલો આપ મુરબ્બિ સમક્ષ પ્રત્યક્ષ મોજુદ છે. જેના માટે આપશ્રીને અમોએ તકલીફ આપી છે.

Year: 1775-76

૧૮૩૨ ના ઠરાવો નખત્રાણામાંજ થયેલ હતા

અમોને કહેતાં અત્યંત આનંદ થાય છે કે અહીંઆં ગામ નખત્રાણામાંજ સંવત ૧૮૩૨ ની સાલમાં ગોર તથા ભાટને રજા આપી પીરાણાપંથી હોવાનો નીંદ્ય ઠરાવ કચ્છના જ્ઞાતિભાઇઓએ ભેગા બેસી નકકી કરેલો હતો. તેજ ગામના પુર્વનિવાસ નામે (નવાવાસ) માં સમગ્ર ભાઇઓની સંમતી અને મદદથી આપણી કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિને શોભે તેવો તેમજ હીન્દુ જ્ઞાતિઓમાં દરેક રીતે ભળતા રહી શકીએ તે પ્રમાણે ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનું શીખરબંધ મંદિર બાંધીને મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરવાનો શુભ અવસર પ્રાપ્ત કરી શકયા છીએ. તેવા શુભ અવસર ઉપર આપ પધારી અમોને આભારી કર્યા છે તે માટે પુનઃ આપનો આભાર માનીએ છીએ. અને એવા શુભ પ્રસંગ ઉપર ભવિષ્યમા પણ આપણી જ્ઞાતિ ઉન્નતિના કાર્યમાં પધારી ઉત્સાહમાં અભિવૃધ્ધિ કરી હૃદયની ખરી ભાવનાના ઝરણામાંથી અમ્રતધારા વરસાવતા રહેશો.

નખત્રાણા
મીતી વૈશાખ સુદ ૧૦
બુધવાર ૧૯૯૩.

VSAK: 19-May-1937

એજ ઇચ્છતા અમો છીએ
ગામ શ્રી નખત્રાણાના ત્રણે વાસવાળાઓ
આપના જ્ઞાતિબન્ધુઓ.

ઉપરોકત માનપત્રને સભાએ હર્ષનાદથી વધાવી લીધું હતું.

તે પછી **રતનસીભાઇએ મુરબ્બીશ્રી પોપટલાલભાઇને** આજની રાત્રી રોકાઇ જવાની વિનંતી કરી હતી. જેના જવાબમાં તથા માનપત્રના પ્રત્યુતરમાં તેઓશ્રીએ જણાવ્યું કેઃ—

બન્ધુઓ! આથી પહેલાં મને માનપત્ર મળ્યાં હશે પરંતુ આજનું માન વિશેષ છે. જો હું કચ્છ રાજ્યનો ઓફીસર થઇ ન આવ્યો હોત તો વધારે સારૂં હતું.

Year: 1915-16

સવંત ૧૯૭૨ માં હું મુંબઇ હતો તે સમયે જ્ઞાતિ પરિષદ મળી હતી એ સભામાં બેઠેલા ભાઇઓને તે વખતના શબ્દો યાદ હશે તેના પરીણામે અત્યારની પૃવર્તી તેમજ આ કામ થયું છે તે જોઇ હું ખુશી થાઉં છું.

મને રાત્રી રોકાવાનો **આગ્રહ** થાય છે આપને જોઇને જવાનું મન **થાતું** નથી, પણ ચાલી શકે તેમ નથી. વધારે વખત રોકાવાનું પ્રથમથીજ કહેવામાં આવ્યું હોત તો વધુ સમયનો ભોગ આપી શકતે જેથી રાત્રી ન રોકાઇ શકવા માટે દિલગીર છું.

રાત્રીની સભામાં હાજર છું એમ માની લેજો અને વીસ વરસની મહેનતને સફળ કરજો. એમ કહી **શ્રી લક્ષ્મી નારાયણ** ભગવાનને **કોરી ૧૦૦ ભેટ ધરી હતી જે ભગવાનશ્રી લક્ષ્મી નારાયણના જયનાદથી સ્વીકારમાં આવી હતી.**

બાદ **પ્રમુખ સાહેબની વતીથી તેમની સુચના અને કહેવા પ્રમાણે ભાઇશ્રી રતનસીભાઇ બોલ્યા હતા કેઃ—**

વહાલા ગંગા સ્વરૂપ જ્ઞાતિ ભાઇઓ પુજ્ય માતાઓ અને બહેનો **પુજનીય મહાત્માશ્રી તથા પધારેલા નાગરીક સદગ્રહસ્થો.**

આજે **પ્રમુખ સાહેબે** પોતા તરફથી મને સભા સમક્ષ બોલવાનું કહ્યું છે અને મને સમજાવેલ તે પ્રમાણે હું બોલીશ **અને તે બોલેલું પ્રમુખ સાહેબનું છે** અથવા **પ્રમુખ સાહેબ બોલે છે એમ માની લેજો.**

અમારા આમંત્રણને માન આપી આપણી જ્ઞાતિના કે જેઓ ગુજરાતના વતની છે અને હાલમાં **ભુજની વરિષ્ટ કોર્ટના આસીસ્ટંટ જજ્જ છે.** તેઓ શ્રી આપણી તરફ ભાવ બતાવીને પધાર્યા છે તેમજ પુજનીય **મહાત્માશ્રી ઓધવદાસજી** તથા ગામમાંથી **મહેરબાન થાણદાર સાહેબ** તથા **સ્થાનીક અધિકારી વર્ગ** અને **પ્રતિષ્ઠીત નાગરીક સદગ્રહસ્થોએ** પધારી સભાસ્થાનને શોભાવ્યું છે માટે હું આપ સર્વનો **ખરા અંતઃકરણ પુર્વક આભાર માનું છું.**

અમારા ગામશ્રી **નખત્રાણાના** આમંત્રણને માન આપી આપ જ્ઞાતિ ભાઇઓ ગામે ગામથી તથા મુંબઇ તેમજ કરાંચીથી પધાર્યા છો અને તે પણ **શીખરબંધ નિજ મંદીરમાં ભગવાનશ્રી લક્ષ્મી નારાયણની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા** થાય છે તે પ્રસંગે. મ્હારી વહાલી જ્ઞાતિના ધાર્મીક વિચારોમાં ફેરફાર થયા છે તે જાણી હું બહુજ ખુશી થાઉં છું.

ભાઇઓ! મ્હારા પોતાના વિચારો પણ એક સમયે સુધારાવાળાથી જુદા હતા, અને તેઓને મહાત કરવાના બનતા દરેક પ્રયત્નો સીધી કે આડકતરી રીતે કરી રહેલા હતા. પરંતુ **પરમકૃપાળુ પરમાત્માએ** આપણને **સુબુદ્ધિ આપી** કે જેથી આપણા વિચારો સુધારાવાળા ભાઇઓને મળતા થયા અને તેનું શુભ પરીણામ આપણી સામે મોજુદ છે. જે માટે આપ સર્વ ભાઇઓ દુર દુરથી તકલીફ વેઠી પધાર્યા છો.

આ શુભ પ્રસગમાં પણ એક વાતનો ખેદ થાય છે કે આપણા સુધારકોમાં બે પક્ષ પડી ગયા એ બહુ ખોટું ગણાય. આજથી પહેલાં હું એમ જાણતો હતો કે અમુક અંશે થોડો ઘણો મતભેદ હશે તે ટાળી શકાશે પણ મતભેદે તો એટલું ઉગ્ર સ્વરૂપ ધારણ કર્યું છે કે આપણમાંનો એક પક્ષ જેઓએ દેહ શુદ્ધ પ્રાયશ્ચિત કરાવી નાત સાથે ખાવા પીવાનો વહેવાર તોડી નાખ્યો છે તે પક્ષ અહીંઆં જણાતો નથી. તે જોતાં દુઃખ થાય છે કે તે ભાઇઓને આમ રીસાઇને બેસી રહેવું નહોતું. આપણે ત્યાં આજ **ધર્મના સ્થાંભરૂપ**

મહાત્માઓ છે તેમજ **પુજ્ય મુરબ્બીશ્રી પોપટલાલભાઇ જેવા પ્રખર નેતા** તેમજ ન્યાય **અન્યાય** સમજીને ઇન્સાફ આપે તેવા **કાબેલ ગુણગ્રાહી વિદ્વાનો** છે તેવાઓ આગળ આપણા મતભેદ સબંધી હકીકત રજુ કરી તોડ કઢાડવાનું કહીએ તો અવસ્ય બેઉ પક્ષને સંતોષકારક ફેંસલો આપી શકતે.

નારાયણ રામજીનું પ્રપંચ

પરંતુ મતભેદનો દાવાનળ સળગી ઉઠે અને વાતાવરણ ઉગ્ર બને એ **હેતુથી** વરસોથી ભરાએલ પરિષદોના રીપોર્ટની ચોપડીમાં મ્હારા સબંધમાં બોલાએલ ભાષણોના **પાનામાં લાલ પેનસીલનાં નિશાન કરી નારાયણજી-રામજીભાઇ વિરાણીવાળાએ** મને મોકલાવેલ કે તમારા માટે આવું આવું બોલનાર ભાઇને તમો મંદિરમાં મુર્તીની પ્રતિષ્ઠામાં અગ્રેસર બનાવી તેડાવો છો તે તમારૂં ભલું શું કરશે, અને એ ચોપડી જાણે હાલમાં થોડાક દીવસો ઉપર છપાએલ હોય તે પ્રમાણે મને ચેતાવવામાં આવ્યો હતો. પરંતુ મંદિરની પ્રતિષ્ઠાના અંગે, કામકાજ કરવાવાળા મુખ્ય કાર્યવાહક ભાઇઓને એ વાતની જાણ થઇ અને તરતજ મ્હારી પાસે આવીને એ ચોપડી જોવા માગી, અને તે મ્હેં આપી. ત્યારે તે ભાઇઓએ રીપોર્ટ જોઇને મ્હને કહ્યું કે એ તો પંદર વરસની વાત છે કે જે સમયે આપણે સુધારકોને હેરાન પરેશાન કરવાની પેરવીઓ કરતા હતા. જેથી તે બાબતો પરીષદોમાં ચર્ચાએલી અને તેનો રીપોર્ટ બહાર પડયો તે આ **ચોપડી** છે ત્યારે મને વિચાર થયો કે તે સમયે તો અમો આગેવાન ગેઢેરાઓ સુધારકો ઉપર જુલમ ગુજારતા અને તેઓએ લખ્યું છે તે કંઇ ખોટું નથી. એમ સમજી **નારાણભાઇની મોકલાવેલ ચોપડીને એક બાજુએ મુકી દીધી.** અને સુધારકો તરફ ઘડીભર અણગમો ઉત્પન્ન થયો હતો તેનું વિસ્મરણ થઇ માન ઉપજ્યું. અને **નારાયણભાઈ પ્રત્યે મને તીરસ્કાર આવ્યો** કે એ ચોપડી મોકલાવીને તેઓ જાણી જોઇને આવા શુભ પ્રસંગમાં વિઘ્ન નાખવાની બાજી રચી છે. તેમજ તેઓ આવા જ્ઞાતિ અભ્યુદયના કામમાં હાજર ન રહેતાં મુંબઇ જતા રહ્યા. અને તેઓ (શુદ્ધિવાળા)માંથી પણ કોઇ ભાઇ આવ્યા નહી.

ભાઇઓ! કહેવાનો તાત્પર્ય એજ કે આવા શુભ કામમં કોઇપણ ઉપાયે વિઘ્ન ઉભુ થાય અને કામ નીર્વીઘ્ને સંમાપ્ત ન થય એ **હેતુથી** કદાચ રીપોર્ટની ચોપડી મોકલાવી હશે, પરંતુ આ કામ તમારૂં કે મ્હારૂં અંગદ નથી પરતુ ભગવાનનું છે. જેથી આવા ભગવાનના કામમાં તો કોઇ પણ દ્વેશીલી વ્યકિતની સીધી કે આડકતરી રીતે ડખલગીરી ચાલી શકે નહી. કોઇપણ જ્ઞાતિ બન્ધુને એવો દ્વેશ ભાવ રાખવો ઘટે નહી અને આપ પધારેલા જ્ઞાતિ ભાઇઓ સર્વેને ભલામણ કરૂં છું કે અદેખાઇ તમો કોઇ રાખશો નહી. અને ઉત્સાહભેર જ્ઞાતિ સુધારાના કામને સાથ આપજો અને આજથી અગાઉ પાંચ સભાઓ મળેલી છે તેમાં ભાષણો થયાં છે તે પ્રમાણે જે સુધારો કરો તે નાત સાથે ખાવાપીવાનો વહેવાર રાખીને કરજો અને તેથીજ આપણને જે ધાર્મીક તેમજ સામાજીક સુધારા કરવા છે તેમાં ફળીભુત થઇ શકીશું. અને સભામાં ભગવાનના કામ નીમીતે જે જે ભાઇઓ માતાઓ અને બહેનો પધાર્યા છો તે માટે ફરીથી આપ સર્વેને ઉપકાર માનું છું અને મ્હારૂં બોલવું પુરૂ કરૂં છું.

"ઉપર પ્રમાણે પ્રમુખ શ્રીયુત પટેલ શીવજીભાઇ જેઠાના કહેવાથી ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી સભામાં બોલ્યા હતા."

ત્યારબાદ **મહારાજશ્રી ઓધવદાસજીએ** ઉભા થઇ જણાવ્યું કે:–તમારી જ્ઞાતિમાં ભણેલાનો દાખલો મોજુદ છે, આજે જે કંઇ જાગ્રતિ જોઇએ છીએ તે ભણતરથીજ થઇ છે, પરદેશ ફર્યા અને ભણ્યા તેમજ હીન્દુ ધર્મનાં શાસ્ત્રો સાંભળ્યાં. અભ્યાસ પણ કર્યો પરીણામે પોતાની ભુલ સમજાણી અને સુધારી, તે સર્વે જોઇ શકો છો. મને બધી જ્ઞાતિ પ્રત્યે સરખું માન અને પ્રેમ છે. મ્હારા ગુરૂ તમારી જ્ઞાતિના વેલાણી સાંખના છે જેથી એમ સમજું છું કે હું પણ આ જ્ઞાતિમાં જન્મેલો છું. **તમારી જ્ઞાતિ ચોખી છે રસોડો ચોખો છે આહાર શુદ્ધ અને સાત્વિક છે** એટલે એકંદરે **પવિત્ર છે.** મોટો ભાગ ખાદી પહેરે છે, ખરચા પણ ટુંકા છે, કેટલીક બાબતમાં કઢંગા ખરચા છે તે કહાડવા જોઇએ તે રાત્રિની સભામાં સમજાવીશ.

પીરાણા પંથ રૂપી વાડામાંથી નીકળી તમોને સોનાની બેડીઓ પહેરાવવામાં આવી છે. આજે **લક્ષ્મિનારાયણનું મંદિર સ્થપાયું** છે તે તમારા ઉધ્ધાર માટે છે, નહિ કે સ્વાર્થાંધ બ્રાહ્મણો કે બાવાઓ માટે. તમે જે કંઇ રકમ એકઠી કરી શકો તે **બ્રહ્મચારીઓને વિદ્યા ભણાવવામાં વાપરજો વિદ્યા એજ ખરૂં ધન છે.** અને તે પ્રમાણે તમે કરી પણ શકશો. આજે તમારી નાતની આર્થિક સ્થિતી સારી છે રાજામહારાજા કે શાહુકારોથી ન થઇ શકે તે તમારા સંપ અને સંગઠનથી કરી શકશો. **બાળકોને વિદ્યા ભણાવવામાં દ્રવ્ય ખરચજો,** વિદ્યા આજકાલ કોલેજોમાં અપાય છે તેવી તમોને નહિ જોઇએ એવી વિદ્યાથી દુર રહેજો એથી તમારૂં શ્રેય નહિ થાય. ડીગ્રી મેળવેલા કેટલાએ નોકરી ન મળવાને કારણે ભટકતા જોવામાં આવે છે પરીણામે કંટાળીને **આપઘાત** કરવાના દાખલાઓ બનતા હોવાનું પણ સાંભળવામાં આવે છે.

ખેતી ઉત્તમ છે. ખેતીના ઉપયોગથીજ સર્વસ્વ થાય છે અર્થાત મુખ્ય ખેતી ઉપરજ મનુષ્ય માત્રનો આધાર છે. વિદ્યા ભણીને પણ ખેતી મુકતા નહી ખેતીમાં સુધારો કરજો અને ખેતી વિકાસ પામે તેવા બનતા દરેક પ્રયત્નો કરતા રહેજો. ખેતીનું શીક્ષણ વિદ્યાભ્યાસ દરમ્યાન મળી શકે અને ખેતી સારી હાલતમાં વિકાસ પામે તેવી યોજના થઇ શકે તેવી સ્કુલોની આપણને જરૂરત છે તે તમો ધારો તો કરી શકો તેમ છે. તમારા બાળકોને વિદ્યાભ્યાસ કરવા માટે **ગુરૂકુળ ઇશ્વરનગર (વાંઢાય) માં હજારો રૂપીઆના ખરચે મકાનો બંધાવી** તૈયાર કરેલ છે ત્યાં મોકલજો. વધારે બિવેચન રાત્રિની સભામાં થાશે.

શીવજીભાઇ કાનજીભાઇ પારસીઆએ ઉભા થઇ જણાવ્યું કે:–

મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ, વહાલા જ્ઞાતિભાઇઓ, માતાઓ અને બહેનો તથા પધારેલા સદ્‌ગ્રહસ્થો.

આજની સભાનું કામકાજ જોતાં મને બહુજ આનંદ થાય છે અમો કરાંચીથી રણુ રસ્તે થઇને આ સમારંભમાં ભાગ લેવા **આવ્યા** છીએ જે તકલીફ આજ હજારો ભાઇ બહેનો એકત્ર થએલા જોઇ વિસરી જાય છે અને રા. રા. મહેરબાન શ્રીયુત **મુરબ્બી શ્રી પોપટલાલભાઇ** આમંત્રણને માન આપી પધારી આપણને અલભ્ય લાભ આપ્યો છે તે જોઇ મારૂં હૃદય પ્રફુલ્લીત થાય છે તેમજ **પુજ્ય મહાત્મા શ્રી ઓધવદાસજીના** વચનો સાંભળી આનંદ થાય છે. વિદ્યા અને **ખેતીનાં શીક્ષણ ઉપર ભારપુર્વક જણાવ્યું છે.** જે આપણે કરી શકીએ તેમ છે અને તે માટે લાખો રૂપીઆના ખરચે મકાને

જ્ઞાતિની શિક્ષણ અને આર્થીક સ્થિતિ પર ટીપ્પણી

બંધાવ્યાં છે જેમાં ધાર્મીક શીક્ષણ પ્રાધાન્યપદ આપવામાં આવ્યું છે માટે આપણને **ગુરૂકુળમાં વિદ્યાભ્યાસ** અર્થે બાળકોને મોકલવા જોઇએ.

અમો અજ્ઞાન અને ભોળી જ્ઞાતિને દિન પર દિન આપ મહાત્માઓ અમૃતમય વચનોથી ઉપદેશ આપી સન્માર્ગે દોરશો એજ અભિલાષા.

ત્યારબાદ**ભાઇ શ્રી રતનસી ખીમજીએ જણાવ્યું કે** આજે રાત્રીની સભા છે આજથી પહેલાં પાંચ સભાઓ ભરાઇ ગઇ છે. તેમાં જે ભાઇઓ તથા બહેનોએ નિયમીત પધારી ઉજાગરો સહન કરી લાભ લીધો છે તેને ધન્યવાદ આપવો ઘટે છે સાથે સાથે બે દીવસ વધારે ઉજાગરો તેમજ તકલીફ સહન કરજો. કારણ કે ખરા મુદ્દાનું કામ પણ હવેથી થવાનું છે આથી અગાઉ સમજાવવામાં હું એકલો હતો હવે બોથ મળ્યો છે. ઉપદેશ કરવાવાળા ધર્મ સ્થંભો આવી ઉભા છે તેઓશ્રીની જેટલી પ્રસંશા કરીએ એટલી ઓછી છે નામના લખેલ કાગળને માન આપી પોતાના કીમતી વખતનો ભોગ આપી **શ્રીયુત મુરબ્બી શ્રી પોપટલાલભાઇ** પધારી **આપણને** લાભ આપી શ્રમ ઉઠાવ્યો છે તે માટે સમગ્ર જ્ઞાતિ તરફથી તેઓશ્રીનો ઉપકાર **માનું છું** જ્ઞાતિ સેવા કરનારા મ્હારા ભાઇઓએ યાદ રાખવાનું છે કે જ્ઞાતિ સેવા કરવામાં તન, મન **અને** ધનનો ભોગ આપી **કર્તવ્ય પરાયણ** થવું જોઇએ.

શ્રીયુત મુરબ્બી શ્રી શીવજીભાઇ પટેલે આજની સભાનું **પ્રમુખસ્થાન** લીધું છે અને આ કામમાં સાથ આપ્યો છે અને હવે પછી પણ આવા સમારંભો ગોઠવાય તેમાં આગળ પડતો ભાગ લે અને એવા પ્રસંગો લાવવાના બનતા દરેક પ્રયત્નો કરે એમ હું ઇચ્છુ છું.

આવા જ્ઞાતિ અભ્યુદયના કામોમાં કોઇ ઇર્ષાળુ વ્યકિત એક યા બીજી રીતે અંતરાય નાખે તેવાઓથી ખાસ સાવચેત રહી ચેતી ચાલવાની જરૂર છે. આવા **શુભ** કામોમાં ઉત્સાહભેર ભાગ લેનારાના નામ **ઇતિહાસમાં સુવર્ણાક્ષરે** કોતરાઇ રહેશે. જેથી આવા શુભ કામોમાંથી છટકવું જોઇએ નહી અને છટકેલા રહી જશે.

દરમ્યાન રતનસીભાઇ ડુંગરસી તેરાવાળા આવેલા જાણીને તેમને માન સહીત મંડપમાં લાવવામાં આવ્યા હતા.

તે પછી વકીલ **રામજીભાઇ વાલજીભાઇ દાવડા** બોલવા ઉભા થયા હતા તેમણે જે સ્થળે પોલીસ સીપાઇઓ ગોળીબારની પ્રેકટીસ કરતા હતા તે સ્થળે ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિ-નારાયણદેવનું મંદિર જોઇ અંતઃકરણની સહાનુભુતી દર્શાવી હતી. વધારામાં જણાવ્યું કે નખત્રાણાના કડવા પાટીદારો પીરાણા પંથથી મુકત થઇ આર્ય સનાતન ધર્મમાં દાખલ થતા જોઇ પ્રત્યેક હીન્દુ તેમને સાથ આપી સત્કારશે એવી ઇચ્છા પ્રદર્શીત કરી હતી.

ત્યારબાદ **રા. રા. મહેરબાન શ્રીયુત મુરબ્બી શ્રી પોપટલાલભાઇએ** ભુજ જવાની ઇચ્છા પ્રદર્શીત કરી જેથી **રતનસીભાઇએ** સભા સમક્ષ જણાવ્યું કે **શ્રીયુત પોપટલાલભાઇની છત્રછાયા નીચે આજ રાત્રિની સભા છે,** એમ આપણે માનશું.

બાદ **પ્રમુખશ્રીની આજ્ઞાથી** ભગવાન **શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના જયનાદથી** તેમજ **નામદાર મહારાઓશ્રી ખેંગારજીની** જય બોલાવ્યા બાદ સભા વિસર્જન કરી માનનીય **મુરબ્બી શ્રી પોપટલાલભાઇને** માન સહીત વિદાયગીરી આપવામાં આવી હતી.

VSAK: 19-May-1937 - Wednesday Night

સંવત ૧૯૯૩ ના માસ વૈશાખ સુદી ૧૦ ની રાત્રિની સભા

હંમેશના નિયમ પ્રમાણે આજની સભામાં પ્રભુપ્રાર્થના થયા બાદ **ભાઇશ્રી હરજી પુંજા નાથાણીએ** ઉભા થઇ સભાને ઉદ્દેશી જણાવ્યું કે:– આજે બે દિવસ થયા **ભાઇ શ્રી રાજારામ સામજી** કારણ વસાત્ માનકુવે ગયા હતા તેઓશ્રી **આજે** દિવસના બીજા ભાઇઓ ભેગા પુનઃ આવેલા છે તેમનો જ્ઞાતિ પ્રત્યેનો પ્રેમભાવ અપાર છે, આજે વીસ વરસોથી જ્ઞાતિહીતના કાર્યોમાં નીડરપણે નીઃસ્વાર્થ ભાવે સેવા કરી રહેલા છે એટલુંજ નહિ પણ કરાચીમાં આપણી જ્ઞાતિની ભરાએલી પહેલી **પરિષદમાં પ્રમુખસ્થાન** સ્વીકાર્યું હતું અને તે કાર્યને દિપાવ્યું હતું જેથી આજની સભાના પ્રમુખસ્થાન સ્વીકારવાની **શ્રીમાન ભાઇશ્રી રાજારામ સામજી**ને વિનંતી કરૂં છું આશા છે કે તે પદ સ્વીકારી આજની સભાનું કાર્ય પોતાની બુધ્ધિ તેમજ કાર્યકુશળતાથી પાર ઉતારશે.

ઉપરોક્ત દરખાસ્તને **ભાઇશ્રી ભાણજી જેઠાએ** અનુમેદન આપવાથી તાળીઓના ગડગડાટ તેમજ **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મનારાયણના જયનાદથી** પ્રમુખશ્રીએ પોતાનું સ્થાન સ્વીકાર્યું હતું.

પ્રમુખશ્રીએ ઉભા થઇ સભાને ઉદ્દેશીને જણાવ્યું કે:–

પ્રિય જ્ઞાતિબન્ધુઓ, બ્રહ્મનિષ્ટ મહાત્માશ્રી, પુજ્ય માતાઓ અને પવિત્ર બહેનો અને પધારેલા સદગ્રહસ્થો:

આજની જવાબદારી ભરેલા પ્રમુખનું સ્થાન મને આપવામાં જે માયા **અને** મમતા બતાવી છે તે ખાતર હું આપ સર્વનો ઉપકાર માનું છું. મારથી વિશેષ લાયકાત ધરાવનારા બન્ધુઓ વિદ્યમાન હોવા છતાં એક સેવક તરીકે મ્હારી ફરજમાં જે વધારો કર્યો છે તે આપ સર્વ ભાઇઓના સહકાર તેમજ સહાનુભુતીથી આજનું કાર્ય નીર્વીઘ્ને પુર્ણ થાઓ એવી પરમાત્માને પ્રાર્થના કરૂં છું.

આટલા દિવસના કાર્યોમાં **ભાઇશ્રી રતનસીભાઇએ** ધાર્મીક તેમજ સામાજીક બાબતોમાં બહુજ સારી રીતે સમજાવ્યું છે તે બદલ તેમની જ્ઞાતિ પ્રત્યેની વિશાળ ભાવનાને ધન્યવાદ આપું છું અને કરાંચીથી આપણા ધર્મ અને જ્ઞાતિ માટે રણ રસ્તા જેવું વિકટ પરીશ્રમને સહન કરી જે અત્રે આવેલા છે તેવી તેમની ધર્મ ભાવનાને જોઇ **ખુશી** થાઉ છું. એવી ભાવના આપણી જ્ઞાતિના દરેક ભાઇઓમાં ઉદ્ભવે એવી પ્રભુને પ્રાર્થના કરૂં છું.

ધામીક તેમજ સામાજીક બાબતોમાં **પુજ્ય મહાત્માશ્રી ઓધવદાસજી** પોતાની અનુપમ જ્ઞાન શકિતથી આપણને સમજાવી અલભ્ય લાભ આપશે. છતાં પણ મારે કંઇ બે શબ્દો બોલવા જોઇએ એમ સમજી મારો આંતરીક ભાવ રજુ કરૂં છું.

ભાઇઓ! આપણે જ્યારથી વિધર્મી કહેતાં પીરાણા પંથનું અનુકરણ કર્યું ત્યારથી આપણી ધાર્મીક, સામાજીક અને વહેવારીક વૃતિ લગભગ નષ્ટપ્રાય થઇ ગઇ એમ કહીએ તો કાંઇ ખોટું **નથી.** કારણ કે અસંખ્ય વરસોથી આપણા પસીનાની કમાઇના પૈસા પીરાણે મોકલી મહા પુન્ય કર્યું હોય એમ માનતા આવ્યા છીએ. અને એ પુણ્યમાંથી કાકા અને

સૈયદોને ખુબ આનંદ કરાવ્યો પરંતુ આપણી જ્ઞાતિના નીરાધાર અને નીસહાય બન્ધુઓને અણુ માત્ર પણ ઉપયોગી ન થઇ શકયા એજ દિલગીરી ભરેલી બીના છે. શું ? **આપણી જ્ઞાતિ બધી શ્રીમંત અને સુખી છે?** જરાએ નહી. હજી આપણી જ્ઞાતિમાં ઘણા એવા ગરીબ કુટુંબો છે કે જે કરજના ભારથી રીબાતા હશે તેઓને લાખોના નાણામાંથી કીંચીત પણ સહાયતા કરી શકીએ તેનો વિચાર આપણા પુજ્ય અગ્રેસરો અને વડીલો એક ક્ષણ પણ કરતા નથી. એ કેટલું શોચનીય કહેવાય! આપણા અગ્રેસરો જ્ઞાતિ ભોજનો વીગેરે કરાવવામાં બહુજ ધ્યાન રાખે છે. પણ તેવું ધ્યાન રાખવા કરતાં આપણી જ્ઞાતિમાં ઘણી એવી બહેનો છે કે જે અપંગ અવસ્થા ભોગવતી હોય, પોતાના ગુજરાન સારૂં અસહ્ય યાતનાઓ સહન કરતી હોય તે વિ વિધવા બહેનો અને ભાઇઓને વીણી વીણી જ્ઞાતિ તરફથી મદદ આપવી એ આપણો ધર્મ કહેતાં ફરજ છે.

આપણી જ્ઞાતિના બાળકો સારૂ શીક્ષણનું સ્થાન એકે નથી તે શું આપણા બાળકોને વિદ્યાની જરૂરત નહીં હોય? વેપારીઓ સાથે લેવડદેવડના હીસાબો તથા આપણે ઉપજાવેલ અનાજ વેચાણ વીગેરે કેટલીએક વહેવારીક બાબતો સમજવા સારૂ અને આપણા જીવનમાં ધાર્મીક જ્ઞાન સંપાદન થઇ શકે એ હેતુથી સાચી કેળવણીનો અનુભવ લેવો જોઇએ. અને આપણી જ્ઞાતિ તરફથી એક પણ દવાખાનું નથી તે શું **આપણી જ્ઞાતિ બધી નીરોગી છે?** પણ તેમ નથી. આપણા ઘણા ભાઇઓ દવાના અભાવથી અનેક રોગોથી પીડાતા હશે અને જ્યાં ત્યાંથી દવા લઇ જેમ તેમ ચલાવતા હશે. એવી એવી બાબતોમાં લક્ષ રાખી આપણા પુજ્ય અગ્રેસરો ધર્માદા નાણાંનો સદવ્યય કરે તો કોઇને કહેવાપણું રહે નહી અને જ્ઞાતિ ઉન્નતિ પણ થઇ શકે.

તે સિવાય હિન્દુસ્તાનમાં પશુ ઉછેર સબંધી જોશભેર ચળવળ ચાલી રહેલી છે અને વાત પણ સાચી છે. પશુ એ આપણું ખરૂં ધન છે, તેમાં પણ ખાસ આપણે ખેતી પ્રાધાન્ય કોમ છીએ. ગાયો, ભેંસો અને ધોરી કહેતાં બળદોને જેટલા આપણે વધુ સુખી રાખીશું એટલા આપણે વધુ સુખી રહી શકશું. કારણ કે ગાય અને ભેંસના દુધ અને ઘૃત (ઘી) થી આપણું પોષણ થાય છે એટલું નહી પણ કેટલુંક ઉપલક ખરચ પણ આપણે એની આવક-માંથી કમાઇ શકીએ છીએ. ત્યારે એને સુખી રાખી પુરતી રીતે પાલન પોષણ કરવું એ આપણી ફરજ છે. બળદ તો આપણા સુખદુઃખના સાથી છે આપણી કમાઇના અરધે અરધા માલીક છે કારણ કે દીવસ અને રાત્રીની દરકાર કર્યા વિના વરસાદ કે પવનની પરવા રાખ્યા વિના, ટાઢ કે તડકાની ચીંતા ભોગવ્યા વીના આપણા ભેગા ખરી મજુરી કરનારને તો આપણાથી ભુલાયજ કેમ? એની તો પુરેપુરી માવજત કરવાને આપણે બંધાએલા છીએ. સમયસર એ વૃધ્ધ કે અશકત થાય ત્યારે એના કરેલા ગુણોને યાદ કરી એની સારી રીતે સેવા ચાકરી કરવી એ આપણો ધર્મ છે.

વિશેષમાં આપણા જ્ઞાતિના ત્રણે પાંચાડાનાં પધારેલા ભાઇઓનો ઉપકાર માની પ્રાર્થના કરૂં છું કે પીરાણાના પ્રપંચોથી ઘણાક વર્ષો થયાં આપણો પવિત્ર હીન્દુ ધર્મ ભુલી ગયા છીએ તેમાં આપણા સુધારક ભાઇઓ કે જે પાંચસો વરસ પહેલાં આપણો હીન્દુ ધર્મ હતો તેજ ધર્મને ફરીથી અંગીકાર કરવાનું કહે છે એ કંઇ ખોટું અથવા ખરાબ નથી. મમતાથી

સતપંથ પાળીને અન્ય જ્ઞાતિઓ મુસલમાન થઇ ગઇ

આપણે અરસપરસ વિરોધ કરીએ એથી તો આપણી જ્ઞાતિની દુર્દશા થાય છે એવું દરેક ભાઇઓએ સમજવું જોઇએ.

જેમ આપણી જ્ઞાતિએ પીરાણા પંથના અનુયાયીઓ થઇ ખાનાની સ્થાપના કરી સતપંથી બન્યા તેવી રીતે કેટલીક જગ્યાએ બીજી જ્ઞાતિઓમાં પણ તેવીજ રીતે પ્રચાર કાર્ય થઇ રહેલું હતું. જેમાંના કેટલાકો આજે હીન્દુ મટી મુસલમાન થઇ ગયા છે તે આપ ભાઇઓ પણ જાણતા હશો,

પીરાણા સતપંથ પાળતા હોવા છતાં શરૂઆતમાં હિંદુ રીત રીવાજો પાળતા હતા.

શરૂઆતમાં આપણા વડીલોએ બાવાનો પંથ એટલે પીરાણા–સતપંથ લીધો ત્યારે લગ્ન પ્રસંગે ચોરી તથા મરણ વખતે અગ્નીસંસ્કાર કાયમ હતા પણ પાછળથી આ ગામમાં એ રીવાજો બંધ કરવામાં આવતાં આસ્તે આસ્તે આપણા બીજા આચાર વિચાર ધર્મના નામે બદલી જાય તો ઘણું ખોટું કહેવાય. એમ સમજી સુધારકોએ આપણો પુર્વે જે ધર્મ હતો અને તેના આચારવિચારો બંધબેસતા હીન્દુ ધર્મના છે તે તેમણે ગ્રહણ કર્યા છે. એથી કાંઇ આપણી જ્ઞાતિનું અકલ્યાણ થવાનું નથી.

સતપંથમાં અથર્વ વેદના નામે લોકોને ભ્રમાંવાનું કામ વર્ષોથી ચાલી રહ્યું છે.

સતપંથ એ સાચો પંથ છે એમ કહેનાર સૈયદો કેવળ પોતાના પેટ ભરવા સારૂ એ વેદ માર્ગ અને અથર્વવેદના નામથી આપણને ભરમાવી રહેલા છે. વેદ માર્ગ અથવા અથર્વવેદનો એ પંથમાં જરાપણ અંશ નથી એ આજના અનુભવોએ આપણને બતાવી આપ્યું છે ત્યારે તેમાં દુરાગ્રહ કરી આપણી જ્ઞાતિની દુર્દશા ન કરવી એ દરેક સમજુ ભાઇઓની મુખ્ય ફરજ છે.

નારાયણ રામજીના પ્રપંચ વિષે

તે સિવાય કહેતાં મને બહુ ખેદ થાય છે કે આપણા શુદ્ધિવાળા ભાઇઓ તરફથી ભગવાનના નામની પ્રતિષ્ઠાના કાર્યમાં વિઘ્ન ઉભું કરવાને આજ દિવસની સભાના પ્રમુખ શ્રીયુત શીવજીભાઇ જેઠાભાઇ પટેલને વરસોના જુના રીપોર્ટ બતાવી જે ખોટી રીતે દોરવણી કરવામાં આવી હતી તેવું કૃત્ય કોઇપણ સુધારકના નામને છાજે તેવું હું માનતો નથી.

એક જ્ઞાતિભાઇ તરીકે અથવા સાચા સુધારક તરીકે યા એક શુદ્ધ હીન્દુ ધર્મી તરીકે પણ ભગવાનની મુર્તીની પવિત્ર પ્રતિષ્ઠાનાં કાર્યમાં અરચણ ઉભી કરવી તે બીલકુલ ઇચ્છવા યોગ્ય નથી. કારણ કે અન્ય જ્ઞાતિ હિન્દુઓ પણ આવા પવિત્ર કાર્યોમાં સંપુર્ણ ભાવ ધરાવી સાથ આપી રહેલા છે ત્યારે સ્વજ્ઞાતિ તરીકે કોઇપણ ભાઇ આવા ઉત્તમ કાર્યમાં હરકત ઉભી કરી અભાવ ધરાવે એ બીલકુલ યોગ્ય નથી. હું ખાસ ભારપુર્વક કહું છું કે ઇર્ષા રાગ અને દ્વેષ એક સજ્જન તરીકે વહેવારીક કાર્યોમાં પણ ઉપયોગ ન કરવા જોઇએ તેના બદલે જ્ઞાતિ ધર્મ અને ભગવાનના કાર્યમાં પણ આપણી પ્રકૃતી અનુસાર ઇર્ષાનો ઉપયોગ કરી કુસંપ વધારવાના કારણભુત થઇએ એ સ્થિતિ એક સુધારક અથવા જ્ઞાતિ સેવક તરીકે શરમાવનારી છે એમ કહેવાની આ દુઃખ ભરેલી પરિસ્થિતિ ઉભી થઇ છે. એથી મ્હારા શુધ્ધિવાળા ભાઇઓને વિનંતીપુર્વક ભલામણ કરૂં છું કે તમે તમારી વહાલી જ્ઞાતિ સારૂ જરાપણ લાગણી કે માન હોય તો અંગત રાગદ્વેષો તથા વેર વિખવાદો ભુલી દાવપેચ કે પ્રપંચથી દૂર રહેજો. અને તેમાંજ બધાઓનું હીત સમાએલું છે કારણ કે તમારા વિચારોથી વિખુટા પડેલા ભાઇઓ કંઇ તમારા દુશ્મન નથી પણ જેમ હિન્દુ ધર્મે શુદ્ધિ સંગઠનની આવશ્યકતા

સ્વીકારી સમય ધર્મને માન આપ્યું છે તેવીજ રીતે જે ભાઇઓને જ્ઞાતિ સાથે રહી જ્ઞાતિની ઉન્નતિની વધારે અગત્ય સમજાઇ હશે તેમાં આડકતરીરીતે અડચણ ઉભી કરીએ સુધારક તરીકે જરા પણ શોભતું નથી.

અંતમાં અમારી કાર્યનીતિની વખતો વખત પ્રશંસા કરવામાં આવે છે તે બાબતમાં અમે અમારી નજીવીમાં નજીવી સેવાની ફરજથી વિશેષ અમારાથી કાંઇ પણ થઇ શકયું નથી. હું ઇચ્છુ છું કે મ્હારી વહાલી જ્ઞાતિ સારૂ સર્વસ્વ રીતે સેવા કરવાનો શુભસમય પરમાત્મા આપે એવી અભિલાષા છે.

આજની સભામાં અન્ય વકતાઓના વિવેચન થવાના હોવાથી હું મ્હારા પુજ્ય જ્ઞાતિ ભાઇઓને ફરીથી અપીલ કરૂં છું કે આપણામાં થએલા કુસંપને મુકી પવિત્ર હિન્દુ ધર્મમાં શ્રધ્ધા રાખી જ્ઞાતિ ઉન્નતિના કાર્યને સફળ બનાવશો એવી આશા રાખી મ્હારૂં બોલવું પુરૂં કરી બેસી જવાની રજા લઉં છું.

ત્યાર બાદ ભાઇશ્રી રતનજી ખીમજીએ ઉભા થઇ સભાને ઉદ્દેસી જણાવ્યું કે આપણા અત્યારના કાર્યક્રમ પ્રત્યે અન્ય જ્ઞાતિ ભાઇઓને પ્રેમની લાગણી ઉદભવે છે એ જાણી મને અત્યંત આનંદ થાય છે.

પીરાણા પંથ આપણા માટે લાયક નથી એમ સમજી ગયા છીએ. એક વસ્તુ આપણી દ્રષ્ટીએ અળખામણી થઇ પડી છે તેને ઘડી ઘડી ચુંથણા ચુંથવા ઠીક નથી. આપણે અહીંઆ જે પ્રતિજ્ઞા લઇએ તે સંપુર્ણ રીતે પાળીએ છીએ એવું જનતાને બતાવી આપવું જોઇએ. આપણું મસ્તક ધારમીક દ્રષ્ટીએ મુસલમાન કે યવનને નજ નમાવવું એવું મન સાથે ચોકસ કરી લેવું જોઇએ. પીરાણા પંથના નીભાવ અર્થે તેમજ સૈયદોના પોષણ માટે ગાદીના મુજાવર એજંટ તરીકે કાકાઓને નીમવામાં આવ્યા. એ કાકાઓ મારફતે આપણી પાસેથી મોટી મોટી રકમો ઉગરાવવામાં આવે છે. તેમાંથી અમુક હીસ્સો સૈયદોને આપવામાં આવે છે. એ વાતની તો આપ સર્વેને જાણ હશે અને એ સંબંધે જાહેર હેન્ડબીલો દ્વારા તેમજ પરીષદોમાં ચર્ચાઓ થઇ ગઇ છે. પીરાણાની ગાદીના મુજાવર કાકા તે બાપના ભાઇ કાકા જેવા નહિ પણ આપણે માટે તો રસ્તામાં ચોર લુટારા મળે તે માંહેના કાકા થયા, કારણકે આપણને લુટયા લુટાવ્યા, તેમજ ગાયને દોહીને કુતરાને પીવડાવ્યા બરોબર કર્યું છે. માટે પીરાણાપંથ, કાકા અને સૈયદો આપણે માટે લાયક નથી તેમજ તેઓની આપણને કોઇપણ સંજોગોમાં જરૂરત પણ નથી. અસ્તુ:

શુદ્ધિ બાબત મૌન તોડ્યું

હવે હું શુદ્ધિબાબતની વાત ઉપર આવીશ, જે વાત સભામાં બેત્રણ દિવસ થયાં ચોળાય છે જે બાબત હું મૌન સેવી રહ્યો હતો, તે એટલા માટેજ કે દશમને દિવસે આમંત્રણ મોકલેલા બધા ભાઇઓ આવી જશે તે સમયે તે બાબતનો ખુલાસો કરવો યોગ્ય જણાશે એમ ધારી આજ ખુલાસો કરવો ઉચીત ધારૂ છું

જુવો પેજ ૯

ભાઇઓ ! "છઠની સભામાં પ્રમુખ સાહેબના ભાષણમાં બોલાયું હતું કે રતનસી ભાઇએ પણ દેહશુદ્ધિ પ્રાયશ્ચિત કરાવી દશ વરસ સુધી નાત સાથે ખાવાપીવાનો વહેવાર બંધ કર્યો હતો" તે વાત સાચી છે. તે પ્રમાણે મ્હેં કર્યું હતું પરંતુ સમયના રંગ બદલતાં જણાયું

લોકોના વિચારો

સનાતનીઓ દ્વારા જ્ઞાતિ સાથે જમવાના મુદ્દા પર વાસ્તવિક પરિસ્થિતિ

કે નાત સાથે ખાવાપીવાનો વહેવાર બંધ રાખતાં સુધારાની ચળવળ બીલકુલ પડી ભાંગી, તે અરસામાં નાતમાં જાગ્રતી સારી જેવી થઇ ગઇ હતી. અને તેઓને કહેવા જતાં કાંઇ સાંભળે નહિ તેમ છતા ઉપદેશઆપવાનું બાકી રહ્યું નહિ તેમજ જ્ઞાતિ ભાઇઓને પણ બુદ્ધિવાળા ભાઇઓ પ્રત્યે સ્વાભાવીક અણુગમો ઉત્પન્ન થયો કે અમારી સાથે ખાઓ પીઓ નહિ એટલે તમે અમારા ભાઇ શેના! તમારેને અમારે કાંઇ નહિ એ વાત પણ ખરી હતી કે "અન્ન જુદાં ત્યાં મન જુદાં" એ કહેવત પ્રમાણે તે ભાઇએના શબ્દોની મુકત કંઠે પ્રસંશા કરવી પડી તે સિવાય બીજી બાબત એ છે કે જ્ઞાતિ અભક્ષા ભક્ષ કરતી નથી એટલે ખોરાક સાત્વીક છે. ત્રીજી બાબત એ છે કે જગતમાં આજ શું ચાલી રહેલું છે તે તરફ નજર કરતાં મહાત્મા ગાંધી, પંડીત મદનમોહન માલવીઆજી, પંડીત જવાહીરલાલ નહેરૂ આદી દેશ નેતાઓએ પણ છુતાછુત દુર કરવામાં પોતાની શકિતનો વ્યય કરી રહ્યા છે. તેમાં તેઓ કેટલેક અંશે સફળ થયા છે અને અછુતો કે જેને અડકીને નાહવાની ઘેલછા હતી તેઓના સાથે પ્રતિષ્ઠીત નાગરીકો ઉંચ વર્ણના કેટલાક હીન્દુ ભાઇ બહેનો પંગતમાં સાથે બેસી જમે છે, સહર્ષથી ભેટે છે અને તેમ કરવાનું દેશને આવાહન આપી રહ્યા છે જે પ્રમાણે દેશના સમજુ વર્ગના તમામ હીન્દુ ભાઇઓ વર્તણુંક કરી રહ્યા છે. એ બધું સમય કરાવે છે. સમય બદલે છે ત્યાં મનુષ્યોના વિચારોમાં પણ પરીવર્તન થવાની આવશ્યકતા જણાય છે. આટ આટલી બાબતો દેશમાં બને છે અને નજરો નજર નીહાળીએ છીએ તો પછી આપણો ખાવા પીવાનો સવાલ તો પોતાની નાત સાથેનો છે. જે બાબત મ્હે વિચાર્યું કે જ્ઞાતિ ભોળી અને અજ્ઞાન છે, તેમાંનો લગભગ ૧/૩ એટલે ત્રીજો ભાગ ઠીક પ્રમાણમાં સમજી ગએલ છે અને તેનો પીરાણાપંથ પ્રત્યે સદંતર અભાવ થઇ ગયો છે તેમાંના અપવાદ રૂપેજ પીરાણાની ક્રીયામાં ભાગ લેતા હશે અગર ક્રીયા કરાવતા હશે. એ બધી બાબતોને ધ્યાનમાં લેતાં તેમજ શુધ્ધી કરાવીને કાંઇપણ ધાર્મીક ચળવળ ન કરીએ તો પછી શુધ્ધિ અર્થ વગરની કહેવાય.

જ્ઞાતિ સાથે રતનશીબાપાએ ખાવા પીવાનું ક્યારે અને કઇ સંજોગોમાં શરુ કર્યું...

ચોથી બાબત એ છે કે ભાંગ્યા તુટયા સગપણો સાંધવા હોય અર્થાત (પુનલગ્ન કરવાં હોય) ત્યારે પણ શુધ્ધિ કરાવી ખાવાપીવાનો વહેવાર નાત સાથે રાખ્યો ન હોય તોપણ પોતાની સગવડને ખાતરે નાતમાંથી સગપણ કરી રીતસર ખાઇપીને પુનર્લગ્ન કરી આવે છે તે વખતે અભડાઇ જવાતું નથી. પરંતુ જ્યાં શુદ્ધીવાળાને પોતાની સગવડ હોય ત્યાં કહે છે કે અમારો તમારી સાથે ખાવાનો વહેવાર નથી અને અગવડ થાય અથવા સ્વાર્થ સાધવો હોય એટલે બધી વાત ભુલાઇ જવાય છે જેથી શુદ્ધિવાળો સગવડીઓ પંથ છે. એમ ચોકક્સ ખાત્રિ થયા પછી અને જ્ઞાતિ સુધારાનું કામ આગળ ધપે એ હેતુથી મ્હેં મ્હારા વિચારોમાં પરીવર્તન કર્યું અને તે પણ કેવા સંજોગોમાં ખાવાપીવાનો વહેવાર નાત સાથે શરૂ કર્યો તે હવે પછી જણાવીશ. અને જ્યાં પીરાણા-સતપંથની ક્રીયા કર્મ ન થતાં હોય તેમજ અમી કે નુરની ગોળીનો વપરાશ ન થતો હોય તેવે ઠેકાણે સમુહ એકઠો મળે ત્યાં જ્ઞાતિ ગંગાસ્વરૂપ માની હું તેઓની સાથે જમવાનું ઉચીત ધારૂં છું.

વિરાણીના ખાનામાં લક્ષ્મીનારાયણની મૂર્તિ બેસાડી દીધી

આજથી લગભગ સાત વરસ ઉપરે અમારા ગામ વિરાણીમાં આપણા જ્યોતીધામની અંદર ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુર્તીની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠા ગામના સુધારક ભાઈઓની સંમતીથી થએલી હતી તે વખતે આમંત્રણને માન આપી

મુંબઈ–ઘાટકોપરથી વિરાણી ગામના સુધારાવાળામાંના પાંચ જણા વિરાણીના મંદિરમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુતીંની પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે આવ્યા હતા. તેમાં એક હું તથા ભાઈશ્રી મેઘજી લખમસી નાકરાણી, તથા સવદાસભાઇ કાનજી તથા શીવજીભાઇ મેઘજી તથા કરસનભાઈ માના ખેતાણી એમ જણા પાંચ આવ્યા હતા. તે સમયે હું તથા ભાઇ સવદાસ કાનજી શુધ્ધિવાળા પક્ષ માંહેના હતા જેથી નાત સાથે અમારો ખાવાપીવાનો વહેવાર નહોતો તો પણ ત્યાં અમે પ્રતિષ્ઠાની મુકરર કરેલી તિથીથી પાંચ સાત દહાડા અગાઉ પ્રચાર કાર્ય કરવા આવ્યા હતા. અને પાંચ સભાઓ ભરાએલી હતી. જેમાં અમારી બુધ્ધિ અનુસાર આપણા ભાઇઓને સમજાવ્યા અને ત્યાં નીમેલી કાર્યવાહક કમીટીમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુતીંને મંદિરમાં પધરાવ્યા પછી તેમને માનનારા ભાઇ તથા બહેનોએ કેવી રીતે આચારવિચાર પાળવા તથા ધામીંક ક્રીયા કર્મ કરવાં તે સંબંધમાં અગીઆર ઠરાવ ઘડી પાસ કરાવીને જાહેર સભામાં વાંચી સંભળાવ્યા. અને તેના ઉપર વિવેચન કરી સભામાં પધારેલા સર્વે જ્ઞાતિભાઇઓ, માતાઓ અને બહેનોને સમજાવ્યા જેની સારી જેવી અસર તેઓ ઉપરે થઇ જેથી તાળીઓના અવાજે તેમજ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિ-નારાયણની જય ગર્જનાથી કરાવોને વધાવી લીધા. અને પાળવાની કબુલાત આપી.

જે દિવસે મંદિરની પ્રતિષ્ઠાની પુર્ણાહુતી હતી તેજ દિવસે સવારના લગભગ ૭ વાગ્યાના સુમારે ચુંટાએલા કાર્યવાહકોમાંના મુખ્ય મુખ્ય ભાઇઓ મ્હારે ઘેર આવી મ્હને કહેવા લાગ્યા કે તમો ઘાટકોપરથી આવ્યા બાદ ચાર પાંચ સભાઓ ભરી અમોને ધાર્મિક તેમજ સામાજીક પદ્દતીમાં ફેરફાર કરવા ખુલ્લુ સમજાવી તકલીફ સહન કરી છે તેના માટે અમો આપને ધન્યવાદ આપીએ છીએ. તમારા કહેવા પ્રમાણે અમો વર્તવાનું ચાલુ કર્યુ અને અગીઆર ઠરાવો સંપુર્ણ રીતે પાળવાની કબુલાત આપી માન્ય રાખ્યા પછી હજુ અમારામાં સુધરવા બાબતનું એવું શું બાકી રહી જાય છે કે જેથી તમારો ખાવા પીવાનો વહેવાર અમારી સાથે એક થયો નહી તેમજ તે સંબંધે કંઇ ચોખવટ પણ કરી નહિ માટે હજુ પણ એવી કોઇ બાબત આપના મનમાં રહી.જતી હોય કે જેથી અમારા સુધરવામાં કચાસ રહેતી હોય અને તમારી ટેકને બાધ આવે તેમ હોય તો કહી દયો કે જેથી તેમનો પણ નીવેડો આવી જાય. ત્યારે મ્હે તેઓ આવેલા વડીલોને કહ્યું કે આ બાબત તમને આજે ઠીક સુજી છે. અને આવા પ્રકારનો ખુલાસો તમો મારી પાસે માગો એમ હું પણ ઇચ્છતો હતો પરંતુ મારા મોઢથી તમને ન કહેવાય એટલા માટેજ આ વસ્તુ મ્હારા હૃદયની અંદર ખટકયાજ કરતી હતી પરંતુ હવે છેલ્લો બારમો ઠરાવ લખી તમને વાંચી સંભળાવું તે ઠરાવ તમો પાસ કરી પાળવાની કબુલાત આપો તો મારે આપ જ્ઞાતિ ભાઇઓની સાથે ખાવાપીવામાં કોઇપણ જાતનો વાંધો રહેશે નહિ.

વિરાણીના સ્થાનિક ભાઈઓનો પ્રશ્ન

જ્ઞાતિ સાથે જમવા માટે રતનશી ખીમજીની શરત

મ્હારાથી જ્ઞાતિની જે સેવા થાય છે અથવા કરૂ છું તે મારા ખરા અંતઃકરણથી જ્ઞાતિને ગંગા સ્વરૂપ અને પતીત પાવની માનીને. પરંતુ સમયને લઇને શરૂઆતમાં જ્ઞાતિ સેવાના કાર્યમાં ઝંપલાવ્યા વખતે પીરાણાની ગોળી ન પીવી અને પીરાણા પંથના અંગે થતા ક્રીયાકર્મ. કરવા–કરાવવા નહિ એવી મ્હેં પ્રતીજ્ઞા લીધેલી જેના કારણથી આટલા દિવસો સુધી મ્હારે ખાવા પીવામાં આપની સાથે અંતરો રાખવો પડ્યો.

રતનશી ખીમજીની પ્રતિજ્ઞા - પાવાળની ગોળી અને પીરાણાની ક્રિયાઓ અંગે

જ્ઞાતિની ધાર્મિક શુદ્ધતા જાળવી રાખવાનો ઠરાવ કરાવ્યો

જ્ઞાતિ સાથે જમવાનો પહેલો પ્રસંગ

હવેથી પીરાણાની અમી કે નુરની ગોળી તો આપણે મંદિર કર્યું એટલે નહીંજ વપરાય એટલે અહીંઆં પીવાશે પણ નહિ એ વાત તો ચોક્કસ છે. પરંતુ જ્ઞાતિ સાથેનો વહેવાર ચાલુ હોવાથી બહારગામ કે કોઇ પણ ઠેકાણે પીરાણા પંથના ક્રીયા કર્મ થતાં હોય અને ગોળી વપરાતી હોય તેવે ઠેકાણે અમુક સંજોગોવસાત જવું પડે અને ગોળીનો ભેળવેલો પદાર્થ ધર્મ સંકટને લઇ ખવાઇ જાય તો તેવી વ્યકિતએ ઘરે આવી સ્નાન કરી મંદિરમાં જઇ ભગવાનનું ચરણા ત–ગંગાજળ લઇ પવિત્ર થઇ ઘેર જઇને જમવું. આવી બતલબનો ઠરાવ બારમો ઘડી તૈયાર કરી મંદિરમાં બપોરની છેલ્લી સભામાં સંભળાવ્યો અને સભામાં હાજર રહેલા દરેક ભાઇઓ તથા બહેનોએ તે ઠરાવ પાળવાની કબુલાત આપી. એટલે તે દિવસે બાર વાગે મંદિરમાં ભગવાનની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરાવ્યા પછી હું તથા ભાઇ સવદાસ કાનજી નાકરાણી જ્ઞાતિ ભાઇઓ સાથે બેસી આનંદથી જમ્યા.

નારાયણ રામજી વાક્યાતુર્ય હતા અને લોકોને ભોળવી લેતા

નારાયણ રામજી ઉપર રતનશી ખીમજીની લાગણી અને વિશ્વાસ

નારાયણ રામજી અને રતનશી ખીમજી જુદા પડ્યાનું કારણ

નારાયણ રામજીનો વ્યક્તિગત સ્વાર્થ માટે પ્રપંચી સ્વભાવ દેખાઇ આવે છે

હવે શુદ્ધિવાળા ભાઇઓ કે જેઓનો નાત સાથે ખાવા પીવાનો વહેવાર નથી તેવાઓને બે શબ્દો મ્હારે કહેવાની ઇચ્છા થાય છે તે ભાઇઓમાંથી કોઇક ભાઇ અહીં હાજર હોત તો વધારે સારૂં હતું. પરંતુ તેમનામાંથી કોઇની હાજરી નથી એ જાણી હું દિલગીર છું હાલમાં તમો નારાયણજીભાઇની વાકચાતુર્યતાથી ભોળવાઇ અંધશ્રધ્ધા રાખી તેમના દોરવ્યા દોરવાઓ છો પરંતુ તેમનું હૃદય જીણવટથી તપાસીને તેઓશ્રીની જ્ઞાતિ પ્રત્યે ભાવના કેવી છે તે પુરતી રીતે જાણ્યા સિવાય અંધશ્રધ્ધા રાખી જે ભાઇઓ ખોટી રીતે હઠાગ્રહ પકડી બેસી રહ્યા છે તેમને મ્હારે એટલુંજ કહેવાનું છે કે જે શ્રધ્ધા અને લાગણી તમોને હાલમાં ભાઇશ્રી નારાયણજીમાં છે અથવા હશે તેના કરતાં પણ હું તેમના તરફ વધારે લાગણી તેમજ વિશ્વાસ ધરાવતો હતો મ્હારો તેમના ઉપર એટલો બધો પુજ્યભાવ હતો કે તેમનો પડયો બોલ જીલતો અને તેમના વાકયોને હું વેદ વાકયો તરીકે માનતો હતો. પરંતુ અમારામાં જ્યારે સાધારણ બાબતમાં મતભેદ ઉભો થયો અને કેટલાંક કાર્યોમાં ખોટી જડતા અને ચાલબાજી જોઇ ત્યારે મ્હે તેમને ખરી બાબત કહી કે આ કાર્ય જ્ઞાતિ સુધારકનું ન હોઇ શકે. કારણ કે જ્ઞાતિ સુધારકનો ધર્મ તો બાપ દીકરાનો સબંધ ધરાવતા હોય તોપણ પક્ષપાત ન કરતાં ન્યાયની તરફેણમાં ઉભા રહેવું જોઇએ પરંતુ તે ભાઇની જ્ઞાતિ તરફની લાગણી માત્ર પોતાના શોખની ખાતર પારકે પૈસેથી મોટાઇ મેળવવાની અને કેટલાક મ્હારા જેવા તેમના હૃદયને જાણ્યા સિવાયના અંધ શ્રધ્ધાળુઓને હડધુત કરાવ્યાની તેમની મનોવૃત્તિ જાણી ત્યારે મ્હેં તેમની સાથે એક ઠેકાણે બેસી લગભગ ત્રણ કલાક સુધી તે ભાઇશ્રીના છેવટના વીચારો જાણવા વાટાઘાટ ચલાવી. જ્ઞાતિ સુધારાના કેટલીક બાબતના ખુલાસા કર્યા તો તેમણે મને પોતાના છેવટના વિચારો સ્પષ્ટ શબ્દોમાં કહી દીધા કે આ નાત ગમે તો સુધરે અથવા મુસલમાન થઇ જાય અગર આ નાતનું ગમે તે થાઓ તેની સાથે મ્હારે કાંઇ પણ લેવા દેવા નથી. પૈસા પરબારા મળે છે તેમજ થોડા ગણા જ્ઞાતિ ભાઇઓ મારામાં વિશ્વાસ રાખીને દોડાય છે અને મને આ બાબતનો શોખ છે ત્યાં સુધી ભાગ લઉં છું બાકી તો તારી માફક જ્યારે મારા પછવાડે રખડનારાઓ મારી મનોવૃત્તિ સમજી જાશે ત્યારે પણ મારે કયાં છોકરાંના સગપણ કરી પરણાવવાં છે કે તેઓની સાથે મ્હારે કામ પડે.

જ્ઞાતિ પ્રત્યે આવા તેઓશ્રીના ઉદ્દગારો સાંભળ્યા પછી મ્હેં ભાઇશ્રી નારાયણજીને

રતનશી ખીમજીના નારાયણ રામજીને હકીકત બતાવતા શબ્દો

ખુલ્લે ખુલ્લું ત્યાંને ત્યાંજ કહી દીધું કે આજથી આપણા બન્નેના રસ્તા જુદા છે. તમને જ્ઞાતિ તરફ લાગણી હોય તો તમને તમારી મેળે જે કંઇ કરવું હોય તે કરજો. અને મને જે કંઇ મારા હૃદયની અંદર જ્ઞાતિ સેવાની ધગશ હશે તે હું મ્હારી મેળે તમારી સલાહ લીધા વિના કાર્ય કરીશ. પરંતુ શરૂઆતથી તમારા આવા દાંભીક વિચારોની ખબર પડી હોત તો આટલા વર્ષો ફોગટમાં વ્યર્થ ગુમાવી ભોળા તેમજ અજ્ઞાન તેમજ અંધશ્રદ્ધાળુ ભાઇઓને માબાપ તેમજ સગાં સબંધીઓથી વિરોધ કરાવી પાયમાલ કરાવવાનું કૃત્ય તો નજ કરત. પરંતુ જ્ઞાતિ સુધારાનું કામ જુદીજ ઢબથી કરત.

શુદ્ધિવાળા ભાઇઓને રતનશી બાપાની અપીલ

મ્હારા શુદ્ધિવાળા ભાઇઓ!

જેમ હું અંધશ્રદ્ધાથી નારાયણ ભાઈની વાકચતુરાઇથી ઝાળમાં ફસાઇ પડયો હતો તેવીજ રીતે તમો પણ હાલમાં તેમના વચન ઉપર વિશ્વાસ રાખી તેમની નાખેલી જાળમાં પડયા છો તો તમને પણ હમણાં નહિ તો ભવિષ્યમાં જ્યારે તેમના આખરી વિચારો જાણવા સમજવાની આવશ્યકતા જણાશે ત્યારે જેમ મને રોકડુ પરખાયું તેમ તમારા માટે પણ એજ પ્રમાણેનું જજમેન્ટ લખેલું તૈયારજ હશે.

મ્હારા પરદેશ વસ્તા શુદ્ધિવાળા ભાઇઓ કે જેઓએ જ્ઞાતિ સુધારાના કાર્યમાં ઠીક ઠીક પ્રવર્તી કરી છે બલ્કે આગળ પડતો ભાગ લીધો છે તેઓને બિનંતી પુર્વક જણાવું છું કે મ્હારી માફક તમોએ પણ નારાયણજી ભાઇ સાથે આજ દિવસ સુધી થએલા સહવાસ દરમ્યાન બારીકાઇથી નીઃસ્પક્ષપાતપણે તેમના વિચારોનું અવલોકન કર્યું હોત તો જરૂરથી તેમની ભાવના કેવી છે તે સમજી શકાત. હજુ પણ સમય છે, પરંતુ જ્યાં સુધી સ્વતંત્રપણે વિચાર ન કરાય ત્યાં સુધી ખરી વસ્તુ સ્થિતનું ભાન થઇ શકે નહિ.

એક સમયે મુંબઇથી હું કચ્છમાં આવ્યો હતો અને અમારા ગામ વિરાણીમાં રહેવાનું અમારૂ મકાન નવેસરથી બાંધવાનો મ્હારો વિચાર થયો તેના બાંધકામ બાબતની સલાહ લેવા માટે **ભાઇશ્રી વીશ્રામ પાંચા ગાંગાણી તથા પેથા ડોસા પોકારને** મ્હારે ઘેર બોલાવેલા તે પ્રસંગે ભાઇશ્રી વીશ્રામ પાંચાએ મને પુછ્યું કે **નારાયણભાઇ અને તમારા વચ્ચે** શા કારણથી મતભેદ ઉભો થયો છે કે જેથી જ્ઞાતિ સુધારાની કાર્ય પ્રણાલીકાની જુદી જુદી રીત અખત્યાર કરી છે? તેના જવાબમાં મેં તેઓશ્રીને જણાવ્યું કે અમારા મતભેદની બાબત આપણામાંથી જે કોઇ ભાઇ સ્વતંત્ર થઇ પુછનાર હશે અને એ વાત જાણ્યા પછી ઇશ્વરની સાક્ષીએ નીઃસ્પક્ષપાતપણે સ્વતંત્ર રીતે ન્યાય આપી શકે તેનેજ અમારા વચ્ચે થએલ મત ભેદની બાબતનું વર્ણન પહેલેથી છેલે સુધી કહી સંભળાવીશ. જ્યાં સુધી કોઇ ભાઇ સ્વતંત્ર વિચારના ન જણાય અને સામા માણસમાં અંધશ્રધ્ધા રાખી પક્ષાપક્ષ કરે તેવા ભાઇઓ પાસે વિસ્તારથી વાત કરી ટાઇમ ખોવાની જરૂરત નથી. તમો તેટલા સ્વતંત્ર હો તો હું તમને અમારા બન્ને વચ્ચે થએલી વાત કહી સંભળાવું. ત્યારે ભાઇશ્રી વીશ્રામ પાંચાએ કહ્યું કે **હાલમાં તો નારાયણભાઇના વિચારોથી જુદો મત આપી શકીએ નહિ તેમજ તેવણને અમો કાંઇપણ કહી શકીએ તેમ પણ નથી અગર તેમનાથી વિરોધ પણદર્શાવી શકીએ નહિ.** ત્યારે મ્હેં તેઓને કહ્યું કે એ તો એક જાતની ગુલામી જેવું છે અને એવા પ્રકારની

અંધશ્રદ્ધાથી ગુલામીમાં જકડાઇ રહેનાર માણસને સ્વતંત્રતાની વાત સંભળવાનો અધીકાર હોય તેવું જણાતું નથી જેથી આ બાબત છેડવાની હાલમાં જરૂરત હું જોતો નથી અસ્તુ:–

ભાઇશ્રી નારાયણજીની જ્ઞાતિ પ્રત્યે કેવી ભાવના છે તે તો હાલમાં અત્યારનાજ પ્રસંગ ઉપરથી પણ સાફ સાફ જણાઇ આવે છે, અહીં મંદિરમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે પણ વિઘ્ન ઉભુ કરવા માટે એમનાથી બનતું કરી છુટયા છે પરંતુ ફાવી શકયા નથી.

સાંભળવા પ્રમાણે આથમણા પંચાડાવાળા શુધ્ધિવાળા ભાઇઓ અહીંઆં મંદિરના હાલના સમારંભમાં ભાગ ન લઇ શકે માટે ખાસ એજન્ટ તરીકે અહીંથી એક ભાઇને ભલામણ કરી પોતે મુંબઇ જતા રહ્યા. અને કામ સોંપેલ ભાઇ પોતાની ફરજ બજાવવા આથમણા પાંચાડાના શુધ્ધિવાળા ભાઈઓના અમુક ગામોમાં ફર્યા અને મુરબ્બિ-શ્રીનો મોકલેલ સંદેશો કહી સંભળાવ્યો અને નખત્રાણા મંદિરમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠાના સમારંભ પ્રસંગે હાજર ન રહેવા ભલામણ કરી. ઉંટના પ્રવાસેથી મુસાફરી કરી પોતાને સોંપેલ કાર્યનું યથેચ્છ પાલન કર્યું.

તે ભાઇશ્રી હાથીના દાંતની માફકનું દ્રષ્ટાંત પોતાના માટેજ આપે છે એવું તેઓની ચાલચલગત અને વર્તણુંક ઉપરથી જણાઇ આવે છે અત્રે તેનો એક દાખલો આપીશ જેના ઉપરથી આપ સર્વે સારી રીતે સમજી શકશો.

હાલના પ્રસંગને ઉજવવા માટે નખત્રાણા નિવાસી ભાઇઓમાંના અમુક ભાઇઓ વિરાણી નારાયણભાઇ પાસે ગયા અને કહ્યું કે મંદિર નવા પરામાં બંધ્યું છે તેમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રતિષ્ઠા કરવાની છે તો તે શુભ પ્રસંગમાં આપ આગળ પડતો ભાગ લઇ દિપાવો એવી અમારી આપ પ્રત્યે ભાવના છે. ત્યારે નારાણજી ભાઇએ કહ્યું કે એ કામ મ્હારાથી બની શકે તેમ નથી, તમો રતનસીભાઇ પાસે જાઓ એ કામ એમનું છે અને એ કરી શકશે. હું આગળ પડતો ભાગ લઇ કામ કરીશ તો તમારૂ કામ સુધરવાને બદલે ઉલટુ બગડશે; અને હું તેમની પાછળ રહીને કામ કરીશ એટલે તે ભાઇઓ હું મુંબઇથી વિરાણી અનાયાસે કારણ વસાત્ આવેલો હતો તે તકનો લાભ લઇ ભાઇશ્રી નારાયણજી સાથે થએલી વાતચીતથી મને વાકેફ કરી કહ્યું કે નારાયણ ભાઇએ તમારા ઉપર ઢોળી દીધું છે. અને તેઓ સાથે અથવા પાછળ રહીને એ ઉત્સવમાં ભાગ લેવાના છે માટે તમો અમારા ગામના મંદિરમાં ભગવાનની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગમાં આગળ પડતો ભાગ લઇ કામને દિપાવો. ત્યારે મ્હેં આવેલા ભાઇઓને કહ્યું કે હું પરદેશ રહેનાર છું કામ ધંધા પણ ત્યાં રહ્યા અને કદાચ ત્યાંથી વખતસર કારણો વસાત્ ન આવી શકાય તો જે કામ મ્હારા ભરોસે રાખેલ હોય તેમાં તમોને તકલીફ પડે, માટે નારાયણભાઇ હાલમાં કાયમ દેશમાંજ રહે છે જેથી તેમણે આ કામ હાથમાં લીધું હોત તો વધારે સારૂ ગણાત. પરંતુ તમારા કહેવા પ્રમાણે તે ભાઇ શ્રી આગળ પડતો ભાગ લેતો કાર્ય સુધારવાને બદલે ઉલટુ બગડે. તો પછી સમજવું શું! પોતે કામમાં આગળ પડતો ભાગ ન લેતાં પરભાર્યું મ્હારૂ નામ સુચવી ટકોર કરે છે કે તેમના હાથથી તમારૂ કામ પાર પડશે તે બીના જાણ્યા પછી તમારી ભાવના પણ એ પ્રસંગને મ્હારા હાથથી ઉજવવાની થઇ છે અને ભારપુર્વક જણાવો છો તો પછી મુહુર્ત જોવરાવી

પ્રતિષ્ઠાની તિથી નક્કી કરી તમારામાંથી એકાદ–બે જણ મુંબઇ **આવજો અને** ત્યાં પુજા તેમજ મુર્તી અને મંદિરને લગતું સાહીત્ય વિગેરે જે જોઇશે તે હું તથા ઘાટકોપરમાં રહેનારા આપણા ભાઇઓમાંથી સાથે રહી લઇ આપશું. અને પ્રતિષ્ઠાની જે તિથી નક્કી થાશે તેની પણ ત્યાં ભાઇઓને જાણ કરશું અને એ ઉત્સવને ઉજવવા માટે વહેલા પહોંચી આવવા બનતું કરશું.

કહેવાનો તાત્પર્ય એજ કે આવા જ્ઞાતિ અભ્યુદયના કામમાં પ્રથમથીજ નારાયણભાઇ અલગ રહ્યા એ જાણી મને તેમજ આપ સર્વ ભાઇઓને પણ સહેજે તર્ક ઉદ્દભવે કે શું આ કામમાં એક યા બીજા પ્રકારે વિઘ્ન ઉભું કરવા માટે કદાચ આ શુભ સમારંભથી અલગ રહ્યા નહી હોય! એમના મનની એ જાણે પરંતુ વર્તણુંકથી તો જણાયા વગર રહેતું નથી.

જ્ઞાતિ સાથે ખાવાપીવાનો વહેવાર ન રાખે તેજ ખરો સુધારક અથવા સનાતન ધર્મી કહેવાય. એવો જે તેઓનો મત છે અને તે પ્રમાણે નહી વર્તનાર એટલે નાત સાથે ખાવા-પીવાનો વહેવાર ચાલુ રાખી જ્ઞાતિ સુધારાના કાર્યમાં ખરા અંતઃકરણ તેમજ લાગણીપુર્વક તન, મન અને ધનનો ભોગ આપી સાથ આપે તેવા સુધારક ભાઇઓને પીરાણાપંથી–ખાનાઇત વિગેરે વિશેષણોથી નારાયણભાઇ તેમજ તેઓના સ્વભાવને ન ઓળખનારા કેટલાક શુષ્કિવાળા ભાઇઓ સંબોધે છે. તેવી બાબતોના રૂબરૂ ખુલાસા કરવા માટે આપણો હાલનો સમારંભ પ્રસંગ યોગ્ય હતો, પરંતુ દિલગીર છું કે તેઓમાંના ભાઇઓ તેમજ નારાયણભાઇ કોઇ હાજર નથી. મારા હૃદયમાં એ ભાવના હતી કે **નખત્રાણાના મંદિરમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે બધા હાજર રહીશું અને આપણામાં પડેલા મતભેદ તેમજ ખરી ખોટી કેટલીક બાબતોની ચોખવટ કરીશું. પરંતુ થાય શું! તેઓ જાણીજોઇને હાજર રહ્યાજ નહિ.** પરંતુ પરમકૃપાળુ પરમાત્મા ફરી કોઇ વખત એવો મોકો આપે કે જ્યાં મારા હાલના ભાષણના તેમજ બીજી કેટલીએ બાબતોના રૂબરૂમાં ચોખવટ કરી શકીએ કે જેથી આપ ભાઇઓને પણ સપજણ પડે કે આટલા દિવસ જેને મહાન સુધારક અને અગ્રેસર તરીકે ઘણી માન જાળવતા હતા તેઓનો મત અને હૃદયની ભાવના હાથીના દાંતના દ્રષ્ટાંત જેવી છે કે નહિ?

અગ્રેસર કેવા હોવા જોઇએ?

તે સંબંધમાં મ્હારી માન્યતા પ્રમાણે હૈયે હોઠે અને સર્વસ્વ કાર્યોમાં જ્ઞાતિ સુધારાની ઝંખના હોય સ્વભાવના સાદા અનેસરળ, જ્ઞાતિની પ્રત્યેક વ્યક્તિમાં પ્રેમ ધરાવનાર જ્ઞાતિ ઉન્નતિના કાર્યમાં જરૂર પડયે પોતાના આત્માનો ભોગ આપવાની ખરી ભાવનાવાળો, જ્ઞાતિ મ્હારે આધીન નહી પરંતુ હું મ્હારી જ્ઞાતિને આધીન અથવા તો સાચે સાચો સેવક છું એવા ભાવ જેનામાં હોય તેનેજ સાચો અગ્રેસર કહી શકાય. નહી કે! પ્રપંચ, છળભેદ કે કપટ, જ્ઞાતિનું ગમે તેમ થાઓ પણ હું કહું તેમજ કરો અને તેના ઉપર કોઇને પોતાનો મત આપી સુધારો કરવા દેવાનો અધીકાર પણ નહી. એવો દુરાગ્રહ અને પડદા પાછળ ઉભા રહી દોરી સંચાલન કરવાની પદ્ધતી, મનમાં એક શબ્દોમાં બીજું અને કામ કરવામાં ત્રીજું. એવી કુટીલ નિતી અગ્રેસર વ્યક્તિને જરાપણ શોભે નહી. એમ હું ખાસ માનું છું. જેને અગ્રેસરમાં ખપવું હોય તેમણે મનમાંથી વિખવાદો, પ્રપંચના કાર્યો, નાતની

અવનતી થવાના વિચારો અને સાચા ખોટા ખેલ ખેલવાના એ બધા પ્રયાસો જરૂર મુકી દેવા જોઇએ. એમ નહી થાય તો નતો પોતાની ઉન્નતિ થઇ શકશે અને નતો જ્ઞાતિનું શ્રેય સાધી શકશે. હું મ્હારા દરેક ભાઇઓને પ્રેમ પુર્વક પ્રાર્થના કરૂં છું કે સાચા અગ્રેસર બનો અને સાચા અગ્રેસરને માનો. તેમાંજ આપણ સર્વનું હીત સમાયલું છે. પોતાના અંગત અને માની લીધેલ મનોવૃતિ ખાતર જ્ઞાતિ કે જ્ઞાતિની કોઇ વ્યકિતને ધુતકારી, તીરસ્કારી આપમાનો કે દ્વેશથી વિરોધ કરાવે તેવાઓને કેવી રીતે અગ્રેસર કહી શકાય? આપણે તેમજ આપણા ભુલેલા ભાઇઓને સાથે રહી સગા ભાઇઓ જેવો સ્નેહ બતાવી પ્રેમ અને વિનયથી સનાતન ધર્મના સસ્કારો બુધ્ધિ તેમજ શકિત પ્રમાણે સમજાવે અને ખરા અંતઃકરણથી જ્ઞાતિ સેવા કરે અને જરૂર સમયે બનતા દરેક પ્રયત્નો કાળજી રાખી કરે એનેજ સાચો અગ્રેસ કહી શકાય. એવા અગ્રેસરો આપણી જ્ઞાતિમાં થાઓ એવી મ્હારી પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના છે.

બન્ને વચ્ચે મતભેદનો મૂળ સાર

ભાઇશ્રી નારાયણજી તથા તેમના મતને મળતા બુદ્ધિવાળા ભાઇઓ સાથે મ્હારે અંગત રાગ દ્વેશ કે વેર જરાએ નથી. પરંતુ વર્ષો થયાં જે વાતને મ્હે દબાવી દીધી હતી અને આ પ્રસંગે જ્ઞાતિ ભાઇઓના હીત તેમજ ભલાની ખાતર એ બાબત જાહેર કરવાની આવશ્યકતા જણતાં સભામાં ચર્ચી છે. અને તે ઉપરથી મ્હારા વહાલા જ્ઞાતિ ભાઇઓ પણ સમજી શકયા હશે કે માત્ર મતફેરી એટલીજ કે જ્ઞાતિ કે જ્ઞાતિ ભાઇઓને હડધુત કરી, દબાવી, ફોસલાવી અથવા તો પ્રપંચ કરી તેમના દિલ દુભાવી જ્ઞાતિ સુધારાનું કામ થઇ શકે નહી. અને એવા પ્રકારનું વર્તન જ્ઞાતિ ભાઇઓ સાથે ન થાય એવી મ્હારી અંતઃકરણ પુર્વકના અભિપ્રાય સાથેની માન્યતા છે. અસ્તુઃ

સદ્દગ્રહસ્થ મીસ્ત્રી જ્ઞાતિના ભાઇઓ જે મહાત્માશ્રી ઓધવદાસજી ભેગા આપણી જ્ઞાતિની પરીસ્થિતી અનુભવવા તેમજ આપણા જ્ઞાતિ સુંધારાના કાર્યમાં અને ધર્મની પ્રવતીમાં ભાગ લેવા પધાર્યા છે તે માંટે તેઓશ્રીનો અંતઃકરણ પુર્વક આભાર માનું છું. અને સાથે સાથે મ્હારા **હીન્દુ ભાઇઓને પ્રાર્થના** કરૂં છું કે અમારી જ્ઞાતિ કેળવણી અને હીન્દુ ધર્મના સંસ્કારોથી પછાત છે, અને સનાતન ધર્મની રીતીથી અજાણ છે, પ્રભુ પ્રત્યે પ્રેમભાવ પુરેપુરો હોવા છતાં પણ **અમારા** બીન અનુભવે જે કાંઇ ખામી કે ખોટ અથવા ભુલચુક જણાય તો સુધારો વધારો કરવા સુચવી અમારા જ્ઞાતિના ધાર્મીક તેમજ સામાજીક કાર્યમાં હરહંમેશાં સાથ આપતા રહે અને અમારા હાલના ઉત્સાહીત વાતાવરમાં વધારો કરતા રહે. એવી મ્હારી આપ ભાઇઓ પ્રત્યે પ્રાર્થના છે.

તે સિવાય પધારેલા **પુજનીય બ્રહ્મનીષ્ટ મહાત્માશ્રી ઓધવદાસજી** આજે પોતાના અત્યુતમ જ્ઞાન શકિતથી **કચ્છની ભુમીને** પાવન કરી રહેલા છે. એમની બહુ વિદ્ય વિશાળ પ્રવર્તી હોવા છતાં આપણી જ્ઞાતિ તરફથી ઉપકાર માનું છું અને પ્રાર્થના કરૂં છું કે પોતાની **દિવ્ય વાણીથી** અમારામાં રહેલા **ધાર્મીક સામાજીક તેમજ વહેવારીક** જે કંઇ ખામીઓ હોય તે દરેક પોતાની અનુંપમ જ્ઞાન શકતી તેમજ અનુભવથી સમજાવવા પરમકૃપા કરશે એવી આશા રાખી મ્હારૂ બોલવું પરૂ કરી બેસી જવાની રજા લઉં છું.

ત્યારબાદ મહારાજશ્રી ઓધવદાસજી ઈશ્વરનગર (વાંઢાય) ગુરૂકુળના અધીષ્ઠાતાએ ઉપદેશ આપતાં જણાવ્યું કે:–

સજ્જનો, માતાઓ, વહાલી બહેનો ! મારી આપ પ્રત્યે સેવા કરવાની ભાવના છે તે શરીરથી તો નહિ પરંતુ વાણીથી સેવા કરીશ.

આજ મોટામાં મોટો **આશીર્વાદ વીર સુધારકોને હોઇ શકે** કારણ કે યુવક મંડળોના યુવાનો જ્ઞાતિ સેવા કરવાને તૈયાર ન હોત તો મંદિર તો એક બાજુએ રહે પણ **ખાનામાં જાવસા કુટાત.** સ્વાર્થી લોકોએ તમોને અર્ધ ખાડામાં નાખી દીધા હતા, પરંતુ જુવાનો સેવા કરવાને તૈયાર છે તેમજ વીસ વીસ વરસથી મહેનત કરે છે તેનું આ ફળ છે જે તમો સર્વે જોઇ શકો છો.

જાવસા એટલે મુહર્રમમાં શિયા મુસલમાનો માતમ મનાવે ત્યારે છાતી કૂટે અને "યા હુસૈન", "યાહુસ્સૈન" બોલતા જાય. એકભેગા વારે ઘડીએ યાહુસૈન-યાહુસૈન-યાહુસૈન બોલવાથી અન્ય લોકોને એવું લાગે કે આ શું યાઉસા-યાઉસા બોલે છે... આવે રીતે અપભ્રંશ થયો અને "જાવસા" શબ્દ આવ્યો.

ગઈ કાલની સભામાં પંદર નિયમો બાંધેલા છે તે **રતનસીભાઇ** આવતી કાલે સભામાં વાંચી સંભળાવશે. એટલુંજ નહિં પરંતુ એક એક ઠરાવ ઉપર વિવેચન કરી ખુલાસાવાર સમજાવશે. આજ સનાતન ધર્મનું સંગઠન થયું છે સનાતન ધર્મનો ધ્યેય સંગઠન માટે છે હીન્દુ ધર્મનો ધ્યેય જાણવા માટે ભેગા થયા છો તે જોઇ આનંદ થાય છે.

માતાઓએ સભામાં સારી જેવી હાજરી આપી છે તે માટે તેઓને ધન્યવાદ છે, પ્રજાને ઉત્પન્ન કરનાર જગત જનની માતાઓ છે, માતાઓ ઉપદેશ સાંભળી તૈયાર થાશે ત્યારે **હીન્દુઓનો ઉદ્ધાર થાશે.** જગતમાં મહાન પુરૂષો માતાઓના સંસ્કારોથીજ થયા હતા તેઓમાં સનાતન ધર્મના સંસ્કારો રેડી વિદ્યવાન બનાવ્યા હતા. ભગવાનના મંદિરની સામે તમો બેઠેલાં છો અને મન સાથે પ્રતિજ્ઞા કરો કે અમારા સંતાનમાં હીન્દુ સનાતન ધર્મના બીજ રોપીશું. અને તે મહાન પુરૂષ થાય એવી ભાવનાથી પ્રભુને પ્રાર્થના કરજો. જ્યાં જોઇએ ત્યાં માતાઓનું નામ પ્રથમ આવે છે **રાધેશ્યામ, સીતારામ, લક્ષ્મિનારાયણ** એ ભગવાનના નામો સામે **માતાઓના નામ** પહેલાં આવે છે. જેથી તમોને જગત જનની કહી વર્ણન કરે છે. તમારા જેવા અંકુરો હશે તેવા પુત્રમાં થાશે. તમારાં બચ્ચાંને **શીવાજી, રાણા પ્રતાપ** આદી જેવા **શુરવીર નિતીમય** બનાવવા માટે **માસીક** (રજસ્વલા) ધર્મ ઓછામાં ઓછા ત્રણ દિવસ તો જરૂર પાળજો. તે પ્રમાણે નહિ પાળનારના સંતાન **કૃતઘ્ની (કર્તવ્યહીન)** થાય છે. રજસ્વલા સમયે તમો વાડીમાં કામ કરી શકશો ઘરની અંદરનું કામકાજ નહિ કરી શકાય.

બીજી એક વાતની માતાઓને ચેતવણી આપું છું કે તમે તમારી પુત્રીને જાડીવાણીમાં કેટલીક બાબતમાં બેસ **"રાંડ"** એવું કહો છો. અરરર ! માતા દીકરીને **રાંડ** થવાનો આશીર્વાદ આપે એ બહુજ નિંદવા યુકત વાણી છે. હું ધારૂં છું કે તમારામાં દીકરીને એવી ગાળ આપવામાં માતાઓ ટેવાઇ ગએલી હશે ભલે ગમે તેમ હોય પણ એવી ટેવને મુકી દેજો. દીકરી કે દીકરાએ ગુન્હો કર્યો હોય તો તેમને મીઠો ઠપકો આપવો, પરંતુ શ્રાપ આપવા જેવા સ્વરૂપમાં કહેશો નહિ.

અલ્લાહનું નામ લેવાતું

મને અનુભવ છે કે તમારામાંના પીરાણા પંથને માનનારા કેટલાક ભાઇઓ **સવારમાં ઉઠીને કે રાત્રે સુતી વખતે અલ્લા** કહે છે. તે નામ પણ ઇશ્વરનું છે પરંતુ આપણને તે શોભે નહિ, બાપનું નામ હોય તેજ બોલવું જોઇએ. તમો **રામ, કૃષ્ણ, લક્ષ્મિનારાયણ,**

પરમેશ્વર, ઇશ્વર, વિગેરે અનેક નામો **ભગવાનનાં** છે તે માંહેનાં નામ લેજો મુસલમાન હીન્દુના દેવસ્થાને નાળીએર લઇને આવતા નથી તેમ તમો પણ મુસલમાની પંથને મુકી દેજો.

પ્રસન્નતાની વાત કહું છુ કે **રતનસીભાઇ, રાજારામભાઇ** તેમજ કરાંચીથી આવેલ **શીવજીભાઇએ** જે શ્રમ લીધો છે તેથી મને પણ થાય છે કે જરૂરથી એ કામ પાર પડશે તેમજ એને એક કામ બહુજ સારૂ કર્યું છે દાખલા તરીકે બ્રાહ્મણોમાં પલીવાડ, ઝંખરાંવાડ (હસાહસ) વિગરે નાતોમાં ચોકા વાળી આપસમાં ખાવું પીવું નહિ તેવું છે તે પ્રમાણે **રતનસીભાઇએ પણ દશ વરસ સુધી અને શીવજીભાઇએ** પણ કેટલાંક વરસો સુધી ચોકો વાળ્યો હતો. જેથી જ્ઞાતિભાઇઓનું કહેવાનું થયું કે તમો કહેશો તે પ્રમાણે કરશું પણ અમારી સાથે ખાશોપીશો નહિ તો તમે તમારે રસ્તે અને અમે અમારે રસ્તે. ભાઇઓનું કહેવું સાચું છે એમ માની ચોકો માંડી વાળ્યો.

ભાઇઓ ! જ્ઞાતિની સાથે સંગઠન કરો ત્યારેજ તમારૂં પ્રાયશ્ચિત થયું કહેવાય **તમારી જ્ઞાતિનો આહાર સાત્વિક છે અને ખરી કમાણીનો** છે જેથી તમારી જ્ઞાતિનો રોટલો ખાતાં મને ઠીક લાગે છે. મુંબઇ દોઢ મહીનો હતો ત્યાં પેટ દુખતું અને અહીંઆં આવ્યો તો બધુ મટી ગયું. જ્ઞાતિ સાથે ખાવાની ના પાડનાર માણસ નથી એવી મ્હારી માન્યતા છે. **મહાત્માજી** તેમજ **પંડીત નહેરૂના** ઉપદેશથી હીન્દુઓમાં ખાવાપીવાનો અંતરાય હતો તે મીટાવ્યો બલ્કે મટી રહ્યો છે.

ગુરુ બનાવવાના વિરોધી હતા, સંત ઓધવરામ મહારાજ

બ્રાહ્મણ કે સાધુઓએ ગુરૂ બોધ આપી કંઠી બાંધી વાડા કરી દ્વેશભાવ ઉત્પન્ન થાય એવા પ્રકારનું વાતાવરણ ફેલાવવું ન જોઇએ. એવાં ઝેરીલા વાતાવરણમાં તમારી જ્ઞાતિ ન સંડોવાય એમ હું ઇચ્છું છું. અને હીન્દુ સનાતન ધર્મ જ્ઞાતિથી નહી અભડાઓ ત્યારેજ વધશે.

ખાનાને મંદિરમાં કેવી રીતે ફેરવ્યા, તેની રણનીતિ

જે ગામમાં મંદીર નથી તે ગામમાં મંદીર સ્થાપવાના છે ખાના છે તેને ઘડીભર મંદીર માની લઇએ તોપણ તમે સીંહ છો અને બકરીનાં બચ્ચા જેવા બની ગયા છો તે મટી ખરા સીંહના સ્વરૂપમાં આવી જાઓ. એટલે ખાના છે ત્યાં મંદીર બની જશે. બ્રહ્માના પાટ તેમજ જોત (જ્યોત) ને માનવાનો દાવો કરો છો, તે બધાંએ માને છે. પરંતુ તમારી બોલી ચાલીથી તો ખાનાને બદલે તમો જગ્યા કહો છો એટલે ખાનું મટી જગ્યા બની તેમ જગ્યા મટાડી મંદીર કહો અને તે પ્રમાણે આચરણ કરો. ખાનામાં મુસલમાની પ્રયોગ સમાએલો છે, મુસલમાનીને બદલે હીન્દુઓના ચીન્હો ધારણ કરો. જગ્યામાં બ્રહ્માની ગાદી છે ત્યાં શીખર કે દેરી થાય તેમાં નુકશાન શું છે? નુકશાન કે હાની નથી તો મંદીર કરવુંજ જોઇએ, મંદીર હોય ત્યાં દરેક કોમ આવી શકે છે ત્યાં રાંધેલા પ્રસાદને બદલે કોરી પ્રસાદી લઇ જવાય તેમ તેના અંગે આચરણ હીન્દુઓના જેવા શુધ્ધ હોવાં જોઇએ, કરોડો હીન્દુઓ જે તિથીઓ માને છે તે માનવી અને શુકરવાર કે શુકરવારી બીજને પાળવી નહી.

રાંધેલા પ્રસાદની ના એટલા માટે કે રાંધેલા પ્રસાદમાં પાવળ/અમી/નુરની ગોળી ભેળવી નાખે તો ખબર ન પડે.
આ રીપોર્ટમાં આગાઉ જોયું છે કે પાવળ/અમી/નુરની ગોળીની કેલી દહેશત હતી

સબરીએ ભગવાનની સેવા કરી હતી તમોપણ ભગવાનની સેવા પુજા કરી શકો છો તમો સંસ્કારી થઇ સેવા પુજાના કર્મ કાંડ જાણ્યા પછી મંદીરમાં ભગવાનની પુજા કરી

શકશો. ભગવાન કોઇની પાસે વેચાતા નથી તેમ ભગવાનને કોઇ વેંચી શકે નહી. ભગવાનને શ્રદ્ધાથી ભજે તેના ભગવાન છે. માટે તમો પણ ભગવાનની પુજા કરી શકો છો. તે પ્રમાણે કરવા પુરતા જીજ્ઞાસુ. તેમજ અધીકારી બનજો. તમારૂં ભલું કરે તેવા સાધુસંતને માન જો અને તેને તમારા પ્રાણ આપજો.

બહેનો? તમારા હાથથી જીણું જીણું દાન હંમેશાં થયા કરે છે તે તમો પાત્ર ઓળખીને આપજો, કુપાત્રે દાન આપવાથી નુકશાન થાય છે પુણ્યને બદલે પાપ થાય છે. તમારી પાસેથી ખાવાનું લઇને કુપાત્ર હોય તે જંગલમાં જઇ શીકાર કરે તેવાઓને આપતા નહિ. દીકરો કે દીકરી ખાવાનો પદાર્થ માગે તો આપતાં અચકાઓ છો અને હરામખાઉ કે જેનું મોઢું જોવાનું ધરમ નથી તેવાઓને આપવા વખતે કાંઇ પણ વિચાર કરતાં નથી અથવા વગર સમજણે આપી દ્યો છો.

ભાઇઓ ! બળદ તેમજ ગાય માતાને પાળજો કારણ કે ગાય માતાના દુધથી મનુષ્ય માત્રનું પોષણ થાય છે અને તેનાથીજ ધોરી કહેતાં બળદ પેદા થાય છે જે આપણને ખેતી ઉપયોગી છે ખેતીનો મુખ્ય આધાર બળદ ઉપર છે, બળદ ન હોય તો આપણાથી ખેતી થઇ શકે નહિ, ગાય, બળદ અને મનુષ્યોનું જીવન દુનિયાની જરૂરીયાતોમાં એકબીજા પ્રત્યે ઓતપ્રોત સંકળાએલું છે એટલે કે ખેતી માટે અને દુધ માટે ગાય–બળદની મનુષ્યમાત્રને જરૂરત છે પરંતુ મ્હારો કહેવાનો આશય એ છે કે ખેડુતો એ બળદને યુવાનીમાં ખેડીને વૃદ્ધ કહેતાં ઘરડો થાય અને કામ આપી શકે નહિ ત્યારે તેના ઉપરથી માયા ન ઉતારતાં વાડીમાંજ તમારી પાસે રાખી નીયમીત ખોરાક આપી પાણી પાવું કે જેથી તેમનો આત્મા આપણને આશીર્વાદ આપે. બિચારો મુંગો પ્રાણી ગમે તેટલો થાકી ગયો હોય તો પણ કહી શકતો નથી. અને થાક ચડેલો હોય તેવી હાલતનાં પણ તેને ખેડીએ છીએ. એવી સખત મજુરી આપનાર બળદ ઘરડો થાય ઝુંસરીમાં ચાલી શકે નહિ ત્યારે તેને બાપ સમાન ગણી ચાકરી કરવી. યાદ રાખજો કે ખેડુત નીર્દય થઇ મુંગા પ્રાણી કે જેની સાથે ગમે તેવા ટાઇમમાં કામ લઇએ છીએ અથવા લીધેલું હોય તેવા બળદને દુઃખ આપશે તેનો નાશ વહેલો થાશે. અને તેવા દુઃખી પ્રાણીની આંતરડી કકળે છે ત્યાં આપણને પાપ લાગે છે અને એ પાપનું ફળ વિનાશના રૂપમાં પ્રત્યક્ષ વા પરોક્ષ રીતે ભોગવવું પડે છે. નીચ, સ્વાર્થી, દગાખોર તેમજ હરામખાઉને આપી પાપ વહોરી લેવા કરતાં બળદ તેમજ ગાયનું યથાર્થ પાલન કરજો

તમે એ ધર્માદાની જે રકમ આજ સુધી પીરાણે મોકલી છે તે તમારી જ્ઞાતિમાં સુમાર્ગે વાપરી હોત તો પ્રમુખ સાહેબે સુચના કરી તે પ્રમાણે સ્કુલો, દવાખાનાઓ ધર્મશાળાઓ વિગેરે જરૂરીયાતો સારી હાલતમાં બનાવી નિભાવ થઇ શકત તેમજ આજ થોડી ઘણી દરિદ્રતા જોવામાં આવે છે તે પણ ન રહેત. બાપદાદા કરી ગયા તેમ આપણને કરવું એવી નબળાઇ નહિ બતાવતાં હવેથી **તમારા ધર્માદાના નાણા કચ્છમાંજ જ્ઞાતિ ઉપયોગી કામમાં વાપરજો.**

તમારી જ્ઞાતિમાં ચાલુ જમાનાને અનુસરીને સુધારાને નામે કેટલીક બાબતોમાં કુધારો ઘુસી ગયો છે તેથી પણ મ્હારે તમોને ચેતાવવાની ફરજ સમજી એ બદી દુર કરવાનું કહીશ.

તમારા બાપદાદા જાડા કપડાં પહેરતા હતા, બીડી કે ચા જેવી વસ્તુથી અળગા રહેતા હતા બલ્કે તેની કાંઇ જરૂરત પણ જણાતી નહોતી. અને તેવી વર્તણુંક કરનારને વખોડી

કાઢતા અને નાતના ઠરાવ પ્રમાણે સજા પણ કરતા. અને તે સમયે જીંદગીની જરૂરીઆતો બહુજ ઓછી હતી.

આજ તો ઘરેઘર ચા દેવી દેખાય છે, હોમ હવનને ઠેકાણે જ્યાં જુઓ ત્યાં બીડીઓના ધુમાડાના ગોટેગોટા ઉડતા નજરે પડે છે બીચરા ખેડુતોને પણ એ રોગ લાગુ પડી ગયો છે તે જોઇ મને બહુ દુઃખ થાય છે. સજ્જનો ! ચા અને બીડી પીવાથી શરીરને નુકસાન પહોંચે છે અને સાથે સાથે પૈસાની પણ બરબાદી થાય છે. એવું બાપદાદા કરતા નહોતા. તમોએ સુધારાને નામે કુધારો ઘાલીને બાપદાદામાં એવા ઉત્તમ ગુણો હતા તેને છોડીને પાયમાલીને રસ્તે જઇ રહ્યા છો તેનો દરેક ભાઇ ખ્યાલ કરીને એ નાશવંત ચા અને બીડી નહિ પીવાનો નિશ્ચય કરી પ્રતિજ્ઞાઓ કરો.

તે સિવાય તમારા બાપદાદા ખાદીના જાડા લુગડાં પહેરતા હતા અને હજી પણ તમારી નાતમાં જાડાં લુગડાં પહેરવાનો રીવાજ છે તે જોઇ હું ખુશી થાઉં છું. ઝીણાં લુગડાં પહેરવાની પ્રથા પણ તમારામાં દાખલ થઇ ગએલી જોવામાં આવે છે. તેવાં ઝીણાં લુગડાં પરદેશ ફરે છે તેઓમાં વધારે પહેરાય છે તેને દેખીને દેશમાં જેઓ ખેતી કરે છે તેઓને જેમ ચા અને બીડીનો ચેપી રોગ લાગુ પડયો તેવીજ રીતે કૃતીમ ચમક અને ભભકાદાર ઝીણાં લુગડાંનો મોહ રૂપી ચેપી રોગ લાગુ પડયો છે. ખોટુ ચળકાટ કેટલીવાર ટકે? એક વખત ધોયું એટલે લુગડાનો તેમજ સાથે સાથે પહેરનાર એમ બન્નેનું ચમક અને તેજ ઉડી જાય છે. તમો વાડીમાં સખ્ત મજુરી કરવાવાળાને તેવાં ઝીણાં અને બનાવટી ચમકદાર લુગડાં પહેરવાં પોષાય નહિ. તેમજ પરદેશ વીચરતા ભાઇઓને પણ મર્યાદાની દ્રષ્ટીએ ઝીણાં બદલે જાડા લુગડાં પહેરવા જોઇએ. ઝીણાં લુગડાંથી મર્યાદા સચવાતી નથી જો કે એટલી હદ સુધીના ઝીણાં લુગડાં તમારામાં નહી પહેરાતાં હોય પણ આસ્તે આસ્તે તેવું પણ અનુકરણ ન થઇ જાય તે માટે કાળજી રાખજો અને બનતાં સુધી ખાદીનાંજ જાડા કપડાં પહેરજો તેમાંજ આપણું સૌનું ભલુ તેમજ હીત સમાયલું છે.

બાપે ખારા કુવાનું પાણી પીધુ હોય તો દીકરાએ પણ ખારૂ પાણી પીવુ એવું કોઇએ સમજવાનું નથી. અનુકુળ સુધારો કરવામાં હરકત નથી પરંતુ સુધારાને નામે કુધારો પેસી ન જાય એ માટે વર્તમાન સમયમાં બહુજ સાવચેતી રાખવાની જરૂરત છે.

તમે પરદેશ ફર્યા પૈસા કમાણા બાપદાદાની અભણતા તેમજ અજ્ઞાનતાથી થએલ કરજ (દેવુ) થી મુકત થયા અને કેટલેક ઠેકાણે વેપારી વર્ગ તમારી અજ્ઞાનતા તેમજ ભોલપણનો લાભ લઇ તાગડધીન્ના કરતા હતા તેવાઓને પરદેશના ઝાડ જોવાં પડયાં છે. પરદેશમાં કેળવાએલી બીજી જ્ઞાતિઓના સંસર્ગથી તમોને પોતાના ખરા સ્વરૂપનું ભાન થયું, વિધ્યા ભણ્યા, કાંઇક અનુભવ્યુ જેથી તમારામાં જાગ્રતિ આવી. કષ્ટ સહન તો કરવાં પડયાં હશે પણ તેથી બહુ લાભ થયો છે.

પોતાના બાળકોને ભણાવવાં–કેળવણી આપવી જાટએ મહીનાની કોરી કે સવાકોરી ફી વધારે કહેવાય નહી. કોરી બે કોરી તો કોઇ લુચ્ચાઓ તમારી પાસેથી દોરા ધાગા કરી ઠગી જાય છે તેવાઓથી ભોળવાઇ ન જતાં તમે બાળકોને વિદ્યાભ્યાસ કરાવવામાં દ્રવ્યનો સદ્દુપયોગ કરજો. પાંત્રીસ કરોડ ઉપર થોડાક લાખ માનવીઓ રાજ્ય કરે છે તે કેળવાએલા છે

ત્યારેજ. માટે કેળવણીથી વચીત કોઇ પણ ભાઇ પોતાના બાળકોને રાખે નહિ. એવી મ્હારી તમારા પ્રત્યે ખાસ ભલામણ છે.

લગ્નમાં સનાતન ધર્મ પ્રમાણે ચોરી ફેરાની પ્રથા દાખલ થઇ છે તે બહુજ ઉત્તમ છે અને બ્રાહ્મણોને તેવા પ્રશંગે અમુકજ આપવું, વધારે પડતી રકમ આપવી નહિ તેવો નિયમ જાળવી રાખવો એ પણ ઠીક છે. પરંતુ સાથે સાથે એ પણ યાદ રાખવાનું છે કે દેખાદેખી લગ્નમાં વધારે ખરચ કરવું નહિ. ખરચાળ વિવાહ કરવો ઠીક નથી. તેમ તમારાથી હદ પણ બાંધી શકાય તેમ છે કારણ કે તમારી નાતમાં ખાવાપીવાનો ચેરો નથી તેથી જેમ ધારો તેમ કરી શકો છો. દેખાદેખી વધારે ખરચ કરવાથી આર્થીક સ્થિતી સારી રહેશે નહિ માટે જીંદગીની જરૂરીયાતો ઓછી કરજો. તેમ નહિ વર્તો તો યાદ રાખજો કે જમાનો એવો બારીક છે કે બેહાલ થઇ જાશે.

મરણ સમયે દાટવાને બદલે અગ્નીસંસ્કાર કરવાનો રીવાજ ચાલુ કર્યો છે તે પ્રસંશનીય છે. પરંતુ તેવા વખતે લાકડાં ન મળવાની તમારા માંહેના કેટલાક ભાઇઓ શંકા ધરાવે છે. તે બાબતમાં તમોને સુચના કરૂં છું કે લાકડાં મળી શકશે તે વિષે તમારે જરાએ ચીંતા કરવી નહિ. તમારે ગામેગામ લાકડાંનો જથો રાખવો અને એ સંગ્રહ કરેલાં લાકડાં તમોને સમયસર કામ આવે અને રખડપટી કરવી મટી જાય. તમારી નાતમાં સંપ અને સંગઠન છે તેથી તમે ધારો તે કરી શકો તેમ છે.

રતનસીભાઇએ કહ્યું કે કાકા એજન્ટ છે તે થકી પીરાણા પંથનો નિભાવ થઇ શકે છે તે વાત ખરી છે. પરંતુ કાકાએ પણ તમારી નાતમાં ધાર્મીક દ્રષ્ટિએ મુખીઓને હેડ કલાર્ક નીમ્યા છે જે મોઢુ બાંધીને ખાનામાં અર્ધી રાત્રિએ પુજા કરે છે તે તથા ગામના કેટલાક મોઢે ચડેલા આગેવાનોને કાકા સાહેબ આવે ત્યારે ખીસામાં રૂપીઆ કે કોરીઓ નાખે અને તેઓના ભેગુ ઠેકઠેકાણે સારૂ સારૂ ખાવાનું મળે એટલે કાકાના થઇ જાય, અને ગામમાંથી ધરમના નામે હજારો કોરીઓ વ્યવસ્થિત રીતે ઉગરાવવામાં આવે પછી ભલે ગરીબ હોય કે તવંગર હોય પણ બધાંઓને એક લાકડીએ ઉઠ બેસ કરાવે, બીચારાના ઘરમાં ન હોય તો કોઇને ત્યાંથી લઇને પણ આપવી પડે. તેવા મુખી અને પટેલોને કહું છું કે જ્ઞાતિ ભાઇઓ પાસેથી ધરમના નામે ધતીંગ ચલાવી હજારો બલ્કે લાખો કોરીઓ ઉઘરાવીને નીચોવી નાખવાની નીચ પ્રથા પોતાના પાપી પેટ ભરવા ખાતર પોષી રહ્યા છો એજ તમોને વિનાશના માર્ગે દોરી જવાનું કૃત્ય છે એવું જ્ઞાતિ દ્રોહી કૃત્ય ન કરતાં પેટ ભરાતાં ન હોય તો એવા પેટને ફોડી નાખવાં કે જેથી એવા જુલ્મી કરવેરામાંથી જ્ઞાતિ જલદી મુક્ત થાય.

30% લોકો સનાતની બન્યા હતા

રતનસીભાઇના કહેવા પ્રમાણે લગભગ ત્રીજો ભાગ તો પીરાણા પંથમાંથી મુક્ત થયો છે અને સુધારકોની વ્યવસ્થીત કાર્યવાહીથી બાકી રહેલાઓ પણ મુકત થઇ જશે એવું અત્યારના વાતાવરણ ઉપરથી જણાઇ આવે છે. હું કહીશ કે સુધારકો એટલે વહેલા સમજ્યા છે અને નાતની આપખુદી સત્તાને તોડવામાં કટીબધ્ધ થયા તે એકલાજ નહી પણ હાલમાં પીરાણા પંથને જેઓ નથી માનતા તેમજ પીરાણાના લાગાલગામ આપતા નથી તેમજ સુધારા તરફ માનની નજરથી જુએ છે અને મંદીરોના

ઉત્સવમાં ભાગ લે છે તે બધાએ સુધારકો છે. અને એવા સુધારક ભાઇઓ તો ત્રીજા ભાગ કરતાં પણ વિશેષ છે. તે બધાએ ખતથી સુધારાનું કામ ઉપાડી લેનો હું ધારૂં છું કે પીરાણાપંથ તમારી જ્ઞાતિમાંથી નજીકનાજ ભવિષ્યમાં દુર થઇ જાય.

રતનસીભાઇ કે રાજારામભાઇ વિગેરે કે જેઓ **સુધારકોમાં પ્રખર નેતા** છે તેઓનું માન જાળવવાની તમો પોતાની ફરજ સમજતા હશો. પરંતુ સુધારકો તો પોતાની ફરજ સમજી જ્ઞાતિ સેવાનું કામ કરતા જાય છે તેઓ તો જ્ઞાતિના સેવક છે આનંદના ઉદ્ગારો તો આપણે ભોગવીએ છીએ. તેઓએ તો નાત આગળ નમવું જોઇએ–નમે છે. અને આપ સર્વે **વડીલો તેમજ યુવાનોએ તેઓને જ્ઞાતિ સુધારાના કામમાં પુરતો સાથ આપવો જોઇએ. તમારા પ્રાણ એ કામને માટે હોવા જોઇએ** એથી વિશેષ સેવા બીજી કોઇ પણ હોઇ શકે નહિ.

મ્હેં **મીસ્ત્રી જ્ઞાતિના ભાઇઓને** સાથે આવવા કહ્યું હતું જેથી તેઓ તમારી નાતનું કેટલીક બાબતોનું નીરક્ષણ કરવા આવ્યા છે. અને હાલના વાતાવરણ ઉપરથી તેઓ પણ સમજી શકયા હશે કે મુમનાનું આવરણ આ જ્ઞાતિ ઉપરે કહેવાય છે એવી આ જ્ઞાતિ નથી એમ માનશે અને બીજી જગ્યાએ બોલશે.

મ્હારે કરાંચી જાવું છે ત્યાં શીવજીભાઇના ઉદ્ગારો સાંભળવા છે તેમજ કચ્છની અંદર પણ ગામે ગામ ફરી બોધ કરવો છે. કોઇક ગામમાં કદાચ ઉતારો નહી આપે તો ચોરા (ચોક)માં ઉતારો કરીને પણ ઉપદેશ આપીશ તમારી જ્ઞાતિના વેલાણી સાંખના મ્હારા ગુરૂ હતા. વાંઢાયદ્વારાને દિપાવ્યા હોય તો તમારી જ્ઞાતિમાં જન્મેલા એ મહાપુરૂષેજ.

ભાષણો થાય ઠીક લાગે ત્યારે તાળીઓ વગાડીએ અને પાળતા હશું તો પાળશું. રતનસીભાઇ વિગેરે ભાઇઓ વિદાય થાય અને પાળવાનું મુકી દયો એવું કરતા નહી. પરંતુ નં. જે ધારાધોરણ કે ઠરાવો ઘડાય તે તમારે પાળવાની ફરજ છે અને તે પ્રમાણે વરતશો ત્યારેજ સેંકડો રૂપીઆ ખરચી પરદેશથી આવેલા ભાઇઓ અને હજારો કોરીઓ ખરચી બંધાવેલ મંદિર તેમજ અત્યારે ભેગા થયા છો તે નિમીતે થએલુ ખરચ વસુલ ત્યારેજ થયું ગણાશે. માટે હું તમોને વિનંતી પુર્વક કહું છું કે હાલની પ્રવૃતીને અંગે જે કાંઇ સુધારા વધારા સાથે ઠરાવો પાસ થાય તે પ્રમાણે વર્તજો કે જેથી તમારી નાતની પાછળ પીરાણા પંથરૂપી પુછડું લટકેલું છે તે નીકળી જાય.

બ્રહ્મચારીને વિદ્યા ભણાવવી એ વૈદિક સનાતન ધર્મનો સીધ્ધાંત છે પણ ગામડાની નિશાળોમાં ગોંધી રાખી અપાય છે તે પ્રમાણેની વિદ્યા ન હોઇ શકે. પણ તમારા માટે વાંઢાય ગુરૂકુળ તૈયાર છે ધાર્મીક–સંસ્કૃત ભણાવાય છે તેમજ વર્તમાન સમય અનુસાર મેટ્રીક સુધી પણ ભણાવવામાં આવશે. તમારી જ્ઞાતિના બે છોકરા ગુરૂકુળમાં ભણે છે બે મહીના થયા આવ્યા છે વેદના મંત્રો શુધ્ધ ઉચ્ચારથી બોલે છે, મારી ભુલ થઇ કે તેમને અહી લાવ્યો નહી. પવિત્ર વેદિ પર બ્રાહ્મણો મંત્રોચ્ચાર કરી હવન કરી રહેલા છે તે પ્રમાણે એ વિદ્યાર્થીઓ પણ શુધ્ધ ઉચ્ચારથી વેદ મંત્રો બોલી શકે છે જે સાંભળી તમોને પણ માનની લાગણી પેદા થાય.

ખેડુત ભાઇઓને કહું છું કે **એક** વિખેડો ગુરૂકુળના નામનો વાવજો તમારૂં ઉગી નીક**શે.** ધારો તો તમો એક કલાકમાં એવી **સંસ્થા** ઉભી કરી શકો તેમ **છે.** તમારામાં **સંગઠન** થાશે **અને** તેમ બની **શકશે. છેલ્લાં** દશ વર**સ**થી તમારી જ્ઞાતિ ખુબ જાગૃતીમાં આવી છે કાળી ટીલી કાઢી નાખજો **અને સનાતન** ધ**મી**ં બનજો. મુ**સ**લમાનોમાં સંગઠન છે તેમ સાવધાન પણ છે. તેવીજ રીતે આપ**ણે** પણ આપણા હીન્દુ **સ**નાતન ધર્મમાં સાવધાન રહેવું, પોતામાં **સં**ગઠન કરી હિન્દુ **સ**નાતન ધર્મનું અભિમાન જરૂર**થી** રાખજો. મ્હારૂ ભાષણ પુરૂં કરીશ **અને** હવેથી બીજા ભાઇઓ આપને કહી **સમ**જાવશે.

ત્યારબાદ **પ્રજ્ઞાચક્ષુ મહારાજશ્રી અચલદાસજી બોલ્યા** કેઃ—

મહારાજશ્રી આજે સાંજના તેમજ અત્યા**રે** જુદી જુદી દિશાએ પોતે બોલી ગયા છે મ્હારા વિચારો ટુંક સમયમાં ક**હે**વા છે.

જન્મથી મનુષ્ય શ્રેષ્ઠ માની શકાતો ન**થી,** માનવ જન્મના વિકાસ માટે એક વસ્તુની જરૂરત છે, **દ**રેક મનુષ્ય વહેવાર **કરે** છે તેને પ્રકાશની જરૂરત છે અને તે પ્રકાશ સુર્ય**થી** થાય છે.

આપણને પ્રકાશની જરૂર છે **સનાતન ધર્મ મહાન પ્રકાશ** છે તેનો વિકાસ કરવાથી ઇશ્વરને **પહોંચી** શકાય છે, પરંતુ સનાતન ધર્મનું રહસ્ય વિદ્યાથી સમજી શકાય છે, મહાત્મા **મહાનુભાવી** પણ વિદ્યાર્થી થઇ શકયા છે

કડવા પાટીદારો કહે છે કે ભુલ થઇ **છે.** તે પણ વિદ્યાના અભાવેજ. લુચ્ચા સ્વાર્થીઓએ તમોને ફસાવ્યા છે. તમારા ભાવિનો ઉદય થયો અને મનુષ્ય જાગ્રત થયા. તેમજ **સનાતન ધર્મના પાયારૂપ શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનું મંદિર થયું** તેથી તમારી જ્ઞાતિમાં સનાતન ધર્મનો ઉદય થયો.

મતભેદના પરીણામે સફળતા મળી શકે નહિ, કલાકોના કલાકો સુધી મહાપુરૂષો ઉપદેશ આપી રહ્યા છે તે પ્રમાણે ધર્મના આચરણ કરવા જીજ્ઞાસુ બનો. **ધર્મનું આચરણ કરે છે તે મનુષ્ય શ્રેષ્ટ થઇ શકે છે,** કુંભકરણની નિદ્રામાં કયાં સુધી ઉંઘશો ! હવે આપણને જાગ્રત થવાની જરૂરત છે. જગત વિકાસના માર્ગે જઇ રહ્યું છે માટે મહાપુરૂષોના વિચારોમાં વિશ્વાસ રાખો, **મતભેદ** દુર કરો, જ્ઞાતિમાં પ્રેમ રાખો કે જેથી **ઇંદ્રના જેવું સ્વર્ગ બનાવી શકશો.** સર્વ પ્રાણી માત્રમાં એકજ પરમાત્મા છે પરંતુ પ્રકૃતી અનુસાર ગુણદોષો જુદા જુદા હોય છે. આપણે તો એજ માર્ગ લેવાનો છે કે મહાપુરૂષોએ સનાતન ધર્મના દાખલા કહ્યા છે તે પ્રમાણે ગ્રહણ કરવાનો

ગુરૂકુળમાં અંધશાળા પણ ખોલાવી છે અંધભાઇઓને માટે મફત ભણાવાય છે. મહારાજશ્રીનો પ્રેમ વિદ્યાર્થીઓ ઉપર **અનહદ** છે મહારાજશ્રીનું આગમન થાય કે વિદ્યાર્થીઓ મહારાજશ્રીનો ઉચ્ચાર કરે છે. ત્યાં મહારાજશ્રી વાત્સલ્યભાવ યુકત વિદ્યાર્થીઓને સંબોધન કરી ગોદમાં લે છે. માટે સનાતન **ધર્માવલંબીઓ** ! આળસ તજો કટીબધ્ધ થાઓ સત્ય તેમજ સાચી વસ્તુ ગ્રહણ કરવામાં લેશમાત્ર પણ વિલંબ ન કરો ૐ શાન્તિઃ

ત્યારબાદ સારસ્વત કુળભુષણ પ્રેમજી મહારાજ આસંબીઆવાળાએ પોતાની જ્ઞાન શકિતથી પ્રવચન શરૂ કરતાં જણાવ્યું કેઃ—

ત્રીવેણી સંગમ રૂપે ત્રણ પાંચાડા ભેગા થયા છે, ગંગા યમુના સરસ્વતી નખત્રાણામાં ભેગી મળી છે તેમાં અતિશયોકિત નથી. ગંગા લ્હેરીના પવિત્ર ઝરણાં વહી રહ્યાં છે, તે લક્ષ્મિનારાયણ ભગવાનના મંદિરમાં વહન કરી રહી છે.

ત્રીવેણી ગંગામાં સ્નાન કરવા આવ્યા છીએ પણ હાથીની પેઠે નાહવા નથી આવ્યા પરંતુ ત્રણ પાંચાડા રૂપી ત્રીવેણી ગંગામાં વચનામૃત રૂપી ઝરણાં વહે છે તેમાં શુદ્ધ તેમજ નિર્મળ અંતઃકરણરૂપી સ્નાન કરી પવિત્ર થવા માટે આવ્યા છીએ.

યજ્ઞ, ભુમી, પ્રતિષ્ઠા, ત્રીવેણીગંગા લક્ષ્મિનારાયણ, અને મહાપુરૂષો એવી રીતે છ ગંગા ભેગી થઇ છે તેમાં પવિત્ર થવું છે. ધન્ય છે આજની ઘડી કે જ્યાં આવો અલૌકીક અવસર પ્રાપ્ત થયો છે, કે જેનો ખરો લાભ લેવા ચુકશો નહિ. અને થએલી ભુલનો પશ્ચાતાપ કરવાનો શુભ અવસર છે.

તમોએ ધર્મના નામે લાખો કરોડો રૂપીઆ ખરચ્યા પણ કુપાત્રે દાન દેવાયું જે તમારા ભલાને માટે કાંઇજ ઉપયોગમાં આવ્યું નહીં.

યજ્ઞમાં જવતલ ધન આદી પદાર્થોનો હોમ કરવા પુરતુંજ નથી પણ યજ્ઞનો ઉદેશ પ્રાણી માત્રના ભલા માટે છે.

ગઇ કાલે ઠરાવો વાંચી સંભળાવ્યા હતા તે ઠરાવનો અર્થ હાથીના દાંત ચાવવાના એક અને બતાવવાના બીજા એવો થવો જોઇએ નહિ. તમોએ તે ઠરાવ પાળવાનું કબુલ કરેલું છે અને આજ **ત્રણે પાંચાડામાંથી આવેલા સનાતન ધર્મી ભાઇઓને** આવતી કાલની સભામાં પુરતા વિવેચન સાથ વાંચી સંભળાવવામાં આવશે. પરંતુ તેની યાદગીરી એવી રહેશે કે નખત્રાણાના **પુર્વનિવાસ નામે** નવાવાસમાં **ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુર્તીની મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે ત્રણ પાંચાડારૂપે ત્રીવેણીગંગાનો મેળાપ થયો** ત્યારે ઠરાવો પાસ કર્યા હતા. જેથી ભગવાન પણ લક્ષ્મિને કહેશે કે મ્હારા ભગતો **કુર્મી ક્ષત્રિય** છે તેને ઘરે વાસ કરો.

તમોએ ભગવાનના મંદિરમાં ઠરાવો ઘડયા, પાસ કર્યા, જેથી ભગવાનના હુકમથી લક્ષ્મિજીએ તમારે ઘરે વાસ કર્યો પણ એક દ્રષ્ટાંત આપું તે પ્રમાણે કરતા નહિ. "એક બાઇ એકલીજ કોઈએક ગામથી બીજે ગામ જતી હતી તેને રસ્તામાં ચોર મળ્યા તે સમયે તે બાઇએ પીરની માનતા માની કે હે પીરબાવા તમો મને આ ચોરથી બચાવો તો હું તમારી અમુક માનતા ઉતરીશ, સારા નસીબે ચોર ભાગી ગયા પછી બાઇ પીર પાસે આવીને કહેવા લાગી કે તમે કયાં માનતાના ભુખ્યા છો હું તો અમસ્થી ખાલી ખાલી કહેતી હતી." તે પ્રમાણે કદાચ તમે પણ ભગવાન પાસે ખાલી ખાલી કહેતા નહી. માટે જે કરો તે મન મજબુત રાખીને કરજો. કે જેથી ભગવાનને ફોસલાવા જેવું ન થાય.

તમારી ભુલ સાધારણ છે પણ પરીણામ ઘણુંજ ખરાબ છે. હવેથી એવી ભુલ બીજી વાર ન થાય તેની ખાસ કાળજી રાખજો, અને થએલી ભુલ રૂપી ગુમડાંને

પશ્ચાતાપ રૂપી ઓપરેશન કરાવી જ્ઞાતિ સેવાનું કાર્ય કરો અને પ્રભુ પાસે માફી માગી તેત્રીસ કરોડ દેવ દેવતામાં સંતોષ માની સનાતન ધર્માવલંબી બનો અને મનુષ્ય જન્મનું સાર્થક સફળ કરો.

જ્ઞાતિ ગંગા ભેગી કરીને લક્ષ્મીનારાયણના મંદીર ઉપર શુભ ધ્વજા ફરકાવવાના ઉત્તમ કામનો આરંભ કર્યો છે તે માટે આપ ભાઇઓને ધન્યવાદ. અને હાજર રહેલા દરેક ભાઇઓ મન સાથે દ્રઢ સંકલ્પ કરો કે અમો પોતપોતાના ગામમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મી-નારાયણના મંદીર બનાવવાની સફળ કોશીષ કરશું

તે પછી **ભાઇશ્રી શીવજી કાનજી પારસીઆએ** ઉભા થઇ જણાવ્યું કેઃ—

માન્યવર પ્રમુખ સાહેબ, વહાલા જ્ઞાતિ ભાઈઓ, પધારેલા સદ્‌ગ્રહસ્થો, માતાઓ અને બહેનો.

આપણી જ્ઞાતિ અધોગતીની ખીણમાં પડી ગએલી તેની ઉન્નતી કેમ થાય તે માટે આપણે એકત્ર થયા છીએ. આપણી ખરી ભાવનાથી મંદીરમાં ભગવાનની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરવાનું ચાન્સ મળ્યું છે તેમાં આપણે જુદે જુદે સ્થળેથી આવી ભેગા મળ્યા છીએ. અને તે સબંધે પાંચ છ દીવસ થયા વાટાઘાટ ચાલે છે પરીણામે પંદર ઠરાવો ઘડાયા. જે **સંજોગો વસાત્ અતિ મહત્વના છે.** આજની સભાનો કાર્યક્રમ લાંબો વખત ચાલવાની ધારણા હોતાં તે ઠરાવો આવતી કાલની સભામાં વાંચી સંભળાવવામાં આવશે એમ કહેવામાં આવ્યું છે તે ઠીક છે.

ઉપદેશ તો મહાનુભાવી મહાત્માઓએ ખુબ કર્યો છે અને તેઓના શબ્દે શબ્દ કીંમતી તેમજ અતી ઉપયોગી છે અને તે પ્રમાણે આપ પધારેલા **સર્વ ભાઇઓ, માતાઓ, અને બહેનો વર્તશો** એવી આશા રાખું છું

મ્હારા સબંધી શુધ્ધિ બાબતની વાત મહાત્મા ઓધવદાસજીએ પોતાના વ્યાખ્યાનમાં કરી છે તે સબંધે મ્હારે ખુલાસો કરવાની ફરજ છે. મ્હે–દેહ શુધ્ધિ પ્રાયશ્રિત કરાવેલ અને સાથે સાથે જ્ઞાતિથી ખાવાપીવાનો વહેવાર તોડયો હતો. તે રાજી ખુશીથી નહી પણ લાગતા વળગતા કેટલાક મિત્રોની શેહમાં તણાઇનેજ. કરાચીમાં મ્હારા પ્રમાણે ખાવાપીવાનો વહેવાર તોડનાર ભાઇઓની સંખ્યા અધીક હતી. અમોને વસ્તુ સ્થિતિનું ભાન થતાં નાત સાથે નહી જમવાની ઘેલછાને મુકી દીધી. પરંતુ તેવી બાબતને નહી સમજનાર કે પોતાની લીધેલી વાતને નહી મુકવાની હઠ તેમજ નાત સાથે ન ખાવાપીવાની ઘેલછા ભરેલી નીતીને ગણ્યા ગાંઠયા ભાઇઓ વળગી રહ્યા છે.

નારાયણ રામજીની ટીમમાં ગણ્યા ગાંઠ્યા લોકો બચ્યા હતા

પશ્ચાતાપ ખરા હૃદયની શુદ્ધિ વગર બધું નકામુંજ છે એવો મ્હને પુરતો અનુભવ થયો છે. કરાચીમાં શુદ્ધિશાળી ભાઇઓ કે જેઓનો નાત સાથે ખાવાપીવાનો વહેવાર નહી હોવાનો ડોળ કરી રહેલા છે તેઓનો ધ્યેય કોણ જાણે શું છે? તે સમજી શકાતું નથી. આપણી જ્ઞાતિમાં ધર્મની જગ્યા "ખાના" નામથી ઓળખાય છે તેના બદલે મંદીરો બંધાય અથવા મંદીરના સ્વરૂપમાં ફેરવાઇ જાય એ મહાન સુધારો થયો કહેવાય એવી મ્હારી માન્યતા છે અને તે પ્રમાણે આપ ભાઇઓ પણ માનતા હશો.

જ્ઞાતિમાં મોટો સુધારો

અહીંઆ નખત્રાણામાં મંદીર તૈયાર થયું, ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરવાનો દીવસ નીર્ધાર્યો અને તે પ્રમાણે જ્ઞાતિ ભાઇઓ તેમજ અન્ય જ્ઞાતિઓમાં આમંત્રણ પત્રિકાઓ મેકલી, સાથે સાથે જ્ઞાતિ ભાઇઓનો રસોડો એક હોવાનું પણ જણાવ્યું. જેથી કરાચીમાં ગણ્યા ગાઠ્યા શુદ્ધિશાળી ભાઇઓ રહેલા છે તેને માઠું લાગવાથી ઉશ્કેરાઇ ગયા જેથી હાલના શુભ સમારંભમાં જ્ઞાતિ ભાઇઓ ભાગ ન લઇ શકે એવા હેતુથી લાગતા વળગતા ઉપર એક યા બીજા પ્રકારે દબાણ કરવા લાગ્યા. તે માંહેનો એક દાખલો આપીશ જેથી આપ ભાઇઓ સોળ આના સમજી જશો કે કરાચીમાં રહેતા શુદ્ધિશાળી ભાઇઓને શ્રીયુત **પ્રેમજી** મહારાજના શબ્દોમાં કહું તો "પતીત પાવન **થઇ** શકે એવી ત્રીવેણી ગંગા" ના શુભ સમારંભ પ્રત્યે કેટલો અભાવ, ઇર્ષા અને તીરસ્કાર છે.

આ ગામ નવાપરામાં રહેતા **ભાઇશ્રી ખીમજી ગોપાલ કેશરાણીને** કરાંચીમાં રહેતા તેમના મામાઇ ભાઇ **વિશ્રામ પાંચા ગાંગાંણી વિરાણીવાળાએ** કહ્યું કે **તારે નખત્રાણે મંદિરની પ્રતિષ્ઠામાં જવું નહિ** અને મારૂં કહ્યું નહિ માનતાં જાઇશ તો તને ભાઇ તરીકે નહિ ગણીએ એવી ધમકી આપી. ત્યારે **ભાઇશ્રી ખીમજીએ** કહ્યું કે જ્યાં મંદિર બંધાયું છે તેજ ગામમાં હું રહું છું તેમાં મ્હારો પણ હીસ્સો છે, તેમ છતાં **આપણા સુધારકોનો ધ્યેય પણ ખાનાને બદલે મંદિરો કરવાનો** છે અને થયું પણ એમજ. જેથી મ્હારી ફરજ સમજી એવા શુભ સમારંભ ઉપર તો જરૂરથી જવું જોઇએ એમ હું માનું છું. બની શકે તો આવા સુધારાના કામમાં ભાગ લેવા આપણુ **સુધારકોનું મુખ્ય કર્તવ્ય** છે. અને ત્યાં જવાથી "એક પથ દો કાજ" પ્રમાણે મ્હારા અંગત કામ છે તે પણ કરતો આવીશ. તે સાંભળી **મી૦ ગાંગાણી** આવેશમાં આવી સન્તાવાહી સ્વરે બોલ્યા કે બીજાં અંગદ કામ હોય તો પ્રતિષ્ઠાની પુર્ણાહુતી બાદ જજે અને અત્યારે મ્હારૂ કહ્યું નહિ માનતાં જોડા નથુ અને શીવજી પારસીઆનું કહ્યું માની નખત્રાણે પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે જઇશ તો તું ચોકક્સ માનજે કે ભાઇચારાનો સંબંધ છે તે તોડી નાખશું અને કામધંધે પણ નહિ રાખીએ. એવા પ્રકારની ધમકીથી ભાઇ શ્રી **ખીમજી ગોપાલ** ન ડરતાં અમો કરાંચીથી દસ જણા આવ્યા છીએ તેના ભેગા આવા જ્ઞાતિ અભ્યુદયના શુભ સમરંભમં ભાગ લેવા આવ્યા. અસ્તુ:

ભાઇઓ ! આ બનાવથી તો આપ સર્વ કોઇ સમજી શક્યા હશો કે શુધ્ધિશાળી ભાઇઓ કે જેઓ મહાન સુધારક હોવાનો ડોળ કરી જ્ઞાતિમાં વૈર, વિખવાદ અને દ્વૈષની લાગણી ઉત્પન્ન કરવાની મનોવૃતિ પોષી રહ્યા છે. એ ભાઇઓએ સમજવું જોઇતું હતું કે આ કામ કાંઇ એકાદ મનુષ્યનું અંગત નથી. પરંતુ ભગવાનનું છે. તેમાં ઇર્ષા કે દ્વૈષભાવે કોઇ વ્યકિત ગમે તેટલાં વિઘ્ન કે અંતરાયો નાખવાની કોશીષ કરે તો પણ એ કાર્યને આંચ આવતી નથી. બલ્કે સુર્યની સામે ધુળ ઉડાડનારના પોતાનાજ મ્હોડાં ઉપર આવી પડે છે. મંદિરના ઉત્સવ પ્રસંગમાં ભાગ લેવા આવનારા જ્ઞાતિભાઇઓને ધમકી આપી અટકાવવાનું ધ્રુણાજનક કૃત્ય કરે છે ત્યારે **શું શુદ્ધિવાળા ભાઇઓ મસીદમાં મોકલવા માટેના સુધારાની રીત અખત્યાર કરી હિત શત્રુ બનનારા હશે ?**

કરાંચીમાં કહેવાતા શુદ્ધિશાળી ભાઇઓની મનોવૃતિ તો ઉપરોક્ત બાબતથી જણાઇ આવે છે કે નાતનું ગમે તે થાઓ તેની એને લેશમાત્ર પણ ચીંતા નથી, ખાના રહો કે

નારાયણ રામજી એકલા નહીં, પણ તેમની પૂરી ટીમ લક્ષ્મીનારાયણ મંદિર અટકાવવા પાછળ હતી.

નારયારણ રામજીની ટીમને
સગવડીયો પંથ હોવાનો આક્ષેપ

મંદિર બને તેની એને પરવા નથી, જ્ઞાતિ હીન્દુ રહે કે મુસલમાન બની જાય એની તેઓને દરકાર નથી. એને તો સગવડ જોઇએ છીએ અર્થાત સગવડીઓ પંથ બનાવવાની ભાવના હશે. એવું તેઓની વર્તણુંક ઉપરથી જણાય છે. પોતાને પુરતી રીતે સગવડ હોય અને અમુક અંશે પોતાની સત્તા ચાલી શકે તેમ હોય તો તરતજ રૂવાબથી કહી દેશે કે અમે શુદ્ધિ કરાવી છે જેથી તમારૂં રાંધેલું અન્ન અમો જમતા નથી અને અગવડ હોય તેમજ સ્વાર્થ સાધવો હોય ત્યાં એવાજ જ્ઞાતિભાઇઓનું રાંધેલું ભેગા બેસી જમે છે અને ફરીથી દેહશુદ્ધિ કરાવે છે. એમ ઉત્તરોત્તર કેટલાએ ભાઇઓએ બહુ બહુ વખત શુદ્ધિ કરાવેલ છે જેથી માનવાને કારણો મળે છે કે એ ભાઇઓની શુદ્ધિ સ્વાર્થ તેમજ સગવડ પુરતીજ છે એટલેજ મ્હારે "સગવડીઓ પંથ" વિશેષણ લગાડવું પડયું છે.

સાંભળવા પ્રમાણે કરાચીના શુદ્ધિશાળી ભાઇઓએ પોતામાં સ્ત્રી વર્ગને તેમના પીયર (માવતર) ને ત્યાં જમવાની છુટ આપ્યાનો ઠરાવ કર્યો છે. કદાચત આ વાત સાચી હોય તો બાકી રહ્યો પુરૂષ વર્ગ તેમને પણ પોતાના કુટુંબ તેમજ સાસરીઆમાં જમવાની છુટ આપ્યા જેટલો ઠરાવમાં સુધારો દાખવે, અને તે પ્રમાણે કરવાની પરમકૃપાળુ પરમાત્મા અમારા એ શુધ્ધિશાળી ભાઇઓને સદ્બુધ્ધિ આપે એજ પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના કરી બેસી જવાની રજા લઉં છું.

ત્યારબાદ પ્રમુખ સાહેબે વકતાઓનો તેમજ કરાચીથી રણ રસ્તે થઈને આવનારા ભાઈશ્રી જેઠા નથુ નાકરાણી દેવીસરવાળા તથા શીવજીભાઈ કાનજી પારસીઆ તથા ખીમજીભાઈ ગોપાલ કેશરાણી નખત્રાણાવાલા તથા પચાણભાઇ પરબત કોટડા (જડોધર) વાળા તથા મુખી કાનજીભાઇ વીરજી તથા ભીમજીભાઇ હંસરાજ લોડવાવાળા તથા દેવસીભાઇ સામજી તથા શીવજીભાઇ કોટડા (ખેડોઇ) વાળા તથા ભાઈશ્રી જેઠા મેઘજી લોડવાવાળ તથા ખીમજી શીવજી મંગવાણવાળા તેમજ કરાચી માંહેનાજ કે જેઓ કચ્છમાં થોડાક દીવસ અગાઉ આવેલા ભાઇશ્રી જીવરાજ હીરજી ઉકાણી તથા ભાઇશ્રી હરજી લાલજી ઉકાણી માનકુવાવાળા તેમજ ત્રણે પાંચાડાથી આવેલા જ્ઞાતિ ભાઈઓ સનાતન ધર્મ જ્ઞાતિમાં તેમજ જ્ઞાતિમાં થતા ધાર્મીક તેમજ સામાજીક સુધારા પ્રત્યે માનની લાગણી તેમજ સહાનુભુતી દાખવી પધારેલા તેમનો તેમજ સ્થાનીક રાજના અધીકારી વર્ગ તેમજ ગામના ગ્રહસ્થોએ થતા સુધારા તરફ ભાવ બતાવી પધાર્યા છે તેઓ સર્વેનો ખરા અંતઃકરણ પુર્વક આભાર માની, વોલન્ટીઅરો ખડે પગે પોતાની ફરજ બજાવી રહ્યા છે તેમને તથા માતાઓ તથા બહેનોએ શાન્તિથી ઉપદેશ સાંભળી શ્રમ ઉઠાવ્યો તે બદલ ધન્યવાદ આપી આજની સભાના કામકાજમાં સંતોષ જાહેર કરી આવતી કાલે સવારમાં બરાબર આઠ વાગે સભાનું કામકાજ શરૂ થાવાથી વહેલા પધારવાની સુચના આપી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના ગગન ભેદી અવાજો વચ્ચે સભા વિસર્જન કરી હતી.

VSAK: 20-May-1937, Thursday

સંવત ૧૯૯૩ ના માસ વૈશાખ સુદી ૧૧ ગુરૂવારના દિવસની કાર્યવાહી

ગઇ કાલની સુચના અનુસાર સભાસ્થાને મંડપમાં સહુ કોઇ સવારમાં આઠ વાગે આવી ગયાં હતાં. સભાસ્થાન જ્ઞાતિ ભાઇઓ અને બહેનોથી ખુબ ભરચક થઇ ગયો હતો. મંડપની પુર્વ તેમજ ઉત્તર દિશા તરફના રસ્તાઓ પણ ચીકાર ભરાઇ ગયા હતા. ઉગમણી તરફનો રસ્તો બહેનોથી ચીકાર હતો. ધીમે ધીમે સુર્યનારાયણ પોતાની ગતી અનુસાર ઉપર આવવા લાગ્યા તેમ તેમ રસ્તામાં બેઠેલી બહેનો ઉપર તડકાનો પ્રભાવ પડતો ગયો પરંતુ ઉત્સાહ આગળ એ તાપ કાંઇ વિસાતમાં નહોતો બહેનોએ જરાપણ અકળાયા વગર તેમજ તડકાની પરવા કર્યા વિના શાન્ત ચીતે ઉત્સાહીત હૃદયે સભામાં થતા કામકાજ પ્રત્યે ધ્યાન આપી સાંભળ્યા રાખ્યું હતું. વોલન્ટીઅરો પણ તેઓને સમજાવ્યા . પ્રમાણે ફરજનું સારી રીતે પ્રતીપાલન કરી રહ્યા હતા. લગભગ પાંચથી સાડાપાંચ હજાર જ્ઞાતિ બન્ધુઓએ સભામાં હાજરી આપી હતી. બરાબર નવ વાગે સભાનું કામ શરૂ કરવામાં આવ્યુ હતું. અને પ્રમુખ તરીકે રાત્રીની સભામાં મુરબ્બીશ્રી રાજારામ સામજી માનકુવાવાળા હતા તેઓશ્રીનેજ આજની સભાના પ્રમુખપદ આપવામાં આવ્યું હતું, દરમ્યાન મહેરબાન થાણદાર સાહેબ તેમજ અધીકાર વર્ગ તથા ગામના પ્રતીષ્ઠીત નાગરીક ગૃહસ્થો ગઇ કાલની માફક ઉત્સાહથી ધાર્મીક કામમાં ભાગ લેવા પધાર્યા હતા તેઓને યોગ્યતા પ્રમાણે માનસહીત સભાસ્થાને બેસાડયા હતા.

૫ થી ૫.૫ હજાર લોકો હાજર

પ્રમુખ સ્થાનેથી મુરબ્બીશ્રી રાજારામ ભાઇએ સભામાં પધારેલા જ્ઞાતિ ભાઇઓ, બહેનો તેમજ સદ્‌ગ્રહસ્થોએ પધારી આ ધાર્મીક કાર્ય પ્રત્યે ઉત્સાહ બતાવ્યો છે તે બદલ સર્વેનો ઉપકાર માન્યો હતો.

વિશેષમાં જણાવ્યું કે રાત્રીની સભામાં મહાત્માશ્રીઓના તેમજ વકતાઓના વિવેચન તેમજ ભાષણો આપે સાંભળ્યા હતાં. સમયના અભાવે ઠરાવો વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યા નહોતા જેથી આજની સભામાં ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી આપ સમક્ષ એ ઠરાવો પુરતા વિવેચન તેમજ ખુલાસાવાર સંભળાવશે અને તેમાં સુધારો વધારો કરવા જેવું જણાય તો તે વખતે સુચના કરવી કે જેથી તેના ઉપર આપ સર્વે સમક્ષ વિચાર ચલાવવામાં આવે. તેમજ યોગ્ય સુધારો કરી શકાય.

"ગામશ્રી નખત્રાણાના પુર્વનિવાસ નામે (નવાવાસમાં બંધાએલ મંદિરમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રાણમુતીની પ્રતિષ્ઠા નિમીતે જ્ઞાતિ પાછળ લટકેલું પીરાણાપંથ રૂપી પુછડું દુર કરવા માટે તેમજ જ્ઞાતિ ઉન્નતિ અર્થે ગામના સમસ્ત ભાઇઓ તેમજ બહેનોની સંમતીથી ઘડાયલા અને વૈશાખ સુદી ૯ ની સભામાં વડીલો, ભાઇઓ, માતાઓ તેમજ બહેનો સમક્ષ વાંચી સંભળાવ્યા હતા. તે સમયે એકાદ બે ઠરાવમાં સુચવેલા સુધારાની નોંધ લેવામાં આવી હતી તે પ્રમાણે સુધારો કરી નીચે પ્રમાણેના ઠરાવો મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબની આજ્ઞાથી ભાઇ શ્રી રતનસી ખીમજીએ વાંચી સંભળાવ્યા હતા. એક એક ઠરાવ વાંચતા જાય અને તેના ઉપર પુરતા ખુલાસાવાર સમજાવી વિવેચન કરતા જાય અને વચવચમાં મહારાજશ્રી ઓધવદાસજી શંકાનું સમાધાન કરતા જાય. એ રીતે બહુજ અસરકારક રીતે વિવેચન કરી ઠરાવો વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યા હતા જેને પધારેલા સર્વ જ્ઞાતિબન્ધુઓ તેમજ માતાઓ અને બહેનોએ સહર્ષથી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના જય ગર્જનાથી વધાવી લીધા હતા. તેમજ ગામમાંથી પધારેલા ગ્રહસ્થોએ પણ એ ઠરાવો પ્રત્યે પોતપોતાની સહાનુભુતી દર્શાવી કહ્યું હતું કે એ ઠરાવોની તમારી જ્ઞાતિ માટે અનીવાર્ય આવશ્યકતા હતી અને છે."

VSAK: 18-

VSAK: 20-May-1937, Thursday

ઠરાવો

સંવત ૧૯૯૩ ના માસ વૈશાખ સુદી ૧૧ ના શુભ દિવસે ગામ શ્રી નખત્રાણાના પુર્વનિવાસ (નામે નવાવાસ)માં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રાણમુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરી મંદિરમાં બિરાજમાન કર્યા પછી આપણી સમાજે કયા કયા નિયમો પાળવા જેના માટે પ્રતિષ્ઠાની પુર્ણાહુતી અગાઉ આપણા જ્ઞાતિભાઇઓએ ભેગા મળી નીચે જણાવેલા ઠરાવો કાર્યવાહક કમિટીમાં ઘડી તૈયાર કરી જાહેર સભામાં પાસ કરાવી નક્કી કર્યા છે. અને તે પ્રમાણે વર્તવા માટે પ્રતિજ્ઞાઓ કરીને આ સંસ્થામાં જોડાયા છીએ. જેની વિગત નીચે પ્રમાણેઃ–

(૧) આથી અગાઉ પીરાણા પંથના રિવાજ પ્રમાણે બાળક જનમ્યા પછી એકવીસ દિવસે ખાનામાં નિમાવતા હતા. અને તે દિવસે બાળકના માબાપો અને કુટુંબીઓ ખાનામાં જઇ અમી કે નુરની ગોળીનું પાવળ પી પવિત્ર થવાનું માનતા હતા. તે બાબત હીન્દુ સનાતન ધર્મથી વિરૂધ્ધ હોવાનું માની આ સંસ્થા એવો ઠરાવ કરે છે કે બાળક જનમ્યા પછી ૩૫ દિવસ પછી બાળકના માતાપીતા તથા ૧૦ દિવસ પછી કુટુંબીઓ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના મંદિરમાં આવી ભગવાનને પ્રસાદી ધરવી અને ચરણામૃત–ગંગાજળ લઇ પીંડરના સુતકથી પવિત્ર થવું. તે વખતે પુત્રનો જન્મ હોય તો કોરી ૧ અને પુત્રીનો જન્મ થયો હોય તો કોરી ૦॥ ભગવાનને ભેટ ધરી ચોપડામાં નામ લખાવવું. બાળકની માતાપીતાએ ૩૫ દિવસ અને કુટુંબીઓએ ૧૦ દિવસ સુધી મંદિરની અંદર જવું નહિ પરંતુ બહાર ઉભા રહી દર્શન કરવા.

તે સમયમાં જન્મની નોંધ મંદિરોમાં કરવામાં આવતી

(૨) આથી અગાઉ આપણી જ્ઞાતિમાં લગ્ન વિધી મુખીઓના હાથે પીરાણા–સતપંથના શાસ્ત્ર અનુસાર કરાવતા હતા. તે રીવાજ હિન્દુ સનાતન ધર્મ વિરૂદ્ધ હોવાથી આ સંસ્થા એવો ઠરાવ કરે છે કે વેદ વિધી અનુસાર હિન્દુ રિવાજ પ્રમાણે બ્રાહ્મણોના હાથે ચોરી બાંધી લગ્ન કરાવવાં અને લગ્ન કરાવનાર બ્રાહ્મણને વર તરફથી કોરી ૨॥ તથા કન્યા તરફથી કોરી ૧॥ દક્ષિણા આપવી તથા મંદીરમાં ભગવાનને ભેટ તરીકે વર તરફથી કોરી ૧ તથા કન્યા તરફથી કોરી ૦॥ આપવી.
કોઇ ભાઇને લગ્ન છુટક કરવાં હશે તો તેને તેમ કરવાની છુટ છે પરંતુ બ્રાહ્મણને દક્ષિણા તરીકે ઠરાવવામાં આવેલી રકમનો નિયમ તેમને લાગુ પડી શકશે નહી.

લગ્ન વખતે ભગવાનને ભેટ આપવાનો રીવાજ છે

(૩) આપણી જ્ઞાતિમાં કોઇપણ વ્યકતીનું અવસાન થાતુ તો તેને પીરાણા પંથની માન્યતા પ્રમાણે ભુમીદાહ એટલે દાટવાનો રિવાજ હતો તે બાબત હીન્દુ સનાતન ધર્મ વિરૂદ્ધ હોવાથી આ સંસ્થા એવો ઠરાવ કરે છે કેઆપણી જ્ઞાતીમાં કોઇ પણ વ્યકતીનું અવસાન થાય ત્યારે તેને હીન્દુ સનાતન રિવાજ મુજબ અગ્નિ સંસ્કાર કરવો અને મરણ બાદ દસાવ એકાદસી તથા બારમાની ક્રિયા હિન્દુ સનાતન ધર્મ પ્રમાણે બ્રાહ્મણોને હાથે કરાવવી. અને તેવી સંપુર્ણ ક્રિયા બદલ બ્રાહ્મણને દક્ષિણા કોરી ૫। સવાપાંચ આપવી. અને મરનારના ઉદ્ધાર અર્થે મંદીરમાં કોરી ૫ પાંચ આપવી. અને ૩ ત્રણ વરસથી નાની ઉમરનાં બાળકના દેહને દાટવાનો રીવાજ હીન્દુઓની ઉચ્ચ જ્ઞાતિમાં છે તે પ્રમાણે કરવો.

મરણ વખતે પણ ભગવાનને ભેટ આપવાનો રીવાજ છે

અમી કે નુરની ગોળીથી બનેલું પાવળનું પાણીની કેટલી દહેશત હતી...

(૪) આ સંસ્થાને માનનારા જ્ઞાતિના દરેક ભાઇઓ તેમજ બહેનોએ પીરાણાની અમી કે નુરની ગોળીનું પાવળ પીવું નહિ. પરંતુ કોઇ ઠેકાણે પોતાના સગાંવહાલાંને ત્યા આપતકાળે સંજોગોવસાત્ જાણે કે અજાણે પીવાઇ જાય તો ઘરે આવી સ્નાન કરી મંદિરનાં સેવકને બનેલી બાબત જાહેર કરી તેમના હાથથી ગંગાજળ પીને પવિત્ર થઇ પછી ઘેર જઇને જમવું.

(૫) આ સંસ્થાને માનનારા ખેતી તેમજ મજુરી કરનારા ભાઇઓએ ધર્માદાના લાગા નીચે પ્રમાણે આપવા:-

ધર્માદા આપવાના નિયમો... કેટલી શિસ્ત કહેવાય!!!

મજુરીએ ચુક્ષા દીઠ કોરી ૦ાા તથા પાવડી દીઠ કોરી ૪ આપવી. અને ખેડુતોએ ઉપજમાંથી જે પ્રમાણે પહેલાં આપે છે તે પ્રમાણે આપવું તેમજ ગામની સંમતીથી ઓછું વધતું કરવું હોય તો કરી શકશો. અને શ્રાવણ મહીનામાં (અનુકુળ હોય એ તિથીએ) ઉજમણી કરવી અને તે દિવસે લક્ષ્મિનારાયણ ભગવાનને માનનારા ભાઇઓએ ભેગા બેસી પ્રીતી ભોજન કરવું.

(૬) પુનર્લગ્નનો રિવાજ હિન્દુ શાસ્ત્ર પ્રમાણે ગેરવ્યાજબી ગણાય પરંતુ વર્તમાન સમય તેમજ જમાનાને અનુસરી તેમ કરવાની ફરજ પડે છે અને તેવો પુનર્લગ્નનો રિવાજ આપણી જ્ઞાતિમાં કેટલાક સમયથી ચલ્યા કરે છે. પરંતુ પુનર્લગ્ન આપણામાં પીરાણા-સતપંથના રિવાજ પ્રમાણે મુખીઓના હાથે કરાવવાનો રિવાજ હતો તેના બદલે આ સંસ્થા એવો ઠરાવ કરે છે કે પુનર્લગ્ન બ્રાહ્મણોના હાથે વિધીપુર્વક કરાવવાં અને તે બદલ બ્રાહ્મણને કોરી ૨ાા દક્ષિણાની આપવી અને મંદિરમાં લાગાની કોરી પા સવાપાંચ આવનાર વર પક્ષે આપવી.

વર પક્ષ પાસેથી પૈસા લેવાતા. (પુનઃ લગ્ન વખતે), જે મૂળમાં એક મુસલમાની રીવાજ છે.

(૭) કેટલાંક વરસો પહેલાં પુનલગ્નના સગપણ વખતે વર પક્ષ પાસેથી રોકડ રકમ લેવાતી નહી પરંતુ હાલમાં કેટલાંક વરસોથી વરપક્ષ પાસેથી છોકરીના માબાપો સેંકડો બલ્કે હજારો કોરીઓ ખાનગી તેમજ જાહેરાતમાં લે છે. જેથી આ સંસ્થા એવો ઠરાવ કરે છે કે આ સંસ્થાને માનનારાં કોઇએ પોતાની દિકરીના સગપણ કરતી વખતે તેમજ તે પહેલાં કે પછી ખાનગી તેમજ જાહેરમાં કાંઇપણ રકમ લેવી નહિ પરંતુ સગપણ કરતી વખતે પાંચ કોરી એટલે પાંચીઓ ફેરવવામાં આવે છે તે તથા વરપક્ષના આવનાર માણસોની ખાધા ખોરાકી બદલ ફક્ત કોરી ૧૦૦ એકસો લેવી તેમાં વરપક્ષ તરફથી વર તથા અણવર સીવાય માણસો ૧૫ પંદરથી વધારે જઇ શકશે નહી અથવા જવું નહી. અને સાંજના પુનર્લગ્નની વિધી બ્રાહ્મણના હાથે કરાવી રાત્રે એક ટંક (ટાણું) જમાડી સવારમાં વહેલા પરોઢીએ વિદાય કરવાં. અને આવેલા વરપક્ષવાળાનું ગામ પાંચ ગાઉથી દુર હોય તો દીકરીના માબાપે એક ટંકનું ભાથુ સાથે આપવું.

૧ ગાઉ = ૨ માઇલ
૧ માઈલ = ૧.૬ કી. મી.
૧ ગાઉ = ૩.૨ કી.મી.

(૮) આ સંસ્થને માનનારા દરેકે શ્રાધની ક્રિયા હિન્દુ શાસ્ત્રોના નિયમ તેમજ રિવાજ પ્રમાણે અવસાનની તિથી એ દીવસના ચડતા પહોરે કરવું અને તેમાં શકતી પ્રમાણે બ્રાહ્મણો અતીતો તેમજ પોતાના કુટુંબીની નીયાંણીઉને જમાડવી. પરંતુ તેટલી કરવાની શકતી ન હોય તો માત્ર પોતાના કુટુંબની ઓછામાં ઓછી બે

દીકરીઓને તો જરૂર જમાડવી. **અને** તે દીવસે **સાંજના** ભગવાનના મંદીરમાં છુટા ત્રણ તથા દીવેલ **આપવું.**

(૯) આ સંસ્થાને માનનારા દરેક બહેનોએ હિન્દુ સનાતન ધર્મના શાસ્ત્રોના નિયમને અનુસરી રજસ્વલા ધર્મ ચાર દીવસ સુધી પાળવો જોઇએ પરંતુ આપણી જ્ઞાતિ મહેનતુ તેમજ ખેતી કરનાર હોવાથી ઓછામાં ઓછા ત્રણ દિવસ સુધી તો જરૂર પાળવો. અને તેવી બહેનોએ સાત દિવસ સુધી મંદિરમાં દાખલ થવું નહી.

(૧૦) મરણ પાછળ પ્રેત ભોજન કે જેને આપણે ખરચ કે દાડો કહીએ છીએ તે હિન્દુ શાસ્ત્રો વિરૂધ્ધ છે અને મરણ પાછળ જમણ કરવાનો રિવાજ આપણી જ્ઞાતિમાં ઘણાક વરસોથી ચાલ્યો આવે છે તે ખરચાળ તેમજ અયુક્ત છે જેથી આ સંસ્થા એવો ઠરાવ કરે છે કે ઓછામાં ઓછા ૫૦ વરસની ઉમર સુધીની મરનાર વ્યકિત પાછળ પ્રેતભોજન એટલે ખરચ કે દાડો બીલકુલ કરવો નહી. અને તે ઠરાવથી વિરૂધ્ધ વર્તન કરનાર વ્યકિત આ સંસ્થાના ગુન્હેગાર ગણાશે. **અગર** આપખુદી સત્તાથી કોઇપણ જ્ઞાતિભાઇ તેમ કરે તો આ સંસ્થાને માનનારા કોઇએ જમવા જવું નહી.

(૧૧) આપણી જ્ઞાતિમાં દીકરી **અથવા** બહેનને ત્યાં વિઆતરનો અવસર આપવા માવિત્રો તેમને ઘરે વિઆતર આપવા જાય છે **અને** વિઆતરમાં જે કંઇ અપાય છે તેના કરતાં ચારગણું ખરચ દીકરીને ત્યાં થઇ જાય છે. જેથી આ સંસ્થા એવો ઠરાવ કરે છે કે દીકરી તેમજ બહેનને પોતાને ઘેર બોલાવી શકિત પ્રમાણે વિઆતરમાં જે કંઇ આપવાની શ્રધ્ધા હોય તે બાઇ તેમજ ભાણેજને **આપી** તેમને ઘેર વિદાય **કરવાં** અથવા પહોંચાડી આવવાં.

(૧૨) આ સંસ્થાને માનનારા દરેક ભાઇઓ તથા બહેનોએ દર મહીનાની સુદી ૧૧ એકાદશીએ બનતા સુધી વ્રત પાળવું–રાખવું અને દર મહીનાની અમાસ હંમેશાં જેમ પાળીએ છીએ તે પ્રમાણે પાળતા જવું અને તે દિવસે (અમાસ) લીલું ઝાડ કાપવું નહિ તેમજ બળદ પાસેથી પણ કામ લેવું નહિ તેથી વિરૂધ્ધ વર્તન કરનાર આ સંસ્થાનો ગુન્હેગાર ગણાશે.

(૧૩) આ સંસ્થાના વહીવટદાર તરીકે (ગામને અનુકુળ આવે તેટલા) સંસ્થા પૈકીના લાયક નીઃસ્વાર્થી તેમજ નીખાલસ હૃદયના ન્યાયી તેમજ પ્રમાણીક ભાઇઓની નીમણુંક કરવી. તેમજ આવક અને ખરચનો હીસાબ ચોકખો–ચોકકસ રાખે અને તે હીસાબ દર વરસના શ્રાવણ માસની (ગામને અનુકુળ) તિથી **કે** જે દીવસે ગામની ઉજમણી હોય તે દીવસે જમા ખરચનો હીસાબ હાજર રહેલા દરેક ભાઇઓને સંભળાવી પુરતી રીતે સમજાવવો. તેમાં કોઇ પણ ભાઇને શંકા થાય **અથવા** યોગ્ય સવાલો પુછે તો તેમના મનની પુરતી સમાધાની વહીવટદારોએ કરવી. પરંતુ આ સંસ્થાને માનનારા કોઇ ભાઇને ઉપરની તિથી સીવાય વરસના કોઇપણ દિવસે હીસાબ તપાસવાની મરજી થાય તો દર મહીનામાં આવતી અમાસને દિવસે હિસાબ તપાસી શકશે અને કમિટી તેમને હીસાબ બતા-

વવા તથા સમજાવવા બંધાએલ રહેશે. નીમાયલા વહીવટદારો પૈકી કોઇપણ ભાઇ ઘડેલા ઠરાવ વિરૂદ્ધ તેમજ સંસ્થાને હરકત કે નુકશાની પહોંચે તેવું કૃત્ય કરશે અથવા તેમ કરવાની તજવીજ, કોશીષ કે ચળવળ કરવાનું જાણવામાં આવશે તો બાકીના વહીવટદારોએ તેવા ભાઇને કાર્યવાહક કમીટીમાંથી વહીવટદાર તરીકેના હોદ્દા ઉપરથી કમી કરી શકશે તેવી બાબતમાં તે ભાઇ કોઇપણ બાબતની આનાકાની કરી શકશે નહી.

(૧૪) આ સંસ્થાને માનનારા ભાઇઓ સંસ્થાના બાંધેલા ઠરાવો પ્રમાણે વર્તવા જતાં જ્ઞાતિ તરફથી તથા તેમના સગા સમ્બંધીઓ તરફથી કાંઇ પણ અડચણ ઉભી થાય તો તે ભાઇને દરેક પ્રકારે મદદ કરવા માટે સંસ્થાના આગેવાન વહીવટદારો તથા સંસ્થાને માનનારા દરેક બંધાએલ રહેશે અથવા તૈયાર રહેશે.

(૧૫) આ સંસ્થાને માનનારા દરેક ભાઇઓ તથા બહેનોએ આ સંસ્થાએ પસાર કરેલા ઠરાવો પાળવાને બંધાએલ રહેશે અને તેથી વિરૂદ્ધ વર્તન કરનાર વ્યકિત આ સંસ્થાનો ગુનેગાર ગણાશે. અને તેનો ન્યાય આપણા નીમેલા વહીવટદારો સમય તેમજ સંજોગોને અનુસરી કરી શકશે અને તેમાં પક્ષપાત અથવા મતભેદ થયાનું જણાશે તો ગામ સર્વેના ભાઇઓ મળી નીકાલ કરશે તે છેવટનો ફેંસલો ગણાશે.

ઉપર પ્રમાણેના ઠરાવો વાંચી સંભળાવતા હતા દરમ્યાન ઠરાવ ૭ અને ૧૧ મા ઉપર ગામ શ્રી નખત્રાણાના **પટેલ કચરા**એ ભારપુર્વક જણાવ્યું હતું કે આર્થીક દ્રષ્ટિએ એ ઠરાવો અતી ઉપયોગી છે અને તેનો અમલ બીજા ઠરાવોની સાથે કરવો જરૂરી છે ઘરઘેણા (પુનર્લગ્ન) માં હજારો કોરીઓ લેવાની પ્રથા દાખલ થઇ ગઇ છે તે તરફ તેઓશ્રીએ સખ્ત અણગમો બતાવી કહ્યું હતું કે દીકરીના સગપણ કરતી વખતે આપણી નાતમાં આગળ કોરીઓ લેવાતી નહી પણ કેટલાક વરસ પછી એ નીચ પ્રથા દાખલ થઇ ગઇ છે દીકરી ઉપર પૈસો લેવો એ દીકરીને વેચ્યા બરાબર છે અને એ પૈસો દીકરીના લોહી જેવો છે માટે એ દીકરીના લોહી જેવા પૈસા જે માબાપો કે લાગતાવળગતાઓ લેશે તે દીકરીના લોહી બરાબર છે માટે એવા સગમણ વખતે દીકરી ઉપર પૈસા ન લેતાં આગળ આપણામાં જે પ્રમાણે વગર પૈસે કુળ અને વર જોઇને સગપણ કરતાં હતાં તે પ્રમાણે કરવાનો જ્ઞાતિભાઇ-ઓને ઉપદેશ આપ્યો હતો અને ઠરાવ ૧૧ મા ઉપર પણ દીકરીને ઘરે વીઆતર લગ્ન જન્નામાં આવે છે તેમાં પણ દીકરીને એ બાબતમાં બહુજ ખરચ આવે છે દીકરીને લુગડાં કે ભાણેજાને આપેલ નહી જેવાં દાગીનો વધે છે અને વેપારીને ત્યાં નામું થાય તે રોકડી કોરીઓ ચુકાવવી પડે છે અને તેને અંગે બીજું પણ કેટલુંક કઢંગુ ખરચ પણ થાય છે જેથી એ પ્રથાને બંધ કરી જે કાંઇ પોતાની સંમતી પ્રમાણે દીકરીને વિઆતરના અવસરે આપવાનું હોય તે પોતાને ઘેર બોલાવી ભાવ અને શ્રધ્ધા પુર્વક આપવાનું કહ્યું હતું અને બહેનોને પણ એ વાતમાં સંમતી આપવા જણાવ્યું હતું જેનો પ્રત્યુતર સ્ત્રી વર્ગમાંથી સંતોષકારક મળ્યો હતો.

ઠરાવો વંચાઇ રહ્યા બાદ **મહારાજશ્રી ઓધવદાસજી**એ જણાવ્યું કેઃ—

પંદર ઠરાવો સમસ્ત જ્ઞાતિ માટે છે તેમ પાળવા માટે તમો તમારા પ્રાણની આહુતી આપજો. એક ભાઇ ઉપર એ બાબત મુશ્કેલી આવી પડે તો આખું ગામ તેમની

મદદમાં થઈ જાજો. એ ઠરાવો તમારાથી પાળી શકાય તેવા છે અને એથી તમારી જ્ઞાતિને મોટો લાભ થશે. એ ઠરાવો ઉપર રતનસીભાઈએ ખુબ ખુલાસાવાર વિવેચન કરી **સમજાવ્યા** છે જે તમોએ તાળીઓના અવાજો **અને** લક્ષ્મીનારાયણ **દેવના** જય પોકારી એ ઠરાવો માન્ય રાખ્યા છે જેથી વધારે વિવેચન કરવાની જરૂરત રહેતી નથી.

રતનસીભાઈ કે રાજારામભાઈ વિગેરે સુધારકોએ વીસ વીસ વરસથી જ્ઞાતિ સુધારવાના પ્રયત્ન કરી રહેલા છે. તેઓની બાવાંના જેવી ભાવના નથી કે લોટ મળશે અને પેટ ભરશું. તેઓ તો પોતાને પરમકૃપાળુ પરમાત્માએ **આપેલ** બુધ્ધિબળ તેમજ લક્ષ્મિનો સદ્‌પયોગ જ્ઞાતિના ભલા માટે કરે છે. માટે તેઓ તો જ્ઞાતિના નમ્ર સેવક થઇને કામ કરે છે. તેઓની મહેનતને સફળ બનાવવી તમો પધારેલા સર્વેની ફરજ છે.

રાત્રીની સભામાં પણ કહ્યું હતું **અને** અત્યારે પણ કહીશ કે ચા અને બીડીનો રીવાજ નહોતો તે તમે **અનુકરણ કરો** છો તે ઠીક નથી. ચા, બીડી મનુષ્યને ગુલામ બનાવે છે, આજકાલના સુધારામાં સવારના પહોરમાં ચા, બીડી શીરામણને ઠેકાણે વપરાય છે. સજ્જનો? જે શકિત આપણી કચ્છની ધણીઆણી રાબડીમાં છે તે ચા માં નથી, જે ઠંડક રાબડીમાં છે તે ચા માં નથી, જે ગુણ રાબડીમાં છે તે ગુણ ચા માં નથી. ભવિષ્યની પ્રજાને હીંમતવાન કે જ્ઞાનવાન બનાવવી હોય તો ચા, બીડીનો ત્યાગ કરજો. બલ્કે ચા, બીડીને સદાને **માટે** તિલાંજલી **આપી** દેજો.

રાબડી =

(દરમ્યાન ચા, બીડી નહી પીવાની **ભાઇશ્રી કાનજી અબજી નાથાણી** કે જેઓ હાલના સમારંભના પાંચમની સભાના પ્રમુખ હતા તથા **ભાઇશ્રી ભાણજી પચાંણ કેશરાણી** એમ બન્નેએ પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી.)

સત્યને **માટે રાજા હરિશ્ચંદ્ર તેમજ મયુરધ્વજની** માફક સલ્તનત તેમજ પ્રાણની પણ પરવા કરવી નહિ. લીધેલી ટેક તોડશો નહિ. પાંચ સાત મહીના બાદ તપાસ કરીશ, ટેક તોડેલી હશે તેને જાહેરમાં મુકીશ.

રજસ્વલા ધર્મ, પાળવા સંબંધમાં બહેનોએ તાળીઓ વગાડી ઠરાવ પાળવાની સંમતી આપી પાસ કર્યો છે તે પ્રમાણે તમો ઓછામાં ઓછા ત્રણ દિવસો જરૂર પાળજો.

ઉગમણા પાંચડા માટે

હવે હું ઉગમણા પાચાડો કે જે અમારો પાંચાડો છે તે સંબંધમાં કહીશ.

ભાઇઓ! તમારી જ્ઞાતિમાં આટઆટલી સુધારાની ચળવળ વરસોથી થાય છે તોપણ તમો કેમ સુતા છો? તમો મને એ (ઉગમણા) પાચાડામાં આવો વખત બતાવો **એવી** હું આપની પાસે ભીખ **માગું** છું. બીજી ભીખ **એ** માગું છું કે હીન્દુત્વમાંથી વટલાએલા ભાઇને અપનાવવો (ભેગો લેવો) એ ગાયને કસાઇવાડેથી છોડાવવા જેટલું પુન્ય છે.

તમો અહીંઆં જે કાંઇ સાંભળી જાઓ તે ત્યાં જઇ નથી આવેલા તેવા ભાઇબહેનોને સમજાવજો અને નહી કહે તેને નારાયણ ભગવાનના સોગન છે. તમે સીંહ છો અને સીંહના રૂવાબમાં રહો. તમારી જ્ઞાતિ શુધ્ધ સાત્વિક તેમજ સાચી કમાણી કરવાવાળી છે. એવી પવિત્ર જ્ઞાતિને આ કલંક કયાંથી આવ્યું! તેને દરીઆમાં ફેંકી દેજો. તમારે માટે એ લાયક નથી.

"દરમ્યાન પ્રમુખ સાહેબે ઉભા થઇ જણાવ્યું કે જ્ઞાતિનું ભાવિ ઘડાય છે તેમાં પુજનીય મહારાજશ્રીના અમુલ્ય ઉપદેશ સાંભળી રહેલી બહેનો છોકરાં લઇને તડકો આવ્યો છે અને

સખ્ત તાપ પડે છે તે સહન કરી શાન્તિપુર્વક સાંભળી રહેલ છે તે દ્રષ્ય ખરેખર જ્ઞાતિ ઉન્નતિ થવાનું સુચવે છે. આપણી નાતમાં બહેનોનો આટલો ઉત્સાહ પહેલાં જ્ઞાતિ સુધારાના કામમાં કદી પણ મ્હારા જોવા કે જાણવામાં આવ્યો નહોતો જેથી તેઓને ધન્યવાદ આપું છું.”

“છેવટમાં મહારાજશ્રીએ આપણી જ્ઞાતિ માટે ભુજમાં ધર્મશાળા હોવાની અપીલ કરી હતી. પરદેશ જતા આવતા ભાઇઓને ધર્મશાળા નહિ હોવાના કારણે મુશ્કેલી ઉઠાવવી પડે છે તેનો આબેહુબ વર્ણન કર્યું હતું. જે બાબત કોટડા જડોધરવાળામાં ધર્મવરો થયો હતો તે સમયે દસ હજાર મનુષ્યોની વિશાળ મેદની સમક્ષ વ્યાખ્યાન કરતી વખતે પણ ભુજમાં ધર્મશાળાની જરૂર હોવાનું જણાવ્યું હતું. અને આજ પ્રસંગ મળતાં અહીંઆં પણ ભુજમાં આપણી જ્ઞાતિ માટે ધર્મશાળાની જરૂરત છે એવું તેઓશ્રીએ ભારપુર્વક વિવેચન કરી કહ્યું હતું. તેમાં કોરી ૧૦૦૧ મહારાજશ્રી ઓધવદાસજીએ પોતે આપવાનું કહ્યું હતું તે પછી ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજીએ પણ ધર્મશાળા સર્વ જ્ઞાતિભાઇઓ બંધાવવાને તૈયાર હોય તો કોરી ૧૦૦૧ પોતાની માતુશ્રીના નામથી આપવાની ઇચ્છા જણાવી હતી. ત્યારબાદ સભાના પ્રમુખ મુરબ્બિશ્રી રાજારામભાઇ સામજી માનકુવાવાળાએ પણ ૫૦૧ કોરી આપવા જણાવ્યું હતું.”

વધુમાં મહારાજશ્રીએ જણાવ્યું કે એ વિચારો કોટડામાં જણાવ્યા ત્યારે એંસી ગામના ભાઇઓ હાજર હતા. પરંતુ તે વાતને ત્યાં પુષ્ટિ મળી નહોતી, આજ અહીંઆ એ બાબત તરફ ધ્યાન અપાય છે અને એ કામ આગળ ધપે એમ હું ઇચ્છું છું તમો એક વરસ પીરાણે ધર્માદાના નાણા ન મોકલો એટલે ધર્મશળા બની જાય તેમ છે તમારા ધર્માદાના નાણા તમારા હીતાર્થેજ વપરાય તેમાં કાંઇ ખોટું નથી અને તે ધર્મશાળા તમારી જ્ઞાતિને માટેજ બને એટલે તેમાં તમારોજ હકક રહે. તમો પણ બીજાઓએ બંધાવેલ ધર્મશાળામાં ઉતરો છો તેમ તમારી જ્ઞાતિએ પણ બીજાઓને એ ધર્મશાળમાં ઉતરવા દેવા જેટલી ઉદારતા અને દયા દાખવવી જોઇએ એ પુન્ય પણ બહુજ વધારે છે.

ત્યારબાદ વેરસલપુર ગામવાળા પધારેલા ભાઇઓએ મહેરબાન પ્રમુખ સાહેબ ઉપર પત્ર લખી જણાવ્યું કે અમો થોડાક સમયમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનું મંદીર અમારા ગામમાં બાંધશું અને મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરાવશું.

તે ઉત્સાહ ધરાવતા આનંદના ખબર પ્રમુખસાહેબે સભામાં સર્વ ભાઇઓને જણાવ્યા અને વધુમાં કહ્યું કે આ ત્રીવેણી ગંગાનું અમૃતમય નીર વહે છે તેમાં ભાવરૂપી સ્નાન કરવાથી તે ભાઇઓને પોતાના ગામમાં મંદીર બંધાવવા હૃદયની ઉર્મી થઇ છે તેથી તે ભાઇઓને હાર્દીક ધન્યવાદ આપું છું. “અને ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની જય બોલાવી હતી. તેમજ “ભાઇશ્રી માવજી પુંજા જંબુવાણીએ તુલસીકૃત રામાયણનો પહેલો, બીજો ભાગ મંદીરમાં અર્પણ કર્યો હતો જેથી તે ભાઇશ્રીનો ધન્યવાદ માન્યો હતો અને સહર્ષથી તે ભેટ સ્વીકારી હતી.”

સ્વાગત મંડળના પ્રમુખ શ્રીયુત રામજીભાઇ જેઠાભાઇ સેંગાણીનું ભાષણ.

વહાલા ગંગા સ્વરૂપ જ્ઞાતિભાઇઓ, પુજ્ય માતાઓ, વહાલી બહેનો, પધારેલા મહાત્માઓ તેમજ નાગરીક સદ્‌ગૃહસ્થો.

પરમપ્રિય વહાલા જ્ઞાતિ બંન્ધુઓ?

આજનો દિવસ આપણી જ્ઞાતિ માટે અનેરો છે જે અત્યારની કારકીર્દી જોતાં ઇતિહાસમાં સુવર્ણાક્ષરે કોતરાઇ રહેશે.

મને જણાવતાં અત્યંત આનંદ થાય છે કે અમારા ગામ નખત્રાણાના જ્ઞાતિભાઇઓ સમસ્તની સંમતી તેમજ મદદથી અત્રે પુર્વનિવાસ (નવાવાસ)માં શીખર બંધ નિજ મંદિર બંધાણું, અને તેમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિ નારાયણની પ્રાણમુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરાવવા ભાગ્યશાળી બન્યા છીએ.

નખત્રાણા ગામમાંથી અમોએ અહીંઆ નવાવાસ વસાવ્યો તેઓને મંદિર બંધાવવા સારૂં ત્યાના જુના જ્યોતિ ધામમાંથી રોકડ કોરી ૫૩૫૯ અંકે પાંચ હજાર ત્રણસો ઓગણ સાઠ આપી તેમજ વાસણ, ગોદડાં, ગાદલા વિગેરે માંથી પણ ભાગ વહેંચી આપ્યો જેની નોંધ ભવિષ્યની પ્રજાની જાણ માટે અહીં મંદિરના ચોપડામાં રાખવામાં આવી છે. એટલુંજ નહિ પણ આ શુભ સમારંભમાં ખેડુ વાસવારા ભાઇઓએ ખરા અંતઃકરણથી સહાનુભુતી દાખવી દરેક કામમાં જાતે મહેનત કરી મદદ આપી રહ્યા છે જેથી તેઓશ્રીઓનો હું અમારા ગામ (નવાવાસ) તરફથી આભાર માનુછું.

જગ્યા/ જ્યોતિમંદિર / ખાના માંથી ભાગ આપેલ

તે સિવાય પુજ્ય મુરબ્બિ શ્રી ગોપટલાલભાઇ શીવલાલભાઇ પોતાના લઘુ બન્ધુ તેમજ ચીરંજીવી સહીત પધારી આપણને દર્શનનો અલભ્ય લાભ આપ્યો તે માટે તેઓશ્રીનો ઉપકાર માનુછું.

પુજ્ય મહારાજ શ્રી ઓધવદાસજી તથા સારસ્વત કુળ ભુષણ પ્રેમજી મહારાજ સંબીઆ-વાળા તથા ઇશ્વર નગર (વાંઢાય) દ્વારામાંથી પ્રજ્ઞાચક્ષુ મહારાજશ્રી અચલદાસજી વિગેરે પધારી જ્ઞાનમય ઉપદેશ આપી ધાર્મીક, સામાજીક તેમજ વહેવારીક બાબતો ખુલ્લા શબ્દો તેમજ સાદી ભાષામાં સમજાવી ખરી વસ્તુ સ્થિતીનુ ભાન કરાવ્યું છે તે બદલ આપ પધારેલા મહાત્માઓનો આભાર માનુછું અને આશા રાખુછું કે અમારી જ્ઞાતિમાં ગામેગામ ફરી આપની અમૃત મય વાણીથી આવીજ રીતે ઉપદેશ આપી–કતાર્થ કરશો. અને અમારી જ્ઞાતિને પીરાણા પંથ રૂપી કલંકથી મુકત કરશો એવી મ્હારી અંતઃકરણ પુર્વકની ભાવના સાથ પ્રાર્થના કરૂ છું.

મુંબઇથી પધારેલા ભાઇઓમાના ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી વિરાણીવાળા તેમજ મુરબ્બિ શ્રી રાજારામ સામજી માનક વાવાળાએ આ શુભ સમારંભને ઉજવવા પોતે આપેલા વચન અનુસાર એકાદ અઠવાડીઉં વહેલા પધારી કાર્ય કુશળતાથી છ દિવસ સુધી નિયમીત સભાઓ ભરી અસરકારક વિવેચન કરી ફેલાએ લીગેર સમજુતી દુર કરી એમો સર્વને સંતોષ કરાવ્યો છે એટલુજ નહિ પણ મંડપ બાંધવાનું, વોલન્ટીઅર કોર ગોઠવવાનું તેમજ રસ્તાઓ શણગારવાનું તેમજ આવનારા જ્ઞાતિ બન્ધુઓના સ્વાગત કરવા વિગેરેમાં પહેલેથી છેવટ સુધી તન તોડ મહેનત કરી સાથ આપ્યો છે જે તેમની જ્ઞાતિ સુધારા પ્રત્યેની લાગણીનું પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ જણાઇ

આવે છે જેથી તેઓના હાર્દિક ધન્યવાદ આપુછું અને વિનંતી કરૂછું કે આવીજ રીતે જ્ઞાતિ સુધારાના કામમાં હરહંમેશાં સાથ આપતા રહેશો અને જ્ઞાતિ ઉપર ચોટેલું કલંક મટાડવાની સફળ કોશીષ કરશો.

તેમજ મુંબઇથી પધારેલા ભાઇશ્રી મેઘજી લખમસી, સવદાસ કાનજી નાકરાણી વિરાણી-વાળા, તેમજ ઘાટકોપર યુવક મંડળના પ્રમુખ શ્રીયુત ભાઇશ્રી કરસનભાઇ ઉકેડા દેશલપુરવાળા અને શીવજી મેઘજી એતાણી તથા રામજી કાનજી પોકાર એ પધારી રતનસીભાઇના કાર્યને પુષ્ટિ આપી જ્ઞાતિ સુધારા પ્રત્યે ભાવ બતાવી જ્ઞાતિની ઉજ્જવળ કીર્તી નીહાળવા પધારી જ્ઞાતિ પ્રત્યે પ્રેમ પ્રદર્શીત કર્યો છે જેથી આપ સર્વેનો આભાર માનું છું.

તેમજ કરાચીથી જ્ઞાતિ સુધારક ભાઇઓએ સ્ટીમરનો વહેવાર બંધ થઇ ગએલો હોવાથી જ્ઞાતિ ઉન્નતીના કાર્યમાં બદિના (સિંધ) થઇ રણ રસ્તેથી આવી સાથ આપ્યો છે અને સુધારકના ધ્યેય જાળવી રાખવાનો દાખલો બતાવી અપ્યો છે કે ગમે તેટલી મુશ્કેલી છતાં સખ્ત ગરમી તેમજ વાયરાના દિવસોમાં પણ રણ રસ્તેથી તકલીફ સહન કરી પધાર્યા છે તેથી તેઓને અંતઃકરણથી ધન્યવાદ આપી આભાર માનુ છું. અને સાથે પ્રાર્થના કરૂં છું કે ભવિષ્યમાં પણ જ્ઞાતિ અભ્યુદયના તેમજ સુધારાના કાર્યમાં આવીજ રીતે તન, મન અને ધનથી સાથ આપી બનતું કરશો એવી આશા રાખું છું.

ત્રણે પાંચાડામાંથી જ્ઞાતિ ભાઇઓ જ્ઞાતિમાં થતા ધાર્મીક પરીવર્તનો પ્રત્યે માનની લાગણી ધરાવી આ શુભ સમારંભમાં પધારી, ગંગા, યમુના, સરસ્વતીના સંગમરૂપે ત્રીવેણી ગંગાનાનું ઉત્તમ દ્રષ્ટાંત આપી જ્ઞાતિ સુધારાના થતા કાર્યમાં સાથ આપી પધાર્યા છો. જેથી આપ ગંગાસ્વરૂપ જ્ઞાતિ ભાઇઓ સમસ્તનો અમારા ગામ વતીથી ઉપકાર માનું છું અને આશા રાખું છું કે જ્ઞાતિ સુધારાના કામમાં હરહંમેશાં સાથ આપી જ્ઞાતિની ઉજ્જવળ કીર્તી નીહાળવાનો સદ્‌ભાગ્ય બતાવવાની સફળ કોશીષો કરતા રહેશો.

કુકમાવાળા મીસ્ત્રી જ્ઞાતિના ગ્રહસ્થોએ મહારાજશ્રી ઓધવદાસજી સાથે પધારી આપણી જ્ઞાનિની ઉજ્જવળ કીતીં નિહાળવા તેમજ આપણા ધાર્મીક વિચારો અને તેમાં થતા પરીવર્તનોનું નિરક્ષણ કરવા આવ્યા છે જેથી તેઓશ્રીનો આભાર માનુ છુ. અને તેઓએ પણ જણાવ્યું છે કે તમારી જ્ઞાતિ પ્રત્યે જેવું અમે સાંભળીએ છીએ તેવું તો તમારામાં નથી અને મહારાજશ્રીના ઉપદેશથી પણ જાણ્યું છે અને તેટલો સુધારો કરશો એટલે તમારી જ્ઞાતિ શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ટ ગણાશે." જેથી પધારેલા મહાનુભવોને કહુ છું કે અમારા ધાર્મીક કે સામાજીક વિચારો પ્રત્યે ફેલાએલી ગેરસમજુતી કે અતિશયોકિત ભરેલું વાતાવરણ પ્રસરેલું હોય તો તેવે ઠેકાણે અહીં સમારંભમાં જાણ્યા અને અનુભવ્યા પછી તમારા ટુંકા અનુભવ પ્રમાણે અમારી જ્ઞાતિ માટે યોગ અભિપ્રાય આપશો.

વોલન્ટીઅર તરીકે જે જે યુવાન બન્ધુઓએ નામ નોંધાવી સેવક તરીકે જ્ઞાતિની સેવા કરવા વોલન્ટીઅર કોરમાં જોડાયા છે. અને રતનસીભાઇના સમજાવ્યા પ્રમાણે પોતાની ફરજનું યથાર્થ પાલન કર્યું છે અર્થાત તે પ્રમાણે ખડે પગે ઉભા રહી જ્ઞાતિ સેવાની ફરજ બજાવી રહ્યા છે અને તેઓમાંના કેપ્ટનોએ પોતાની જવાબદારી સમજી કુશળતા તેમજ ચતુરાઇથી

શાન્ત વૃતિ તેમજ નમ્રતાથી પોતપોતાની ટુકડી સાથ સોંપવામાં આવેલ કાર્યને દિપાવ્યું છે જેથી તેઓ સર્વેને ધન્યવાદ આપું છું અને જ્ઞાતિ સેવા સેવક તરીકે આ રીતે થઇ શકે તેનો ઉત્તમ બોધપાઠ આપી દાખલો બેસાડયો છે.

આ સ્થળે એક વાત ભુલી જવી ન જોઇએ કે ગામ શ્રી વિરાણીથી ભાઇ શ્રી સવગણ લાલજી નાકરાણીની સરદારી નીચે નવ વોલન્ટીઅરની એક ટુકડી જ્ઞાતિ સેવા કરવા પોતાની ફરજ સમજી આવેલ છે. એ તેઓની જ્ઞાતિ સેવા કરવાની ધગશ જણાઇ આવે છે જેથી જ્ઞાતિના દરેક યુવાન બન્ધુઓને વિનંતી પુર્વક ભલામણ કરૂં છું કે ભવિષ્યમાં આપણી જ્ઞતિમાં આવા જ્ઞાતિ અભ્યુદયના મહાન શુભ સમારંભ થાય ત્યાં વોલન્ટીઅર તરીકે આવીજ રીતે જ્ઞાતિ સેવા બજાવવા તૈયાર થાશો એવી મ્હારી આપ યુવાનો પ્રત્યે ભાવના છે. વિરાણીથી આવેલ વોલન્ટીઅર ટુકડીનો ધન્યવાદ સાથ આભાર માનું છું.

ગામમાંથી અન્ય જ્ઞાતિના ગ્રહસ્થો તેમજ મહાજનવર્ગ અમારા જ્ઞાતિ ઉન્નતિના થતા સમારંભ તરફ ભાવપુર્વક પધારી શોભામાં અભિવૃધ્ધિ કરી આભારી કર્યા છે તેઓનો તથા મહેરબાન થાણુદાર સાહેબ તેમજ આ સમારંભ પ્રત્યે ઉત્સાહથી પધારેલા. રાજ્યના અધીકારી વર્ગનો આભાર માનું છું.

તે સિવાય ગામના ત્રણેવાસવાળા જ્ઞતિભાઇઓએ બહારગામથી તેમજ પરદેશથી પધારેલા ભાઇઓના સ્વાગત કરવામાં તેમજ રસોડાના કામમાં ખરી ખંતથી ઉત્સાહપુર્વક ભાગ લઇ જહેમત ઉઠાવી છે તે માટે આપ સર્વેને અંતઃકરણપુર્વક ધન્યવાદ આપું છું. તેમજ અમો દંપતીને મંદિરના વાસ્તુ અને હવન તેમજ મુતીંની પ્રાનષ્ઠા વિગેરેની ધાર્મીક ક્રિયા કરાવવાનું સદ્‌ભાગ્ય અમોને આપ ભાઇઓએ આપેલ જેથી અમારૂં અહોભાગ્ય માની આપ ભાઇઓનો ઉપકાર માનું છું.

અંતમાં આપ પધારેલા જ્ઞાતિભાઇઓ સર્વેને વિનંતિ કરૂં છું કે જેમ અમારા ગામમાંથી પીરાણા-સતસંથ રૂપી પુછડાંને દુર કરી, આપણને કલંક રૂપ "ખાના" છે તે ને બદલે હીન્દુ જ્ઞતિને શોભે તેવું ઉજ્જવળ હીન્દુ સનાતન ધર્મના સ્થંભરૂપ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનું મંદિર બંધાવી મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરાવી શીખરબંધ નિજ મંદિરમાં બિરાજમાન કરાવ્યા. તે પ્રમાણે આપ સર્વ ભાઇઓ પોતપોતાના ગામમાં હીન્દુ સનાતન ધર્મ પ્રમાણે ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનું મંદિર બંધાવી અથવા ખાનાને મંદિરના સ્વરૂપમાં ફેરવી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરાવશો અને એવા શુભ સમારંભ નજીકના ભવિષ્યમાં લાવવા પરમકૃપાળુ પરમાત્મા અમારા જ્ઞાતિભાઇઓને સદ્‌બુધ્ધિ આપે.

આપના સ્વાગતમાં કાંઇપણ ઉણપ કે ખામી આવી હોય તો આપ સાગર જેવું મ્હોટું મન રાખી ક્ષમા કરશો.

ત્યારબાદ ભગવાનશ્રી લક્ષ્મિ નારાયણના પ્રાણમુતીંને મંદિરમાં પધરાવવાનુ મુહુર્તનો સમય થાતાં મંદિર નાશીખર ઉપર ઇંડુ ચડાવવા, મંદિર ઉપર ધ્વજા ફરકાવવા, ત્રણ વખત આરતી ઉતરાવવા, લક્ષ્મિનારાયણ ભગવાનની પ્રાણમુતીંને નિજ મંદિરમાં પધારાવવા ચમર ઢળાવવા, છડી ઉપાડવા તેમજ ભગવાનને પ્રસાદ ધરાવવા વિગેરે જુદી જુદી ક્રીયા કરવા ઉપર જ્ઞાતિભાઇઓ પોત પોતાની ઇચ્છાનુસાર એક બીજાની બોલી ઉપર ચડાવા નાખી નીચે પ્રમાણે ભાઇઓએ જુદી જુદી ક્રીયા પોતાના હસ્તથી કરાવી ભગવાનને ભેટ ધરી હતી.

૮૫૧) કોરી પટેલ રામજી જેઠા સેંગાણી એજ નવાવાસવારાએ મંદિર ઉપર ધ્વજા ચડાવ-વાની ક્રીયા પોતા તરફથી કરાવવા નિમીતે ભગવાનને ભેટ ધરી હતી.

૧૫૦૧) કોરી **પટેલ** વેલજી ખીમજી દિવાણી (ખેતાણી) ગામશ્રી વિરાણીવાળાએ મંદિરના શીખર ઉપર ઈંડું ચડાવવાની ક્રીયા કરાવવા નિમીતે ભગવાનને **ભેટ** ધરી **હતી** હસ્તે ભાઈશ્રી રતનજી ખીમજી ખેતાણી.

૬૨૫) કોરી પટેલ મનજી સીવજી કેશરાણી નખત્રાણાવાળાએ ભગવાનની મુર્તીને મંદિરમાં પધરાવવાની ક્રીયા પોતા તરફથી કરાવવા નિમીતે ભગવાનને ભેટ ધરી હતી. હસ્તે ભાઈશ્રી ભાણજી પચાંણ.

૧૦૦૧) કોરી પટેલ હરજી પુંજા નાથાણી નખત્રાણાવાળા તથા તેમના ભાઈએ ભેગા રહીને ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પહેલી **આરતી** ઉતરાવવાની ક્રીયા પોતાના તરફથી કરવા નિમીતે **ભેટ** ધરી હતી.

૫૦૧) કોરી ભાઈ શ્રી **અમજી** તથા **મનજી** પચાણ નાથાણી તરફથી.

૫૦૦) કોરી ભાઈ શ્રી **હરજી** પુંજા નાથાણી તરફથી.

તે સિવાય **મંદિરમાં** ભગવાનની સેવા–પુજા કરનાર બ્રાહ્મણનો પગાર વરસ એકનો તથા સેવાને **અંગે** જે કંઈ ખરચ થાશે તે **પટેલ** હરજી પુંજા પોતા તરફથી અંગત **આપવાનું** કબુલ કરેલ છે.

૫૨૫) કોરી પટેલ ગોપાલ લાલજી ભગત નખત્રાણાવાળાએ બીજી **આરતી** ઉતરાવવાની ક્રીયા પોતા તરફથી કરાવવા **નિમીતે ભેટ** ધરી હતી.

૫૦૧) કોરી પટેલ કાનજી વીરજી સોમજીઆણી વિરાણીવાળાએ ત્રીજી આરતી ઉતરાવવાની ક્રીયા પોતા તરફથી કરાવવા નિમીતે ભેટ ધરી હતી. હા. ચી. ભાઈશ્રી સવદાસ કાનજી.

૬૦) કોરી પટેલ રામજી કેશરા કમાણીએજ નવાવાસવાળાએ ભગવાનને ચમર ઢળાવવાની ક્રીયા પોતા તરફથી કરાવવા નિમીતે ભેટ ધરી હતી.

૨૫) કોરી પટેલ સવદાસ ખેતા કેશરાણી નખત્રાણાવાળાએ ભગવાનની છડી ઉપાડવાની ક્રીયા પોતા તરફથી કરાવવા નિમીતે ભેટ ધરી હતી.

૧૦૧) કોરી પટેલ ભાણજી જેઠા પોકાર નખત્રાણાવાળાએ ભગવાનને પોતાના તરફથી પ્રસાદ ધરાવવા નિમીતે **ભેટ** ધરી.

૧૦૦) કોરી પટેલ રામજી કેશરા કમાણી તરફથી ભેટ બાબત જે પટેલ મનજી પચાણ કેશરાણીના ધર્મપત્નિ સૌભાગ્યવંતી બહેન રામબાઈએ હેમના વેડલા નંગ ૨ ભગવાનને ભેટ ધર્યા હતા તેના કોરી ૨૫૦) બસો પચાસમાં ચડાવો નાખી પોતે (ભાઈ રામજી કેશરા) રાખેલ તેની કીંમત **આશરે** કોરી ૧૫૦) એકસો પચાસ આંકવામાં આવી. જેથી એ વેડલા **ભેટ** ધરનાર બહેને રાખીને કોરી ૧૫૦) આપી અને વધારાની કોરી ૧૦૦ એકસો ભાઈ શ્રી રામજી કેશરાએ આપી તે.

૧૫૦) કોરી પટેલ મનજી પચાણ નાથાણીની ધર્મપત્નિ બહેન રામબાઈએ હેમના વેડલા નંગ ૨ ભગવાનને ભેટ ધર્યા તેની કીંમત કોરી ૧૫૦ એકસો પચાસ આંકવામાં આવી તે કોરી આપીને વેડલા પોતે રાખ્યા તે ભેટ. વધુ વિગત ઉપર પ્રમાણે.

તે સિવાય ગામ શ્રી નખત્રાણાના ખેવાસ માંહેના ઉગમણા જ્યોતિધામમાંથી આ મંદિરને જે રકમ આપવામાં આવી છે તે તથા આથમણા વાસવાળાઓ અને બહારગામથી જુદે જુદે સ્થળેથી પધારેલા જ્ઞાતિભાઇઓ તેમજ ગામના અન્ય જ્ઞાતિના ગ્રહસ્થો તરફથી ભગવાનને ધરેલી ભેટ સોગાદની નોંધ નીચે પ્રમાણેઃ—

કોરીઓ	ભેટ આપનારના નામ	નુખ	ગામ
૫૩૫૯	ગામશ્રી નખત્રાણાના જુના ઉગમણા જ્યોતિધામાંથી ભાઇઓ સર્વેની સંમતીથી પુર્વ નિવાસમાં લક્ષ્મિનારાયણનુ મંદિર બાંધવા માટે ભાગમાં હીસાબે આપી તે.		નખત્રાણા
૪૦૦	શ્રી નખત્રાણાના આથમણા વાસવારા જ્યોતિધામમાંથી ભેટ આપી તે.		,,
૧૦૦	શ્રીયુત મુરબ્બિ શ્રી પોપટલાલભાઇ શીવલાલભાઇ વાગ્બ્ટ કોર્ટના આસીસ્ટન્ટ (જજ)		ભુજ
૧૨૫	પટેલ રાજારામ સામજી	ધોળુ	માનકવા
૨૫	મહારાજશ્રી ઓધવદાસજી તરફથી.		ઇશ્વર નગર (વાંઢાય)
૫૦	પટેલ દેવજી લાલજી	ધનાણી	નખત્રાણા
૧૦	,, વસરામ પુંજા	જબુવાણી	,,
૧૫	સોની પ્રધાન લધા તથા ઓધવજી મુળજી તથા બેલજી જેરામ તરફથી ચાદીનો છત્ર તથા ગીતાજી		,,
૧૦૦	પટેલ વાલજી સવદાસ ભાયાત તરફથી	ડોસાણી	,,
૨૫	,, પ્રેમજી ખીમજી	જબુવાણી	,,
૨૫ા	,, કાનજી રામજી	પારસીઆ	,,
૫	,, રતનસી લધા	રવાણી	,,
૨૫ા	,, પચાણ તથા કરસન પરબત	પારસીઆ	,,
૧૨૫	શ્રી નખત્રાણા કેશરાણી ભાયાતો તરફથી હા. ભાણજી પચાણ	કેસરાણી	,,
૧૦૦	ભાણજી પેથા સેંઘાણીના ધર્મપત્નિ વિધવા દેવકીબાઇ તરફથી	સેંઘાણી	,,
૧૦૦	પટેલ કાનજી વીરજી	,,	,,
૫	સુતાર રાઘવજી ખીમજી		,,
૧	પટેલ વાલજી ભાણજી	મેપાણી	,,
૧	,, કરસન મેઘજીના ધર્મપત્નિ તરફથી	સુરાણી	,,
૧૨૫	,, ખીમજી સીવજી	રામાણી	,,
૫ા	,, નાનજી પચાણ	નાકરાણી	,,
૨	,, જસા દોસાના ધર્મપત્નિ તરફથી	પોકાર	,,

કોરીઓ	ભેટ આપનારના નામો	નુખ	ગામ
૧૦૧	,, વેલજી રૂડા	દાનાણી	નખત્રાણા
૬૧	,, ભાંણજી જીવરાજના ધર્મપત્નિ તરફથી	સેંઘાણી	,,
૬૧	,, ભાણજી જીવરાજના માતુશ્રી તરફથી	,,	,,
૫	વકીલ વાલજીભાઈ ગોકલદાસ	દાવડા	,,
૫	ભાણજી જેઠા કલ્યાણપુરવાળા		,,
૨૫૧	મનજી મુલજી	પોકાર	,,
૨૦૦	વાલજી સવદાસ	ડોસાણી	,,
૧૨૫	નાનજી પુંજા	કેસરાણી	,,
૧૦	લધા વીરજી	સેંઘાણી	,,
૧૦૧	રતનસી તથા ખેતા ગોપાલ તથા થનજી પેથા	કેસરાણી	,,
૫	ઠા. નારાણ રતનસી		,,
૫	મહેતા વીરજી જેતસી		,,
૫	,, ટોકરસી તેજસી		,,
૨૨૫૧	પટેલ રામજી કેસરા	કમાણી	,,
૨૫	,, નાનજી કેસરા	,,	,,
૧૦	,, મુલજી જીવરાજ	નાકરાણી	,,
૨	સોની માવજી વેલજી		,,
૧૦	વસરામ પુંજા	જબુવાણી	,,
૧૦૦	પટેલ રામજી કેસરા અંગત	કમાણી	,,
૨૫	,, વીરજી ખેતા	,,	,,
૨૫	,, ધનજી રતના	મેપાણી	,,
૨૫	,, દાયા રતના	,,	,,
૪	,, પરબત કરસનની માતાજી કુવરબાઈ	કમાણી	,,
૧૨૫	,, પુંજા ધનજી	નાકરાણી	,,
૧૦	,, પચાણ ખેતા	કમાણી	,,
૫	,, કાનજી ઉકેડા	,,	,,
૨૦૦	,, વીસરામ તથા જેઠા તથા સવદાસ તથા નાનજી અરજણ ભાદાણી	ભાદાણી	,,
૧૦૧	,, જેઠા અરજણ ભાદાણીની કું.	,,	,,
૪૮	,, મુખી વાલજી વસરામની કું.		,,
૧૧૧	,, ભીમજી કરસન	પાચાણી	,,
૫	,, કરસન માંનણ	વાસાણી	,,
૫	,, વાલજી માંનણ	,,	,,
૫	,, હંસરાજ કાનજી	,,	,,
૨૫	,, રામજી હંસરાજ હા. સોની માવજી વેલજી	મેપાણી	,,

કોરીઓ	ભેટ આપનારના નામો	નુખ.	ગામ
૨	સુતાર વાલજી રણછોડ		નખત્રાણા
૧૦	પટેલ માવજી પુંજા તથા રામાયણ ભાગ ૧-૨	જખુવાણી	,,
૨૫	,, મુલજી મેઘજી ભગત		,,
૫)૧ાા	અખજી મનજી	સેંઘાણી	,,
૧૦।	ભાણજી જીવરાજ	,,	,,
૨	લધા ઉકેડા	કેસરાણી	,,
૦ાા	વીધવા બહેન જસુભાઇ		,,
૨૫	પટેલ સીવજી વીસરામ તથા કરમસી કચરા		,,
	તથા હંસરાજ તથા કાનજી લધા તથા દેવસી વાલજી		,,
૫	રામજી જસા	વાલજીઆણી	,,
૧	ચવાણ પેથુ દેસુજી		,,
૧૫	રબારી ગગુ સીવજી તથા તેઓના ભાઇઓ		,,
	સર્વે મળીને.		,,
૫	પટેલ પુંજા માના		,,
૧	,, હંશરાજ લખુ	રૂડાણી	,,
૪	,, પરબત કરસન	કમાણી	,,
૫	,, મનજી વીસરામ	નાકરાણી	,,
૫	,, વીરજી સોમજી	,,	,,
૧	,, નથુ નાનજી	ગોગારી	,,
૧૦	,, ધનજી વીસરામ	નાકરાણી	,,
૫	,, ગોપાળ દેવજી	કેસરાણી	,,
૧૩	,, ઉકેડા નાથા	રવાણી	,,
૨	,, દેવસી સોમજી	દાનાણી	,,
૧	દરજી નથુ હધુ		,,
૫	પટેલ સીવજી ખીમજી	પોંચાણી	,,
૨૦।	,, ખેતા વાલજી	ધનાણી	,,
૫	દા. ચત્રભુજ ભાગચંદ		,,
૫	,, કરસનદાસ ખીમજી		,,
૫	પટેલ કાનજી પચાણ	જખુવાણી	,,
૫	ગોપાલ દેવજી	કેશરાણી	,,
૫	ઠા. હંશરાજ ટોપણ		,,
૫	,, કરસનદાસ રતનસી		,,
૫	રબારી મુરા નાના		,,
૫	રબારી કરણા જીવણ		,,
૫	શેઠ પરસોતમ શામજી		,,

કોરીઓ	ભેટ આપનારના નામો	નુખ.	ગામ
૨૫	રા, વીસરામભાઇ જાદવજી		નખત્રાણા
૫	રા. રા. ભવાનજીભાઇ ધ્રુ		,,
૫	રા. ભવાનજી કારકુન		,,
૨૫।	પટેલ વસ્તા જેઠા	સેંઘાણી	,,
૨	રબારી ખેતા નથુ		,,
૧૦	પટેલ કરસન ખેતા	પોકાર	,,
૧	બાઇ રાપબાઇ મેપાણીવાળા	મેપાણી	,,
૫	રતના કરસન	ચોધરી	,,
૫	મેઘજી રામજી	,,	,,
૫૦	ગામશ્રી વથોણની નાત તરફથી હા. મેઘજી લખુ		વથોણ
૧।	પટેલ જેઠા નાનજી		,,
૫	કેસરા ભીમજી	પદમાણી	,,
૧	,, સામજી અખૈઇ	ભોજાણી	,,
૫	,, ખેતાભાઇ વીસરામ	રૂડાણી	,,
૮	,, રામજી નાઇઆ		ઉખેડા
૧૦	,, રામજી લાલજી		ગઢસીસા
૨	,, ભીમજી ગોપાલ		આદસર
૫૨	ગામશ્રી લોડવાવાળા ભાઇઓ તરફથી હા. પટેલ રવજી લાલજી		લેડવા
૨૫।	મુખી કાનજી વીરજી		,,
૧	પટેલ જેઠા મેઘજી	સેંઘાણી	,,
૧૦	ગામ શ્રી સાંગનારા તરફથી હ. દેવસી શીવજી		સાંગનારા
૨૫।	ગામ શ્રી વેરસલપુર તરફથી હ. કાનજી નથુ		વેરસલપુર
૨૫।	પટેલ કાનજી નથુ અંગત.		વેરસલપુર
૨૫	,, કરસન ઉકેડા		દેશલપુર
૧	બાઇ ગંગાબાઇ		
૩૨૫	પટેલ મેઘજી લખમસી	પંચાણી	વીરાણી
૧	,, રામજી દેવસી	અખૈયાણી	,,
૨૫।	,, ગોવા મનજી	પોકાર	,,
૫।	,, રઇઆ લાલજી	કાનાણી	,,
૫।	,, સવગણ પુંજા	પોકાર	,,
૨૮	ગામ શ્રી વીરાણી જ્યોતીધામ મંદીરના ઉત્સાહી યુવકો તરફથી પટેલ જેઠા વાલજી હસ્તક		,,
૧૦	પચાણ પ્રેમજી	ધનાણી	,,

કોરીઓ	ભેટ આપનારના નામો	નુખ.	ગામ
૧૦૧	પટેલ મુલજી સવદાસની કું૦ તરફથી કલકતાથી		વીરાણી
૨	,, પચાણ કરમસી	સોમજીઆણી	,,
૧૫	,, ભીમજી પ્રેમજી	,,	,,
૧	બહેન ભચીબાઇ		,,
૧	પટેલ દેવસી જેઠા	આદાણી	,,
૦॥	બહેન ભચીબાઇ		,,
૧	પટેલ નારાણ વીરજી	ભાભઇઆ	,,
૦॥	બહેન રતનબાઇ		,,
૨૫	પટેલ માવજી પચાણ	બાથાણી	,,
૧૦	,, પચાણ રૂડા	માનાણી	,,
૨	,, વીરજી રૂડા	,,	,,
૫	,, કરસન દેવસી	બાથાણી	,,
૨	,, પાંચા સીવજી	,,	,,
૨	,, ખીમજી હીરજી	માનાણી	,,
૨	,, નાનજી લખમસી	નાકરાણી	,,
૨	,, દેવસી ડાયા હા. તેમના માતુશ્રી કાનબાઇ		,,
૨	,, એતા રામજી	બાથાણી	,,
૨	,, ગોપાળ રામજી	,,	,,
૧	,, જેઠા રામજી	,,	,,
૧	,, હીરજી રૂડાના ધર્મપત્નિ તરફથી	સોમજીઆણી	,,
૧૦	,, કચરા કેસરા	ગોગારી	,,
૧	,, મેઘજી રામજી	સોમજીઆણી	,,
૧૦	,, રઇઆ નારણ	નાયાણી	,,
૫	પટેલ ગોપાલ માવજી	બાથાણી	,,
૨	,, રામજી હરજી	,,	,,
૧	,, પચાણ દેવસી	ધનાણી	,,
૨	,, હંસરાજ કાનજી	માનાણી	,,
૧	,, લધા નાનજી	નાકરાણી	,,
૫	,, કરસન માના	એનાણી	,,
૧૦૫	ગામ શ્રી વીરાણીના લક્ષ્મીનારાયણના મંદીર તરફથી		,,
૪	પટેલ વીસરામ રાજા	નાકરાણી	,,
૪	,, લાલજી સીવજી	,,	,,
૨॥	,, વીસરામ સીવજી	,,	,,

કોરીઓ	ભેટ આપનારના નામો	નુખ.	ગામ
૨	પટેલ વાલજી સવદાસ		વીરાણી
૨૧	,, કાનજી ભાણજી		,,
૪	,, વાલજી હરભમ		,,
૨	,, અબજી કરમસી		,,
૫	,, મેગજી માવજી તથા મનજી જેઠા		,,
૧	,, રામજી સોમજી		,,
૧૦	,, ભીમજી પ્રેમજી		,,
૬	,, અરજણ પબા		,,
૨	,, નાનજી રામજી		,,
૨	,, નારાણ સીવજી		,,
૪	,, મેગજી રામજી		,,
૮	,, સીવજી રામજી		,,
૨	,, સવગણ ખીમા		,,
૪	,, કરસન ખેતા		,,
૨	,, પેથા ખીમા		,,
૫	,, લધા કાનજી		,,
૨	,, કરમસી માવજી		,,
૫	,, લાલજી અરજણ		,,
૨૧	,, વેલજી મનજી		,,
૨	,, વેલજી જીવા		વીરાણી
૨૧	,, પ્રેમજી હરજી		,,
૫	,, મેઘજી કચરા		,,
૪	,, દેવસી નાંથા		,,
૨	,, સીવજી અખઈ		,,
૪	,, દેવસી તથા દાના સવદાસ		,,
૫	,, પચાણ કાનજી	અણીયાણી	,,
૧	,, ખેતા પ્રેમજી		,,
૨	,, કરસન કાનજી		,,
૫ા	,, ખેતા ગોપાળ		,,
૧	,, કરસન રામજી		,,
૫ા	,, મેઘજી લખુ	ખેતાણી	,,
૧૫ા	,, પચાણ લધા	નાયાણી	,,
૧૦	,, મુલજી કરમસી		,,
૨	,, દેવસી રામજી		,,
૨	,, વીરજી કરસન		,,

કોરીઓ	ભેટ આપનારના નામો	નુખ	ગામ
૭ા	પટેલ જેઠા પાંચા		,,
૧૦ા	,, પ્રેમજી મનજી		,,
૧૨ા	,, માવજી પરબત		,,
૫ા	,, પચાણ લધા	વાગાણી	,,
૫ા	,, રતના હીરજી મુખી		,,
૩૫ા	,, કચરા મનજી	ચોપડા	અંગીઆ
૨ાા	સથવાળા પ્રેમજી ભીમજી		,,
૨	સોની વેલજી હરીરામ		,,
૨	પટેલ કાનજી ભીમજી	ચોપડા	,,
૨	,, સવજી અરજણ	સીવજીઆણી	,,
૪૦	,, હીરજી ભીમજી કેસરાણી અંગી આથી આવેલા ભાઇઓ તરફથી		,,
૫	,, લાલજી નારાણ		ડાયાણી
૧	,, રતના વીરજી	સેંઘાણી	કોટડા જડોધર
૨	બાઇ મેગબાઇ રતનસી		,,
૧૮૧ા	ગામ શ્રી કોટડા જડોધરવાળા તથા ખાનપુરના ભાઇઓ તરફથી આવેલ ભેટ		,,
૧૦૧	પટેલ કેસરા હંશરાજ	લીંબાણી	,,
૧૦ા	,, રામજી ધનજી	નાકરાણી	,,
૧	,, કાનજી મેઘજી	વેલાણી	,,
૨	માતુશ્રી કાનબાઇ		,,
૨	,, લાલબાઇ		,,
૫	મુખી નાથા પુંજા		,,
૨	પટેલ જેઠા પરબત	જીભઇઆ	,,
૫	,, પેથાભાઇ (પ્રભુદાસ) લાલજી	પોકર	,,
૧	,, રામજી કાનજી	નાકરાણી	,,
૫	,, વીસરાર નાનજી ચોધરી	ચોધરી	મથલ
૫	,, ધનજી પેથા		ખીરસરા
૫	,, શીવજી પેથા		દરસડી
૧૦	,, ગોપાલ કચરા	છભાણી	મઉવાલા
૧૦	,, રામજી કાનજી	પોકાર	,,
૫	,, લાલજી ભીમજી		કલ્યાણપર
૫	,, કાનજી ખીમજી	વેલાણી	ભારાપર
૧ા	,, કેસરા ખીમા	સેંઘાણી	ભારાપર દખણાદી
૨૦	,, માવજી નાનજી તથા સવગણ રામજી તથા હીરજી મનજી તથા કરમસી કરસન		નાગલપર

કોરીઓ	ભેટ આપનારના નામો	નુખ	ગામ
૧૩	ગામ શ્રી નાગલપરના ચાર સુથાર ભાઈઓ તરફથી		નાગલપર
૨૫ા	પટેલ જેઠા નથુ	નાકરાણી	દેવીસર
૫	,, હરજી નથુ	છાભઈઆ	,,
૧૧૦	ગામ શ્રી દેવીસર તરફથી હા માવજી વીરજી		,,
-૫૦	પટેલ માવજી વીરજી એન્ડ કાં. તરફથી		,,
૨	,, સવગણ ગોપાળ		,,
૦ા	રબારી હીરા ભારા		,,
૫	પટેલ ખેતા દાના	છાભઈઆ	,,
૨૫ા	,, જીવરાજ હીરજી	ઉકાણી	માનકુવા
૨૧ા	,, જીવરાજ વસ્તા	લીંબાણી	,,
૧૦	,, વસ્તા પુંજા	વાડીઆ	,,
૨૫	મીસ્ત્રી ઘેલા પ્રેમજી		કુકમા
૨૫	,, પ્રેમજી પાંચા		,,
૨૫	,, મેઘજી વીરા		,,
૨૫	,, રૂપા વીરા		,,
૫ા	પટેલ રતના કાનજી		તલવાણા
૧૫	,, રતનસી ડુંગરસી		તેરાવાલા
૫૧ા	શ્રી ગામ કોડાય તરફથી હા. મુખી વીસરામ મેઘજી		કોડાય
૨૫ા	પટેલ અરજણ ગોપાળ		દુરગાપરવાલા
૧૫૧	ગામ શ્રી રામપુર (રોહાવાળી) તરફથી		રામપુર
૫ા	પટેલ માવજી જેઠા	ધોળુ	સુખપર
૨	,, લધા જેઠા	છાભઈઆ	ભડલી
૫	,, કરસન હંસરાજ તથા લધા વસ્તા	ભાદાણી	મંગવાણા
૨ા	,, રામજી વાલજી	નાકરાણી	સાયરા
૫	,, હંસરાજ ખીમજી	હરપાણી	,,
૧	,, દેવજી ખીમજી	નાકરાણી	,,
૧ા	,, સામજી વીરજી	લીંબાણી	દેવપર
૨	,, કરસન ખેતા	નાયાણી	,,
૩	,, પેથા નાનજી જણ ૩)	રૂડાણી	પલીવાડ
૨૫ા	ગામ શ્રી દેસલપર ઉગમણીમાંથી આવેલા ભાઈઓ તરફથી હા. પટેલ મનજી પેથા	માકાણી	દેસલપર ઉગમણા
૨	પટેલ કરસન નથુ	લીંબાણી	,,
૪	,, ખેતા અખજી	દાનાણી	ભીભાપર
૧૫	ગામ શ્રી કોટડા (રોહા)વાળા ભાઈઓ તરફથી હા. મુખી વીરજી તથા જીવરાજ નાગજી		કોટડા (રોહા)

કોરીઓ	ભેટ આપનારના નામો	નુખ	ગામ
૫	પટેલ માવજી લાલજી	ધોળુ	ખેડોઇ
૫	પટેલ હરજી સીવજી	વાસાણી	ઓાંભડી
૨૫	ગામ શ્રી જતાવીરા તરફથી હા. પરબત કરમસી		જતાવીરા
૩	પટેલ ઉકેડા હાથા મુખી		અરલ
૧	,, લાલજી રામજી		આંબાળા
૨	,, સીવજી મનજી ભગત		આનંદપુર
૫	,, ભીમજી લધા ભગત		ઓાંભડી
૧	,, રામજી લધા	આભઇઆ	થરાવડા (ઉગમણા)
૨	,, મનજી મેઘજી		લખમીપર
૧૦	સુથાર દેવજી સુરજી		નેત્રા
૨૦	ગામ શ્રી નારાણપર તરફથી હા. ધનજી માના તથા વાલજી સોમજી		નારાણપર
૨૫ા	કરાંચી કચ્છ કડવા પાટીદાર સેવા મંડળ તરફથી હા. દેવસી સામજી કોટડા (રેહા)		કરાંચી
૨	બાઈ ભચીબાઈ હંસરાજ	મેપાણી	,,
૨૫ા	ગામ શ્રી તળાવ ટીમ્બા તરફથી હા. નથુભાઈ નાગજી (ગુજરાત)		તળાવટીમ્બા
૫૧	ગામ શ્રી કેસરપરા (ઓાયડી ટીમ્બા) તરફથી. (ગુજરાત)		કેશરપુરા
૧	એક ગૃહસ્થ તરફથી.		
૨૫	એક ગૃહસ્થ તરફથી		

રૂપીઆ	રૂપીઆ ભેટ આપનારના નામ	નુખ	ગામ
૩૯	નાગપુરવાળા જ્ઞાતિ ભાઇઓ તરફથી		નાગપર
૨૫	બલારસાવાળા જ્ઞાતિ ભાઇઓ તરફથી હા. માવજીભાઇ		
૫	પટેલ રામજીભાઇ ધનજીભાઇ	રંગાણી	કલ્યાણપર
૫	,, વીસરામ મેઘજી	ભગત	નખત્રાણા
૪	,, વાલજી કેશરા-મીરપુરખાસથી (સીંધ)		વેથોંણ
૨	પટેલ વિસરામ કેશરાએ કંપા તરફથી મોકલાવેલ.		વિજયનગર (ખેડોલ) કંપા
૨	,, લાલજી ભાણજીએ કરાચીથી મોકલાવેલ	બાથાણી	વીરાણી
૫ા	ગુજરાત-અદલપુરા કંપા તરફથી હસતે મુલજી મેઘજી ભગત		અદલપુરાકંપા (તા. મોડાસા)
૧ા	ગુજરાત-સાબેડી કંપા તરફથી		સાબેડી કંપા

રૂપીઆ	રૂપીઆ ભેટ આપનારના નામો	નુખ	ગામ
૧।	ગુજરાત–રામસીકંપા તરફથી		રામસીકંપા તા. (બાયડ)
૧।	ગુજરાત–સયડીકંપા તરફથી		સયડીકંપા (બાયડ)

એવી રીતે નખત્રાણા ગામના જુના જ્યોતિર્ધામ મંદિરમાંથી કોરી ૫૩૫૯ અને પૃષ્ઠ ૬૮ માં લખ્યા પ્રમાણે મુર્તીની પ્રાણપ્રતિષ્ઠા સમયે મંદિર ઉપર ધ્વજા, કળશ ચડાવવા વિગેરેની જુદી જુદી ક્રીયા કરાવવા નીમીતે અપાએલા ભેટની કોરી ૫૪૪૦ અને તે સીવાય નખત્રાણા તેમજ સ્થાનીક ભાઇઓ અને બહારગામ તેમજ પરદેશથી આવનાર જ્ઞાતિભાઇઓ તેમજ કલકત્તા વિગેરે સ્થળથી તાર મારફત ખબર આપનાર ભાઇઓ તેમજ ગામના અન્ય જ્ઞાતિના ગ્રહસ્થો તેમજ મહાશયોએ ભગવાનને ભેટ ધરેલી કોરી ૫૬૭૮) ૧॥ અને બાકી રૂા. ૯૦ પરદેશથી જુદેજુદે ઠેકાણેથી આવેલા તેની રૂપીઆ એકની કોરી ૪॥। લેખે કોરી ૪૨૭॥ થઇ તે સર્વે મળી કુલ કોરી ૧૬૯૦૪॥ ૧॥ અંકે કોરી સોળ હજાર નવસો સાડીચાર અને છુટો દોઢ મંદિરમાં ભગવાનને ભેટ સોગાદ ધરી હતી જેનો ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના જયધ્વની સાથ સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો.

ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની પ્રાણમુતીને મંદિરમાં પધરાવવા સમયે બહેનોનાં સુંદર ગીત અને પુરૂષ વર્ગના ભજન કીર્તન તેમજ ઢોલ નગારા ઝાલણ શરણાઇના સુંદર નાદથી દ્રષ્યમાં ઓર વધારો થઇ રહ્યો હતો.

મુર્તીને મંદિરમાં બિરાજમાન કર્યા પછી પધારેલા સર્વે કોઇ જ્ઞાતિભાઇઓ બહેનો તેમજ સજ્જનોએ ભાવભીના હ્રદયે દર્શન કર્યા અને પ્રદક્ષીણા ફરી પોતાને કૃતાર્થ થએલા માનતા હતા કે ધન્ય આજનો દિવસ અને ધન્ય જ્ઞાતિના ભાગ્ય કે ધાર્મીક વિચારોમાં જ્ઞાતિ સાથે ખાવાપીવાનો વહેવાર રાખી પરીવર્તન કર્યું અને સનાતન ધર્મના સીધ્ધાંતાનુસાર ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનું મંદિર બંધાવી મુર્તીની પ્રાણપ્રતિષ્ઠા કરાવી. ત્રણ પાચાડા રૂપી ત્રીવેણીગંગાના સંગમ કરાવ્યાનું ભાગ્ય પ્રાપ્ત થયું અને પીરાણા પંથ રૂપી કલંકને પોતાના ગામમાંથી સદાને માટે તિલાંજલી આપી દીધી. અને ભવિષ્યમાં જ્ઞાતિમાંથી એ કલંક નાબુદ થઇ જાય એમ સૌ કોઇ ઇચ્છી રહ્યા હતા. એ રીતે એ શુભ સમારંભમાં જ્ઞાતિભાઇઓએ એક રસોડે ભેગા બેસી જમવાનો ધ્યેય જાળવી રાખ્યો હતો અને ત્રણ પાંચાડારૂપી ત્રીવેણી ગંગાનાં વચનામૃત જેવાં વહેતાં ઝરણામાં શુધ્ધ તેમજ નિર્મળ અંતઃકરણથી શ્રવણ કરી પવિત્ર થયા અને પોતપોતાના ગામમાં આવી રીતે ધાર્મીક સુધારો દાખલ કરવાનો ઉત્સાહ બતાવ્યા બાદ સૌ કોઇ વિખરાયા હતા. પરમકૃપાળુ પરમાત્મા અમારા જ્ઞાતિભાઇઓ તેમજ બહેનોને પોતપોતાના ગામમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણનાં મંદિર બંધાવવાની સદ્બુદ્ધિ અર્પે એજ અમારી આંતરીક ભાવના છે.

કચ્છ-નખત્રાણાના પુર્વનિવાસમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુર્તિની પ્રાણ પ્રતિષ્ઠાના સમારંભમાં જ્ઞાતિ સેવા કરવા માટે ઉત્સાહી યુવાનોએ વ્યવસ્થીત રીતે બંધારણ પુર્વક વોલન્ટીઅર કોરમાં જોડાયા હતા તેઓના નામવારની સંખ્યા.

કેપટન

૧ નથુ નાનજી કેશરાણી નખત્રાણા
૨ ગોપાલ લાલજી ભગત ”
૩ સવગણ લાલજી નાકરાણી-વિરાણી
૪ સીવજી મેઘજી ખેતાણી ”
૫ રામજી કાનજી-ઘાટકોપર
૬ દેવજી મુળજી દેશલપુરવાળા

વોલન્ટીઅર

૧ અબજી રામજી સેંગાણી
૨ મનજી મુળજી પોકાર
૩ પરબત ભાણજી સેંગાણી
૪ ગોવિંદ અબજી નાથાણી
૫ નારાણ પરબત મેપાણી
૬ માવજી મનજી કેશરાણી
૭ નારાણ કાનજી કેશરાણી
૮ ડાયા રતના ધનાણી
૯ રૂડા મનજી નાથાણી
૧૦ પચાણ દેવસી સેંગાણી
૧૧ પચાણ દેવસી નાકરાણી
૧૨ લધા પરબત જબુવાણી
૧૩ ગોપાલ કચરા ઘનાણી
૧૪ માવજી ઉકેડા રવાણી
૧૫ કરમસી મનજી નાકરાણી
૧૬ રઇઆ રામજી કમાણી
૧૭ દેવસી રામજી કમાણી
૧૮ રઈઆ રતના પટેલ
૧૯ હંસરાજ મુળજી કેશરાણી
૨૦ માવજી અખઇ કેશરાણી
૨૧ પ્રેમજી પરબત વાસાણી
૨૨ પ્રેમજી દેવસી નાકરાણી
૨૩ કાનજી રતના ભગત
૨૪ હીરજી મેઘજી ભગત
૨૫ કરસન પચાણ નાથાણી
૨૬ સીવજી હંસરાજ સેંગાણી
૨૭ ખીમજી ભીમજી પાચાણી
૨૮ અબજી ભાણજી પાચાણી
૨૯ નારાણ ડાયાણી
૩૦ દેવસી જેઠા સેંગાણી
૩૧ પુંજા સીવજી પાચાણી
૩૨ રતના શીવજી સાંખલા
૩૩ પ્રેમજી રતના કેશરાણી
૩૪ લાલજી કચરા ગઢસીઆ
૩૫ પેથા (પ્રભુદાસ) લાલજી પોકાર
ગામ શ્રી વિરાણી મોટીવાળા
૩૬ ખીમજી દેવસી નાકરાણી
૩૭ રામજી ભીમજી નાકરાણી
૩૮ કરસન માના નાકરાણી
૪૯ કરસન અરજણ ભાણજીઆણી
૪૦ જેઠા દેવસી તેજાણી
૪૧ હરજી મેઘજી અખૈયાણી
૪૨ લધા હરજી નાકરાણી
૪૩ માવજી લાલજી ખેતાણી
૪૪ માવજી જેઠા વાગાણી

VSAK: 20-May-1937

સંવત ૧૯૯૩ ના માસ વૈશાખ સુદી ૧૧ ની રાત્રે અગ્ની સંસ્કાર માટે જોઇતાં લાકડાં સારૂ ફંડ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં કોરી ૪૭૧॥। અંકે ચારસો પોણા એતેર કોરી થઇ હતી.

એ રીતે અગ્ની સંસ્કારના રિવાજ ચાલુ કરવા માટે વ્યવસ્થીત ફંડમાં બહારગામથી આવેલા મહેમાનો વિખેરાઇ ગયા બાદ ગામના ભાઇઓ તેમજ મુંબઇ કરાચીથી આવેલમાના કેટલાક ભાઇઓ હાજર હતા તેઓએ ફંડમાં પોતાની ઇચ્છાનુકુળ રકમ ભરી હતી.

પ્રસિધ્ધ કર્તા.

શુદ્ધિ પત્ર.

પૃષ્ઠ	લીટી	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૭	૬	થ	થઇ
૯	૨૩	ભાઇઓ	ભાઇઓએ
૯	૨૯	પ્રતિષ્ટા	પ્રતિષ્ઠા
૧૨	૫	માતાન	માતાના
૧૨	૧૭	અગની	અંગની
૧૩	૪	ભેગવટો	ભોગવટો
૧૮	૧૨	છે	હશે
૧૯	૨	અચડાય	અચકાય
૧૯	૧૨	રદ્દગ્રહસ્થો	સદ્ગ્રહસ્થો
૨૨	૨૬	પોકારો	અવાજો
૨૩	૨૦	તેપણ	તોપણ
૨૫	૧૦	તેવોજ	તેવીજ
૩૦	૩૪	માધવબાગ	વડગાદી લોખંડવાળાના માળામાં
૩૪	૬	છે	હતા
૩૪	૨૦	ઉપયોગથીજ	ઉદ્યોગથીજ
૪૦	૩	બુદ્ધિવાળા	શુદ્ધિવાળા
૪૨	૭	બતલબનો	મતલબનો
૪૨	૩૩	બાબનો	બાબતનો
૪૨	૩૪	મરા	મારા
૪૬	૨૮	પ્રેત્યે	પ્રત્યે
૪૬	૩૪	પરૂ	પુરૂ
૪૯	૨	મુસલસાની	મુસલમાની
૭૩–૭૪	૧	વીરોણા	વિરાણી

ૐ

ગુજરાત–મગનપુરા કંપામાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના મંદિરની ઉદ્દ્ઘાટન ક્રિયાના કામકાજની આછી રૂપરેખા.

પ્રભુ પ્રભુના કામો કર્યે જાય છે મનુષ્ય માત્ર નિમીત્ત છે જ્યારથી આપણામાં સુધારક પ્રવર્તી શરૂ થઇ ત્યારથી કુદરતે અનુકરણ વાતાવરણ ઉત્પન્ન કર્યું. સુધારાની ચળવળ શરૂ થતાં કેટલાંક વરસો પછી ગુજરાત–કેશરપુરા (ખોયડી ટીમ્બા) માં શા. ૧૯૮૪ ના માસ શ્રાવણ સુદી ૧૧ ના શુભ દિવસે બંધાવેલ મંદીરમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણની મુતીંની પ્રતિષ્ઠા ત્યાંના સ્થાનીક ભાઇઓની સંપસલાહથી કરાવેલી. ત્યારબાદ ચાલુ સાલમાં માધવ કંપામાં વીર સુધારકોએ અનેક વિઘ્નો સહન કરી ધર્મની જગ્યામાં શ્રી ભગવાનની સ્થાપના કરી.

બોરડી ટીંબા
VSK: 26-Aug-1928

દરમ્યાન વડાગામ તાબે મગનપુરા કંપામાં મંદીરનો હોલ તૈયાર કરી રાખેલ તેમાં ભગવાન શ્રી લક્ષ્મી નારાયણની મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા કરાવવાની ઇચ્છા થઇ. પરીણામે ત્યાંના સ્થાનીક ભાઇઓની સંપસલાહથી વિક્રમ સંવત ૧૯૯૩ ના માસ વૈશાખ વદી ૧૧ નો પ્રતિષ્ઠા કરાવવાનો દીવસ નક્કી કર્યો અને આમંત્રણ પત્રીકા જ્ઞાતિભાઇઓને ઠેકઠેકાણે પહોંચાડવામાં આવી.

VSAK: 05-Jun-1937

શ્રીયુત મુરબ્બી શ્રી રાજારામ સામજી કે જેઓ તે અરસામાં માનકવે હતા ત્યાં તેઓશ્રીને તારથી ખબર આપવામાં આવી જેથી તેઓશ્રી સહકુટુંબ વૈશાખ વદી ૯ ના બપોરે પહોંચી આવ્યા અને શ્રીયુત ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી જેઓ નખત્રાણા મંદીરની ઉદ્દ્ઘાટન ક્રિયાની પુર્ણાહુતી બાદ મુંબઇ-ઘાટકોપર ગએલા તેઓશ્રીને ત્યાં તારથી ખબર આપી અને ઉત્સવમાં પધારવા વિનંતી કરવામાં આવી હતી. તેઓશ્રી તો એવા શુભ આમંત્રણની રાહ જોઇનેજ બેઠા હોય છે અને એવા જ્ઞાતિ અભ્યુદયના કાર્યમાં સાથ આપવાનો તેમજ ભાગ લેવાનો મનોભાવ છેજ. જેથી તેઓશ્રી તેમજ ઘાટકોપર મંડળના જોઇન્ટ સેક્રેટરી શ્રીયુત ભાઇશ્રી મુળજીભાઇ શીવજીભાઇ ખોંભડીવાળા તથા મજકુર મંડળના કાર્યવાહક ભાઇશ્રી મુળજીભાઇ નથુભાઇ દેશલપુરવાળા સંગાથે વૈશાખ વદ ૧૦ ના બપોરે મગનપુરા પહોંચી આવેલા. તેજ દીવસે કરાચીથી દેશલપુરના ભાઇશ્રી પુંજાભાઇ માધવજીભાઇ પણ એ શુભ સમારંભમાં ભાગ લેવા આવેલા તેઓ સર્વેને સામૈયા કરી માન સહીત મંદીરના ચોગાનમાં મંડપ બાંધેલો હતો ત્યાં લઇ જવામાં આવેલા. અને તેજ દીવસે બપોર પછી દરેક કંપામાંથી જ્ઞાતિભાઇઓ ઉત્સાહભેર એ શુભ સમારંભમાં આમંત્રણ પત્રિકાને માન આપી ભાગ લેવા આવવા લાગ્યા તેઓ સર્વેને પણ સામૈયા કરી સન્માનથી મંદિરના ચોગાનમાં લઇ જવામાં આવતા હતા.

VSAK: 03-Jun-1937

VSAK: 04-Jun-1937

પધારેલા સર્વ ભાઇઓના સન્માનીય સત્કાર કરવા સારૂ સ્થાનીક નવ ભાઇઓની કાર્યવાહક કમિટી નીમવામાં આવી હતી. જેનાં નામો નીચે પ્રમાણેઃ– (૧) કરસનભાઇ સોમજીભાઇ (૨) સવદાસભાઇ પેથાભાઇ (૩) સીવજીભાઇ પેથાભાઇ (૪) રામજીભાઇ ગોપાલભાઇ (૫) જીવરાજભાઇ માવજીભાઇ (૬) કરસનભાઇ દાનાભાઇ (૭) કરસનભાઇ મેઘજીભાઇ (૮) ખેતાભાઇ મનજીભાઇ (૯) રામજીભાઇ રવજીભાઇ એવી રીતે નવ ભાઇઓની કમિટીએ આવનારા મહેમાનોના સ્વાગત કરવામાં ભારે પરીશ્રમ લીધો હતો.

તેમજ એક વોલન્ટીઅર ટીમ પણ ગોઠવેલી હતી જેમાં બે કેપટનો સહીત ચૌદની ટુકડી હતી જેઓનાં નામો નીચે પ્રમાણે છેઃ—

કેપટન

૧ પા. વીશ્રામભાઇ મેઘજીભાઈ ભગત
વૃજપુરા કંપાવાળા

૨ પા કરમસીભાઈ વીરજીભાઇ
હીરાપુર કંપાવાળા

વોલન્ટીઅરો

મગનપુરા કંપાના

૧ પા. કરસનભાઇ રવજીભાઈ
૨ ,, નાનજીભાઇ ખેતાભાઇ
૩ ,, નારાણભાઇ કરસનભાઈ
૪ ,, હીરજીભાઈ સવજીભાઈ
૫ ,, સામજીભાઇ કરસનભાઇ
૬ ,, કચરાભાઈ માવજીભાઈ
૭ ,, ધનજીભાઈ માધાભાઇ

હીરાપુર કંપાના

૮ પા. રતનાભાઇ અરજણભાઇ
૯ ,, મનજીભાઇ વાલજીભાઇ

નાથા ગીરધરના કંપા

૧૦ પા. દેવજીભાઇ વીશ્રામભાઈ
૧૧ ,, અરજણભાઇ વીશ્રામભાઇ
૧૨ ,, કાનજીભાઇ હંસરાજભાઇ

સ્થાનીક કાર્યકર્તાઓએ વોલન્ટીઅરના ફરજના ચીન્હ તરીકે બ્લુ રંગના પટા તૈયાર કરાવ્યા હતા અને "શ્રી કડવા પાટીદાર પરિષદ વોલન્ટીઅર" એ પ્રમાણે પટા ઉપર નામ લખાવેલા હતાં. એ પ્રમાણે વ્યવસ્થિત કાર્ય કરવાની પદ્ધતિ કરી હતી.

મંદીરની વાસ્તુ વિધી તેમજ મુર્તીની પ્રતિષ્ઠા નિમીતે થતી ધાર્મીક વિધી શ્રીયુત ભાઇશ્રી કરસનભાઇ સોમજીભાઇ અને તેમના ધર્મપત્નિ સહવર્તમાન ભકિત ભાવથી કરાવી હતી.

દશમની રાત્રે સભા ભરવામાં આવી હતી. જેમાં આશરે લગભગહજારથી ઉપર જ્ઞાતિ બન્ધુઓ તેમજ બહેનો અને અન્ય જ્ઞાતિના ગ્રહસ્થોએ હાજરી આપી હતી.

સભાના પ્રમુખ આપણી જ્ઞાતિના સુધારક તરીકે ગણાતા અને જ્ઞાતિ સુધારામાં તનતોડ મહેનત કરનારા તેમજ અનહદ ઉત્સાહ ધરાવનાર શ્રીયુત મુરબ્બી શ્રી વાલજીભાઇ ભાણજીભાઇ વાડીઆ માધવ કંપાવાળાને સર્વાનુમતે ચુંટી કાઢવામાં આવ્યા હતા.

સભામાં શ્રીયુત ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી તથા મુરબ્બી શ્રી રાજારામ સામજી તથા ભાઇશ્રી જેઠાલાલ હરિભાઇ (રામસી કંપાવાળા) તથા ભાગ્યોદય સભાના પ્રમુખ શ્રીયુત ભાઇશ્રી રામજીભાઇ વીશ્રામ તથા શ્રીયુત કાનજીભાઇ દેવસીભાઇ ખોખાંણી રાયણના માળ કંપાવાળા તથા વાલજીભાઇ પ્રેમજીભાઇ અદલપુરા કંપાવાળા તથા ભાઇશ્રી મેઘજીભાઇ હીરજીભાઇ ધનસુરાવાળા વીગેરે વકતાઓએ અસરકારક વિવેચન કર્યાં હતાં. જેની પધારેલા જ્ઞાતિ ભાઇઓ ઉપર સારી જેવી અસર થઇ હતી.

PAVAL = પાવળની ગોળી કેમ બને છે, તેની વાત જણાવેલ છે.

રતનસીભાઇએ પીરાણાની અમી કે નુરની ગોળી જેને પીરાણાની ક્રીયા કરતી વખતે મુખી ગાળી (ઓગાળી) ને પીવરાવે છે કે જેને પાવળ કહેવાય છે તે મસાણી માટીની હોવાથી અશુધ્ધ છે એટલુંજ નહી પરંતુ એ પીવાથી પીનાર માણસની બુદ્ધિ નષ્ટ થાય છે અને એ પંથના ગુલામ બની જવાય છે વીગેરે ઠીક સ્પષ્ટીકરણ કર્યું હતું. અને એ ગોળી (પાવળ) છ મહીના નહી પીવાથી સ્વાભાવીક એ અર્ધદગ્ધ ખીચડીઆ પીરાણા પંથ

કે જે મુસલમાની રાહત પર લઇ જનારો છે તે તરફ અણગમો ઉત્પન્ન થાય છે અર્થાત એ પીરાણા પંથ ઉપરથી શ્રદ્ધા ઓછી થઇ જાય છે એ અનુભવ સિધ્ધ છે. વગેરે વિવેચન કરી એવી મસાણી માટીની ગોળી નહી પીવાની જ્ઞાતિ ભાઇઓને અસરકારક શબ્દોમાં વિનંતી પુર્વક પ્રાર્થના કરી હતી જેની સારી જેવી અસર થઇ હતી અને પ્રમુખ સાહેબ પાસે ટેબલની બાજુમાં આવી ગીતાજીનું પુસ્તક હાથમાં લઇ સોગન ખાઇ પ્રતિજ્ઞાઓ કરવા લાગ્યા તે સભાનો દેખાવ ખરેખર ધર્મ સભા જેવોજ દેખાવા લાગ્યો અને એ દ્રષ્ય જોતાં જણાઇ આવતું હતું કે જ્ઞાતિમાં ખરેખર જાગ્રતી આવી છે. અને પીરાણા પંથ રૂપી કલંકમાંથી જ્ઞાતિ જલદી મુકત થઇ જશે. રાત્રીની સભા તેમજ બીજા દીવસ એટલે અગીઆરસનો સવારની સભામાં પીરાણા પંથની અમી કે નુરની ગોળી કે જેને પાવળ કહેવામાં આવે છે તે નહી પીવાની પ્રતીજ્ઞાઓ લેનારા ભાઇએના નામ નીચે મુજબઃ—

૧ પટેલ હીરજીભાઇ વાલજીભાઇ નવટાંકી કંપા
૨ ,, રામજીભાઇ વીશ્રામભાઇ અમીનપુરા કંપા
૩ ,, મેઘજીભાઇ હીરજીભાઇ ધનસુરા
૪ ,, વીશ્રામભાઇ શીવજીભાઇ માધવ કંપા
૫ ,, વાલજીભાઇ ભાણજીભાઇ માધવ કંપા
૬ ,, વાલજીભાઇ પ્રેમજીભાઇ અદલપુરા કંપા
૭ ,, મનજીભાઇ શીવજીભાઇ ગામ વેથેંણવાળા
૮ ,, અરજણભાઇ વાલજીભાઇ હડમતીયા
૯ ,, દેવજીભાઇ શીવજીભાઇ ધનવતપુરા
૧૦ ,, લધાભાઇ મધવજી આણુંસર–મંજલવારી
૧૧ ,, કાનજીભાઇ માધવજી ખરોડ કંપાવાળા
૧૨ ,, હરજીભાઇ સવગણભાઇ ભામણીઆ કંપા
૧૩ ,, હીરજીભાઇ મનજીભાઇ હીરાખાડીવાળા
૧૪ ,, વીશ્રામભાઇ કેશરાભાઇ ખરોડ કંપા
૧૫ ,, વાલજીભાઇ નથુભાઇ હડમતીયા
૧૬ ,, પુંજાભાઇ રામજીભાઇ સોનાપુરા કંપા
૧૭ ,, ભાણજીભાઇ માવજીભાઇ ,,
૧૮ ,, ધનજીભાઇ પરબતભાઇ ,,
૧૯ ,, પ્રેમજીભાઇ હરજીભાઇ ,,
૨૦ ,, કાનજીભાઇ હરજીભાઇ ,,

૨૧ પટેલ રામજીભાઇ ભાણજીભાઇ સોનીપુરા કંપા
૨૨ ,, રતનાભાઇ શીવજીભાઇ ,,
૨૩ ,, મેઘજીભાઇ શીવજીભાઇ ,,
૨૪ ,, રતનસીભાઇ વીશ્રામભાઇ આકરોણ કંપા
૨૫ ,, કાનજીભાઇ હંસરાજભાઇ ,,
૨૬ ,, અરજણ વિશ્રામ આકરોણ કંપા
૨૭ ,, કરસન હીરજી અમીનપરા કંપા
૨૮ ,, નથુ મનજી ઓઢવાડ કંપા
૨૯ ,, સીવજી વિશ્રામ હીરાપુર કંપા
૩૦ ,, કરમસી વીરજી હીરાપુર કંપા
૩૧ ,, સીવજી કરમસી નવટાંકી કંપા
૩૨ ,, હીરજી કરસન વિષ્ણુપુરા કંપા
૩૩ ,, જેઠાલાલ હરીભાઇ રામસી કંપા
૩૪ ,, મણીભાઇ કાનજી રામસી કંપા
૩૫ ,, નથુભાઇ લધા ટીમ્બા તળાવ
૩૬ ,, ખેતાભાઇ કાનજી વિષ્ણુપુરા
૩૭ ,, વિશ્રામભાઇ મેઘજી વ્રજપુરા કંપા
૩૮ ,, દેવજી મનજી રાજપુરા કંપા
૩૯ ,, માપજી જીવરાજ રાજપુરા કંપા
૪૦ ,, કરસન સોમજી મુખી મગનપુરા કંપા
૪૧ ,, ખેતાભાઇ પુંજા ડેમઇ કંપા સમસ્ત
૪૨ ,, હરજી કરસન રાયણનો માળ
૪૩ ,, કરસન માના શીરોજપુરા કંપા
૪૪ ,, ગોવિંદ કરસન હડમતીયા કંપા

હા. શા. નેમીચંદ વેણીચંદ

૪૫	પટેલ	દેવસી વાલજી	ફીરોજપુરા કંપા
૪૬	,,	ધનજી રાજા	સરદારપુરા કંપા
૪૭	,,	દાનાભાઇ માધવજી	સરદારપુરા કંપા
૪૮	,,	હંસરાજ હરજી	મોતીવેણી કંપા
		પાંચ ભાઇઓની વતીથી.	
૪૯	,,	રામજી વીરજી	હીરાપુર કંપા
૫૦	,,	કરમસી સવદાસ	આકરોણ કંપા
૫૧	,,	કાનજી દેવસી	રાયણનોમાળ
૫૨	,,	મનજી પુંજા	રાયણનોમાળ
૫૩	,,	દેવસી માવજી	મોતીવેણી કંપા
		પાંચ ભાઇઓ સમસ્તની વતીથી	
૫૪	,,	મનજી કાનજી	મોતીવેણી કંપા
૫૫	,,	દાના પ્રેમજી	સેમડી કંપા
૫૬	,,	ભાણજી ખેતા	અમોદરા (ડેરોલી)
૫૭	,,	નાનજી અભજી	ખરોડ કંપા
૫૮	,,	અભજી હીરજી	હડમતીયા કંપા
૫૯	,,	જશા જેઠા	રાજપુર કંપા
૬૦	,,	નારાણ માધવજી	રાજપુર કંપા
૬૧	,,	કરસન નારાણ	રાજપુર કંપા
૬૨	,,	સોમજી નાનજી	માધવ કંપા
૬૩	,,	માવજી વાલજી	રામસી કંપા
૬૪	,,	પ્રેમજી ભીમજી	સાખેડી કંપા
૬૫	,,	લાલજી લધા	ટીમ્બાતળાવ
૬૬	,,	સીવગણ પચાંણ	મોતીવેણી કંપા
૬૭	,,	વીરમ પરબત	મોતીસરી કંપા
૬૮	,,	છગન ખેનસી	ધનસુરા
૬૯	,,	લાલજી રામજી	હીરાપુર કંપા
૭૦	,,	વાલજી વીરજી	હીરાપુર કંપા
૭૧	,,	પચાંણ રામજી	હડમતીયા કંપા
૭૨	,,	અરજણ કરસન	મોતીસરા કંપા
૭૩	,,	લાલજી વીશ્રામ	હડમતીયા
૭૪	,,	ધનજી નાનજી	હીરાપુર કંપા
૭૫	,,	દેવસી પુંજા	સોની કંપા
૭૬	,,	રામજી લાલજી	હડમતીયા
૭૭	,,	મનજી હીરજી	હીરાપર કંપા
૭૮	,,	રતના અરજણ	હીરાપુર કંપા
૭૯	પટેલ	ખેતા મનજી	મગનપુરા કંપા
૮૦	,,	કાનજી કચરા	હીરાપુર કંપા
૮૧	,,	નાનજી ખેતા	મગનપુરા કંપા
૮૨	,,	અભજી સીવજી	હડમતીયા
૮૩	,,	વેલજી હીરજી	મોતીસરી કંપા
૮૪	,,	હરજી ધનજી	સેમડી કંપા
૮૫	,,	મેગજી હીરજી	મોતીસરી
૮૬	,,	હરજી માધવજી	અદલપુરા કંપા
૮૭	,,	કચરા માવજી	મગનપુરા
૮૮	,,	રામજી મેગજી	ગોટાડી
૮૯	,,	શીવજી નાનજી	હડમતીયા
૯૦	,,	હંશરાજ રામજી	વૃજપુરા કંપા
૯૧	,,	પ્રેમજી ભીમજી	રામસી કંપા
૯૨	,,	સવગણ માનણ	વીજાપુરા કંપા
૯૩	,,	વાલજી ભાણજી	વિજાપુરા કંપા
૯૪	,,	હંસરાજ સોમજી	વિજેપુરા કંપા
		હા. હીરજી વાલજી	
૯૫	,,	વિશ્રામ સવદાસ	મગનપુરા કંપા
૯૬	,,	કરસન રવજી	,,
૯૭	,,	વીશ્રામ જીવરાજ	ટીમ્બાતળાવ
૯૮	,,	સામજી હીરજી	,,
૯૯	,,	કાનજી રામજી	,,
૧૦૦	,,	વીસરામ કરસન	અદલપુરા કંપા
૧૦૧	,,	સીવજી પેથા	મગનપુરા કંપા
૧૦૨	,,	સીવજી વીરજી	અદલપુરા કંપા
૧૦૩	,,	ખેતા મનજી	મગનપુરા કંપા
૧૦૪	,,	રતના મુળજી	અદલપુરા કંપા
૧૦૫	,,	શીવજી ધનજી	,,
૧૦૬	,,	માધવજી ભીમજી	આખેડી કંપા
૧૦૭	,,	દેવજી મુળજી	સયડી કંપા
૧૦૮	,,	કાનજી માવજી	હીરાપુર કંપા
૧૦૯	,,	નથુ હરજી	વૃજપુરા કંપા
૧૧૦	,,	ભાણજી ખીમજી	રામસી કંપા
૧૧૧	,,	કરસન ખેતા	ડેરોલ કંપા
૧૧૨	,,	મુળજી ધનજી	નાથાગીરધર કંપા
૧૧૩	,,	સીવજી સોમજી	અદલપુરા કંપા

૧૧૪	પટેલ ડાયાભાઇ રામજી	વૃજપુરા કંપા	૧૨૬	પટેલ વિશ્રામ ભાણજી	હીરાખાડી
૧૧૫	,, કેશરા હીરજી	મોટીવાય કંપા	૧૨૭	,, પુંજા નાનજી	મોતીસરી કંપા
૧૧૫	,, ગોવિંદ લધા	મગનપુરા કંપા	૧૨૮	,, દેવજી ભાણજી	હીરાપર કંપો
૧૧૭	,, લાલજી ભાણજી	હીરાખાડી	૧૨૯	,, હંસરાજ ભાણજી	હીરાખાડી
૧૧૮	,, ધનજી માધવજી	મગનપુરા કંપા	૧૩૦	,, કેશવલાલ ભાણજી	,,
૧૧૯	,, હરજી હીરજી	મોટીવાય	૧૩૧	,, રામજી જીવરાજ	વીસરપુરા
૧૨૦	,, રામજી રણમલ	મગનપુરા કંપા	૧૩૨	,, વિસરામ સવગણ	નાથાગીરધર કંપો
૧૨૧	,, જીવરાજ હીરજી	સયડી કંપા	૧૩૩	,, વાલજી કાનજી	રાયણનો માળ
૧૨૨	,, નારાણ જીવરાજ	સયડી કંપા	૧૩૪	,, લધા ધનજી	હીરાપર કંપા
૧૨૩	,, નથુભાઇ ગંગદાસ	વિઠ્ઠલપુરા કંપા	૧૩૫	,, ભાણજી કચરા	આકરોણ કંપા
૧૨૪	,, પચાણ નથુ	વિઠ્ઠલપુરા કંપા	૧૩૬	,, વેલજી કેશરા	સરદારપુરા કંપા
૧૨૫	,, રતના નથુ	,,	૧૩૭	,, મનજી હંસરાજ	હીરાપર કંપા
			૧૩૮	,, કરમસી વીસરામ	,,

ત્યારબાદ કચ્છ-નખત્રાના પુર્વનિવાસ (નવા વાસ)માં જ્ઞાતિ હિતાર્થે ગડાયેલા પંદર ઠરાવો જે પાસ થએલા હતા તે ઠરાવો આ સભામાં વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યા હતા. તે ઠરાવો ઉપર શ્રીયુત ભાઇશ્રી રતનશી ખીમજીએ વિવેચન કર્યું હતું. અને એ ઠરાવો સભામાં પધારેલા જ્ઞાતિ ભાઇઓ સર્વે તથા બહેનોએ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના જયનાદથી વધાવી લીધા હતા.

ભાઇશ્રી કાનજી દેવસી લોડવાવાળા કે જેઓ હાલ ગુજરાત-રાયણના માળ રહે છે તેઓશ્રીએ એ સભાના કામકાજ પ્રત્યે સંતોષ વ્યકત કરતાં જણાવ્યું હતું કે આપણા કંપાઓમાં સભાઓ ભરાએલી હશે પરંતુ આવા ભાષણો કોઇ દિવસ થયાં નહોતાં. અને આવા પ્રેમમય ભાવથી આપણી જ્ઞાતિમાં ઉપદેશ થતો રહેશે તો પીરાણા પંથમાંથી જલ્દી મુકત થવાશે વિશેષમાં તેઓશ્રીએ સુચના આપેલી કે પીરાણા પંથના શાસ્ત્રમાં મુસલમાની શબ્દો તેમજ મુસલમાની નામો છે તે કહાડી નાખીને શાસ્ત્રોમાં સુધારો વધારો કરવો અને હિન્દુ દેવદેવતાના નામો અને હિન્દુ શાસ્ત્રોના શબ્દો લખવા. એવા પ્રકારનો શાસ્ત્રોમાં સુધારો કરવા સુચવ્યું હતું.

પીરાણાના શાસ્ત્રોમાં સુધારા કરવાનું સુચન. આવું આથી જુના દસ્તાવેજમાં જોવામાં નથી આવ્યું.

ગોળી નહિ પીવા માટે જ્ઞાતિ ભાઇએ પોતપોતાની ઇચ્છાનુકુળ પ્રમુખ સાહેબ પાસે આવી પવિત્ર ગીતાજીનું પુસ્તક હાથમાં લઇ શુધ્ધ તેમજ નિર્મળ ભાવથી પ્રતિજ્ઞાઓ લેતા હતા, દરમ્યાન દુધાતડ કંપાવાળા ભાઇઓ તરફ અમુક ભાઇઓની દ્રષ્ટિ ગઇ અને તેઓને ચુપચુપ બેસી રહેવાના કારણ પુછતાં તે ભાઇએ જણાવ્યું કે અમારા ભાઇઓનું જુથ બહુજ મોટું છે જેથી પોતામાં સલાહ કરીને દશ દિવસમાં તમોને ખબર આપશું એ પ્રમાણે તે ભાઇશ્રીની વાત સાંભળી ભાગ્યોદય સભાના પ્રમુખ શ્રીયુત રામજીભાઇએ સવાલ કર્યો કે કદાચ દશ દિવસમાં જવાબ નહિ મળે તો પછી તમોને જાહેરમાં મુકશું. ત્યારે દુધાતડવાળા ત્યાં બેઠેલા ભાઇએ ૭ મહીનાની લાંબી મુદત માગી અને જણાવ્યું કે તે દરમ્યાન ધર્મની જગ્યામાં પણ ફેરફાર કરી નાખવાનું અને ગોળીનો પણ સદંતર બહિષ્કાર કરવાનું ભર સભામાં કહ્યું હતું.

ત્યારબાદ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની મુર્તીને મંદિરમાં બિરાજમાન કરાવવા નીમીતે ત્રણ આરતીઓ ઉતરાવવાની ક્રિયા કરાવવા માટે પધારેલા જ્ઞાતિ ભાઇઓએ પોતપોતાની ઇચ્છાનુકુળ એક બીજાની બોલી ઉપર ચડાવા નાખવા લાગ્યા. તેમાં પહેલી અને બીજી એમ બે આરતીનો લાભ શ્રીયુત મુરબ્બિશ્રી વાલજીભાઇ ભાણજીભાઇ માધવકંપાવાળાને મળ્યો જેમાં પહેલી આરતી રૂ. ૧૦૫ અને બીજી આરતી રૂ. ૧૫૧ માં પોતે ઉતરાવી હતી. અને ત્રીજી આરતી હીરાપુર કંપાના સુધારક પક્ષ તરફથી રૂ. ૧૩૦ માં ઉતરાવવામાં આવી હતી. અને શ્રીયુત ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજીએ રૂ. ૬૨ાા અને મુરબ્બિ શ્રી રાજારામ સામજીએ રૂ. ૬૨ાા આપ્યા હતા. ત્યારબાદ પધારેલા સર્વ કોઇ જ્ઞાતિબન્ધુઓએ પોતપોતાની શ્રદ્ધા તેમજ શક્તિ પ્રમાણે ભગવાનને ભેટ ધરી હતી. તે તથા આરતી ઉતરાવવાની રકમ મળી કુલ રૂપીઆ ૮૭૦ાાા અંકે આઠસો સી-તેર અને બાર આના થયા હતા જેનો ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણના જયધ્વની સાથ સ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હતો.

ત્યાર બાદ સ્વાગત મંડળના પ્રમુખ શ્રીયુત કરસનભાઇ સોમજીભાઇએ પધારેલા સર્વ જ્ઞાતિ ભાઇઓ તેમજ મુંબઇ ઘાટકોપરથી કામ ધંધા મુકી રસ્તામાં ખરચા કરી ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિ-નારારણની દિવ્ય પ્રતિમાને મંદિરમાં બિરાજમાન કરાવવા નિમીતે થતા જ્ઞાતિ સુધારા પ્રત્યે સદ્ભાવ બતાવી શ્રીયુત ભાઇશ્રી રતનસી ખીમજી તથા કચ્છમાં ગામ શ્રી ઓાંભડીના ઉત્સાહી યુવક ઘાટકોપર યુવક મંડળના જોઇન્ટ સેક્રેટરી ભાઇશ્રી મુળજી સીવજી તથા કચ્છમાં ગામ શ્રી દેશલપુરના વીર બન્ધુ ઘાટકોપર યુવક મંડળના કાર્યવાહકોમાના એક ભાઇશ્રી મુળજી નથુએ પધારી શુભ સમારંભમાં સાથ આપ્યો છે તે બદલ તેઓશ્રીનો આભાર માન્યો હતો તેમજ કચ્છ માનકુવાથી મુરબ્બિ શ્રી રાજારામ સામજી સહકુટુંબ પધારી જ્ઞાતિ અભ્યુદયના કાર્યમાં સહા-નુભુતી બતાવી સાથ આપ્યો તે બદલ તેઓશ્રીનો અને કરાચીથી ભાઇ શ્રી પુંજાભાઇ માધવજી ઉત્સવમાં ભાગ લેવા પધારેલા તેઓ સર્વેનો ઉપકાર માનવામાં આવ્યો હતો. તેમજ સભામંડપમાં વ્યવસ્થા જાળવવા બદલ વોલન્ટીઅર કોરનો ધન્યવાદ માન્યો હતો. તેમજ જ્ઞાતિભાઇઓએ પધારી જ્ઞાતિ ઉન્નતિના કાર્યમાં સહાનુભુતી દાખવી ખરા હૃદયથી સાથ આપી પધાર્યા તે બદલ જ્ઞાતિભાઇઓ સમસ્તનો ઉપકાર માન્યો હતો, તેમજ પધારેલા અન્ય જ્ઞાતિના સદગ્રહસ્થોએ આ શુભ સમરંભમાં પધારી શોભામાં વૃદ્ધિ કરી આભારી કર્યા તે બદલ તેઓ સર્વેનો ખરા અંતઃકરણથી આભાર માન્યો હતો.

ત્યારબાદ ભગવાન શ્રી લક્ષ્મિનારાયણની દિવ્ય પ્રતિમાની મંદિરમાં બિરાજમાન કર્યા પછી જ્ઞાતિભાઇઓ સાથે બેસી આનંદથી જમ્યા બાદ સાંજરે સૌ કોઇ પોતપોતાના ગામ જવા માટે રવાના થયા એ રીતે મગનપુરા કંપામાં મંદીરની પ્રતિષ્ઠાનો પ્રસંગ ઉજવાયો ૐ શાન્તી.

હાલ-મુ. રતનપુરા કંપા }
તાલુકે ગાબટ. }

લી૦ પટેલ રામજી ધનજી નાકરાણી.

જય કચ્છ પ્રીં. પ્રેસ, ૧૧૨ મસ્જીદ બંદરરોડ મુંબઇ ૩.